

KAMU İHALE GENEL TEBLİĞİ
BİRİNCİ KISIM
Genel Hükümler
BİRİNCİ BÖLÜM
Amaç, Kapsam ve Dayanak

Madde 1- Amaç ve kapsam

1.1. Bu Tebliğin amacı, 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ile 5/1/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun uygulanmasında karşılaşılan tereddütlere açıklık getirilmesi ve bu hususlarda uyulması gerekli esasların belirlenmesidir.

Madde 2- Dayanak

2.1. Bu Tebliğ, 4734 sayılı Kanunun 53 üncü maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM
4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu

Madde 3- 4734 sayılı Kanunun kapsamı

3.1. İdarelerin kamu kaynağı kullanımını gerektirmeyen işleri

3.1.1. Kamu harcaması yapılmasını gerektirmeyen ve bütçeden ödenek kullanımı söz konusu olmayan kat ve/veya arsa karşılığı yapım işleri 4734 sayılı Kanun kapsamında yer almamaktadır.

3.1.2. Kamu kaynağı kullanılmayan, bedeli okul idaresi tarafından ödenmeyen ve sadece talep edenlerin faydalandığı öğrenci taşıma hizmeti ve yemek hizmeti alımları, 4734 sayılı Kanun kapsamında yer almamaktadır.

3.1.3. İdarelere Kanun kapsamı dışındaki kişilerin tasarrufunda bulunan kaynaklardan yapılacak şartlı bağışlarda, bağış şartlarının 4734 sayılı Kanunun uygulanmasını olanaksız hale getirmesi halinde, söz konusu bağış miktarı ile sınırlı olarak yapılacak alımlar, Kanun kapsamında bulunmamaktadır.

3.2. İdareler arası kaynak aktarımları

3.2.1. 4734 sayılı Kanunun 2 nci maddesine göre kapsamdaki idarelerin kullanımında bulunan her türlü kaynaktan karşılanan mal ve hizmet alımları ile yapım işleri bu Kanun hükümlerine göre gerçekleştirilir. Dolayısıyla Kanun kapsamındaki bir idare tarafından yine Kanun kapsamındaki başka bir idareye aktarılabilecek kaynaklar da 4734 sayılı Kanun hükümlerine göre kullanılacaktır.

3.2.2. Bakanlıklar, kamu kurum ve kuruluşları, vakıflar, dernekler veya özel kuruluşların tanıtım projeleri için Başbakanlık Tanıtma Fonundan tahsis edilen kaynakların anılan kuruluşlarca kullanılmasında aktarılan kaynağı kullanacak olan kurum ve kuruluşların 4734 sayılı Kanun kapsamında olup olmadığına göre değerlendirme yapılması gerekmektedir. Başbakanlık Tanıtma Fonu Kurulu Başkanlığı tarafından 4734 sayılı Kanun kapsamında olan kurum ve kuruluşlara aktarılan kaynaktan karşılanacak mal veya hizmet alımları ile yapım işleri ihaleleri 4734 sayılı Kanun hükümlerine göre yürütülecek olup, Başbakanlık Tanıtma Fonu Kurulu Başkanlığı tarafından 4734 sayılı Kanun kapsamında bulunmayan bir kuruluşa aktarılan ve ilgili kamu kuruluşu veya Tanıtma Fonu Genel Sekreterliği sorumluluğunda yürütülecek projelere ilişkin kaynağın ise 4734 sayılı Kanun hükümlerine göre kullanılması zorunluluğu bulunmamaktadır.

3.3. İdarelerin kendilerine bağlı döner sermayelerden yapacakları alımlar

İdareler kendi bünyelerinde kurulmuş birimleri niteliğinde bulunan ve ayrı bir tüzel kişiliğe sahip olmayan döner sermaye işletmelerinden, bu işletmelerin faaliyet konuları ile sınırlı olmak kaydıyla, ürettikleri mal ve hizmetleri 4734 sayılı Kanunla öngörülen ihale usullerine tabi olmadan temin edebileceklerdir. İdarelerin kendilerine bağlı olan ve ayrı bir tüzel kişiliği bulunan döner sermaye işletmelerinin ürettikleri mal ve hizmetleri ise ancak, anılan Kanunda belirtilen hükümlere uygun olarak temin etmeleri mümkün bulunmaktadır.

3.4. İdarelerin bankalar aracılığı ile yapacakları fatura tahsilat işleri

Mevzuatı uyarınca kamu kurum ve kuruluşlarınca sunulan mal ve hizmetlere karşılık düzenlenen faturaların bankalar aracılığıyla tahsil edilmesinde, idare bütçesinden harcama yapılmasını gerektirmeyen hallerde, bu aracılık hizmetinin 4734 sayılı Kanun kapsamında ihale edilmesi mümkün bulunmamaktadır. Bu itibarla; mevzuatları uyarınca kamu kurum ve kuruluşlarınca sunulan elektrik, su, doğalgaz, telefon ve benzeri hizmetler karşılığında aboneler adına düzenlenen faturaların idare adına bankalar tarafından tahsil edilmesi işi, kamu yararı ve menfaatleri korunmak ve yürürlükteki mevzuat çerçevesinde protokol/sözleşme düzenlenmek suretiyle 4734 sayılı Kanun hükümleri dışında gerçekleştirilebilecektir.

Madde 4- İstisnalar

4.1. 4734 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin (e) bendi

4734 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin (e) bendi 20/11/2008 tarihli ve 5812 sayılı Kanunla değiştirilmiş olup, Devlet Malzeme Ofisinden yapılacak mal ve hizmet alımları hariç bu bent kapsamında yapılacak mal ve hizmet alımlarına ilişkin esas ve usulleri belirleyen yönetmelik Kamu İhale Kurumu (Kurum) tarafından 24/04/2009 tarihli ve 27209 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. İdarelerin bu bent kapsamında yapacakları mal ve hizmet alımlarını anılan Yönetmelik hükümlerine göre gerçekleştirmeleri gerekmektedir.

4.2. 4734 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin (f) bendi

4.2.1. 4734 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin (f) bendi 20/11/2008 tarihli ve 5812 sayılı Kanunla değiştirilmiş olup, bu bent kapsamında yapılacak alımlar Kanunun geçici 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi uyarınca ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından Kurumun uygun görüşü alınarak belirlenecek esas ve usullere göre gerçekleştirilecektir.

4.2.2. Ulusal araştırma-geliştirme kurumlarının yürüttüğü ve desteklediği araştırma-geliştirme projeleri için gerekli olan mal ve hizmet alımları, anılan kurumlardan hazırlanarak Kurumun uygun görüşü alındıktan sonra yürürlüğe konulacak esas ve usullere göre yürütülecektir.

4.2.3. Finansmanın tamamı Kanun kapsamındaki bir veya birden fazla idare tarafından karşılanan ve elde edilen sonuçların bu idare veya idareler tarafından sadece kendi faaliyetlerinin yürütülmesinde faydalandığı araştırma ve geliştirme hizmeti alımları hariç, her türlü araştırma ve geliştirme hizmeti alımlarına ilişkin esas ve usuller, bakanlıkları tarafından bağlı ve ilgili idareler için ortak olarak, ilişkili kurum ve kuruluşlar ile bağlı veya ilgili olduğu bir bakanlık bulunmayan idarelerin ise kendileri tarafından hazırlanmak suretiyle doğrudan Kuruma gönderilerek Kurumun uygun görüşü alındıktan sonra yürürlüğe konulacaktır.

4.2.4. (Değişik: 20/4/2011-27911 R.G./1. md.) 4734 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin (f) bendinde belirtilen ulusal araştırma ve geliştirme kurumlarının; ulusal alanda ve münhasıran araştırma geliştirme faaliyetleri yürütmek amacı ile kanunla kurulan kurumlar ve yükseköğretim kurumları ile bilimsel özerkliğe ve kamu tüzel kişiliğine sahip eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayım ve danışmanlık yapan kurumlar olarak değerlendirilmesi gerekmektedir.

4.3. 4734 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin (g) bendi

4.3.1. 4734 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin (g) bendine göre; aynı Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) ve (d) bentlerinde sayılan kuruluşların, ticari ve sınai faaliyetleri çerçevesinde; doğrudan mal ve hizmet üretimine veya ana faaliyetlerine yönelik ihtiyaçlarının temini için

yapacakları, Hazine garantisi veya doğrudan bütçenin transfer tertibinden aktarma yapmak suretiyle finanse edilenler dışındaki yaklaşık maliyeti ve sözleşme bedeli (2/1/2009-31/1/2010 tarihleri arasında geçerli olmak üzere) 5.072.080 TL'yi aşmayan mal veya hizmet alımları, ceza ve ihalelerden yasaklama hükümleri hariç bu Kanuna tâbi değildir.

4.3.2. Kanunda belirtilen idarelerce, 4734 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin (g) bendine ilişkin olarak, Kuruma yapılacak istisna başvurularının değerlendirmeye alınabilmesi için söz konusu başvuruların aşağıda belirtilen şekilde yapılması gerekmektedir:

4.3.2.1. 4734 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) ve (d) bendinde belirtilen kuruluşlar ile enerji, su ulaştırma ve telekomünikasyon sektöründe faaliyet gösteren teşebbüs işletme ve şirketler istisna talebinde bulunabileceklerinden, başvuruda bulunacak idarelerin anılan madde kapsamında olduğunu tevsik eden belgeleri (ana statü, ana sözleşme v.b.) taleplerinin ekinde sunmaları gerekmektedir.

4.3.2.2. (4.3.1.) maddesinde belirtilen idarelerin; kuruluşlarına ilişkin mevzuatına dayalı olarak görevleri ve faaliyet alanları da dahil olmak üzere ticari ve sınıai faaliyetleri açık şekilde belirtilecektir.

4.3.2.3. İdarelerin söz konusu ticari ve sınıai faaliyetleri çerçevesinde doğrudan mal ve hizmet üretimine veya ana faaliyetlerine yönelik ihtiyaçlarının temini için yapacakları mal veya hizmet alımları ana başlıklar altında toplanmak suretiyle, ekli örneğe (Ek-O.1) uygun olarak hazırlanacak formlarda belirtilecek, bu formların her sayfası idarelerin yetkili kişileri tarafından imzalanarak onaylanacaktır. Söz konusu talep formları ayrıca Word veya Excel dosyası halinde diskette veya CD ortamında gönderilecektir.

4.3.2.4. Yıllık işletme bütçesi, kapasite raporu gibi yukarıda belirtilen hususları tevsik edici belgelerin de taleplerle birlikte gönderilmesi gerekmektedir.

4.3.2.5. İstisna taleplerinde yer verilecek mal ve hizmetlerin, bu idarelerin ticari ve sınıai faaliyetleri çerçevesinde doğrudan mal ve hizmet üretimine veya ana faaliyetlerine yönelik ihtiyaçlarının temini kapsamında, makine-teçhizat, ilk madde ve malzeme (ilk madde, yardımcı madde, ana malzeme, diğer işletme malzemesi ve bunlara ilişkin yedekler) ve dışarıdan sağlanan fayda ve hizmetler gibi doğrudan üretim süreci ile ilgili mal alımları ve hizmet alımları ile sınırlı tutulması, ana faaliyetin bizzat kendisi olan nihai mal ve hizmetler için başvuruda bulunulmaması, üretim süreci ile ilgili olmayan ve bu idarelerin dışındaki diğer idarelerce de ihtiyaç duyulan, üretimle dolaylı ilişkilendirilebilecek ve/veya genel nitelikteki mal ve hizmet alımlarına taleplerde yer verilmemesi gerekmektedir.

4.3.2.6. Kanunun 3 üncü maddesinin (g) bendinde sadece ticari ve sınıai faaliyetler çerçevesinde doğrudan mal ve hizmet üretimine veya ana faaliyetlere yönelik ihtiyaçların temini için yapılacak mal veya hizmet alımlarına ilişkin istisna hükümleri düzenlendiğinden, Kuruma yapılacak başvurularda yapım işlerine yer verilmemesi gerekmektedir. Bazı başvurularda doğrudan yapım işi için istisna talep edilmemekle birlikte, yapım işi kapsamında kullanılacak mal kalemleri ile yapım işi için gerekli işçilik/taşeron vb. hizmetlere istisna talep edildiği görülmektedir. İstisna taleplerinde bu tür mal ve hizmet kalemlerine birlikte yer verilmesi halinde; Kanuna aykırı olarak yapım niteliğindeki işlerin de istisna kapsamında gerçekleştirilmesi sonucunu doğuracağından, Kuruma yapılacak başvurularda bu nitelikteki taleplere yer verilmemesi gerekmektedir.

4.3.3. İdarelerin bu bent kapsamında gerçekleştirecekleri ve yıllık planlama yapılabilen (yıl boyunca alınması gereken) mal ve hizmet alımlarına ilişkin değerlendirme, bu mal ve hizmetlerin yıllık toplam yaklaşık maliyeti dikkate alınarak yapılacak ve bu çerçevede söz konusu alımların anılan bent kapsamında yapılıp yapılmayacağına karar verilecektir. Dolayısıyla planlanabilen yıllık ihtiyaçların bu bent kapsamında gerçekleştirmek amacıyla bölünmesi Kanuna açık aykırılık oluşturacaktır.

4.3.4. Yaklaşık maliyeti 4734 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin (g) bendindeki parasal limitin altında olduğu için anılan Kanuna tabi olmadan yapılan bir mal ve hizmet temininde sözleşme bedeli bu limiti aşarsa işlem iptal edilecek ve yaklaşık maliyet yeniden değerlendirilerek bu değerlendirme sonucunda hesaplanan yeni yaklaşık maliyet tutarına göre istisna kapsamında veya anılan Kanun kapsamında işlem yapılacaktır. Yeniden hesaplanan yaklaşık maliyete göre tekrar istisna kapsamında işlem yapılmış ve yine sözleşme bedeli Kanunun 3 üncü maddesinin (g) bendindeki parasal limiti aşmışsa işlem tekrar iptal edilecektir.

4.3.5. 4964 sayılı Kanunun, 4734 sayılı Kanuna eklenemeyen Geçici 1 inci maddesinin ikinci fıkrasında; "... 4734 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin (g) bendindeki istisna hükmünden yararlanan kuruluşların sözleşme altında yüklenici oldukları yapım işi alımları da on yıl süreyle aynı bentte öngörülen istisna hükümlerine tabidir." hükmü bulunmaktadır. Bu çerçevede;

4.3.5.1. 4734 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin (g) bendindeki istisna hükmünden yararlanan kuruluşlar, sözleşme altında yüklenicisi oldukları yapım işini gerçekleştirmek için ihtiyaç duyulan her türlü mal ve hizmet alımları ve söz konusu işin bir kısmının alt yükleniciye yaptırılması ile sınırlı olarak 4964 sayılı Kanunun Geçici 1 inci maddesindeki hükümden yararlanabileceklerdir.

4.3.5.2. 4734 sayılı Kanun kapsamında bulunan ve anılan maddede belirtilen kuruluşların yüklenici sıfatıyla üstlendikleri yapım işlerine ilişkin yapım işi alımlarından, sadece üstlenilen işin ifası için alım yapılmasının anlaşılması gerekmektedir.

4.3.5.3. Anılan kuruluşların; 4735 sayılı Kanun kapsamında sözleşmeye bağlanıp yüklenicisi oldukları yapım işlerinin tutarı, 3 üncü maddenin (g) bendinde belirtilen parasal limitin altında olsa bile işin tamamının alt yüklenicilere yaptırılması mümkün bulunmamaktadır.

4.3.5.4. Söz konusu kuruluşların sözleşme altında yüklenici oldukları yapım işinin gerçekleştirilmesi için ihtiyaç duydukları yapım işi alımlarının on yıl süreyle aynı bentte öngörülen istisna hükümlerine tabi olduğu dikkate alındığında, bu sürenin, 4964 sayılı Kanunun yürürlük tarihi olan 15/8/2003 tarihinden itibaren hesaplanması gerekmekte olup, bu çerçevede söz konusu hükme tabi kuruluşlar bakımından; anılan Kanunun yürürlük tarihinden önce yüklenici olarak üstlendikleri yapım işleri için de bu hükmün 15/8/2003 tarihinden itibaren uygulanması gerekmektedir. Kanunda öngörülen on yıllık sürenin 15/8/2013 tarihinde sona ereceği dikkate alındığında, bu tarihten önce yüklenici olarak üstlenilen işler bakımından bu hükmün uygulanması belirtilen tarihte sona erecek olup, madde kapsamında yapılacak yapım işi alımlarının, bu tarihten sonrasını da kapsayacak şekilde gerçekleştirilmesi mümkün bulunmamaktadır.

4.3.5.5. Bu kapsamda gerçekleştirilecek yapım işi alımları, 3 üncü maddenin (g) bendinde belirtilen limite tabi olduğundan, iş artışı yoluyla bu limitin aşılması mümkün bulunmamaktadır.

4.3.5.6. Söz konusu alımların, esas sözleşmede yer alan alt yüklenici ile ilgili hükümlerin uygulanmasını engellemeyecek şekilde, söz konusu kuruluşun ilgili mevzuatında öngörülen alım yöntemleri çerçevesinde gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

4.3.5.7. Söz konusu idarelerce, anılan istisna hükmü çerçevesinde gerçekleştirilecek yapım işi alımlarına ilişkin olarak uygun görüş için Kuruma başvurulmasına gerek bulunmamakta olup, anılan istisna kapsamında yapılacak yapım işi alımlarının sözleşme altında yüklenici oldukları yapım işi alımları ile sınırlı tutulmasındaki sorumluluk idarelere aittir.

Madde 5-İhale yetkilisi ve ihale komisyonu

5.1. 4734 sayılı Kanunun "Tanımlar" başlıklı 4 üncü maddesinde "ihale yetkilisi"; idarenin, ihale ve harcama yapma yetki ve sorumluluğuna sahip kişi veya kurulları ile usulüne uygun olarak yetki devri yapılmış görevlileri olarak belirlenmiştir. İdarelerin bu yetkilere sahip kişi, kurul veya görevlileri ise, kendi mevzuatlarında belirlenmektedir. Bu nedenle, idarenin tabi olduğu mevzuat çerçevesinde, ihale yetkilisinin idarelerce belirlenmesi gerekmektedir.

5.2. İhale komisyonunun eksiksiz olarak ihaleyi sonuçlandırabilmesi için idarece yeterli sayıda yedek üyenin belirlenmesi gerekmektedir. Bu çerçevede, yedek üyeler tespit edilirken ihale konusu işin uzmanları ile muhasebe veya mali işlerden sorumlu personel yerine geçecek yedek üyeler mutlaka belirlenmelidir.

5.3. Yedek üyelerin asıl üyelerin taşıması gereken özellikleri haiz olması gerekir. Bir makamdaki görevi nedeniyle ihale komisyonunda

görevlendirilen kişinin o görevinden herhangi bir şekilde ayrılması sonucu komisyon üyeliğinden de ayrılmak zorunda kalması halinde ayrılan personelin yerine atanan kişi değil, o asıl üyenin yedeği ile ihaleye devam edilmesi ve herhangi bir nedenle asıl üyenin yerine geçen yedek üyenin geçerli mazeret durumları hariç ihale sonuçlanıncaya kadar komisyon üyeliğine devam etmesi gerekmektedir.

5.4. İhale komisyonlarının idare personelinden oluşturulması gerekmekte olup, ihaleyi yapan idarede yeterli sayı veya nitelikte personel bulunmaması halinde bu Kanun kapsamındaki idarelerden komisyona üye alınabilecektir.

5.5. Danışmanlık Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 19 uncu maddesinin ikinci fıkrası uyarınca bu Yönetmelik kapsamında yapılan ihalelerde, ihale komisyonunun muhasebe ve mali işlerden sorumlu personeli dışındaki diğer üyelerinin ihale konusu işin uzmanı olması zorunludur.

5.6. Çerçeve anlaşma ihalesini yapmak amacıyla yukarıdaki hükümlere göre kurulan ihale komisyonunun görevi çerçeve anlaşmanın imzalanması ile sona erer. Çerçeve anlaşma imzalanan isteklilerin on iki ayda bir yeterliklerinin devam ettiğine dair belgelerin değerlendirilmesi, aynı komisyonun yeniden görevlendirilmesiyle yapılabileceği gibi, yeni bir ihale komisyonu kurularak da yapılabilir. Münferit sözleşme yapmak için verilen teklifler idarece, tek sayıda olmak üzere en az üç kişiden oluşturulacak ayrı bir ihale komisyonu tarafından değerlendirilir. Bu komisyon üyelerinin işin uzmanı olması şartı aranmaz. Her bir münferit sözleşme yapmak için komisyon kurulabileceği gibi, aynı komisyon birden fazla münferit sözleşme yapmak için de görevlendirilebilir.

5.7. İhaleyi gerçekleştiren ihale komisyonu üyeleri söz konusu ihaleye ilişkin olarak yapılan sözleşme sonucunda teslim edilecek mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinin muayene ve kabul komisyonunda veya kontrol teşkilatında görev alabilir. Ancak yapılan bir sözleşme ile ilgili olarak kontrol teşkilatında yer alan görevliler, sözleşme sonucunda hizmet alımları ve yapım işleriyle ilgili muayene ve kabul komisyonunda görev alamazlar.

5.8. İhale yetkilisi, ihale komisyonunda görev alamaz. Kurulların ihale yetkilisi olduğu durumlarda da kurul üyeleri ihale komisyon üyesi olamazlar.

5.9. İhale komisyonu başkan ve üyeleri çekimser oy kullanamazlar ve verdikleri oy ve kararlardan sorumludurlar. Bu nedenle, çoğunluk görüşüne katılmayanların karşı oylarını ve gerekçesini komisyon kararına yazarak imzalamaları gerekmektedir. İhale komisyonunun eksiksiz toplanıp karar vermesi gerektiğinden, eksik üye ile ihale komisyon kararı alınmaz.

5.10. İhale işlem dosyasının birer örneği, ilan veya davet tarihini izleyen üç gün içinde idare tarafından ihale komisyonunun asıl üyelerine verilir. İdare tarafından gerek görüldüğü takdirde, yedek üyelere de ihale işlem dosyasının birer örneği verilebilir. Yedek üyenin asıl üyenin yerine ihale komisyonunda görev alması halinde ise ihale işlem dosyasının bir örneğinin yedek üyeye verilmesi zorunludur.

Madde 6- Eşik değerler ve 4734 sayılı Kanununun 63 üncü maddesinin uygulanması

6.1. İdarelerin tabi oldukları eşik değerler

6.1.1. 4734 sayılı Kanununun 8 inci maddesinde mal ve hizmet alımları için genel bütçeye dahil daireler ve katma bütçeli idarelerin tabi oldukları eşik değerler ile Kanun kapsamındaki diğer idarelerin tabi oldukları eşik değerler birbirinden farklı olarak belirlenmiştir. Ancak, 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile yeni bir bütçe sınıflandırılması yapılmıştır. Ayrıca 5018 sayılı Kanunda değişiklik yapan 5436 sayılı Kanunun geçici 3 üncü maddesinin son fıkrasında “İlgili mevzuatında gerekli düzenleme yapılmıncaya kadar, mevzuatta katma bütçeli idarelere yapılan atıflar, katma bütçeli idare iken 5018 sayılı Kanunla özel bütçeli idareler kapsamına alınan kamu idareleri bakımından, ilgisine göre bu idarelere yapılmış sayılır” hükmüne de yer verilmiştir. Bu çerçevede, 4734 sayılı Kanun kapsamındaki idarelerden 5018 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önce kurulmuş olanlar, daha önce tabi oldukları eşik değerlere tabi olmaya devam edeceklerdir. 5018 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra kurulmuş olan idareler ise bütçe sınıflandırması bakımından aynı statüye sahip diğer idarelerin tabi oldukları eşik değerleri uygulayacaklardır.

6.1.2. Genel bütçeye dahil daireler ile özel bütçeli idarelere bağlı döner sermayeli kuruluşlar tarafından yapılacak mal ve hizmet alımlarında, tüzel kişilikleri olmamakla beraber Kanununun 2 nci maddesinin (a) bendinde ayrı bir idare olarak sayılması ve bütçesinin farklı olması nedeniyle 4734 sayılı Kanununun 8 inci maddesinin (b) bendinde belirtilen eşik değere tabi olunacaktır.

6.2. 4734 Sayılı Kanununun 63 üncü maddesinin uygulanması

6.2.1. Yerli istekli

6.2.1.1. İhale Uygulama Yönetmeliklerinin yerli istekliyi düzenleyen ilgili maddeleri gereğince, gerçek kişinin yerli istekli olduğu başvuru veya teklif mektubunda yer alan T.C. kimlik numarasından anlaşılacağından, tüzel kişilerin ise başvuru veya teklif kapsamında sundukları belgeler üzerinden değerlendirileceğinden, idarelerce, başvuru veya teklif kapsamında yerli istekli olduğuna ilişkin başka bir belge istenmeyecektir.

6.2.1.2. Tüzel kişilerin yerli istekli olmaları için, Türk kanunlarına göre kurulmuş olmaları gerekmektedir. Bu çerçevede, sadece yerli isteklilerin katılımının öngörüldüğü veya yerli istekliler lehine fiyat avantajı uygulanacak ihalelerde idari şartnamelerde yer alan **(Değişik ibare:RG-20/6/2021-31517)**⁽²⁾ “yönetimindeki görevliler ile ilgisine göre, ortaklar ve ortaklık oranlarına (halka arz edilen hisseler hariç)/üyelerine/kurucularına ilişkin bilgiler” hükmü uyarınca, tüzel kişiliğin yerli istekli olup olmadığına ilişkin tereddüt bulunması halinde bu hususun ayrıca belgelendirilmesi bilgi eksikliğinin tamamlanması kapsamında istenecektir.

6.2.1.3. (Ek: 16/8/2014-29090 R.G./1. md.) Serbest bölgelerde faaliyet gösteren Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı gerçek kişiler ile Türkiye Cumhuriyeti kanunlarına göre kurulmuş tüzel kişilik niteliğini haiz aday ve istekliler, 4734 sayılı Kanununun 4 üncü maddesindeki yerli istekli tanımı gereğince yerli istekli kabul edilecektir.

6.2.2. Yerli mal belgesi (Değişik: 20/4/2011-27911 R.G./ 2. md.; Değişik: 16/8/2014-29090 R.G./1.md.)

6.2.2.1. İstekli tarafından teklif ettiği malın yerli malı olduğu, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından belirlenen usul ve esaslara uygun olarak düzenlenen yerli malı belgesi ile belgelendirilir.

6.2.3. (Değişik: 20/4/2011-27911 R.G./ 3. md.; Mülga madde: 16/8/2014-29090 R.G./ 1. md.)

6.2.4.(Değişik: 20/4/2011-27911 R.G./ 4. md.; Mülga madde: 16/8/2014-29090 R.G./ 1. md.)

6.2.5.-(Değişik : 20/4/2011-27911 R.G./ 5. md.; Mülga madde: 16/8/2014-29090 R.G./ 1. md.)

Madde 7- Yeterliğin belirlenmesinde uyulacak ilkeler

7.1. 4734 sayılı Kanununun 20 nci maddesinin ikinci fıkrasına 5812 sayılı Kanunla eklenen ikinci cümlede; “ön yeterlik ilanında ve dokümanında belirtilmek kaydıyla; yeterlikleri tespit edilenler arasından dokümanda belirtilen kriterlere göre sıralanarak listeye alınan belli sayıda istekli veya yeterli bulunan isteklilerin tamamı teklif vermeye davet edilebilir” denilmektedir. Buna göre idarelerin, belli istekliler arasında ihale usulüyle yapılacak ihalelerde, yeterliği tespit edilenler arasından belli sayıda isteklinin davet edilmesini öngördükleri durumlarda, İhale Uygulama Yönetmeliklerinin “Yeterliğin belirlenmesinde uyulacak ilkeler” başlıklı maddesinde yapılan düzenlemeler doğrultusunda ön yeterlik dokümanında; aşağı yeterlik kriterleri ile beşten az olmamak üzere teklif vermeye davet edilecek aday sayısı ve sıralama kriterleri ile puanlama yöntemine yer vermeleri zorunludur. Sıralama kriterleri, ilgili İhale Uygulama Yönetmeliğinde düzenlenen ekonomik ve mali yeterlik kriterleri ile mesleki ve teknik yeterlik kriterleri arasından idarelerce belirlenecektir. Yapım işleri ihalelerinde ise puanlama kriterleri, tip ön yeterlik şartnamesinin puanlama kriterleri başlıklı (7.9.) maddesine uygun olarak idarelerce düzenlenecektir.

7.2. Hizmet alımı ihalelerinde, Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği uyarınca istenilmesi zorunlu olan yeterlik belgeleri dışındaki

ekonomik ve mali yeterlik kriterleri ile mesleki ve teknik yeterlik kriterlerine ilişkin belgelerden idarelerce uygun görülenlerin, dokümanda öngörülen puanlamamın gerektirdiği sıralama kriterleri çerçevesinde ön yeterlik şartnamesinde yer alması zorunludur. Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin “Yeterliğin belirlenmesinde uyulacak ilkeler” başlıklı 28 inci maddesinin üçüncü fıkrasında “idarelerin, belli istekliler arasında ihale usulüyle yapılacak ihalelerde, yeterliği tespit edilenler arasından belli sayıda isteklinin davet edilmesini öngördükleri durumlarda puanlama ve değerlendirmenin yüz tam puan üzerinden aşağıdaki esaslara göre yapılacağı;

- Ekonomik ve mali yeterlik kriterlerine ilişkin puanların toplamının; asgari on, azami kırk puan olabileceği,
- Mesleki ve teknik yeterlik kriterlerine ilişkin puanların toplamının; asgari altmış, azami doksan puan olabileceği,
- Yeterlik kriterlerinden her birine en fazla yirmi beş puan verilebileceği”

hükme bağlanmıştır. **(Değişik cümle: 30/09/2020-31260 R.G./2. md. Yürürlük:20/10/2020)** Ancak, anılan Yönetmeliğin “İstenecek belgeler” başlıklı 29 uncu maddesinin beşinci fıkrasında ilgili mevzuatı uyarınca taşıma yoluyla eğitime erişim kapsamında yapılan taşıma işleri ve sigortacılık hizmet alımları ile yaklaşık maliyeti Kanununun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (2) numaralı alt bendinde hizmet alımları için öngörülen üst limit tutarının altında kalan hizmet alımı ihalelerinde ekonomik ve mali yeterlik belgelerinin istenemeyeceği hüküm altına alınmıştır. Bu çerçevede, sigortacılık hizmet alımları ile yaklaşık maliyeti Kanununun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (2) numaralı alt bendinde hizmet alımları için öngörülen üst limit tutarının altında kalan hizmet alımı ihalelerinin belli istekliler arasında ihale usulü ile yapılması halinde, ön yeterlik değerlendirmesi sonucunda herhangi bir liste oluşturulmaksızın yeterliği tespit edilen adayların tamamının teklif vermeye davet edilmesi zorunludur. **(Değişik cümle: 30/09/2020-31260 R.G./2. md. yürürlük:20/10/2020)** Taşıma yoluyla eğitime erişim kapsamında yapılan taşıma işlerinin ise niteliği itibarıyla belli istekliler arasında ihale usulü ile ihale edilmesi mümkün bulunmamaktadır.

7.3. İhale Uygulama Yönetmeliklerinin “Yeterliğin belirlenmesinde uyulacak ilkeler” başlıklı maddelerinde, belli istekliler arasında ihale usulü ile yapılacak ihaleler ve Kanununun 21 inci maddesinin (a), (d) ve (e) bentlerine göre yapılacak ihalelerde bankalardan temin edilecek belgeler, iş hacmini gösteren belgeler ve iş deneyimini gösteren belgelerde aranacak yeterlik kriterlerinin parasal tutar olarak belirleneceği öngörülmüştür. İdareler bu düzenleme uyarınca, İhale Uygulama Yönetmeliklerinin anılan yeterlik kriterlerini düzenleyen maddelerinde yer alan oranları göz önüne alarak söz konusu parasal tutarları belirleyeceklerdir. Belli istekliler arasında ihale usulüyle ve Kanununun 21 inci maddesinin (a), (d) ve (e) bentlerine göre yapılan ihalelerde kısmi teklif verilmesine imkan tanınması durumunda; bankalardan temin edilecek belgelerdeki, iş hacmini gösteren belgelerdeki ve iş deneyimini gösteren belgelerdeki parasal tutarlar ise her bir kısım için ayrı ayrı düzenlenecektir. Bu düzenleme yapılırken anılan belgeler için ilgili İhale Uygulama Yönetmeliğinde öngörülen asgari ve azami oranlar dikkate alınmak suretiyle aynı yeterlik kriteri ile ilgili olarak bütün kısımlar için tek bir oranın tespit edilmesi ve bu oran üzerinden parasal tutarların belirlenmesi zorunludur.

7.4. Açık ihale usulüyle ve Kanununun 21 inci maddesinin (b), (c) ve (f) bentlerine göre yapılan ve kısmi teklif verilmesine imkan tanınan ihalelerde; bankalardan temin edilecek belgeler, iş hacmini gösteren belgeler ve iş deneyimini gösteren belgelerdeki yeterlik kriterleri ile ilgili olarak İhale Uygulama Yönetmeliklerinde öngörülen asgari ve azami oranlar dikkate alınmak suretiyle, bütün kısımlar için aynı yeterlik kriterine ilişkin tek bir oranın tespit edilmesi zorunludur. Ancak tespit edilen oranın her bir kısım için ayrı ayrı gösterilmesi zorunluluğu bulunmamaktadır.

7.5. İlgili mevzuatı uyarınca gelecek yıllara yaygın olarak gerçekleştirilecek hizmet alımı ihalelerinde, iş hacmi ile iş deneyimine ilişkin belgelerde aranacak oranların, Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin “İş hacmini gösteren belgeler” başlıklı 36 ncı ve “İş deneyimini gösteren belgeler” başlıklı 39 uncu madde hükümlerine göre belirlenmesi gerekmektedir.

7.6. (Ek: 20/8/2011-28031 R.G./ 1.md.) İhale uygulama yönetmeliklerinin “İş deneyimini gösteren belgeler” başlıklı maddelerinde; iş ortaklığında pilot ortağın ve diğer ortakların her birinin istenen iş deneyim tutarını belli oranlarda sağlaması şartı getirilmiş olmakla birlikte, ihaleye katılan iş ortaklığının ortakları tarafından ortaklık oranları ve yapısı aynı olmak kaydıyla daha önce kurulmuş olan iş ortaklığının gerçekleştirdiği bir işten elde edilen iş deneyimini gösteren belgelerin sunulması halinde, bu şartın aranmayacağı da hüküm altına alınmıştır. Bu kapsamda, uygulama yönetmeliklerinin “İş deneyim belgelerinin değerlendirilmesi” başlıklı bölümününün “Değerlendirmeye ilişkin esaslar” maddelerinde de; ihaleye katılan iş ortaklığının ortakları tarafından ortaklık oranları ve yapısı aynı olmak kaydıyla daha önce kurulmuş olan iş ortaklığının gerçekleştirdiği bir işten elde edilen iş deneyimini gösteren belgelerin sunulması halinde, iş ortaklığının iş deneyim tutarının ortakların hisse oranlarına bakılmaksızın belge tutarı esas alınarak hesaplanması öngörülmüştür.

Örneğin; tüzel kişi (A)’nın pilot ortak sıfatıyla % 60, tüzel kişi (B)’nin özel ortak sıfatıyla % 25 ve gerçek kişi (C)’nin ise yine özel ortak sıfatıyla % 15 oranında ortak olduğu (ABC) iş ortaklığı tarafından gerçekleştirilen bir işten dolayı 1/10/2008 tarihinde ilgili mevzuatı uyarınca (1.000.000 TL) tutarında iş deneyim belgesi düzenlenmiştir. 1.8.2011 tarihinde ilan edilen bir ihaleye teklif vermek üzere (A), (B) ve (C) yeniden bir araya gelerek (A)’nın pilot ortak sıfatıyla % 60, (B)’nin özel ortak sıfatıyla % 25 ve (C)’nin de özel ortak sıfatıyla % 15 oranında ortak olduğu (ABC) iş ortaklığı kurmuşlardır. Söz konusu iş ortaklığı tarafından verilen teklif kapsamında, 1/10/2008 tarihinde düzenlenen ve benzer işten elde edilmiş olan (1.000.000 TL) tutarındaki iş deneyim belgesi sunulmuştur. Bu durumda, ihale komisyonu (ABC) iş ortaklığı tarafından sunulan iş deneyim belgesini inceleyecek ve iş deneyim belgesi sahibi iş ortaklığı ile ihaleye teklif veren iş ortaklığını oluşturan kişilerin (A,B,C), ortaklık oranlarının (A % 60, B % 25 ve C % 15) ve ortaklık sıfatlarının (A pilot ortak, B ve C özel ortak) aynı olması nedeniyle, iş deneyim tutarını her bir ortağın iş ortaklığındaki ortaklık oranına göre ayrı ayrı hesaplamayacak ve belge tutarı olan 1.000.000 TL’yi güncellemek suretiyle (ABC) iş ortaklığının iş deneyim tutarı olarak kabul edecektir.

Madde 8-Belgelerin sunulmuş şekli

8.1.(Değişik: 20/4/2011-27911 R.G./6. md.) Belgelerin sunulmuş şekline ilişkin düzenlemeler, Uygulama Yönetmelikleri ile tip şartnamelerin “Belgelerin sunulmuş şekli” başlıklı maddelerinde yer almaktadır.

8.1.1.(Ek:RG-20/4/2011-27911;Değişik ibare: 20/8/2011-28031 R.G./2 md.; Değişik madde: 25/01/2017-29959 R.G./1. md.) İhaleye katılım ve yeterlik kriterlerine ilişkin belgelerin, EKAP üzerinden veya kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının internet sayfası üzerinden temin edilebilmesi **(Değişik ibare:16.03.2019-30716 R.G/1.md.; yürürlük:26.03.2019)**veya teyidinin yapılabilmesi durumunda, bu belgeler için belgelerin sunulmuş şekline ilişkin şartlar aranmaz.

8.1.2. (Ek:RG-20/4/2011-27911;Değişik ibare: 20/8/2011-28031 R.G./3 md.; Değişik madde: 25/01/2017-29959 R.G./1. md.)İhale üzerinde bırakılan istekli tarafından sözleşme imzalanmadan önce sunulması gereken belgelerden, EKAP üzerinden veya kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının internet sayfası üzerinden temin edilebilen **(Değişik ibare:16.03.2019-30716 R.G/2.md.; yürürlük:26.03.2019)**veya teyidi yapılabilenler için de belgelerin sunulmuş şekline ilişkin şartlar aranmaz.**(Ek cümle:16.03.2019-30716 R.G/2.md.; yürürlük:26.03.2019)**Sözleşme İmzalanmadan Önce Sunulacak Belgelerin Teyidine İlişkin Tablonun doldurularak sözleşme imzalanmadan önce idareye sunulması durumunda, söz konusu belgelere ilişkin değerlendirme, sunulan tabloda yer verilen bilgiler kullanılmak suretiyle EKAP veya kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının internet sayfası üzerinden ulaşılan bilgi ve/veya belgeler esas alınarak yapılır ve bu kapsamda başka bir belge istenmez.

8.1.3.(Ek:RG-20/4/2011-27911;Değişik ibare: 20/8/2011-28031 R.G./4 md.; Değişik madde: 25/01/2017-29959 R.G./1. md.) Aday veya isteklilerce 8.1.1 ve 8.1.2 nci maddeler kapsamında sunulan belgelere ilişkin olarak gerekli görülmesi durumunda, ihale komisyonu veya idare, ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarından gerekli belge ve bilgileri isteyebilir.

8.1.4.(Ek:RG-20/4/2011-27911; Değişik ibare: 20/8/2011-28031 R.G./ 4 md.; Mülga madde: 25/01/2017-29959 R.G./1. md.)

8.1.5.(Ek:RG-20/4/2011-27911;Değişik: 20/8/2011-28031 R.G./ 5 md.; mülga madde: 25/01/2017-29959 R.G./1. md.) 8.2. İhale Uygulama Yönetmeliklerinin “Belgelerin sunulmuş şekli” başlıklı maddesinde; Yabancı Resmi Belgelerin Tasdiki Mecburiyetinin Kaldırılması Sözleşmesine taraf ülkelerde düzenlenen ve bu Sözleşmenin 1 inci maddesi kapsamında bulunan resmi belgelerin, “apostil tasdik şerhi” taşıması kaydıyla Türkiye Cumhuriyeti Konsoloslğu veya Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı tasdik işleminden muaf olduğu belirtilmiştir.

8.2.1. 27/7/1984 tarih ve 84/8373 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla onaylanan Yabancı Resmi Belgelerin Tasdiki Mecburiyetinin Kaldırılması Sözleşmesi, 16/9/1984 tarih ve 18517 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmış olup, Yabancı Resmi Belgelerin Tasdiki Mecburiyetinin Kaldırılması Sözleşmesine taraf devletler ile bu devletlerde tasdik şerhi vermeye yetkili makamların Listesi, Lahey Uluslararası Özel Hukuk Konferansı’nın internet sayfasında (http://hcch.e-vision.nl/index_en.php?act=states.listing) yer almaktadır.

8.2.2. Anılan sözleşmenin 2 nci maddesi, sözleşmeye taraf akit devletlerin, sözleşmenin 1 inci maddesinde sayılan resmi belgelerden kendi ülkesinde kullanılacak olan belgeleri tasdik işleminden başışık tutacağını hüküm altına almıştır. Bu sözleşmenin amaçları bakımından, tasdik işleminden, yalnız belgenin kullanıldığı ülkenin diploması veya konsolosluk memurları tarafından belgedeki imzanın doğruluğunun, belgeyi imzalayan kişinin hangi sıfatla imzaladığının veya gerekirse üzerindeki mühür veya damganın aslı ile aynı olduğunun teyit edilmesinin anlaşılacağı öngörülmüştür.

8.2.3. Uygulamada yabancı ülkelere alınan bazı belgelerin, Türkiye’deki tasdik şerhi (apostil) vermeye yetkili makamlara onaylatılarak idarelere sunulduğu görülmüş olup, yukarıda anılan sözleşmeye aykırı olarak onaylanan bu belgeler geçerli sayılmayacaktır.

8.2.4. İdareler, ön yeterlik şartnamesinin veya idari şartnamenin düzenlenmesi sırasında ihale işlemlerinin etkin bir şekilde sürdürülebilmesi ve bürokratik işlemlerin azaltılması için yurtdışından temin edilmiş teknik doküman, kişisel beyan gibi resmi makamlarca düzenlenmeyen belgelerin tasdik işleminden muaf olduğuna ilişkin düzenlemeler yapılabilir.

8.3. İdareler, ön yeterlik şartnamesi veya idari şartnamenin “Tekliflerin dili” başlıklı maddesini ihale konusu alımın niteliğini göz önünde bulundurmak suretiyle uygun seçeneği esas alarak düzenleyeceklerdir. İdareler, teklifi oluşturan bütün belgeler ve ekleri ile diğer dokümanların Türkçe olacağı ve yabancı dilde düzenlenen belgelerin Türkçe tercümesi ile birlikte verilmesi halinde geçerli olacağına ilişkin bir düzenleme yapabilecekleri gibi, sadece belirli belgelerin yabancı dilde sunulmasına imkan verebilirler. İhale işlemlerinin etkin ve sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesi ve hukuki sorunların yaşanmaması için yabancı dilde sunulmasına imkan verilen belgelerin teknik dokümanlar, kişisel beyanlar gibi belgelerle sınırlı tutulmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

8.4. İhale dokümanında istenen ve (Ek ibare:12/06/2015-29384 R.G./1. md.;mülga ibare: 13.06.2019-30800 R.G/1.md., yürürlük:23.06.2019)serbest muhasebeci mali müşavir tarafından düzenlenerek ya da onaylanarak başvuru veya teklif kapsamında idareye sunulan belgelerde, 15/11/2002 tarihli ve 24937 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Serbest Muhasebeci ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlerin Kaşe Kullanma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik çerçevesinde temin edilen özel kaşenin kullanılması gerekmektedir.

8.5.(Ek madde: 25/01/2017-29959 R.G./2. md.) İhale Uygulama Yönetmeliklerinin “Belgelerin sunulmuş şekli” başlıklı maddesinde, yabancı ülkelere düzenlenen belgelerin “apostil tasdik şerhi” taşıması, “apostil tasdik şerhi” taşımayan belgelerin ise o ülkedeki Türkiye Cumhuriyeti Konsoloslğu tarafından veya sırasıyla o ülkenin Türkiye’deki temsilciliği ile Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı tarafından tasdik edilmesi gerektiği düzenlenmiştir. Bu kapsama giren belgelerin; düzenlendiği ülkedeki yetkili diğer mercilerce belgedeki imzanın doğruluğunun, belgeyi imzalayan kişinin hangi sıfatla imzaladığının ve varsa üzerindeki mühür veya damganın aslı ile aynı olduğunun teselsülen tasdik edilmiş olması ve apostil tasdik şerhinin veya o ülkedeki Türkiye Cumhuriyeti Konsoloslğu tasdikinin ya da Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı tasdikinin bir önceki merciyeye ilişkin olması halinde de usulüne uygun olarak sunulduğu kabul edilecektir.

Madde 9- Tesis, makine, teçhizat ve diğer ekipmana ilişkin belgeler

9.1. (Değişik: 30/09/2020-31260 R.G./3. md. yürürlük:20/10/2020)İhale konusu işte kullanılacak tesis, makine, teçhizat ve diğer ekipmanın, fiyat dışı unsur olarak belirlenmemesi veya danışmanlık hizmet alımlarında yeterlik kriteri olarak aranmaması durumlarında aday veya isteklilerden başvuru veya teklifleri kapsamında (taahhütname, yapı araçları taahhütnamesi, kira sözleşmesi vb.) herhangi bir belge sunmaları istenmez.

9.2. Yapım işi ihalelerinde, ihale konusu işin yürütülmesi için işyerinde bulundurulması öngörülen; tesis, makine, teçhizat ve ekipmana ilişkin bilgilere sözleşme tasarıma yer verilecektir.

Madde 10- Bilanço ve eşdeğer belgeler ile iş hacmini gösteren belgeler

10.1. (Değişik: 20/8/2011-28031 R.G./ 6 md.) Bilanço ve eşdeğer belgelerin istenildiği ihalelerde, ihalenin yapıldığı yıldan önceki yıla ait yayımlanması zorunlu yıl sonu bilançosunun veya bilançonun gerekli görülen bölümlerinin yoksa bunlara eşdeğer belgelerin sunulması gereklidir.

10.1.1. (Ek: 20/8/2011-28031 R.G./ 6 md.) Aday veya isteklilerin ilgili mevzuatı gereğince bilançolarını yayımlatmaları zorunlu ise başvuru veya tekliflerinde bilançolarını veya bilançonun ilgili uygulama yönetmeliğinin “Bilanço veya eşdeğer belgeler” başlıklı maddesinde düzenlenen yeterlik kriterlerinin sağlandığını gösteren bölümlerini sunmaları zorunludur.

10.1.2.(Ek: 20/8/2011-28031 R.G./ 6 md.) İlgili mevzuatı gereğince bilançolarını yayımlatma zorunluluğu bulunmayan aday ve istekliler, eşdeğer belge kapsamında; bilançolarını veya bilançonun yukarıda belirtilen bölümlerini sunabilecekleri gibi, bunların yerine bilançoda aranan kriterlerin sağlandığını göstermek üzere (Ek ibare:12/06/2015-29384 R.G./2. md.;mülga ibare: 13.06.2019-30800 R.G/2.md.,yürürlük:23.06.2019)yyeminli mali müşavir veya serbest muhasebeci mali müşavirce standart forma uygun olarak düzenlenen belgeyi de sunabileceklerdir. Bu belgeler dışında, bilançoda aranan kriterlerin sağlandığını göstermek üzere sunulan hiçbir belge, eşdeğer belge olarak kabul edilmeyecektir.

10.1.3.(Ek: 20/8/2011-28031 R.G./ 6 md.) Aday veya isteklilerce sunulan Bilanço Bilgileri Tablosu’nun, ilgili uygulama yönetmeliğinin ekinde yer alan “Bilanço Bilgileri Tablosu Standard Formu” na uygun olarak ve anılan formda yapılan açıklamalar dikkate alınmak suretiyle düzenlenmesi gerekmektedir. Bu Tablonun, ihalenin ilk ilan veya davet tarihinden önce de düzenlenmesi mümkündür.

10.2. İş hacmini göstermek üzere aday veya isteklilerin başvuru veya teklifleri ile birlikte toplam ciroyu gösteren gelir tablosunu ya da (Değişik ibare: 13.06.2019-30800 R.G/3.md.; yürürlük:23.06.2019) ihale konusu iş ile ilgili ciroyu gösteren standart forma uygun belgeyi sunması zorunludur. Bu çerçevede, (Ek ibare: 13.06.2019-30800 R.G/3.md.;yürürlük:23.06.2019)idarece yalnızca yapım işleri cirosunu gösteren belgenin istendiği yapım işi ihaleleri hariç olmak üzere, iş ortaklığı olarak ihaleye katılan aday veya isteklinin her bir ortağının iş ortaklığındaki hissesi oranında iş hacmine ilişkin kriteri sağlandığını göstermek üzere bu iki belgeden herhangi birini sunması mümkündür.

10.3. (Mülga madde: 13.06.2019-30800 R.G/4.md.; yürürlük:23.06.2019)

10.4. İlanı veya duyurusu (Değişik ibare:04/03/2010-27511 R.G./ 1 md.)1/5/2011 tarihinden önce yapılacak ihalelerde, bilanço veya eşdeğer belgelerdeki yeterlik kriterlerinde Uygulama Yönetmeliklerinin “İlanı veya duyurusu (Değişik ibare:04/03/2010-27511 R.G./ 1 md.) 1/5/2011 tarihinden önce yapılan ihalelerde bilanço veya eşdeğer belgelerdeki yeterlik kriterleri” başlıklı geçici maddelerindeki oranlar uygulanacaktır.

10.5. İlanı veya duyurusu (Değişik ibare:04/03/2010-27511 R.G./ 1 md.) 1/5/2011 tarihinden önce yapılacak ihalelerde, iş hacmini gösteren belgelerdeki yeterlik kriterlerinde Uygulama Yönetmeliklerinin “İlanı veya duyurusu (Değişik ibare: 04/03/2010-27511 R.G./1 md.) 1/5/2011 tarihinden önce yapılan ihalelerde iş hacmini gösteren belgelerdeki yeterlik kriterleri” başlıklı geçici maddelerindeki oranlar uygulanacaktır.

10.6. (Ek madde: 30/09/2020-31260 R.G./4. md.)İhale Uygulama Yönetmeliklerinde ihale veya son başvuru tarihi yılın ilk dört ayında olan ihalelerde bir önceki yıla ait belgelerini sunmayanların iki önceki yıla ait belgelerini sunabileceğine ilişkin düzenlemeler yer almaktadır. İlgili

Yönetmeliklerde düzenlenen dört aylık süre, Kurumlar Vergisi Beyannamelerinin olağan şartlardaki verilme süreleri dikkate alınarak belirlenmiş olup, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu kapsamında vergi beyannamelerinin verilme sürelerinin uzatılması durumunda anılan Yönetmeliklerde belirlenen dört aylık süre de aynı sürelerde uzamış sayılır.

Madde 10/A- (Ek madde: 04/03/2017-29997 R.G./1. md.) Tüzel kişilerin teklif vermeye yetkili olduğunu gösteren belgeler (Mülga:RG-20/6/2021-31517)⁽²⁾

Madde 11- (Değişik başlık: 16/03/2019-30716 R.G./ 3. md, geçerlilik:18/03/2020) Ortaklık durum belgesi ve ortaklık tespit belgesi

11.1. İhaleye katılan tüzel kişinin, ilgili İhale Uygulama Yönetmeliğine göre ortağına ait iş deneyimini gösteren belgeyi sunması halinde, bu belgeyle birlikte **(Değişik ibare: 16/03/2019-30716 R.G./ 3. md, geçerlilik:18/03/2020)** ortaklık durum belgesi veya ortaklık tespit belgesinin de başvuru veya teklif kapsamında sunulması zorunludur.

11.2. (Değişik ibare: 16/03/2019-30716 R.G./ 3. md, geçerlilik:18/03/2020) Ortaklık durum belgesi veya ortaklık tespit belgesinin kimin tarafından düzenleneceği ve hangi durumlarda aday veya isteklilerce sunulmasının zorunlu olduğu hususlarına İhale Uygulama Yönetmeliklerinin “İş deneyimini gösteren belgeler” başlıklı maddesinde yer verilmiştir. Sunulacak belgenin İhale Uygulama Yönetmeliklerinin ekinde yer alan ilgili standart forma uygun şekilde ve ihalenin ilk ilan veya ihaleye davet tarihinden sonra **(Ek ibare:12/6/2015-29384 R.G./3. md.; mülga ibare: 13.06.2019-30800 R.G/5.md., yürürlük:23.06.2019)** YMM, SMMM ya da ticaret ve sanayi odası/ticaret odası bünyesinde bulunur**(Değişik ibare: 16/03/2019-30716 R.G./ 3. md., geçerlilik:18/03/2020)** ticaret sicili müdürlükleri tarafından düzenlenmiş olması zorunludur.

Madde 12- Deneyme ilişkin referans

12.1 İhale Uygulama Yönetmeliklerinde mesleki ve teknik yeterliğe ilişkin belgelerin taşınması gereken kriterler belirtilmiş olmakla birlikte, bazı ihalelerde bu düzenlemelerin aksine özellikle Avrupa Birliği üyesi ülkeler veya diğer bazı yabancı ülkeler gibi belirlemeler yapılarak bu ülkelerde iş yapıldığına dair referans getirilmesi zorunluluğu konulduğu görülmektedir. Kamu İhale Kurulunun konuyla ilgili uyumazlık kararlarında, iş deneyimini gösteren belgelerin yanı sıra referansın istenemeyeceği, bu tür koşul koymanın rekabeti engellediği açıkça belirtildiğinden, idarelerce; şartnamelerin düzenlenmesi sırasında referansın hiçbir şekilde yeterlik kriteri olarak belirlenemeyeceği hususunun dikkate alınması gerekmektedir.

Madde 13- İlanlara ilişkin hususlar

13.1. İhale ve ön yeterlik ilanı

13.1.1. İlanın yapılış şekline ilişkin hususlar

13.1.1.1. (Değişik: 16/8/2014-29090 R.G./ 2. md.)4734 sayılı Kanununun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (1) numaralı alt bendine göre ilan edilecek ihaleler için ihale ile işin yapılacağı yerin farklı olduğu durumlarda, ihalenin ve işin yapılacağı yerde çıkan iki farklı gazetede birer defa olmak üzere toplam iki defa ilan yapılması yeterlidir. İhale ile işin yapılacağı yerin aynı olduğu durumlarda ise farklı gazetelerde olmak üzere toplam iki defa ilan yapılması yeterli olacaktır. Ayrıca işin yapılacağı yerin birden fazla olduğu durumlarda, işin yapılacağı her yerde ilan yapılma zorunluluğu bulunmayıp, işin ağırlıklı olarak yapılacağı bir yerde ilan yapılması yeterli olacaktır. Ancak idareler tarafından rekabeti sağlamak üzere işin yapılacağı birden fazla yerde de ilan yapılabilir.

13.1.1.2. İhale veya işin yapılacağı yerde gazete çıkmaması halinde ilân, aynı süreler içinde ilgili idare ile hükümet ve belediye binalarının ilân tahtalarına asılacak yazılar ve belediye yayın araçları ile yapılır. İhale ve işin yapılacağı yerin aynı olduğu durumlara ilişkin olarak söz konusu yerde tek bir gazete çıkması halinde ise ikinci gazetede ilan yapılması yerine, ihale, aynı süreler içinde ilgili idare ile hükümet ve belediye binalarının ilân tahtalarına asılacak yazılar ve belediye yayın araçları ile duyurulacak ve bu işlemler bir tutanakla belgelendirilecektir.

13.1.1.3. İşin veya ihalenin yapılacağı yer belirlenirken, büyükşehirlerde büyükşehir belediye sınırları, diğer yerlerde belediye sınırları, işin veya ihalenin yapılacağı yerin belediye sınırları dışında olduğu durumlarda ise mülki sınırlar dikkate alınarak ilan yapılacaktır. Belediye sınırları dışında kalan yerler için yapılacak ilanlar, mülki sınırlar dikkate alınarak bağlı olunan ilçe veya il merkezinde yapılır.

13.1.1.4. İhalenin ve işin yapılacağı yerde yapılacak ilanlar Basın İlan Kurumu aracılığıyla belirlenen gazetelerde yapılacaktır. Bu bağlamda, yaklaşık maliyeti eşik değerin altında olan ihalelere ilişkin ilanların yayımlanmasında idarelerce; ilgisine göre, ihale veya işin yapılacağı yerin bulunduğu belediye sınırları içinde, Basın İlan Kurumunun güncel listesinde ismi belirtilen gazete bulunup bulunmadığının araştırılması, bu nitelikte birden fazla gazete var ise, ilanın Basın İlan Kurumu Şubesi veya Valilik aracılığıyla, bu makamlarca 195 sayılı Kanun hükümleri esas alınmak suretiyle belirlenecek gazetede yayımlanması, ihalenin veya işin yapılacağı yerin bulunduğu belediye sınırları içinde bu nitelikte sadece bir gazete bulunması halinde, ilanın yine Basın İlan Kurumu Şubesi veya Valilik aracılığıyla söz konusu gazetede yayımlanması, bu nitelikte gazete bulunmaması halinde ise, ilanın, ilgili idare ile hükümet ve belediye binalarının ilân tahtalarına asılacak yazılar ve belediye yayın araçları ile yapılması gerekmektedir.

13.1.1.5.(Ek: 20/8/2011-28031 R.G./7 md.) 17.12.2009 tarihli ve 27435 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 7.12.2009 tarihli ve 2009/DK.D-164 sayılı Kamu İhale Kurulu Kararı gereğince 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (1) numaralı alt bendine göre yapılacak ihale ilanlarının Kamu İhale Bülteninde de yayımlanması gerekmektedir.

13.2. Ön ilan

13.2.1. 5812 sayılı Kanunun 5 inci maddesi ile değiştirilen 4734 sayılı Kanununun 13 üncü maddesinin dördüncü fıkrasında, yaklaşık maliyeti eşik değerlere eşit veya bu değerleri aşan ihaleler için Kamu İhale Bülteninde ön ilan yapılabileceği belirtilmiş ve anılan maddenin devam eden fıkraları ile İhale Uygulama Yönetmeliklerinin “Ön İlan” başlıklı maddesinde gerekli düzenlemeler yapılmıştır. İdarelerin yapacakları ön ilanların, İhale Uygulama Yönetmeliklerinin ekinde yer alan ön ilan standart formuna uygun olması zorunludur.

13.2.2. Süreklilik arz eden mal ve hizmet alımları için de ön ilan yapılması mümkündür. Ön ilan yapılabilmesi için öncelikle ihale konusu işin yaklaşık maliyetinin hesaplanması gerekmektedir. Ancak, bu aşamada alım miktarının tahmini olarak belirlenmesi yeterli olduğundan, yaklaşık maliyet hesabı da bu miktar üzerinden ve İhale Uygulama Yönetmeliklerinin konuya ilişkin hükümlerine uygun olarak yapılmalıdır. İdarece ihale veya ön yeterlik ilanı yayımlanmadan önce söz konusu yaklaşık maliyet tutarı gözden geçirilerek gerekiyorsa yeniden yaklaşık maliyet hesabı yapılacaktır. Bu hesaplama sonucunda yaklaşık maliyetin eşik değerin altında kaldığı anlaşıldığı takdirde yapılan ön ilana dayalı olarak ilan veya davet sürelerinin kısaltılması mümkün değildir.

13.3. İlan ve davet sürelerinin kısaltılması

13.3.1. (Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./ 1.md.) Kanununun 13 üncü maddesine göre ilanların elektronik olarak hazırlanması ve gönderilmesi suretiyle ilan süresinden yapılacak yedi günlük indirim sadece anılan maddenin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendine göre yapılan ilanlarda söz konusudur.

13.3.2. (Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./ 1. md.)İlan ile ihale ve ön yeterlik dokümanına Elektronik Kamu Alımları Platformu üzerinden doğrudan erişimin temin edilmesi halinde, Kanununun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendindeki ilan süresi ile belli istekliler arasında ihale usulü ile yapılacak ihalelerde ön yeterliği belirlenen adaylara yapılacak kırk günlük davet süresinin beş gün kısaltılması mümkün bulunmaktadır.

13.4. İlanlardaki hatalı hususların düzeltilmesi

13.4.1. 4734 sayılı Kanununun 13, 24 ve 25 inci maddelerdeki hükümlere uygun olarak yapılmayan ilanlar geçersizdir. Bu durumlarda, hatalı olarak yayımlanan ilanlar Kanununun 13, 24 ve 25 inci maddelerdeki hükümlere uygun olarak yeniden yapılmadıkça, ihale veya ön yeterlik gerçekleştirilemez. Ancak, bu genel kuralın istisnası olarak, yapılan ilânlarda 4734 sayılı Kanununun 24 ve 25 inci madde hükümlerine aykırılık teşkil eden hatalar bulunması durumunda, ilan yeniden yapılmadan; Kanununun 13 üncü maddesine göre yirmi beş ve kırk günlük ilan süresi bulunan ihalelerde, ilanın yayımlanmasını takip eden onbeş gün, ilan süresi daha kısa olan ihalelerde ise on gün içinde hatalı hususlar için düzeltme ilanı yapılarak ihale veya ön yeterlik gerçekleştirilebilir. Bu durumda düzeltme ilanı, düzeltme ilan formu kullanılarak hatalı ilanın yayımlandığı yayın organında aynı şekilde yayımlanır.

13.4.2. 4734 sayılı Kanununun 13 üncü maddesinde belirlenen yerlerde ve zamanlarda yapılmayan ilanlar, düzeltme ilanı yapılmak suretiyle düzeltilmeyecektir. Bu durumda yapılan ilanlar geçersiz kılınarak, 4734 sayılı Kanununun 13, 24 ve 25 inci maddelerindeki hükümlere uygun bir şekilde ilanlar yeniden yapıldıktan sonra ihale veya ön yeterliğin gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

13.5. İhale iptal ilanı

İhale veya son başvuru saatinden önce ihalenin iptal edilmesi durumunda, İhale Uygulama Yönetmeliklerinin ekinde bulunan ihale iptal ilan formu kullanılarak ilanın yayımlandığı yayın organında ihalenin iptal edildiği hususunun hemen ilan edilerek duyurulması gerekmektedir. Bu duyuruda, iptal nedeni veya nedenlerinin de yer almasının zorunlu olduğu hususuna dikkat edilmelidir. Diğer taraftan ihalenin iptal edildiği hususunun istekli olabileceklere ayrıca bildirilmesi zorunludur.

Madde 14- İhale sonucunun Kuruma bildirilmesi

14.1. 4734 sayılı Kanununun 42 nci maddesinde, sözleşmenin imzalanacağı tarihte, sözleşme imzalanmadan önce ihale sonuç bilgileri Kuruma gönderilmek suretiyle ihale üzerinde kalan isteklinin ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığını teyit edilmesinin zorunlu olduğu belirtilmiştir. Anılan Kanununun 47 nci maddesinde düzenlenen ihale sonuç bildirimini ise 4734 sayılı Kanun kapsamındaki idarelerce bu Kanuna tabi olmadan yapılan mal ve hizmet alımları ile yapım işleri ihaleleri sonucunda sözleşmenin imzalanmasının ardından, söz konusu ihalelere ilişkin sonuç bilgilerinin Kurum tarafından belirlenen esaslar dahilinde Kuruma gönderilmesinden ibarettir.

Madde 15-Dokümana ilişkin hususlar(Değişik: 16.03.2019-30716 RG/4. md., yürürlük: 01.06.2019)

15.1. Şikayet üzerine dokümanda değişiklik yapılması

İhale Uygulama Yönetmeliklerinin “İhale ve ön yeterlik dokümanında değişiklik veya açıklama yapılması” başlıklı maddesinde “Kanununun 55 inci maddesi uyarınca şikayet üzerine yapılan incelemede; başvuruların ya da tekliflerin hazırlanmasını veya işin gerçekleştirilmesini etkileyebilecek maddi veya teknik hataların veya eksikliklerin bulunması ve idarece ihale veya ön yeterlik dokümanında düzeltme yapılmasına karar verilmesi halinde, ihale veya son başvuru tarihine on günden az süre kalmış olsa dahi gerekli düzeltme yapılarak yukarıda belirtilen usule göre son başvuru veya ihale tarihi bir defa daha ertelenebilir. Belirlenen maddi veya teknik hataların veya eksikliklerin ilanda da bulunması halinde ise ihale sürecine devam edilebilmesi, ancak Kanununun 26 ncı maddesine göre düzeltme ilanı yapılması ile mümkündür.” hükmü yer almaktadır. Buna göre, şikayet başvurusu üzerine, idarenin dokümanda düzeltme yapılmasına karar vermesi halinde, Kanununun 29 uncu maddesinin ikinci fıkrasında yer alan ve zeyilnamenin doküman indirenlerin tamamına ihale veya son başvuru tarihinden en az on gün önce bildirilmesini öngören düzenlemedeki on günlük süre ile bağlı olmaksızın ihale veya son başvuru tarihine kadar (ihale veya son başvuru günü hariç) zeyilname ile dokümanda düzeltme yapılabilecektir. Ancak zeyilnamenin son bildirim tarihi ile ihale veya son başvuru tarihi arasında on günden az süre kalması halinde, ihale tarihinin ertelenmesi zorunlu olup, bu erteleme sadece bir defa yapılabilecektir. İhale veya son başvuru tarihinin ertelenmesi halinde, yeni ihale veya son başvuru tarihinin, zeyilnamenin son bildirim tarihinden itibaren on günden az olmayacak şekilde belirlenmesi gerektiği hususuna dikkat edilmelidir. Zeyilname ile ihale veya son başvuru tarihinin ertelenmesi halinde, erteleme süresi ihale veya son başvuru tarihinden itibaren hiçbir durumda yirmi günü geçmeyecektir.

15.2. İşyerinin görülmesine ilişkin düzenleme

İhalelere ilişkin olarak Kuruma yapılan itirazın şikayet başvurularından, bazı ihalelerde idareden alınacak işyeri görme belgesinin teklif veya başvuru kapsamında sunulmasının istendiği görülmüştür. Bilindiği gibi, ihaleye katılım için aday veya isteklilerce verilmesi gereken belgeler ilgili İhale Uygulama Yönetmeliklerinde düzenlenmiştir. Bu belgeler arasında işyeri görme belgesi bulunmamaktadır. Ayrıca tip idari şartnamelerin “İşin Yapılacağı Yerin Görülmesi” başlıklı maddesindeki düzenlemeler, işyerinin görülmesi, teklif hazırlamak ve taahhüde girmek için gerekli olabilecek tüm bilgileri temin sorumluluğunun isteklide olduğunu, işyerinin görülmesine ilişkin olarak istekli veya temsilcilerinden gelen taleplerin idarelerce karşılanmasının zorunlu olduğunu belirtmektedir. Bu nedenle, idarelerce anılan hükme uygun hareket edilmesi ve idari şartnamelerde, işyeri görme belgesi alma zorunluluğuna ilişkin düzenlemelere yer verilmemesi gerekmektedir.

Madde 16- Tekliflerin alınması ve değerlendirilmesi

16.1. Tekliflerin alınmasına ilişkin işlemler

4734 sayılı Kanununun 30 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “zarfın yapııştırılan yeri istekli tarafından imzalanır ve mühürlenir” hükmünün, zarfın yapııştırılan yerinin ihaleye katılan aday veya istekli tarafından imzalanıp, kaşesinin veya mühürünün basılması şeklinde uygulanması gerekmektedir. Aday veya isteklinin ortak girişim olması halinde zarfın yapııştırılan yerinin ortaklardan herhangi biri tarafından imzalanarak kaşelenmesi veya mühürlenmesi yeterlidir.

16.2. Kanununun 36 ncı maddesine göre ihale komisyonunca ilk oturumda yapılacak iş ve işlemler

16.2.1. Başvuru ya da teklif zarfının Kanununun 30 uncu maddesinin birinci fıkrasına uygun olmadığına anlaşılması halinde, söz konusu zarfın ön ve arka yüzünün fotokopisi çekildikten sonra başvuru veya teklif zarfı açılmaksızın iade edilecektir. Başvuru veya teklif zarfının fotokopisi ise idare tarafından ihale işlem dosyasında muhafaza edilecektir.

16.2.1.1.(Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./ 3.md.;Mülga madde: 27/5/2016-29724 Mükerrer R.G./ 1. md.)

16.2.2. (Mülga: 16.03.2019-30716 RG/5. md.; yürürlük: 01.06.2019)

16.2.3 4734 sayılı Kanununun 36 ncı maddesi uyarınca aday veya isteklilerin belgelerinin eksik olup olmadığına ilişkin kontrolün her bir belge için ayrı ayrı yapılması gerekmektedir. Kuruma ulaşan görüş taleplerinden ve itirazın şikayet başvurularından, bazı idarelerin bu tutanağı her bir belgenin durumunu belirtecek şekilde düzenlemedikleri, gruplandırılmış şekilde düzenlenmiş tutanak üzerinden yapılan değerlendirmelerde idareler ile adaylar veya istekliler arasında ihtilaflar ortaya çıktığı görülmüştür. Uyuşmazlıklara meydan vermemek amacıyla, İhale Uygulama Yönetmeliklerinin “Başvuruların ve tekliflerin alınması, açılması ve belgelerdeki bilgi eksikliklerinin tamamlanmasına” ilişkin maddelerinde yer alan düzenlemeler çerçevesinde işlem yapılması gerekmektedir.

16.2.4. 4734 sayılı Kanununun 36 ncı maddesinin ikinci fıkrası ile İhale Uygulama Yönetmeliklerinin “Yaklaşık maliyete ilişkin ilkeler” başlıklı maddesi uyarınca, ihale komisyonu tarafından yaklaşık maliyetin, teklif fiyatları ile birlikte, pazarlık usulü ile yapılan ihalede ise son yazılı fiyat teklifleri ile birlikte açıklanması gerekmektedir. Bu çerçevede, ihale komisyonu tarafından 4734 sayılı Kanununun 36 ncı maddesinin birinci fıkrası uyarınca teklif zarflarının incelenmesinin ardından, teklif zarfları açılmadan önce yaklaşık maliyet açıklanacaktır. Ancak, isteklilerce sunulan teklif zarflarının hiçbirinin Kanununun 30 uncu maddesinin birinci fıkrasına uygun olmadığına anlaşılması halinde yaklaşık maliyet açıklanmayacaktır.

16.2.5. İhale Uygulama Yönetmeliklerinde, 4734 sayılı Kanununun 21 inci maddesine göre pazarlık usulüyle yapılan ihalelerde yaklaşık maliyetin son yazılı fiyat teklifleri ile birlikte açıklanacağı hükme bağlanmıştır. Ancak, son yazılı fiyat teklifini sunmayan isteklilerin ilk teklifleri son teklifi olarak

kabul edileceğinden, son yazılı tekliflerin verilir verilmeyeceğine, teklif zarfları ve tekliflerin usulüne uygun olup olmadığına bakılmaksızın, son yazılı fiyat tekliflerinin verileceği tarih ve saatte yaklaşık maliyet açıklanacaktır.

16.2.6. Kısmi teklif verilmesine imkan tanınan ihalelerde, ihale komisyonu, yaklaşık maliyetin açıklanacağı aşamada, toplam yaklaşık maliyet tutarı ile her bir kısım için belirlenen yaklaşık maliyet tutarını ayrı ayrı açıklayacaktır.

16.2.7. Kısmi teklif verilmesine izin verilen mal alımı ihalelerinde, ihale komisyonu her bir kısma ilişkin yaklaşık maliyet tutarını okuyarak açıklayabileceği gibi her bir kısmın yaklaşık maliyet tutarının yer aldığı bir çizelgenin fotokopisini dağıtmak suretiyle de yaklaşık maliyet tutarlarını açıklayabilir. Ayrıca bu ihalelerde isteklilerin her bir kısma vermiş olduğu teklif fiyatları okunarak açıklanabileceği gibi isteklilerin "Birim Fiyat Teklif Cetvellerinin" fotokopilerinin dağıtılması yoluyla da teklif fiyatlar açıklanabilir. İhale komisyonu her bir kısma ilişkin yaklaşık maliyet tutarını veya isteklilerin her bir kısma ilişkin teklif fiyatlarını, bunlardan birini okumak diğerini ise ilgili belgenin fotokopisini dağıtmak suretiyle de açıklayabilir. Her bir kısım yaklaşık maliyet tutarının gösterildiği çizelge ile isteklilerin birim fiyat teklif cetvelinin fotokopilerinin ihale komisyonu başkan ve üyelerinden en az biri tarafından imzalanması gerekmektedir. İhale komisyonu tarafından her kısma ilişkin yaklaşık maliyet tutarı ve/veya isteklilerin her bir kısma ilişkin teklif fiyatlarının okunarak açıklanmadığı ihalelerde, yaklaşık maliyet tutarlarının yer aldığı çizelge ile isteklilerin birim fiyat cetvellerinin fotokopileri, talep eden isteklilere ilk oturum kapatılmadan verilir ve bu husus Zarf Açma ve Belge Kontrol Tutanağı ve/veya Teklif Edilen Fiyatlara ve Yaklaşık Maliyetin Açıklanmasına İlişkin Tutanağın Hazır Bulunanlar Önünde Yapılan İlk Oturumda Talep Edenlere Verildiğine İlişkin Tutanakta belirtilir. Ancak ihale komisyonu tarafından toplam yaklaşık maliyet ile isteklilerin toplam teklif tutarlarının okunarak açıklanması zorunludur.

16.3. Yaklaşık maliyetin üzerindeki teklifler

16.3.1. Yaklaşık maliyetin üzerindeki tekliflerin kabul edilip edilemeyeceği hususunda tereddütler olduğu anlaşılmaktadır. İhale komisyonu;

- a) Yaklaşık maliyet hesaplanırken değerlendirilmeyen her hangi bir husus olup olmadığını,
- b) Yaklaşık maliyet güncellenerek tespit edilmişse, güncellenmenin doğru yapıp yapılmadığını,
- c) Verilen teklif fiyatlarının piyasa rayiç fiyatlarını yansıtmadığını,

Sorgulayarak verilen teklifleri yaklaşık maliyete göre mukayese eder ve bütçe ödeneklerini de göz önünde bulundurarak, teklif fiyatlarını uygun bulması halinde ekonomik açıdan en avantajlı teklifi ve varsa ikinci teklifi belirlemek veya verilen teklif fiyatlarını uygun bulmaması halinde ihalenin iptaline karar vermek hususunda takdir yetkisine sahiptir.

16.3.2. Yaklaşık maliyetin üzerinde olmakla birlikte teklifin kabul edilebilir nitelikte görülmesi halinde idarenin ek ödeneğinin bulunması veya ilgili mali mevzuatı gereği ödenek aktarımının mümkün olması durumlarında teklifler kamu yararı ve hizmet gerekleri de dikkate alınarak kabul edilebilir. Bu durumda sorumluluk idareye aittir.

16.3.3. (Ek madde: 26/1/2021-31376 R.G./1 md.) 4734 sayılı Kanununun 52 nci maddesi uyarınca danışmanlık hizmet alımı ihalelerinde toplam puanı en yüksek olan istekli ile görüşme yapılmak suretiyle ihalenin sonuçlandırılması gerekir. Danışmanlık Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde, mali teklif üzerinde yapılan görüşmenin kapsamının ödeme koşulları ve planının, mali teklif tutarını değiştirmemek kaydıyla idare lehine düzenlenmesine yönelik olabileceği hükme bağlanmıştır. Bu çerçevede, danışmanlık hizmet alımı ihalelerinde toplam puanı en yüksek isteklinin mali teklifinin yaklaşık maliyetin üzerinde olması halinde, ihale, bütçe ödenekleri dikkate alınarak toplam puanı en yüksek olan bu istekli üzerine bırakılır ya da iptal edilir.

16.4. Kısmi tekliflerin değerlendirilmesi

16.4.1. İhalelerde, ihale dokümanında belirtilmesi kaydıyla, kısmi teklif verilebilmesi mümkün bulunmaktadır. Ancak, kısmi teklif verilebilen ihalelerde isteklilerce her bir iş kısmına ayrı ayrı teklif vermek suretiyle işin tamamına teklif verilebileceği gibi, ihale dokümanında belirtilen kısımlardan bazılarında da teklif verilebilecektir.

16.4.2. Kısmi teklif verilmesine imkan tanınan ihalede; aday veya isteklinin yeterli değerlendirmesi, başvuruda bulunduğu veya teklif verdiği her bir kısım için ayrı ayrı yapılacaktır. İstekli, teklif ettiği kalemlerin/kısımların toplam bedeli üzerinden geçici teminat sunacaktır. **(Ek cümle: 16/03/2019-30716R.G./6.md.)** Ancak isteklinin teklif verdiği kısımlardan birinde veya birkaçında, geçici teminatın gelir kaydedilmesi gereken hallerden biri ortaya çıktığında, ilgili kısım veya kısımlara ilişkin teklif fiyatları esas alınarak gelir kaydedilecek geçici teminat tutarı belirlenecektir.

16.4.3. İşin tamamına veya bir kısmına teklif veren isteklinin teklif verdiği kısım veya kısımlardan birkaçı veya tamamı için ekonomik açıdan en avantajlı teklif sahibi olarak belirlenmesi söz konusu olduğunda, yapım işleri ihaleleri hariç, bu istekli ile tek bir sözleşme imzalanacaktır. Ancak, mal ve hizmet alımlarında bir idareye bağlı birimlerin ihtiyaçlarının bir merkezden yapılan ihale ile karşılanması amacıyla kısmi teklife imkan verilen ihalelere münhasıran ve idari şartnamenin "Kısmi teklife ilişkin açıklamalar" başlığı altında idarece bu hususun düzenlenmiş olması kaydıyla her bir kısım için ayrı ayrı sözleşme imzalanabilecektir. Ayrı ayrı sözleşmeye bağlanacak her kısım için ayrı kesin teminat alınacaktır.

16.4.4. Kısmi teklife açık olan ihalelere yönelik şikayet veya itirazın şikayet başvurusunda bulunulması halinde başvuru sonuçlandırılmadan sözleşme imzalanamaz. Bu durumda, başvuruya konu edilmeyen diğer kısım/kalem veya gruplara ilişkin sözleşmeler imzalanabilecektir.

16.4.5. Yapım işlerinde kısmi teklif

Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 29 uncu maddesinin beşinci fıkrasında, kendi başına proje bütünlüğü olan benzer nitelikli birden fazla yapım işinin paket halinde bir arada ihale edilmesinin öngörülmesi durumunda, her bir iş için ayrı teklif alınmasını sağlamak üzere kısmi teklif alma yoluyla ihale yapılabileceği hükme bağlanmış olup, bu hükmün uygulanmasına ilişkin olarak bazı hususların açıklanmasına gerek görülmüştür.

16.4.5.1. 4734 sayılı Kanununun 27 nci maddesinde kısmi teklif verilir verilemeyeceğinin işin idari şartnamesinde belirtilmesinin zorunlu olduğu hükme bağlanmıştır. Bu hüküm uyarınca kısmi teklif verilmesine izin verip vermemek idarenin yetkisinde olup söz konusu yetkinin Kanununun temel ilkelerine uygun olarak kullanılması gerektiği açıktır. Bu çerçevede yapım işleri için, kendi başına proje bütünlüğü olan her bir yapım işinin ayrı ayrı ihale edilmesi esas olup, Yönetmeliğin anılan hükmü ve aşağıda yapılan açıklamalar doğrultusunda kısmi teklif alınması suretiyle ihale yapılması idarelerin yetki ve sorumluluğundadır.

16.4.5.2. Anılan hüküm, kendi başına ihale konusu olabilecek nitelikte proje bütünlüğü olan birden fazla yapım işinin bir arada ihale edilebilmesini sağlamayı amaçlamaktadır. Bu bağlamda, proje bütünlüğü olan tek bir yapım işinin parçalara ayrılarak bütünlüğü bozacak şekilde her bir parçası için ayrı ihale yapılması mümkün bulunmamaktadır. Örneğin; belli bir projesi olan ve bu kapsamda teknik ve idari şartnamesi bütünlük arz eden bir bina veya bina kompleksi yapım işi bütün olarak ihale edilecek olup, söz konusu iş parçalara ayrılarak kısmi teklif yoluyla parça parça ihale edilemeyecektir. Ancak, farklı coğrafi alanlarda gerçekleştirilmesi gereken benzer nitelikli okul, sağlık ocağı, vb. yapım işleri bu hükme göre kısmi teklif alma yoluyla bir arada ihale edilebilecektir. Aynı şekilde, belli bir güzergah üzerinde yapımı planlanan yol yapım işinde, bu işin altyapısı ile üst yapısı kısmi teklif kapsamında ayrılamayacak olup, ancak 4734 sayılı Kanununun temel ilkeleri göz önünde bulundurulmak suretiyle uzunluk olarak belli parçalara ayrılarak Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 29 uncu maddesinin beşinci fıkrasına göre paket halinde tek bir ihalenin konusunu oluşturabilecektir.

16.4.5.3. Yapım işleri ihalelerinde tekliflerin değerlendirilmesi sonucunda, her bir kısım, o kısım için ekonomik açıdan en avantajlı teklifi veren istekli üzerine ihale edilecek ve aynı istekli üzerinde kalan kısımlar dahil olmak üzere her bir kısım için ayrı sözleşme düzenlenecektir.

16.4.6. Kısmi teklif alma yoluyla bir arada ihale edilmesi öngörülen işlerin benzer nitelikli olması ve bu çerçevede ilan ve idari şartnamede bütün kısımlar için geçerli olacak şekilde ortak bir benzer iş tanımı yapılması gerekmektedir. Dolayısıyla bu konuda karar verirken Yönetmeliğin benzer iş tanımı çerçevesinde hareket edilmesi ve zorunlu haller hariç nitelik bakımından birbirinden farklı olan işlerin aynı ihalede toplanmamasına dikkat edilmesi gerekmektedir.

16.4.7. Kısmi teklife imkân tanınan ihalede, ihale veya ön yeterlik dokümanında öngörülen mesleki ve teknik yeterlik kapsamında istenmiş ise;

- a) Teklif verilen tüm kısımlar için geçerli olmak üzere bir adet iş deneyimini gösteren belge,
- b) (Mülga ibare: 13/8/2012-28383 R.G./ 1. md.)Danışmanlık hizmeti alımı ihalelerinde; anahtar teknik personele ilişkin olarak teklif verilen kısımlar için geçerli olmak üzere, kısımlar itibarıyla farklı personel istenmesi halinde istenen her bir personele ilişkin belgelerden bir adet, aynı nitelikte personel istenmesi halinde ise teklif verilen bütün kısımlar için geçerli olmak üzere istenen personelin niteliği ve sayısına göre aynı kanıtlayıcı belgeler,
- c) (Mülga bend: 30/09/2020-31260 R.G./6. md. yürürlük:20/10/2020)
- ç) Kalite ve standarda yönelik olarak istenen belgeden bir adet, sunulması yeterlidir.

16.4.7.1. (Ek madde: 30/09/2020-31260 R.G./6. md. yürürlük:20/10/2020) Fiyat dışı unsur olarak belirlenen tesis, makine, teçhizat ve diğer ekipmana ilişkin olarak; teklif verilen bütün kısımlar için geçerli olmak üzere, kısımlar itibarıyla farklı tesis, makine, teçhizat ve ekipman istenmesi halinde istenen her bir tesis, makine, teçhizat ve ekipmana ilişkin belgelerden bir adet, aynı nitelikte tesis, makine, teçhizat ve ekipman istenmesi halinde ise teklif verilen bütün kısımlar için geçerli olmak üzere istenen tesis, makine, teçhizat ve ekipmanın niteliği ve sayısına göre aynı kanıtlayıcı belgelerin sunulması yeterlidir.

16.4.8. İhale dokümanında öngörülmesi halinde, ekonomik ve mali yeterliğe ilişkin olarak teklif verilen bütün kısımlar için ayrı ayrı geçerli olmak üzere, istenen belgelerden bir adet sunulacaktır.

16.4.9. Diğer katılım belgeleri kapsamında,

- a) Teklif verilen her bir kısım için ayrı ayrı olmak üzere ilgisine göre iş ortaklığı beyannamesi veya konsorsiyum beyannamesi,
- b) İdari şartnamede istenmesi halinde, teklif verilen her bir kısım için alt yükleniciye yaptırılması düşünülen işlere ilişkin liste,
- c) Yapım işi ihalelerinde, idari şartnamede istenmesi halinde teklif verilen her bir kısım için, Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 30 uncu maddesi çerçevesinde aşırı düşük tekliflerin sorgulanmasında ve sözleşmenin uygulanmasında kullanılmak üzere ayrı ayrı verilecek olan belgeler,
- ç) Yukarıda sayılanlar dışındaki katılım belgelerinin her birinden (ticaret odası belgesi, imza (Değişik ibare:RG-20/6/2021-31517)²) beyannamesi, vb.) teklif verilen bütün kısımlar için geçerli olmak üzere birer adet, sunulması yeterlidir.

16.5. Aritmetik hata ve yuvarlama

16.5.1. Birim fiyat teklif cetvelindeki çarpım ve toplamlarda hata olması durumunda aritmetik hata olduğu kabul edilecek ve teklif doğrudan değerlendirme dışı bırakılacaktır. Kısmi teklif verilmesine imkan tanınan ihalelerde, isteklinin aritmetik hata yapılan kısma ilişkin teklifi değerlendirme dışı bırakılarak, teklif verdiği diğer kısımlar üzerinden ihale sonuçlandırılacaktır.

16.5.2.(Değişik:RG-20/4/2011-27911)(Değişik: 20/8/2011-28031 R.G./ 8 md.) Kısmi teklife izin verilip verilmediğine bakılmaksızın, birim fiyat üzerinden teklif alınan tüm ihalelerde istekliler, hizmet alımı ihalelerinde işçi sayısı üzerinden teklif alınan işçilik kalemleri hariç, birim fiyatları ve birim fiyatla miktarın çarpılması sonucu bulunan tutarları, virgülden sonra iki ondalık basamaklı sayıdan fazla olacak şekilde verebileceklerdir. Ancak, toplam teklif tutarı virgülden sonra en yakın iki ondalık basamaklı sayıya yuvarlanarak yazılacaktır. Yuvarlama işleminde yarım kuruş ve üzerindeki değerler bir kuruşa tamamlanacak; yarım kuruşun altındaki değerler ise dikkate alınmayacaktır.

Kısmi teklifin tek kalemden oluşması durumunda birim fiyatla miktarın çarpılması sonucu bulunan tutar, en fazla virgülden sonra iki ondalık basamaklı olacak şekilde verilebilecektir. Kısmi teklifin birden çok kalemden oluşması halinde ise bu kalem tutarlarının toplanması sonucu bulunan kısım toplam tutarı en fazla virgülden sonra iki ondalık basamaklı olacak şekilde verilebilecektir. Bir başka ifadeyle kısmi teklifin birden çok kalemden oluşması halinde her bir kalemin birim fiyatla miktarın çarpılması sonucu bulunan tutarı, virgülden sonra iki ondalık basamaklı sayıdan fazla olacak şekilde verilebilecek, ancak kısım toplam tutarı en yakın iki ondalık basamaklı sayıya yuvarlanarak yazılacaktır. Yuvarlama işleminde yarım kuruş ve üzerindeki değerler bir kuruşa tamamlanacak; yarım kuruşun altındaki değerler ise dikkate alınmayacaktır.

Yuvarlama işlemine ilişkin örnek:

Hesaplanan toplam/kısım toplamı teklif tutarı	Yuvarlama sonucu
500.815,414	500.815,41
500.815,4149	500.815,41
500.815,41582	500.815,42
500.815,4169	500.815,42

16.5.2.1. (Ek: 20/8/2011-28031 R.G./ 8 md.) İşçilik ücreti, yol ve yemek bedeli ile bunlar üzerinden alınan prim tutarları gibi işçilik kalemlerini oluşturan maliyet unsurlarına ilişkin hesaplama yöntemi, sosyal güvenlik mevzuatı kapsamında kanunla ve idari düzenlemelerle belirlenmiş olup, bu çerçevede 1 TL (Bir Türk Lirası)'nin altındaki tutarlar iki ondalık basamaklı sayıya yuvarlanarak yazılmaktadır. Sosyal güvenlik mevzuatındaki düzenlemelerin emredici nitelikte olması nedeniyle isteklilerin ilgili mevzuatı gereğince yapacakları işçilik hesaplamalarında da anılan yöntemin uygulanması zorunluluğu bulunmaktadır. Bu sebeple, hizmet alımı ihalelerinde birim fiyat teklif cetvelinde yer alan ve işçi sayısı üzerinden teklif alınan işçilik kalemlerinin birim fiyatları ile birim fiyatla miktarın çarpılması sonucu bulunan tutarları, virgülden sonra en yakın iki ondalık basamaklı sayıya yuvarlanarak yazılacaktır. Yuvarlama işleminde yarım kuruş ve üzerindeki değerler bir kuruşa tamamlanacak; yarım kuruşun altındaki değerler ise dikkate alınmayacaktır.

16.5.3.(Ek madde: 25/01/2017-29959 R.G./3. md.) (Mülga: 31/03/2018-30377-R.G./1. md.)(Ek madde: 20/11/2018-30601 R.G./1. md.) Elektronik araçlar yardımıyla tablola programları (MS Excel, Numbers, Libre Office Calc ve benzerleri) kullanılarak oluşturulan teklif mektubu eki cetvelin çarpım ve toplamlarında yazılımdan kaynaklananyuvarlamalar nedeniyle oluşan hesaplama farklılıkları, toplam teklif fiyatının binde birine eşit veya daha az olması ve ihalenin sonuçlandırılmasına esas teklif sıralamasının değişmemesi kaydıyla aritmetik hata olarak kabul edilmeyecek ve bu farklılıklar isteklinin teklif cetvelinde yazılı birim fiyatlar esas alınarak ihale komisyonu tarafından re'sen düzeltilmektedir. Yapılan bu düzeltme sonucu bulunan tutar, sınır değer hesabı hariç, isteklinin teklif ve yeterlik değerlendirmesine esas nihai teklif fiyatı olarak kabul edilecektir.

16.6. İdarelerce belgelerdeki eksik bilgilerin tamamlanması

16.6.1 İhale dokümanında başvuru veya teklif zarfı içinde sunulması istenilen belgeler ve bu belgelere ilgili mevzuat gereğince eklenmesi zorunlu olan eklerinden herhangi birinin, aday veya isteklilerce sunulmaması halinde, bu eksik belgeler ve ekleri idarelerce tamamlanmayacaktır. Ancak,

- a) Geçici teminat ve teklif mektuplarının Kanunen taşınması zorunlu hususlar hariç olmak üzere, sunulan belgelerde ihale sonucu açısından teklifin esasını değiştirecek nitelikte olmayan bilgi eksikliklerinin bulunması halinde, bu tür bilgi eksikliklerinin giderilmesine ilişkin belgeler,
- b) Aday ve isteklilerce sunulan ve başka kurum, kuruluş ve kişilerce düzenlenen belgelerde, belgenin taşınması zorunlu asli unsurlar dışında, belgenin içeriğine ilişkin tereddüt yaratacak nitelikte olan ve belgeyi düzenleyen kurum, kuruluş veya kişilerden kaynaklanan bilgi eksikliklerinin giderilmesine ilişkin belgeler,

İdarelerce tamamlanacaktır. Bu çerçevede, bilgi eksikliklerinin giderilmesine ilişkin belgeler, idarece ilgili kurum veya kuruluştan re'sen istenebilir. Söz konusu belgelerin aday veya istekliler tarafından tamamlanmasının istenilmesi halinde ise bilgi eksikliklerinin giderilmesine ilişkin belgelerin niteliği dikkate alınarak idarelerce aday veya isteklilere iki iş gününden az olmamak üzere makul bir tamamlama süresi verilecektir.

16.6.2. İdarelerce bilgi eksikliklerinin tamamlanmasına ilişkin olarak verilen süre içinde aday veya isteklilerce sunulan belgelerin, başvuru veya ihale tarihinden sonraki bir tarihte düzenlenmesi halinde, bu belgeler, aday veya isteklinin başvuru veya ihale tarihi itibarıyla ihaleye katılım şartlarını sağladığını tevsik etmesi halinde kabul edilecektir.

16.6.3. Bilgi eksikliklerinin tamamlanmasına ilişkin belgelerin yazılı olarak istenilmesi ve aday ve isteklilerce bir dilekçe ekinde sunulması gerekmektedir. İdarece belirlenen sürede eksik bilgileri tamamlamayan aday ve isteklilerin başvuruları veya teklifleri değerlendirme dışı bırakılır ve isteklilerin geçici teminatları gelir kaydedilir.

16.6.4. İlgili mevzuatına göre ihaleye katılma şartı olarak istenmesi gereken belge veya bilgilerin idarece istenmediği ve bu durumun tekliflerin değerlendirilmesi aşamasında tespit edildiği hallerde, idarelerce bu tür belge veya bilgiler başvuruların ya da tekliflerin değerlendirilmesi aşamasında aday veya isteklilerden talep edilemeyecek ve tamamlanmayacaktır.

16.7. Teklif geçerlilik süresinin dolmasından sonra sözleşme yapılması

Kesinleşen ihale kararı bildirildikten sonra şikayet başvurusunda bulunulması veya dava açılması nedeniyle ihale sürecinin uzaması sonucunda; teklif geçerlilik süresinin ihale dokümanında öngörülen süre kadar uzatıldığı ve bu sürenin de dolduğu, buna rağmen sözleşmenin imzalanmadığı durumlarda; İhale Uygulama Yönetmeliklerinde yer alan sözleşmenin imzalanması ile ilgili hükümlere göre, ekonomik açıdan en avantajlı teklif sahibi veya ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibi ile kabul etmeleri şartıyla, sözleşme imzalanabilir. İdarece bu durumda ihale üzerinde kalan istekliye sözleşme imzalayıp imzalamayacağı hususu sorulmaksızın sadece teklif geçerlilik süresinin dolduğu gerekçe gösterilerek ihalenin iptal edilmemesi gerekmektedir. Ancak tekliflerin geçerlilik süresinin dolmuş olması nedeniyle ekonomik açıdan en avantajlı teklif sahibi veya ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibinin sözleşmeyi imzalama zorunluluğu bulunmadığından, sözleşmeyi imzalamayan istekliler hakkında geçici teminatın irat kaydedilmesine ve yasaklamaya ilişkin hükümler uygulanmayacaktır.

16.8. (Ek: 20/4/2011-27911 R.G./ 9. md.) Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Alım Satım Konu Olmayan Dövizlere İlişkin Bilgi Amaçlı Kur Tablosu

Adaylar ve istekliler tarafından sunulan katılım ve yeterlik belgelerinde yer alan parasal tutarların güncellenmesi; (**Mülga ibare: 29.11.2016-29903 R.G./1. md.**) katılım ve yeterlik belgelerindeki parasal tutarın (**Mülga ibare: 29.11.2016-29903 R.G./1. md.**) Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından alım satım konu olmayan yabancı para birimi cinsinden olması halinde Bankanın resmi internet sayfasında yayımlanan Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Alım Satım Konu Olmayan Dövizlere İlişkin Bilgi Amaçlı Kur Tablosu kullanılır.

16.9. (Ek madde: 25/01/2017-29959 R.G./4. md.) Katalog, kılavuz, çizim, fotoğraf vb. belgeler ve/veya numune istenen ihalelerde, tekliflerin değerlendirilmesi aşamasında bu belgelerden ve/veya numune üzerinden teknik şartnameye uygunluk değerlendirmesi yapılır. Tekliflerin değerlendirilmesi aşamasında anılan belgeler ve/veya numune üzerinden teknik değerlendirme yapılmasının öngörülmemesi halinde ise bu durumun ihale dokümanında belirtilmesi koşuluyla istenen belgelerin ve/veya numunenin sadece teklif ekinde sunulup sunulmadığına bakılır.

16.A. (Ek madde: 30/09/2020-31260 R.G./7. md.) İdarelerce yapılan bildirimlerde belirli bir tarihe kadar süre verilen hallerde, sürenin bitimi olarak, belirtilen tarihin içinde bulunduğu günün mesai saati esas alınır.

Madde 17- İsteklilerden 4734 sayılı Kanunun 10 uncu maddenin dördüncü fıkrasına göre istenecek belgeler

17.1. 4734 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının,

(a) bendinde; "İflas eden, tasfiye halinde olan, işleri mahkeme tarafından yürütülen, konkordato ilan eden, işlerini askıya alan veya kendi ülkesindeki mevzuat hükümlerine göre benzer durumda olan,"

(b) bendinde; "İflası ilan edilen, zorunlu tasfiye kararı verilen, alacaklılara karşı borçlarından dolayı mahkeme idaresi altında bulunan veya kendi ülkesindeki mevzuat hükümlerine göre benzer bir durumda olan,"

(c) bendinde; "Türkiye'nin veya kendi ülkesinin mevzuat hükümleri uyarınca kesinleşmiş sosyal güvenlik prim borcu olan,"

(d) bendinde; "Türkiye'nin veya kendi ülkesinin mevzuat hükümleri uyarınca kesinleşmiş vergi borcu olan",

(e) bendinde; "İhale tarihinden önceki beş yıl içinde, mesleki faaliyetlerinden dolayı yargı kararıyla hüküm giyen"

(f) bendinde; "İhale tarihinden önceki beş yıl içinde, ihaleyi yapan idareye yaptığı işler sırasında iş veya meslek ahlakına aykırı faaliyetlerde bulunduğu bu idare tarafından ispat edilen",

(g) bendinde ise; "İhale tarihi itibarıyla, mevzuatı gereği kayıtlı olduğu oda tarafından mesleki faaliyetten men edilmiş olan" isteklilerin ihale dışı bırakılacağı hükme bağlanmıştır.

17.2. (Değişik: 20/4/2011-27911 R.G./ 10. md.) 4734 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (a), (b) ve (g) bentlerine ilişkin olarak,

17.2.1. (Değişik: 20/4/2011-27911 R.G./ 10. md.) 4734 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (a) ve (b) bentlerine ilişkin belge, tacirler için ticaret sicil memurlukları, esnaf ve sanatkârlar için esnaf ve sanatkâr sicil müdürlüğü/memurluğu, serbest meslek sahipleri için ise üyesi olduğu oda tarafından düzenlenir. (g) bendine ilişkin belge ise, gerçek veya tüzel kişinin kayıtlı olduğu odalar tarafından düzenlenir. Bu belgeler, başka bir kurum ya da kuruluştan teyit alınmadan kabul edilebilecektir. (**Ek cümle: 16/03/2019-30716 R.G./7. md.**) (g) bendine ilişkin sunulan belgeden, isteklinin (**Ek ibare: 13.09.2019-30887 R.G./1. md., yürürlük:23.09.2019**) son başvuru ve/veya ihale tarihi itibarıyla mesleki faaliyetlerini mevzuatı gereği ilgili odaya kayıtlı olarak sürdürdüğü hususu da anlaşıyorsa, sözleşme imzalanmadan önce odaya kayıtlı olduğuna ilişkin ayrı bir belge sunulmasına gerek bulunmamaktadır.

17.2.2. 4734 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde yapılan ihalelerde ihale üzerinde kalan isteklinin (**Ek ibare: 13.09.2019-30887 R.G./1. md., yürürlük:23.09.2019**) son başvuru ve/veya ihale tarihi itibarıyla Kanunun 10 uncu maddesinin (a), (b) ve (g) bentlerinde belirtilen durumlarda olmadığına ilişkin belgeleri sunması, saydamlık, eşitlik ve güvenirlilik ilkeleri gereği zorunlu olmakla birlikte, Türk Mevzuatı çerçevesinde belirlenen bu belgelerin yerli istekliler tarafından temin edilebileceği, yabancı isteklilerin her birinin kendi ülkesindeki mevzuatının farklı olduğu düşünüldüğünde, yabancı isteklilerin uyuğunda buldukları veya ticari faaliyetini sürdürdüğü şirket merkezinin kayıtlı olduğu ülke mevzuatı uyarınca bu ülkelerin adli ve idari makamlarından alacakları belgeler, 4734 sayılı Kanunun (a), (b), ve (g) bentlerinde ifade edilen belgelerin kendi ülkeleri mevzuatında paralellik taşıyan belgeler niteliğinde olması halinde kabul edilebilecektir.

17.2.3 Yabancı isteklilerin uyuğunda buldukları veya şirket merkezinin kayıtlı olduğu ülke mevzuatına göre 4734 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin (a), (b) ve (g) bentlerinde belirtilen belgelerin düzenlenmesinin mümkün olmaması halinde bu hususun veya ülke mevzuatı uyarınca düzenlenen belgelerin, yabancı gerçek kişi isteklinin uyuğunda bulunduğu ya da yabancı tüzel kişi isteklinin şirket merkezinin bulunduğu ülkenin Türkiye'deki misyon şeffiklerince veya bu ülkelerdeki Türkiye Cumhuriyeti misyon şeffiklerince teyit edilmesi zorunludur.

17.3. 4734 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin son fıkrasının (c) bendi uygulamasında kesinleşmiş sosyal güvenlik prim borcunun belirlenmesinde aşağıda belirtilen hususlar esas alınacaktır:

17.3.1. Türkiye genelindeki borç asıl ve fer'ileri toplamı dikkate alınmak kaydıyla, isteklilerin;

a) 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı

çalıştırın tüzel kişiliği haiz işveren olması halinde;

1) Gerek kendilerine ait işyerlerinin, gerek devir aldıkları işyerlerinin, gerekse kendi işyerleriyle birleşen veya kendi işyerlerine katılan işyerlerinin muaccel hale gelmiş sigorta primi, sosyal güvenlik destek primi, işsizlik sigortası primi borçları ile bunlara ilişkin gecikme cezası, gecikme zamları ile diğer fer'ileri,

2) 1/5/2004 tarihinden sonra biten ihale konusu işler ve özel bina inşaatı işyerlerinden dolayı gerek Sosyal Güvenlik Kurumunca yapılan araştırma, gerekse Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ile Yeminli Mali Müşavirlerce İşyeri Kayıtlarının İncelenmesi Hakkında Yönetmelik gereğince yapılan inceleme sonucunda, fark işçilik matrahı üzerinden bulunan ve isteklilerce ödenmesi kabul edilen prim, gecikme cezası ve gecikme zammı tutarları,

3) İşin yürütümü için gerekli olan asgari işçilik miktarının tespiti hususunda Sosyal Güvenlik Kurumu denetim elemanlarınca düzenlenen raporlarda önerilen asgari işçilik miktarı üzerinden hesaplanan prim, gecikme cezası ve gecikme zammı tutarlarının idari aşamada kesinleşmiş olan kısımları,

4) Sosyal Güvenlik Kurumunun denetim ve kontrol ile görevlendirilmiş memurlarınca, fiilen yapılan denetimler sonucunda veya işyeri kayıtlarından yapılan tespitlerden ya da kamu idarelerinin denetim elemanlarınca kendi mevzuatı gereğince yapacakları soruşturma, denetim ve incelemeler neticesinde veya kamu kurum ve kuruluşları ile bankalar tarafından düzenlenen belge veya alınan bilgilerden çalıştığı tespit edildiği halde bu çalışmalarını veya prime esas kazancı Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilmeyen veya eksik bildirilen sigortalılardan dolayı tahakkuk ettirilen sigorta primi, sosyal güvenlik destek primi, işsizlik sigortası primi borçları ile bunlara ilişkin gecikme cezası, gecikme zamları ve diğer fer'ilerinin idari aşamada kesinleşmiş olan kısımları,

5) Kesinleşmiş mahkeme kararları uyarınca geriye doğru verilen prim belgelerine istinaden oluşan ve muaccel hale gelmiş sigorta primi, sosyal güvenlik destek primi, işsizlik sigortası primi borçları ile bunlara ilişkin gecikme cezası, gecikme zamları ve diğer fer'ileri,

6) Ay içinde bazı iş günlerinde çalıştırılmadığına veya eksik ücret ödendiğine dair belgeleri Sosyal Güvenlik Kurumuna verilmeyen veya verilen belgeleri anılan Kurumca geçerli sayılmaması nedeniyle tahakkuk ettirilen sigorta primi, sosyal güvenlik destek primi, işsizlik sigortası primi borçları ile bunlara ilişkin gecikme cezası, gecikme zamları ve diğer fer'ilerinin idari aşamada kesinleşmiş olan kısımları,

7) Bir işverenin işyerinde yürüttüğü mal veya hizmet üretimine ilişkin bir işte veya bir işin bölümü veya eklentilerinde, iş alan ve bu iş için görevlendirdiği sigortalıları çalıştırın alt işverenin, bu işyerlerinde çalıştırdıkları sigortalılardan dolayı tahakkuk eden ve ödenmeyen sigorta primi, sosyal güvenlik destek primi, işsizlik sigortası primi ile bunlara ilişkin gecikme cezası, gecikme ve diğer fer'ileri,

8) Ortağı olduğu şirketin sigorta primi, sosyal güvenlik destek primi, işsizlik sigortası primi ile bunlara ait gecikme cezası, gecikme zamları ve diğer fer'ilerine ilişkin borçlarından ötürü, (şirketin nevi dikkate alınarak) sorumlu olduğu tutarları,

b) 5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (c) bendi kapsamında sigortalı sayılanları çalıştırın tüzel kişi olması halinde;

5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılanları çalıştırmalarından dolayı yukarıda (a) bendinde sayılan borçların yanı sıra (c) bendi kapsamında sigortalı sayılanları çalıştırmalarından dolayı yasal ödeme süresi geçmiş prim, kesenek ve kurum karşılıkları ile bunların gecikme cezası, gecikme zammı ve diğer fer'ileri,

c) 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılanları çalıştırmalarından dolayı gerçek kişiliği haiz işveren, kendi sigortalılığında dolayı ise, 5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalı sayılması halinde;

5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılanlardan dolayı yukarıda (a) bendinde sayılan borçları ile gerek üst düzey yöneticisi olduğu ve gerekse ortağı olduğu şirketin Kuruma olan sigorta primi, sosyal güvenlik destek primi, işsizlik sigortası primi ile bunlara ait gecikme cezası, gecikme zamları ve diğer fer'ilerine ilişkin borçlarından ötürü, şirketin nevisi dikkate alınarak sorumlu olduğu tutarlar ile 5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki çalışmasından dolayı yasal ödeme süresi geçmiş prim ve sosyal güvenlik destek primi borçları(**Ek ibare: 27/04/2016–29696 R.G. / 1. Md.**) ve 5510 sayılı Kanununun 60 ncı maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi kapsamındaki genel sağlık sigortası prim borçları ile bunların gecikme cezası, gecikme zammı ve diğer fer'ileri,

ç) Sadece 5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalı sayılması veya sosyal güvenlik destek primi ödeme yükümlüsü olması halinde;

5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalı sayılmasından veya sosyal güvenlik destek primi ödeme yükümlülüğünden doğan yasal ödeme süresi geçmiş prim, sosyal güvenlik destek primi borçları(**Ek ibare: 27/04/2016–29696 R.G. / 2. Md.**) ile 5510 sayılı Kanununun 60 ncı maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi kapsamındaki genel sağlık sigortası prim borçları ve bunların gecikme cezası, gecikme zammı ve diğer fer'ileri, ile gerek üst düzey yöneticisi olduğu ve gerekse ortağı olduğu işveren şirketin 5510 sayılı Kanun kapsamında Kuruma olan sigorta primi, sosyal güvenlik destek primi, işsizlik sigortası primi ile bunlara ait gecikme cezası, gecikme zamları ve diğer fer'ilerine ilişkin borçlarından ötürü, şirketin nevisi dikkate alınarak sorumlu olduğu tutarları, kesinleşmiş sosyal güvenlik prim borcu olarak kabul edilecektir.

17.3.2. Öte yandan isteklinin Türkiye genelindeki;

1) İlgili kanunlara göre tecil ve taksitlendirilerek ya da özel kanunlara göre yeniden yapılandırılarak ödeme planına bağlanan ve anılan kanunlar gereğince tecil ve taksitlendirmeye ya da yapılandırmaya ilişkin taksit ve/veya cari aya ilişkin ödeme yükümlükleri yerine getirilmiş olması kaydıyla, tecil ve taksitlendirmeye ya da yeniden yapılandırmaya konu prim, sosyal güvenlik destek primi, işsizlik sigortası primi, kesenek, kurum karşılığı ile bunların fer'ileri,

2) 5510 sayılı Kanununun 82 nci maddesine göre tespit edilen sigorta primine esas aylık kazancın üst sınırının 3 katını aşmayan ve (a) bendi kapsamına giren (7 numaralı alt bendinde belirtilen borçlar hariç) sigorta primi, sosyal güvenlik destek primi, işsizlik sigortası primi ile bunların fer'ileri toplamından oluşan borçlar,

3) 5510 sayılı Kanununun 82 nci maddesine göre tespit edilen sigorta primine esas aylık kazancın üst sınırının 6 katını aşmayan ve (a) bendinin 7 numaralı alt bendinde belirtilen sigorta primi, sosyal güvenlik destek primi, işsizlik sigortası primi ile bunların fer'ileri toplamından oluşan borçlar,

4) 5510 sayılı Kanununun 82 nci maddesine göre tespit edilen sigorta primine esas aylık kazancın üst sınırının 3 katını aşmayan ve (b) bendi kapsamına giren ve 5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılanlara sigorta primi, sosyal güvenlik destek primi, işsizlik sigortası primi ile bunların fer'ileri toplamından oluşan borçlar,

5) 5510 sayılı Kanununun 82 nci maddesine göre tespit edilen sigorta primine esas aylık kazancın üst sınırının 3 katını aşmayan ve (b) bendi kapsamına giren ve 5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı sayılanlara ilişkin prim, kesenek, kurum karşılığı ile bunların fer'ileri toplamından oluşan borçlar,

6) 5510 sayılı Kanununun 82 nci maddesine göre tespit edilen sigorta primine esas aylık kazancın üst sınırının 3 katını aşmayan ve (c) bendi kapsamına giren ve 5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılanlara ilişkin ((a) bendinin 7 numaralı alt bendinde belirtilen borçlar hariç) sigorta primi, sosyal güvenlik destek primi, işsizlik sigortası primi ile bunların fer'ileri toplamından oluşan borçlar,

7) 5510 sayılı Kanununun 82 nci maddesine göre tespit edilen sigorta primine esas aylık kazancın alt sınırının 3 katını aşmayan, (c) bendi kapsamına giren ve 5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sayılan sigortalılığında doğan prim borçları, sosyal güvenlik destek primi borçları(**Ek ibare: 27/04/2016–29696 R.G. / 3. Md.**) ve 5510 sayılı Kanununun 60 ncı maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi kapsamındaki genel sağlık sigortası prim borçları ile bunların fer'ileri toplamından oluşan borçlar,

8) 5510 sayılı Kanununun 82 nci maddesine göre tespit edilen sigorta primine esas aylık kazancın alt sınırının 3 katını aşmayan ve (**Değişik ibare: 25/12/2013-28862 R.G./ 1. md.**) (ç) bendi kapsamına giren ve 5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sayılan sigortalılığında doğan prim borçları, sosyal güvenlik destek primi borçları ile (**Ek ibare: 27/04/2016-29696 R.G. / 4. Md.**)ve 5510 sayılı Kanununun 60 ncı maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi kapsamındaki genel sağlık sigortası prim borçları bunların fer'ileri toplamından oluşan borçlar,

9) Tasarrufa teşvik kesintisi ve katkı tutarları, konut edindirme yardımı, idari para cezaları borçları,

10) İlgili Kanunlar uyarınca takip ve tahsil görevi verilmiş olan özel işlem vergisi, eğitime katkı payı ve damga vergisi ile bunlara bağlı gecikme zamları, kesinleşmiş sosyal güvenlik prim borcu olarak değerlendirilmeyecektir.
İsteklinin;

a) İlgili mevzuatına göre tahakkuk eden prim borçlarının süresi içinde ödenmemesi halinde kesinleşmiş prim borcu olduğu,

b) Prim borcuna karşı dava açılması halinde, bu dava sürecinde veya sonucunda takip ve tahsil durduracak geçici veya nihai bir karar bulunmadığı durumlarda kesinleşmiş prim borcu olduğu,

c) Prim borcunun 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri çerçevesinde cebren tahsili yolunda tesis edilen işlemlere karşı dava açılması halinde, bu dava sürecinde veya sonucunda takip ve tahsil durduracak geçici veya nihai bir karar bulunmadığı durumlarda kesinleşmiş sosyal güvenlik prim borcu olduğu,

d) Vadesi geçtiği halde ödenmemiş ancak ilgili kurum tarafından belli bir vadeye bağlanarak tecil edilmiş prim borçlarının, vadesindeki ödemeler aksatılmadığı sürece, kesinleşmiş prim borcu olmadığı, kabul edilecektir.

17.3.3. İsteklilerin sosyal güvenlik prim borcu olmadığına ilişkin belgeyi işyerinin kayıtlı bulunduğu Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğünden/Sosyal Güvenlik Merkezinden alması, bu belgenin; ilgili müdürlükçe aynı işverene ait Türkiye genelini kapsayacak şekilde yapılacak araştırma neticesinde düzenlenmesi ve (Ek ibare: 13.09.2019-30887 R.G./1. md., yürürlük:23.09.2019) son başvuru ve/veya ihale tarihi itibarıyla olan durumu göstermesi gerekmektedir. Aynı isteklinin başka yerlerdeki işyeri sicil kayıtlarına ilişkin sosyal güvenlik prim borcu bulunduğu durumlarca tespit edilmesi halinde 4734 sayılı Kanununun 10 uncu maddesi uyarınca işlem yapılması gerekmektedir.

17.3.4. Sosyal güvenlik prim borcu olmadığına ilişkin olarak; gerçek kişi isteklilerin 5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bendi kapsamında Sosyal Güvenlik Kurumuna prim borcu olmadığına dair belge, tüzel kişi isteklilerin ise 5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (c) bendi kapsamında Sosyal Güvenlik Kurumuna sosyal güvenlik prim borcu olmadığına dair belge vermeleri yeterli olacak, tüzel kişi isteklilerin ortağı olan gerçek kişilerin 5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında prim borcu olmadığına ilişkin belge istenmeyecektir.

Yabancı istekliler için Kanununun 10 uncu maddesinin (a), (b) ve (g) bentleri için bu Tebliğde belirtilen açıklamalar çerçevesinde uygulama yapılacaktır.

17.4. 4734 sayılı Kanununun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (d) bendine ilişkin olarak,

17.4.1. (Değişik: 06/02/2018-30324 R.G./1. md., yürürlük: 01/03/2018)* Yıllık gelir, yıllık kurumlar, katma değer, özel tüketim, özel iletişim, motorlu taşıtlar, şans oyunları, damga, banka ve sigorta muameleleri vergileri, gelir ve kurumlar vergisine ilişkin tevkifatlar ve geçici vergiler ile (**Mülga ibare: 16/03/2019-30716 R.G./8. md.**)bu alacaklara ilişkin vergi zıya cezaları, gecikme zammı ve faizleri bağlamında toplam 5.000 TL'yi aşan tutarlardaki borçlar vergi borcu olarak kabul edilecektir.

17.4.2. İsteklinin;

a) Beyan üzerine alınan veya maktu olarak belirlenip ödemesi belirli tarihlerde yapılan vergilerde ödeme vadesi geçmiş olup ödeme yapılmamış ise kesinleşmiş vergi borcu olduğu,

b) Vergi borcunun 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri çerçevesinde cebren tahsili yolunda tesis edilen işlemlere karşı dava açılması halinde, bu dava sürecinde veya sonucunda takip ve tahsil durduracak geçici veya nihai bir karar bulunmadığı durumlarda kesinleşmiş vergi borcu olduğu,

c) Resen, ikmalen veya idarece yapılan tarhiyatlara karşı vergi yargısında dava açılmışsa bu dava üzerine tahsil edilebilir hale gelmiş ve süresinde ödenmemiş alacak bulunmadığı sürece kesinleşmiş vergi borcu olmadığı,

ç) Resen, ikmalen veya idarece yapılan tarhiyatlara karşı dava açma süresi geçirilmediği sürece, kesinleşmiş vergi borcu olmadığı,

d) Vadesi geçtiği halde ödenmemiş ancak vergi idaresi tarafından taksitlendirilmiş veya tecil edilmiş vergi borçlarının, vadesindeki ödemeler aksatılmadığı sürece, kesinleşmiş vergi borcu olmadığı, kabul edilecektir.

17.4.3. (Değişik: 06/02/2018-30324 R.G./1. md., yürürlük: 01/03/2018)İsteklilerin vergi borcu olmadığına ilişkin belgeyi, başvuracakları herhangi bir vergi dairesinden veya Gelir İdaresi Başkanlığının internet adresi (www.gib.gov.tr) üzerinden almaları mümkündür. Bu belgenin; (**Ek ibare: 13.09.2019-30887 R.G./1. md., yürürlük:23.09.2019)** son başvuru ve/veya ihale tarihi itibarıyla olan durumu göstermesi ve isteklinin 17.4.1. numaralı alt maddede belirtilen alacak türlerinden olan borçları dikkate alınarak ilgili vergi dairelerinden temin edilen bilgiler kapsamında düzenlenmesi gerekmektedir.

17.4.4. (Mülga: 06/02/2018-30324 R.G./1. md., yürürlük: 01/03/2018)

17.4.5. Yabancı istekliler için Kanununun 10 uncu maddesinin (a), (b) ve (g) bentleri için bu Tebliğde belirtilen açıklamalar çerçevesinde uygulama yapılacaktır.

17.5. 4734 sayılı Kanununun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (e) bendine ilişkin olarak,

1/1/2003 tarihinde yürürlüğe giren 4734 sayılı Kanununun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (e) bendinde ihale tarihinden önceki beş yıl içinde, mesleki faaliyetlerinden dolayı yargı kararıyla hüküm giyen isteklilerin ihale dışı bırakılacağı, 11 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde; bu Kanun ve diğer kanunlardaki hükümler gereğince geçici veya sürekli olarak (**Değişik: 13/04/2013- 28617 R.G./ 1. md.**) idarelerce veya mahkeme kararıyla kamu ihalelerine katılmaktan yasaklanmış olanlar ile 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlardan veya örgütlü suçlardan veyahut kendi ülkesinde ya da yabancı bir ülkede kamu görevlilerine rüşvet verme suçundan dolayı hükümlü bulunanların doğrudan veya dolaylı veya alt yüklenici olarak, kendileri veya başkaları adına hiçbir şekilde ihalelere katılmayacakları hüküm altına alınmıştır.

17.5.1.Mesleki faaliyete ilişkin mahkumiyet kararının kapsamı:

17.5.1.1 Adalet Bakanlığı Adli Sicil İstatistik Genel Müdürlüğüne bağlı birimlerden alınacak adli sicil istatistik bilgilerini içeren belgeden veya gerekçeli mahkumiyet kararından, asli veya ferî ceza olarak, 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 11, 25 ve 35 inci maddelerinde tanımlandığı şekliyle "muayyen bir meslek ve sanatın tatili icrası"na ilişkin süreli ya da süresiz mahkumiyet hali, 10 uncu maddenin dördüncü fıkrasının (e) bendi kapsamında değerlendirilecektir.

17.5.1.2 İhale dışı bırakma, ancak yargı kararıyla "tatili icrasına hükmedilen meslek ve sanat"la sınırlı olmak üzere uygulanabilir.

17.5.1.3 (Değişik: 19.06.2018-30453/m RG/ 2. Md.) Adalet Bakanlığı Adli Sicil İstatistik Genel Müdürlüğüne bağlı birimlerden alınacak adli sicil istatistik bilgilerini içeren belgeden veya gerekçeli mahkumiyet kararından yalnızca, "mesleki faaliyetin yürütülmesinden kaynaklanan mahkumiyet hali", 4734 sayılı Kanununun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (e) bendi kapsamında değerlendirilecektir. Bu nedenle idarelerin, 10 uncu maddenin

dördüncü fıkrasının (e) bendinin uygulamasında, mahkumiyet kararlarının mesleki faaliyetten kaynaklanıp kaynaklanmadığını göz önünde bulundurması gerekmektedir.

17.5.2. Süre:

17.5.2.1. İdarelerce isteklilerin haklarında mesleki faaliyetlerinden dolayı kesinleşmiş mahkumiyet kararının bulunduğu tespit edilmesinde halinde, **(Ek ibare: 13.09.2019-30887 R.G./1. md., yürürlük:23.09.2019)**son başvuru ve/veya ihale tarihinden önceki beş yıllık sürenin başlangıcı olarak Mahkemece verilen hükmün kesinleştiği tarih esas alınacaktır.

17.5.2.2. 4734 sayılı Kanuna göre yapılan ihalelerde istekliler hakkında **(Ek ibare: 13.09.2019-30887 R.G./1. md., yürürlük:23.09.2019)** son başvuru ve/veya ihale tarihinden önceki beş yıl içinde mesleki faaliyetlerinden dolayı yargı mercilerince verilmiş mahkumiyet kararı bulunması halinde, bu durumdaki isteklilerin 10 uncu maddenin dördüncü fıkrasının (e) bendi uyarınca ihale dışı bırakılmaları gerekmektedir.

17.5.3. Belgelerin temin edileceği yerler:

17.5.3.1. Yerli istekliler yönünden:

17.5.3.1.1. İsteklinin gerçek kişi olması halinde; **(Ek ibare: 13.09.2019-30887 R.G./1. md., yürürlük:23.09.2019)**son başvuru ve/veya ihale tarihinden önceki beş yıl içinde mesleki faaliyetleri ile ilgili mahkumiyet kararına ilişkin belgeler Adalet Bakanlığı, Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü'ne bağlı birimlerden alınacaktır.

17.5.3.1.2. İsteklinin tüzel kişi olması halinde; Türk Ticaret Kanunu hükümleri uyarınca; anonim şirket ise yönetim kurulu üyelerinin, limited şirket ise şirket müdürünün, yoksa ortaklarının tamamının, kolektif şirket ise ortakların tamamının, komandit şirkette komandite ortakların hepsinin, komanditer ortaklardan kendilerine şirketi temsil yetkisi verilmiş olan ortakların, kooperatiflerde yönetim kurulu üyelerinin Adalet Bakanlığı, Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü'ne bağlı birimlerden alacakları belgeler İdarelerce kabul edilecektir. Öte yandan, sermaye şirketinde yönetim kurulu üyesi veya limited şirket müdürü olmasa dahi şirketin idaresinde hakim etkisi bulunan ortak veya ortakların da 10 uncu maddenin dördüncü fıkrasının (e) bendi uyarınca adli sicil kaydını ibraz etmeleri gerekmektedir.

17.5.3.2. Yabancı istekliler yönünden:

17.5.3.2.1. İsteklinin gerçek kişi olması halinde; 4734 sayılı Kanununun 11 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen suçlara ve 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (e) bendine ilişkin adli sicil kayıtlarını,

i- T.C. Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğüne bağlı birimlerden,
ii- Uyuğunda buldukları ülke mevzuatı uyarınca bu ülkelerin yetkili makamlarından,
Almaları gerekmektedir.

17.5.3.2.2. İsteklinin tüzel kişi olması halinde; tüzel kişiliğin kurulduğu ülke mevzuatı uyarınca şirket müdürleri ile şirket yönetiminde yer alanların veya şirketi temsile yetkili olanların 4734 sayılı Kanununun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (e) bendi ile 11 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen suçlara ilişkin adli sicil kayıtlarını,

i- Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğüne bağlı birimlerden,
ii- Ayrıca tüzel kişiliğin kurulduğu veya sayılanların uyuğunda buldukları ülke yetkili makamlarından,
Almaları gerekmektedir.

17.5.3.2.3. Söz konusu belgeler, 4734 sayılı Kanununun 10 uncu maddesi dördüncü fıkrası (e) bendinde ve 11 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen suçlara ilişkin ceza ve mahkumiyet kararlarına ilişkin ve ülkeleri mevzuatında paralellik taşıyan belge niteliğinde olması halinde kabul edilecektir.

17.5.3.2.4. Diğer taraftan; adli sicil kaydına ilişkin belgelerin düzenlenmesinin mümkün olmaması halinde bu hususun veya ülke mevzuatı uyarınca düzenlenen belgelerin, yabancı gerçek kişi isteklinin uyuğunda bulunduğu ya da yabancı tüzel kişi isteklinin kurulduğu ülkenin Türkiye'deki misyon şefliklerince veya bu ülkelerdeki Türkiye Cumhuriyeti misyon şefliklerince teyit edilmesi zorunludur.

17.5.4. Yerli ve yabancı istekliler adına ihaleye katılacakların adli sicil belgeleri:

4734 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde yerli veya yabancı istekliler adına veya nam ve hesabına (temsilci, vekil, vasi veya veli olarak) ihalelere katılanların da 4734 sayılı Kanununun 11 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında bulunmaları gerekmektedir. Bu bakımdan yabancı firmaların Türkiye mümessili aracılığıyla 4734 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde yapılacak bir ihaleye katılmaları halinde de, Türkiye mümessilinin Kanununun 11 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen durumda olmaması gerekir.

17.6. İhale üzerinde kalan isteklilerin kanununun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasında sayılan durumlarda olmadığına dair belgeleri sözleşmeden önce sunmaması

17.6.1. (Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./ 4.md.)İhale Uygulama Yönetmeliklerinin "İhale dışı bırakılma" başlıklı maddelerinde; İhale üzerinde kalan istekliden, 4734 sayılı Kanununun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının **(Değişik ibare: 20/4/2011-27911 R.G./ 11. md.)** (a), (b), (c), (d), (e) ve (g) bentlerinde belirtilen durumlarda olmadığına dair belgelerin sözleşme imzalanmadan önce istenilmesinin zorunlu olduğu ve bu belgelerin, **(Ek ibare: 13.09.2019-30887 R.G./1. md., yürürlük:23.09.2019)** ihale usulüne göre son başvuru ve/veya ihale tarihinde isteklinin anılan bentlerde belirtilen durumlarda olmadığını göstermesi gerektiği hükme bağlanmıştır.

17.6.1.1.(Değişik: 20/4/2011-27911 R.G./ 11. md.) İhale üzerinde kalan gerçek veya tüzel kişi isteklinin ya da ortak girişimin ortaklarından en az birinin yabancı istekli olması durumunda, 4734 sayılı Kanununun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (a), (b), (c), (d), (e) ve (g) bentlerinde sayılan durumlarda olunmadığına dair belgelerin sunulması ile sözleşmenin imzalanmasına ilişkin diğer yükümlülüklerin yerine getirilmesi için idare tarafından sözleşmeye davet yazısının tebliğ tarihini izleyen günden itibaren yirmiiki gün süre verilmesi gerekmektedir. İdarelerce sözleşmeye davet amacıyla kullanılan "Üzerine İhale Yapılan İsteklinin Sözleşmeye Davet Edilmesine İlişkin Formda", ihale üzerinde kalan isteklinin yerli veya yabancı istekli olması durumu dikkate alınarak on günlük ya da yirmiiki günlük sürenin seçilmesi gerekmektedir.

17.6.2. İhale üzerinde kalan isteklinin **(Ek ibare: 13.09.2019-30887 R.G./1. md., yürürlük:23.09.2019)**son başvuru ve/veya ihale tarihi itibarıyla 4734 sayılı Kanununun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (a), (b), (c), (d), (e) ve (g) bentlerinde sayılan durumlarda olmadığına dair belgeleri veya kesin teminatı vermemesi ya da sözleşme imzalamaması durumunda, Kanununun 44 üncü maddesi hükümlerine göre, ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif fiyatının, ihale yetkilisince uygun görülmesi kaydıyla, bu teklif sahibi istekliyle sözleşme imzalanabilecektir.

17.6.2.1. (Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./ 4.md.) Anılan belgelerin isteklilerin **(Ek ibare: 13.09.2019-30887 R.G./1. md., yürürlük:23.09.2019)** son başvuru ve/veya ihale tarihindeki durumunu göstermesi gerektiğinden, isteklilerin ilgili idarelere (vergi daireleri, sosyal güvenlik il müdürlükleri vb.) yaptığı başvurularda bu belgeleri ihale tarihindeki durumlarını gösterecek şekilde istemeleri, adı geçen idarelerin de isteklilerin ihale tarihindeki durumunu gösterecek şekilde belgeleri düzenleyerek vermeleri gerekmektedir.

17.6.3. 4734 sayılı Kanununun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (a), (b), (c), (d), (e) ve (g) bentleri gereğince, ihaleye katılan isteklinin teklifinin başka bir sebeple değerlendirme dışı bırakılıp bırakılmadığı, bu isteklinin teklifinin ekonomik açıdan en avantajlı teklif olup olmadığı veya ihalenin iptal edilip edilmediğine bakılmaksızın, isteklilerin taahhüt edilen duruma aykırı hususlarının bulunduğu anlaşılması (sosyal güvenlik prim veya vergi borcu bulunması gibi) halinde, bu durumda olanların ihale dışı bırakılarak geçici teminatlarının gelir kaydedilmesi, ancak haklarında ihalelere katılmaktan yasaklama kararı verilmemesi gerekmektedir.

17.6.4. İhale üzerinde kalmasına rağmen süresi içinde sözleşme imzalamaya gelmeyenlerin ise Kamu İhale Kanununun 44 üncü maddesi gereğince geçici teminatının gelir kaydedilmesi ve anılan Kanununun 58 inci maddesi uyarınca kamu ihalelerinden yasaklanması gerekmektedir. Bu

çerçeve; sözleşme imzalamaya davet edilen istekli tarafından taahhüt edilen hususlara ilişkin yukarıda belirtilen belgelerin sözleşme imzalamaya süresi içinde sunulmaması halinde, bu istekli hakkında 4734 sayılı Kanunun 58 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “üzerine ihale yapıldığı halde mücbir sebep halleri dışında usulüne göre sözleşme yapılmaz” kapsamında değerlendirme yapılacak ve ayrıca anılan Kanunun 44 üncü maddesi gereğince geçici teminatı gelir kaydedilecektir. Ancak, 4734 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (a), (b), (c), (d), (e) ve (g) bentlerine ilişkin belgelerin ihale üzerinde kalan istekli tarafından ilgili yerlerden temin edilerek süresi içerisinde ihaleyi yapan idareye sunulması ve bu belgeler üzerinde yapılan inceleme sonucunda belgelerin taahhüt edilen duruma aykırı hususlar içerdiğinin anlaşılması (sosyal güvenlik prim veya vergi borcu bulunması gibi) halinde, sonradan ihalenin iptal edilip edilmediğine bakılmaksızın, bu durumda olanların ihale dışı bırakılarak geçici teminatlarının gelir kaydedilmesi, fakat haklarında ihalelere katılmaktan yasaklama kararı verilmemesi gerekmektedir.

17.7. İhaleye katılmayacak olanlar

17.7.1. İdarenin ortağı olduğu şirketler:

17.7.1.1. 4964 sayılı Kanunla değişik 4734 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin üçüncü fıkrasında, ihaleyi yapan idare bünyesinde bulunan veya idare ile ilgili her ne amaçla kurulmuş olursa olsun vakıf, dernek, birlik, sandık gibi kuruluşlar ile bu kuruluşların ortak oldukları şirketlerin, bu idarelerin ihalelerine katılmayacakları hüküm altına alınmıştır. Ancak uygulamada anılan maddenin uygulanmasında tereddüt olduğu anlaşıldığından idarelerin kurucusu ve ortağı olduğu şirketlerin o idarelerin yapacakları ihalelere katılıp katılmayacakları hususunun açıklığa kavuşturulması gerekmektedir.

17.7.1.1.1. 4734 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin üçüncü fıkrasında, “İhaleyi yapan idare bünyesinde bulunan veya idare ile ilgili her ne amaçla kurulmuş olursa olsun vakıf, dernek, birlik, sandık gibi kuruluşlar ile bu kuruluşların ortak oldukları şirketler bu idarelerin ihalelerine katılmazlar.” hükmü yer almaktadır. 4964 sayılı Kanunun 8 inci maddesiyle 4734 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin üçüncü fıkrasına getirilen değişikliğin gerekçesinde; bazı şirketlerin salt kurucusunun statüsünden dolayı sonsuza kadar sürecek bir yasaklama ile karşı karşıya kalmalarının doğuracağı haksızlığın giderilmesi açısından “vakıf, dernek, birlik, sandık gibi” kuruluşlar tarafından kurulduğu halde daha sonra bu kuruluşların bünyesinde bulundukları veya ilgili oldukları idarelerin ihalelerine katılabilmelerine imkan tanıdığı, katılma yasağının yalnız “ortaklık ilişkisinin” varlığı ile sınırlanmış, “bunların” sözcüğü yerine “bu kuruluşların” ifadesi konularak, söz konusu yasaklamanın “vakıf, dernek, birlik ve sandık gibi kuruluşlar” tarafından ortak olunan şirketleri kapsadığı hususunun açıklığa kavuşturulduğu belirtilmiştir.

17.7.1.1.2. 4964 sayılı Kanunla getirilen hüküm, idarelerin kurdukları şirketlerin o idarelerin ihalelerine girebileceği biçimde açık düzenleme içermemekle birlikte; bu değişiklik daha önceki yasağın kaldırılmasını amaçlamaktadır.

17.7.1.1.3. 4734 sayılı Kanunla yapılan söz konusu değişikliğe paralel olarak İhale Uygulama Yönetmeliklerinin ilgili maddeleri, “İhaleyi yapan idare bünyesinde bulunan veya idare ile ilgili her ne amaçla kurulmuş olursa olsun vakıf, dernek, birlik, sandık gibi kuruluşlar ile bu kuruluşların ortak oldukları şirketler bu idarelerin ihalelerine katılmazlar” şeklinde değiştirilmiştir. Buna göre, 4734 sayılı Kanun kapsamındaki idarelerin ortak oldukları şirketlerin, sermaye paylarına bakılmaksızın idarelerin ihalelerine katılması mümkündür. Ancak, 4734 sayılı Kanun kapsamındaki idarelerin bünyelerinde bulunan veya idare ile ilgili her ne amaçla kurulmuş olursa olsun vakıf, dernek, birlik ve sandık gibi kuruluşlar, bünyelerinde bulundukları veya her ne amaçla kurulmuş olursa olsun ilgili oldukları idarelerin ihalelerine katılmayacakları gibi, bu statüdeki vakıf, dernek, birlik ve sandık gibi kuruluşların ortak oldukları şirketler de söz konusu idarelerin ihalelerine katılmayacaktır.

17.7.1.1.4. Sonuç itibarıyla, 4734 sayılı Kanunun 4964 sayılı Kanunla değişik 11 inci maddesinin (c), (d), (e), (f) bentlerinde belirtilen haller dışında, idarelerin kurdukları veya ortak oldukları şirketler o idarelerin ihalelerine katılabilecektir. Ancak, bu durumda, idareler ihale konusu için niteliğini dikkate alarak ihaleyi kısmi teklife açmak, yeterlik kriterlerini ihaleye katılımı artıracak şekilde belirlemek ve rekabeti artırıcı düzenlemeler yapmak zorundadır.

17.7.2. İdarede görev yapanlar:

4734 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca ihaleyi yapan idarelerin ihale yetkilisi kişileri ile bu yetkiye sahip kurullarda görevli kişiler, ihaleyi yapan idarenin ihale konusu işle ilgili her türlü ihale işlemlerini hazırlamak, yürütmek, sonuçlandırmak ve onaylamakla görevli olanlar, (c) ve (d) bentlerinde belirtilen şahısların eşleri ve üçüncü dereceye kadar kan ve ikinci dereceye kadar kayın hısımları ile evlatlıkları ve evlat edinilenler ve (c), (d) ve (e) bentlerinde belirtilenlerin ortakları ile şirketlerinin görev yaptıkları idarelerin ihalelerine katılmayacakları hükmüne bağlanmıştır. Ancak, (c), (d) ve (e) bentlerinde belirtilen kişilerin yönetim kurullarında görevli bulunmadıkları veya sermayesinin % 10'undan fazlasına sahip olmadıkları anonim şirketler bu idarelerin ihalelerine katılabileceklerdir.

17.7.3. (Değişik:13/04/2013- 28617 R.G./2. md.) 4734 sayılı Kanunun 11 inci maddesinde;

“Aşağıda sayılanlar doğrudan veya dolaylı veya alt yüklenici olarak, kendileri veya başkaları adına hiçbir şekilde ihalelere katılmazlar:

- Bu Kanun ve diğer kanunlardaki hükümler gereğince geçici veya sürekli olarak idarelerce veya mahkeme kararıyla kamu ihalelerine katılmaktan yasaklanmış olanlar ile 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlardan veya örgütlü suçlardan veyahut kendi ülkesinde ya da yabancı bir ülkede kamu görevlilerine rüşvet verme suçundan dolayı hükümlü bulunanlar.
- İlgili mercilerce hileli iflas ettiğine karar verilenler.
- İhaleyi yapan idarenin ihale yetkilisi kişileri ile bu yetkiye sahip kurullarda görevli kişiler.
- İhaleyi yapan idarenin ihale konusu işle ilgili her türlü ihale işlemlerini hazırlamak, yürütmek, sonuçlandırmak ve onaylamakla görevli olanlar.
- (c) ve (d) bentlerinde belirtilen şahısların eşleri ve üçüncü dereceye kadar kan ve ikinci dereceye kadar kayın hısımları ile evlatlıkları ve evlat edinilenleri.
- (c), (d) ve (e) bentlerinde belirtilenlerin ortakları ile şirketleri (bu kişilerin yönetim kurullarında görevli bulunmadıkları veya sermayesinin % 10'undan fazlasına sahip olmadıkları anonim şirketler hariç).

İhale konusu işin danışmanlık hizmetlerini yapan yükleniciler bu işin ihalesine katılmazlar. Aynı şekilde, ihale konusu işin yüklenicileri de o işin danışmanlık hizmeti ihalelerine katılmazlar. Bu yasaklar, bunların ortaklık ve yönetim ilişkisi olan şirketleri ile bu şirketlerin sermayesinin yarısından fazlasına sahip oldukları şirketleri için de geçerlidir. ....” hükmü bulunmaktadır.

Bu hükümler uyarınca bu Kanun ve diğer kanunlardaki hükümler gereğince geçici veya sürekli olarak idarelerce veya mahkeme kararıyla kamu ihalelerine katılmaktan yasaklanmış olanlar ihalelere katılmayacaklardır.

2531 sayılı Kamu Görevlerinden Ayrılanların Yapamayacakları İşler Hakkında Kanunun “Yasak ve Süresi” başlıklı 2 nci maddesinde; “Birinci madde kapsamına giren yerlerdeki görevlerinden hangi sebeple olursa olsun ayrılanlar, ayrıldıkları tarihten önceki iki yıl içinde hizmetinde buldukları daire, idare, kurum ve kuruluşlara karşı ayrıldıkları tarihten başlayarak üç yıl süreyle, o daire, idare, kurum ve kuruluştaki görev ve faaliyet alanlarıyla ilgili konularda doğrudan doğruya veya dolaylı olarak görev ve iş alamazlar, taahhüde giremezler, komisyonculuk ve temsilcilik yapamazlar. Özel kanunlardaki yasaklayıcı hükümler saklıdır.” hükmü yer almaktadır.

Bu maddede getirilmiş olan yasaklama kapsamında sayılmanın ana koşulu, alınacak görev ve işin, girilecek taahhüdün ya da yapılacak komisyonculuk veya temsilciliğin daha önce hizmetinde bulunulan daire, idare, kurum ve kuruluşta “karşı” doğrudan doğruya veya dolaylı bir görev ve iş, taahhüt, komisyonculuk veya temsilcilik niteliğinde bulunmasıdır. Ancak bu faaliyetin ilgilinin daha önceki görev ve faaliyet alanı ile ilgili olması gereklidir. Dolayısıyla, anılan Kanun kapsamında belirtilen görevlerinden ayrıldıktan sonra özel sektörde faaliyet gösteren kamu görevlileri, Kanunun 2 nci maddesinde belirtilen süre boyunca, yine maddede belirtilen faaliyetlerde bulunamayacaklardır. Ancak bu kişilerin, özel sektörde istekli sıfatını taşıyabilecek bir işletmede personel olarak istihdam edilmesi ve bu işletmenin de personelinin ayrıldığı daire, kurum ve kuruluşun ihalesine girmesi durumunda, anılan personelin, çalışmakta olduğu işletmede bir ortaklığının ya da sermaye bağının bulunmaması durumunda, söz konusu faaliyetin 2531

sayılı Kanunun 2 nci maddesinde belirtilen “doğrudan doğruya veya dolaylı olarak görev ve iş alma, taahhüde girme, komisyonculuk ve temsilcilik yapma” olarak sayılmaması gerekmektedir.

Ancak, 6359 sayılı Kamu İhale Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunla, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 11 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “olarak” ibaresinden sonra gelmek üzere “idarelerce veya mahkeme kararıyla” ibaresi eklenmiş olduğundan, bu Kanun değişikliği sonucunda, 2531 sayılı Kamu Görevlerinden Ayrılanların Yapamayacakları İşler Hakkında Kanun sebebiyle ihaleye katılamayacak olanlar söz konusu bent kapsamından çıkarılmıştır. Bununla birlikte, 2531 sayılı Kanundan doğan yasaklamanın sürmesi sebebiyle, bu durumda olanların kendisi ya da bir tüzel kişi veya başka bir gerçek kişi adına teklif vererek ihaleye katılmaları mümkün bulunmadığından 2531 sayılı Kanun kapsamında bulunan aday veya istekli durumunda olanların, 2531 sayılı Kanunda belirtilen yasağa rağmen ihaleye katılmış olması halinde, bu durumda olan isteklilerin değerlendirme dışı bırakılması, ancak geçici teminatlarının gelir kaydedilmemesi ve idarece haklarında kamu ihalelerine katılmaktan yasaklama kararı verilmemesi gerekmektedir.

17.7.3.1 Maddenin (f) bendine göre; ihaleyi yapan idarenin ihale konusu işle ilgili her türlü ihale işlemlerini hazırlamak, yürütmek, sonuçlandırmak ve onaylamakla görevli olanların ortakları ile şirketleri (bu kişilerin yönetim kurullarında görevli bulunmadıkları veya sermayesinin % 10'undan fazlasına sahip olmadıkları anonim şirketler hariç) o idarenin ihalesine katılamayacaklardır. Anılan düzenleme, söz konusu kişilerin ihaleye girecek şirketlerin yönetim kurullarında görevli bulunmalarının ihaleye katılımı engelleyici bir husus olduğunu öngörmüş ve bu durumu doğrudan şirket ortağı olmak koşuluyla ilişkilendirmemiştir. Bu nedenle, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 11 inci maddesinin (c), (d), (e) ve (f) bentlerine göre, ihaleyi yapan idarelerin ihale yetkilisi kişileri ile bu yetkiye sahip kurullarda görevli kişilerin ve ihale konusu işle ilgili her türlü ihale işlemlerini hazırlamak, yürütmek, sonuçlandırmak ve onaylamakla görevli olanların ve bunların (yani 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 11 inci maddesinin (c) ve (d) bentlerinde belirtilenlerin) eşleri ve üçüncü dereceye kadar kan ve ikinci dereceye kadar kayın hısımları ile evlatlıkları ve evlat edinilenlerin, aynı zamanda ihaleye katılacak isteklinin yönetim kurullarında görevli olmaları durumunda, bu tüzel kişiliğin söz konusu idarenin yapacağı ihalelere doğrudan veya dolaylı veya alt yüklenici olarak, kendileri veya başkaları adına hiçbir şekilde katılmaları mümkün bulunmamaktadır.

17.8. 4734 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (f) bendinin uygulamasına ilişkin olarak;

17.8.1. İdareye karşı yüklenilen işin yapımı sırasında gerçekleşen yasak fiil ve davranışlar dolayısıyla iş ve meslek ahlakına aykırı davranışların 4734 sayılı Kanunun 17 nci maddesinde belirtilen fiil ve davranışların dışında değerlendirilmesi gerekmektedir.

17.8.2. 4735 sayılı Kanunun 25 inci maddesinde sayılmış olan yasak fiil ve davranışlar ile bu fiil veya davranışlar içine girmemekle birlikte, sözleşme hükümlerine aykırı veya idareye zarar verecek fiil ve davranışlar ya da yüklenicilerin iş veya mesleklerinden dolayı yürürlükteki kanunların yüklediği mükellefiyetlere aykırı davranışlar iş ve meslek ahlakına aykırı faaliyet kapsamında değerlendirilebilecektir. Ancak, 4735 sayılı Kanunun 25 inci maddesinin (f) bendinde yer alan “mücbir sebepler dışında, ihale dokümanı ve sözleşme hükümlerine uygun olarak taahhüdünü yerine getirmeme” fiilinden ötürü hakkında yasaklama kararı verilmiş bir isteklinin yasaklama kararını veren idarenin ihalesine katılması halinde;

i- 4734 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (f) bendi uyarınca ihale dışı bırakılabilmesi için, bu isteklinin davranışının iş ve meslek ahlakına aykırı bir davranış olup olmadığının her olayın kendi özgün koşulları içinde değerlendirilmesi gerekmekte ve bu hususta takdir idareye ait bulunmaktadır.

ii- Yine bu isteklinin 10 uncu maddenin (f) bendi uyarınca ihale dışı bırakılabilmesi, ancak ihaleyi yapan idareye yaptığı işler sırasında iş ve meslek ahlakına aykırı faaliyetlerde bulunduğu bu idare tarafından ispat edilebilmesi halinde mümkün olabilecektir.

Madde 18- Teminatlar

18.1. Teminat mektuplarının şekli

18.1.1. 4734 sayılı Kanunun 35 inci maddesi çerçevesinde teminat mektuplarının kapsam ve şekli belirlenerek İhale Uygulama Yönetmeliklerinin 1 nolu eki olan “standart formlar” arasında yer verilmiştir. Teminat mektuplarına ilişkin standart formlarda limit bilgilerine yer verilmediği halde bazı mektupların “limit içi” ve “limit dışı” ibarelerini taşıması nedeniyle idarelerin bu teminat mektuplarını değerlendirmeye almakta tereddüt ettikleri görülmüştür. İlgili kuruluşlarla yapılan değerlendirme ve Kamu İhale Kurulunca karara bağlanan uyuşmazlıklarda, teminat mektuplarında yer alan “limit içi” ve “limit dışı” ibarelerinin, mektubun geçerliliği ve kapsamı ile teminat mektuplarında öngörülen riskin gerçekleşmesi halinde idarenin alacağı tahsilat ile ilgili ilişkin bir etkisinin olmadığı; ayrıca 4734 sayılı Kanun ve İhale Uygulama Yönetmeliklerinin ilgili hükümlerine de aykırılık teşkil etmediği anlaşıldığından “limit içi” ve “limit dışı” ibaresi taşıyan teminat mektuplarının kabul edilmesi gerekmektedir.

18.1.2. (Mülga madde: 29.11.2016-29903 R.G./2. md.)

18.1.3. (Değişik madde: 30/09/2020-31260 R.G./8. md. yürürlük:20/10/2020) İhale Uygulama Yönetmeliklerinin ‘Teminatlar’ başlıklı ilgili maddelerinde; “Gerekli görüldüğünde, teminat mektuplarının teyidi idarelerce, ilgili bankanın genel müdürlüğünden veya şubesinden ya da ilgili sigorta şirketinin genel müdürlüğünden veyahut yetkilendirilmiş merkezi kuruluşların internet sayfaları üzerinden yapılabilir. Resmi yazışma yoluyla yapılan teyitlerde, bankanın veya sigorta şirketinin en az iki yetkilisinin imzasının bulunması gerekir.” denilmektedir. Buna göre; teminat mektuplarının altına teyide yönelik ibare eklemek isteyen bankanın/sigorta şirketinin; “Bu teminat mektubunun teyidi için, (... .com.tr) posta adresine veya (.....) no.lu faksına teminat mektubu içeriğindeki bilgileri içeren yazı yazılarak idarelerce bu teminat mektubu ile ilgili teyit alınabilir. Buna karşılık tarafımızca, idarelerce “elektronik posta” yoluyla teyit alma taleplerine yönelik olanlar dahil, ancak resmi yazışma yoluyla veya faks yoluyla teyit yapılacak olup, faks ile yapılan teyitlerin en az iki yetkilinin imzasını taşıması gerekir” şeklinde olmak kaydıyla bir açıklayıcı not koymaları, 4734 sayılı Kanun ve İhale Uygulama Yönetmeliklerinin ilgili hükümlerine aykırılık oluşturmayacaktır.

18.1.3.1. (Mülga madde: 30/09/2020-31260 R.G./8. md. yürürlük:20/10/2020)

18.2. (Değişik madde: 30/09/2020-31260 R.G./8. md. yürürlük:20/10/2020) Geçici teminat mektuplarının süresi

Geçici teminat mektuplarındaki sürenin idareler tarafından, teklif geçerlik süresinden itibaren 30 günden daha uzun süreli olarak belirlenip belirlenemeyeceği konusuna ilişkin olarak; idare, 4734 sayılı Kanunun 35 inci maddesini esas alarak, teklif geçerlilik süresinin bitimi tarihine 30 gün eklemek suretiyle bulunduğu tarihi idari şartnamenin “geçici teminat” başlıklı maddesine yazacaktır. Tip idari şartnamelerin geçici teminata ilişkin maddeleri gereğince geçici teminat olarak sunulan teminat mektubunda geçerlilik tarihi belirtilmeli ve bu tarih, idari şartnamede öngörülen tarihten önce olmamalıdır. Bu çerçevede, asgari süreyi karşılayan veya asgari sürelerden daha uzun süreleri içerir geçici teminat mektuplarının geçerli kabul edilmesi gerekmektedir. Ayrıca, süresiz geçici teminat mektupları da kabul edilecektir.

18.3. (Mülga madde: 29.11.2016-29903 R.G./2. md.)

18.4. Teminat mektuplarının iadesi

18.4.1. İş tamamlandığı halde ilgilisi tarafından iadesi istenmemiş, ancak mektup üzerinde öngörülen geçerlilik süresini doldurduğu için teminat olma vasfını yitirmiş olan kesin teminat mektupları ile Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) tarafından sosyal güvenlik borcu bulunmadığına ilişkin yazıların geç verilmesi ve kesin teminat mektuplarının geçerlilik süresinin dolması durumunda geçerlilik süresi dolan kesin teminat mektuplarına ilişkin olarak, idarelerce 4735 sayılı Kanunun 13 ve 14 üncü maddeleri gereğince işlem yapılacaktır.

18.4.1.1 İdarelerce SGK tarafından sosyal güvenlik borcu bulunmadığına ilişkin yazıların geç verilmesi sebebiyle kesin teminat mektuplarının geçerlilik süresinin dolmasına meydan verilmeksizin işlemlerin tekemmül ettirilmesinin teminen, 4735 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinin ikinci fıkrası gereğince, yükleniciler tarafından yapım işlerinde kesin kabul tarihine, diğer işlerde kabul tarihine veya varsa garanti süresinin bitimine kadar SGK’dan ilişiksiz belgesi getirilmemesi halinde kesin teminatlar paraya çevrilerek borçlarına mahsup edilecek, varsa kalanı yükleniciye geri verilecektir. Kesin teminatların paraya çevrilmesi esnasında yüklenicinin SGK’ya olan borcunun miktarının bilinmemesi halinde, Sosyal Güvenlik Kurumu Prim ve İdari

Para Cezası Borçlarının Hakedişlerden Mahsubu, Ödenmesi ve İlişiksizlik Belgesinin Aranması Hakkında Yönetmeliğin “Kesin Teminatın İadesi” başlıklı 7 nci maddesi gereğince işlem tesis edilerek, yüklenicinin tespit edilecek borcu Sosyal Güvenlik Kurumunun ilgili biriminin hesabına yatırılacak ve varsa kalamı yükleniciye geri verilecektir.

18.5. 4734 sayılı Kanununun 21 inci maddesinin (b), (c) ve (f) bentlerine göre gerçekleştirilen mal alım ihalelerinde kesin teminat alınması ve sözleşme imzalanması

18.5.1. 4734 sayılı Kanununun 21 inci maddesinde, “(b), (c) ve (f) bendi kapsamında yapılan mal alımlarında, malın sözleşme yapma süresi içinde teslim edilmesi ve bunun idarece uygun bulunması halinde, sözleşme yapılması ve kesin teminat alınması zorunlu değildir.” hükmü yer almaktadır. İdari şartnamenin ilgili maddesi uyarınca kesin teminat alınıp alınmayacağı ile sözleşme imzalanıp imzalanmayacağına yönelik düzenleme yapılması idarelerin takdirinde bulunmaktadır. İdare tarafından alımın niteliği esas alınarak malın (**Değişik ibare: 20/8/2011-28031 R.G./ 9 md.**) sözleşme yapma süresi içinde teslim edilmesi ve kesin kabulünün gerçekleştirilmesi halinde kesin teminat alınmayacak ise 4734 sayılı Kanununun 21 inci maddesinin (b), (c) ve (f) bentlerine Göre Pazarlık Usulü İle İhale Edilen Mal Alımlarında Uygulanacak İdari Şartnamenin “Kesin Teminat” başlıklı 41 inci maddesinin (41.3) alt maddesinde “Malın sözleşme yapma süresi içinde teslim edilmesi ve kabulünün gerçekleştirilmesi halinde kesin teminat alınmayacaktır.” düzenlemesine yer verilecektir.

18.5.2. İdare tarafından idari şartnamede yapılan düzenleme çerçevesinde malın (**Değişik ibare: 20/8/2011-28031 R.G./ 9 md.**) sözleşme yapma süresi içinde teslim edilmesi ve kesin kabulünün yapılması durumunda kesin teminat alınmamasına karşın ihale üzerinde bırakılan istekli ile sözleşme imzalanabilir. Bu durumda sözleşmenin “Teminata ilişkin hükümler” başlıklı maddesinde kesin teminat alınmadığına ilişkin açıklamaya yer verilecektir. Ancak ihale üzerinde bırakılan istekliden kesin teminat alınması ve alım konusu malın satış sonrası servis, bakım ve onarım hizmetleri ile garantisine yönelik düzenleme yapılması durumunda da idare tarafından sözleşme imzalanması zorunludur. (**Mülga: 20/8/2011-28031 R.G./ 9 md.**)

18.5.3. İdari şartnamede “malın sözleşme yapma süresi içinde teslim edilmesi ve kabulünün gerçekleştirilmesi halinde kesin teminat alınmayacaktır.” ve “malın sözleşme yapma süresi içinde teslim edilmesi ve kesin kabulünün yapılması durumunda sözleşme imzalanmayacaktır.” düzenlemesi yer almasına karşın ihale üzerinde bırakılan istekli tarafından malın sözleşme yapma süresi içinde teslim edilemeyeceğinin veya sözleşme süresi içerisinde malın kesin kabulünün yapılamayacağına ilişkin anlaşılması durumunda sözleşme imzalanması ve kesin teminat alınması zorunludur.

18.5.4. 4734 Sayılı Kanununun 21 inci maddesinin (b), (c) ve (f) bentlerine göre pazarlık usulü ile ihale edilen mal alımlarında, idari şartnamede, malın sözleşme yapma süresi içinde teslim edilmesi ve kesin kabulünün yapılması durumunda sözleşme imzalanmayacağına belirtilmesi durumunda, ihale üzerinde kalan isteklinin ihale tarihi itibarıyla 4734 sayılı Kanununun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (a), (b), (c), (d), (e) ve (g) bentlerinde sayılan durumlarda olmadığına dair belgeleri malın tesliminden önce idareye sunması gerekmektedir.

18.6. (Ek: 13/04/2013- 28617 R.G./ 3. md.) Ek kesin teminat

18.6.1.(Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./5.md.) Hukuki bir zorunluluk ya da gereklilik bulunmamasına rağmen, 4734 sayılı Kanununun 43 üncü maddesinde öngörülen oranlar dikkate alınarak hesaplanan tutarın üzerinde kesin teminat veren istekliye, 4735 sayılı Kanun kapsamında yüklenici sıfatıyla fiyat farkı veya iş artışı şeklinde ödeme yapılacak olması halinde, ek kesin teminat tutarı verilen kesin teminat tutarı dikkate alınarak belirlenir.

18.7. (Ek madde: 13.06.2019-30800 R.G/6.md., yürürlük:23.06.2019) Ortak girişimler tarafından sunulması gereken teminatlar

18.7.1. Ortak girişim olarak ihaleye teklif verilmesi veya sözleşme imzalanması durumunda, toplam teminat miktarı, ortaklık oranına veya işin uzmanlık gerektiren kısımlarına verilen teklif tutarlarına bakılmaksızın ortaklardan biri veya birkaçı tarafından karşılanabilir. İş deneyimini gösteren belgelerin yeterlik kriteri olduğu ihalelerde, ortakların yurt içinde veya Kanun kapsamındaki idarelere yurt dışında gerçekleştirilen işler için düzenlenen belgeleri kullanmaları durumunda da aynı kural geçerlidir.

18.7.2. İş deneyimini gösteren belgelerin yeterlik kriteri olduğu ihalelerde, ortaklardan herhangi biri tarafından Kanun kapsamındaki idarelere taahhüt edilenler dışında yurt dışında gerçekleştirilen işlerden elde edilen iş deneyiminin kullanılması durumunda, belgeyi kullanan ortak tarafından ilgisine göre iş ortaklıklarındaki hissesi oranında veya konsorsiyumlarda işin uzmanlık gerektiren kısımlarına verilen teklif tutarının toplam teklif tutarına karşılık gelen oranda geçici ve kesin teminat verilmesi zorunludur. Örneğin bir iş ortaklığının yüzde 30 hissesine sahip ortağının yurt dışında gerçekleştirilen bir yapım işi için düzenlenen iş bitirme belgesini kullanması ve ortaklığın 100 TL teminat sunma zorunluluğu olması durumunda, bu teminatın asgari 30 TL’lik kısmının ilgili belgeyi kullanan ortak tarafından karşılanması gerekir. Benzer biçimde bir konsorsiyumun sınır değerini üzerindeki 1000 TL’lik toplam teklifinin 200 TL’lik özel uzmanlık gerektiren kısmına teklif sunan özel ortağının yurt dışında gerçekleştirilen bir yapım işi için düzenlenen iş bitirme belgesini kullanması durumunda, sözleşmenin imzalanması aşamasında verilmesi gereken 60 TL’lik kesin teminatın 12 TL’sini bu ortağın karşılaması zorunludur. Aynı örnekte 1000 TL’lik teklifin sınır değerini altında olması ve ihalenin yaklaşık maliyetinin 1500 TL olması durumunda, yaklaşık maliyetin yüzde 9’u oranında verilmesi gereken 135 TL’lik kesin teminatın 27 TL’sini anılan ortağın karşılaması zorunludur.

Madde 19- Birden fazla yılı kapsayan ve yatırım niteliğinde olan işlere ait ihalelerin yapılma zamanı

19.1. 4734 sayılı Kanununun “İdarelerce Uyulması Gereken Diğer Kurallar” başlıklı 62 nci maddesinin (b) bendinde; “Öngörülen ödeneklerin kullanılmasına imkan verecek süre dikkate alınarak, idarelerce ihalelerin zamanında yapılması, birden fazla yılı kapsayan ve yatırım niteliği olan işlerde (doğal afetler nedeniyle yapılması gerekenler hariç) ise yılın ilk dokuz ayında ihalenin sonuçlandırılması esastır.” hükmü yer almaktadır. Kanunun anılan maddesinde yer alan düzenlemeyle, ihale konusu işin öngörülen sürede bitirilmesi ve bu iş için öngörülen ödeneklerin zamanında kullanılması amaçlanmaktadır. Bu nedenle, birden fazla yılı kapsayan ve yatırım niteliği olan işlerde (doğal afetler nedeniyle yapılması gerekenler hariç) yılın ilk dokuz ayında ihalenin sonuçlandırılmasının esas olduğu hükme bağlanmıştır. Ancak, idarelerin hukuken geçerli nedenleri bulunması halinde, birden fazla yılı kapsayan ve yatırım niteliği olan işlere ilişkin ihalelerin, yılın ilk dokuz ayında sonuçlandırılması yasal bir zorunluluk olarak değerlendirilmemelidir.

Madde 20- Süreklilik arz eden mal ve hizmet alımlarının kesintiye uğratılmadan temini

20.1. 4734 sayılı Kanununun 62 nci maddesinin (b) bendinde ertesi mali yılda gerçekleştirilecek süreklilik arz eden mal ve hizmet alımları için bir önceki mali yıl sona ermeden ihaleye çıkılabileceği düzenlenmiştir. Böylece ihale ile ilgili ilan süresi ve ihale sürecinin belirli bir zaman alacağı da dikkate alınarak ertesi yılda gerçekleştirilecek bu tür mal ve hizmet alımı ihalelerine mali yıl sona ermeden çıkılabilmemesine imkan tanınmıştır. Ancak yılın sonunda ya da ertesi yılın başında çıkan ihalelerde önceden öngörülemeyen nedenlerle ihale sürecinin uzadığı durumlarda süreklilik arz eden bu alımların kesintiye uğratılmamasını teminen, ihale sonuçlandırılmaya kadar geçecek süre içindeki ihtiyaçların 4734 sayılı Kanununun 21 inci maddesinin (b) bendindeki “idare tarafından önceden öngörülemeyen olaylar” kapsamında değerlendirilerek, anılan madde hükmü ve 62 nci maddenin (i) bendinde yer alan esaslar da dikkate alınarak aynı Kanununun 21 inci maddesinin (f) bendi ya da 22 nci maddesinin (d) bendinde belirtilen tutarlara kadar olanların bu maddelere göre temin edilebilmesi idarenin yetki ve sorumluluğundadır.

Madde 21 – 4734 sayılı Kanununun 62 nci maddesinin (i) bendi (Başlığı ile Birlikte Değişik:RG-31/12/2020-31351 R.G./ 1. md.)
[§§§]

4734 sayılı Kanununun 62 nci maddesinin (i) bendi

21.1. 4734 sayılı Kanununun 62 nci maddesinin (i) bendi ile ilgili olarak, “31/12/2020 tarihli ve 31351 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun 62 nci Maddesinin (I) Bendi Kapsamında Yapılacak Başvurulara İlişkin Tebliğ” açıklamaları dikkate alınır.

Madde 22- Doğrudan temine ilişkin açıklamalar

22.1. Genel olarak

4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesinde;

Aşağıda belirtilen hallerde ihtiyaçların ilân yapılmaksızın ve teminat alınmaksızın doğrudan temini usulüne başvurulabilir:

a) İhtiyacın sadece gerçek veya tüzel tek kişi tarafından karşılanabileceğinin tespit edilmesi.

b) Sadece gerçek veya tüzel tek kişinin ihtiyaç ile ilgili özel bir hakka sahip olması.

c) Mevcut mal, ekipman, teknoloji veya hizmetlerle uyumun ve standardizasyonun sağlanması için zorunlu olan mal ve hizmetlerin, asıl sözleşmeye dayalı olarak düzenlenecek ve toplam süreleri üç yılı geçmeyecek sözleşmelerle ilk alım yapılan gerçek veya tüzel kişiden alınması.

d) Büyükşehir belediyesi sınırları dahilinde bulunan idarelerin onbeş milyar (otuzüçbinyetmişaltı Türk Lirası), diğer idarelerin beşmilyar Türk Lirasını (onbirbinymibir Türk Lirasını) aşmayan ihtiyaçları ile temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve işeyle ilişkin alımlar.

e) İdarelerin ihtiyacına uygun taşınmaz mal alımı veya kiralınması.

f) Özelliğinden ve belli süre içinde kullanılma zorunluluğundan dolayı stoklanması ekonomik olmayan veya acil durumlarda kullanılacak olan ilaç, aşı, serum, anti-serum, kan ve kan ürünleri ile ortez, protez gibi uygulama esnasında hastaya göre belirlenebilen ve hastaya özgü tıbbi sarf malzemeleri, test ve tetkik sarf malzemeleri alımları.

g) Milletlerarası tahkim yoluyla çözülmesi öngörülen uyuşmazlıklarla ilgili davalarda, Kanun kapsamındaki idareleri temsil ve savunmak üzere Türk veya yabancı uyruklu avukatlardan ya da avukatlık ortaklıklarından yapılacak hizmet alımları.

h) 8/1/1943 tarihli ve 4353 sayılı Kanunun 22 ve 36 ncı maddeleri uyarınca Türk veya yabancı uyruklu avukatlardan hizmet alımları ile fikri ve sınai mülkiyet haklarının ulusal ve uluslararası kuruluşlar nezdinde tescilini sağlamak için gerçekleştirilen hizmet alımları.

ı) Türkiye İş Kurumunun, 25/6/2003 tarihli ve 4904 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin (b) ve (c) bentlerinde sayılan görevlerine ilişkin hizmet alımları ile 25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun 48 inci maddesinin yedinci fıkrasında sayılan görevlerine ilişkin hizmet alımları,

ii) Seçim dönemi bitmeden önce seçimlerin yenilenmesine veya ara seçime ya da Anayasa değişikliğinin halkoyuna sunulmasına karar verilen hallerde; Yüksek Seçim Kurulu tarafından yapılacak filigranlı oy pusulası kağıdı ve filigranlı oy zarfı kağıdı alımı ile oy pusulası basım hizmeti alımı, mahalli seçimlerde ise İl Seçim Kurulu başkanlıkları tarafından alınacak oy pusulası basım hizmeti alımı.

Bu maddeye göre yapılacak alımlarda, ihale komisyonu kurma ve 10 uncu maddede sayılan yeterlik kurallarını arama zorunluluğu bulunmaksızın, ihale yetkilisince görevlendirilecek kişi veya kişiler tarafından piyasada fiyat araştırması yapılarak ihtiyaçlar temin edilir.” hükmü yer almaktadır.

22.1.1. İdarelerin yapacakları bu alımlar için Kanunun uygulanmasına yönelik olmak üzere aşağıdaki hususların açıklanması gerekli görülmüştür.

22.1.1.1. Yukarıda belirtilen hükümler uyarınca 4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesinde belirtilen hallerde ihtiyaçların; Kanunun 18 inci maddesinde sayılan ihale usulleri için tespit edilen kurallara uyulmaksızın; ilan yapılmadan, teminat alınmadan, ihale komisyonu kurma ve anılan Kanunun 10 uncu maddesinde sayılan yeterlik kriterlerini arama zorunluluğu bulunmaksızın, ihale yetkilisince görevlendirilecek kişi veya kişiler tarafından piyasada fiyat araştırması yapılarak temin edilmesi mümkün bulunmamaktadır.

22.1.1.2. Söz konusu hükümler uyarınca anılan maddede belirtilen nitelikteki ihtiyaçların karşılanmasında kolaylık sağlanması amaçlanmış olmakla birlikte, ihtiyacın niteliğine göre, ilan yapılması, teminat alınması, ihale komisyonu kurulması, isteklilerde belirli yeterlik kriterlerinin aranması ile şartname ve sözleşme düzenlenmesi gibi hususlar idarelerin takdirindedir.

22.1.1.3. Bu madde kapsamında alımı yapılacak malın teslimi veya hizmetin ya da yapım işinin belli bir süreyi gerektirmesi durumunda, alımın bir sözleşmeye bağlanması zorunlu olup bir defada yapılacak alımlarda sözleşme yapılması idarelerin takdirindedir. Buna karşılık, 22 nci maddenin (c) bendi kapsamında yapılan alımlarda ise madde metninde belirtildiği üzere sözleşme yapılması zorunludur.

22.1.1.4. (Değişik: 28/11/2013- 28835 R.G./ 1. md.) Diğer taraftan 22 nci maddeye göre ihtiyaçların karşılanmasında onay belgesi düzenlenmesi, onayı takiben ihale yetkilisince görevlendirilen kişi veya kişiler tarafından piyasada fiyat araştırması yapılması ve buna ilişkin belgelerin dayanakları ile birlikte onay belgesine eklenmesi zorunludur. İdarelerce gerekli görülmesi halinde, fiyat araştırmaları, ilgili İhale Uygulama Yönetmeliklerinde yaklaşık maliyetin belirlenmesine ilişkin esas ve usuller çerçevesinde yapılabilir. Ancak doğrudan temin kapsamında yapılan alımlarda fiyat farkı hesaplanmasının öngörülmesi halinde, piyasa araştırması yapılması aşamasında bu hususun belirtilerek fiyat tekliflerinin alınması gerekmektedir.

22.1.1.5. Ayrıca, 4/3/2009 tarihli ve 27159 mükerrer sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan İhale Uygulama Yönetmeliklerinde 4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin (a), (b), (c) bentleri kapsamında idarece yapılacak alımlarda kullanılmak üzere, “4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin (a), (b), (c) Bentleri Kapsamında Tek Kaynaktan Temin Edilen Mallara/Hizmetlere İlişkin Form” yer almaktadır (KİK022.0/M ve KİK021.0/H) Anılan form hazırlanırken formdaki dipnot belirlemelerine özellikle dikkat edilmesi gerekmektedir. Buna göre alımın gerçek veya tüzel tek kişiden yapılma sebepleri ayrıntılı, net ve objektif bir biçimde ortaya konacak, Kanunun 22 nci maddesinin anılan bentlerinde belirtilen hükümlerin uygulanabilir olmasını sağlayan sebepler detaylı olarak yazılacak, bunlara ilişkin belgeler de anılan forma eklenecektir. Diğer yandan mal alımlarıyla ilgili olarak; ihtiyacın niteliği, ihtiyaç konusu malın ayrıntılı teknik özellikleri ve ne amaçla kullanılacağı, anılan amacı en az ayım verimlilik, etkinlik ve fonksiyonellikte karşılayabilecek diğer ürünlerin-modellerin-markaların vb. bulunup bulunmadığının tespitinin yapıp yapılmadığı ve bulunmuyorsa nedenleri, ihtiyaç konusu malı satan başka firmaların olup olmadığı gibi hususlara yer verilecektir.

22.1.1.6. Doğrudan temin yoluyla bedel içeren bir sözleşme kapsamında gerçekleştirilen alımlarda, İhale Uygulama Yönetmeliklerinin ilgili maddeleri çerçevesinde iş deneyim belgesi düzenlenmesi mümkündür.

22.2. İhtiyacın gerçek veya tüzel tek kişiden temini

İdareler, 4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin (a) bendinin uygulamasında mal ve hizmet alımlarında, 4734 Sayılı Kanunun 22 nci maddesinin (a), (b), (c) Bentleri Kapsamında Tek Kaynaktan Temin Edilen Mallara/Hizmetlere İlişkin Formu (KİK022.0/M ve KİK021.0/H) kullanarak ihtiyacı neden sadece gerçek veya tüzel tek kişi tarafından karşılanabileceğini detaylı olarak yazacak, fiyat araştırması yapacak, ihtiyaç konusu malın veya hizmetin niteliklerini tarif edecek ve bu hususlara ilişkin bütün belgeleri standart forma ekleyeceklerdir. Ayrıca, bir taahhüt kapsamında; taahhüt konusu sözleşme veya şartnamede yer alan hükümler nedeniyle belli bir marka veya modelli malın alınmasının zorunlu olduğu hallerde, 4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin (a) bendinin uygulanması mümkün bulunmaktadır.

22.3. İhtiyacın özel bir hakka sahip gerçek veya tüzel tek kişiden temini

4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin (b) bendi sadece gerçek veya tüzel tek kişinin ihtiyaç ile ilgili bilimsel, teknik, fikri veya sanatsal v.b. nedenlerle özel bir hakka sahip olmasını ifade etmektedir. Bu nedenle, ihale konusu mal veya hizmet, bilimsel, teknik, fikri veya sanatsal v.b. nedenlerle ve münhasır hakların korunması nedeniyle sadece belirli bir mal tedarikçisi veya hizmet sunucusu tarafından sağlanabiliyorsa, ilan yapılmaksızın anılan madde hükmüne göre doğrudan temin yoluyla ihtiyaçların karşılanması mümkün bulunmaktadır. Örneğin idarelerin diğer usullerle temini mümkün olmayan bilimsel yayım, fikir ve sanat eseri, belirli bir akademik kişiden eğitim v.b. mal veya hizmetler bu bent kapsamında temin edilebilecektir. İdareler, 4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin (b) bendinin uygulamasında, (Tek Kaynaktan Temin Edilen İhtiyaçlara İlişkin Standart Formu- KİK022.0/M ve KİK021.0/H) kullanarak ihtiyacın neden sadece özel bir hakka sahip gerçek veya tüzel tek kişiden karşılanabileceğini detaylı olarak yazacak, fiyat araştırması yapacak, ihtiyaç konusu mal veya hizmetin niteliklerini tarif edecek ve bu hususlara ilişkin bütün belgeleri standart forma ekleyeceklerdir.

22.4. 4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin (c) bendi uyarınca mal ve hizmetlerin ilk alım yapılan gerçek veya tüzel kişiden

temini

22.4.1.4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin (c) bendi uyarınca, mevcut mal, ekipman, teknoloji veya hizmetlerle uyumun ve standardizasyonun sağlanması için zorunlu olan mal ve hizmetlerin, asıl sözleşmeye dayalı olarak düzenlenecek ve toplam süreleri üç yılı geçmeyecek sözleşmelerle ilk alım yapılan gerçek veya tüzel kişiden alınması mümkün bulunmaktadır.

22.4.1.1 Bu kapsamda yapılacak alımlarda, Kanunun 5 inci maddesindeki rekabet, saydamlık, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanması ve kaynakların verimli kullanılması ilkeleri ile Kanunun temel alım usullerinin gereği olarak; daha önce sözleşmeye bağlanmış asıl işin kapsam ve miktarının, idarenin ihtiyacını karşılayacak şekilde tespit edilmesi; toplam süreleri üç yılı geçmemek üzere asıl sözleşmeye dayalı olarak yapılacak alımların ise, ihtiyaca ilişkin asıl sözleşmeye bağlanan mal ve hizmet alımıyla ilgili olarak önceden öngörülmemekle birlikte ihtiyacın gereği olarak ortaya çıkmasına ve tamamlayıcı nitelikte bir alım olmasına dikkat edilmesi gerekmektedir. Temine konu olacak mal ve hizmet alımları arasında kabul edilebilir doğal bir bağlantı bulunmalıdır.

22.4.1.2 Bu saptamaların idarelerin teknik birimlerinde yapılması esas olmakla birlikte konu ile ilgili kuruluşlardan teknik yardım alınması da mümkün bulunmaktadır. İdareler ihtiyaçlarının temin edilmesinde saydamlığı, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kamu kaynaklarının verimli kullanılmasını sağlamakla yükümlüdür. Bu zorunlulukların idarece saptanması durumunda, yapılacak alımlarda; ihale komisyonu kurma ve 4734 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinde sayılan yeterlik kurallarını arama zorunluluğu bulunmaksızın, ihale yetkilisince görevlendirilecek kişi veya kişiler tarafından piyasada fiyat araştırması yapılarak ihtiyaçlar temin edilebilecektir. İdare ile yüklenici (ilk alım yapılan gerçek ve tüzel kişi) arasında asıl sözleşmeye dayalı olarak düzenlenecek sözleşmelerin süreleri 3 yılı geçmeyecektir.

22.4.1.3. İhtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanması, kamu kaynaklarının verimli şekilde kullanılması için 4734 sayılı Kanun hükümlerine uygun olarak ihale usulünün belirlenmesine ve ihale dokümanında yapılacak düzenlemelere ilişkin yetki ve sorumluluk idarelerin takdirinde bulunduğu; ihtiyaçların 4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin (c) bendi kapsamında temini için, alımı gerçekleştirilecek mal ve hizmetin, mevcut mal, ekipman, teknoloji veya hizmetlerle uyumun ve standardizasyonun sağlanmasının zorunlu olduğunun idarelerin teknik birimlerinde ya da ilgili kuruluşlardan teknik yardım alınarak saptanması gerekmektedir.

22.4.1.4. Yukarıdaki esaslar çerçevesinde; alınacak mal veya hizmetin mevcut ekipman, teknoloji veya hizmetlerle uyum ve standardizasyonun sağlanmasının zorunlu olduğu idarelerin teknik birimlerinde ya da ilgili kuruluşlardan teknik yardım alınarak saptanması halinde, bu mal ve hizmetler ilk alım yapılan gerçek ya da tüzel kişiden 4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin (c) bendi kapsamında alınabilir. İdareler 4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin (c) bendinin uygulamasında, 4734 Sayılı Kanun'un 22 nci maddesinin (a), (b), (c) Bentleri Kapsamında Tek Kaynaktan Temin Edilen Mallara/Hizmetlere İlişkin Formu (KİK022.0/M ve KİK021.0/H) kullanacaklardır.

22.5. 4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin (d) bendi gereğince ihtiyaçların temini

22.5.1. 4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin (d) bendinde belirtilen ve Kurum tarafından güncellenen tutarı aşmayan mal ve hizmet alımları ve yapım işleri ile temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve işeyle ilgili mal ve hizmetlerin idarelerce temin edilmesi mümkün bulunmaktadır. İşin niteliğine göre idareler bu bende göre yapacakları günlük ve küçük ölçekli alımlar için genel bir onay belgesi düzenleyebilecekleri gibi, her bir alım için de onay belgesi düzenleyebilirler. Ayrıca ilgili mevzuatı çerçevesinde düzenlenmesi gerekli olan harcama belgeleri onay belgesine eklenir. Ancak bu bent kapsamında gerçekleştirilecek yapım işlerinde fiyat araştırmasının, Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde belirlenen yaklaşık maliyetin hesaplanmasına ilişkin esas ve usullere göre yapılması zorunludur.

22.5.1.1. Bu bentte belirlenen parasal limitlere bağlı olarak yapılacak ihtiyaç teminlerinde, piyasada yapılan fiyat araştırması sonucunda öngörülen parasal limitin aşılabacağı tespit edilmesi halinde, ihtiyacın Kanunun ilgili hükümlerine göre ihale yoluyla temin edilmesi gerekmektedir.

22.5.1.2. Ayrıca, 4734 sayılı Kanunun 19 uncu maddesine göre açık ihale usulü ile temini gereken ihtiyacın, Kanunun 22 nci maddesinin (d) bendi için öngörülen parasal sınırların altında kalacak şekilde, adet bazında veya aynı ihale konusu içinde yer alabilecek nitelikteki mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinin, kalemlere veya gruplara bölünmek suretiyle aynı Kanunun 22 nci maddesinin (d) bendine göre temini, 4734 sayılı Kanunun temel ilkelerine aykırılık teşkil ettiğinden, bu yönde uygulamaların sorumluluk doğuracağı hususuna dikkat edilmesi gereklidir.

22.5.1.3. İdarelerin bu bent kapsamında temin edeceği ihtiyaçların, anılan bentteki parasal limitlerden hangisini esas almak suretiyle karşılayabileceğinin, ihtiyacı karşılayacak idarenin büyükşehir belediyesi mücavir alan sınırları içerisinde bulunup bulunmadığına göre belirlenmesi gerekmektedir.

22.5.1.4.(Ek: 13/04/2013- 28617 R.G./ 4. md.) İdarelerce işletilen eğitim ve dinlenme tesisi, ordu evi, askeri gazino, misafirhane, çocuk bakımevi, kreş, spor tesisi, kantin ve benzeri sosyal tesisler tarafından, bu tesislerden yararlananların tercihine göre satılmak üzere, 4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin (d) bendi kapsamında yapılacak mamul mal alımlarında marka belirtilmeden yararlananların tercihinin karşılanamayacağı hallerde marka belirtilmek suretiyle alım yapılabilir.

Öte yandan, 4734 sayılı Kanunun 62 nci maddesinin (i) bendinde yer alan *"idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin"* ifadesinden, bu bentte belirtilen % 10'luk sınırlamaya 5018 sayılı Kanunun 20 nci maddesinde belirtilen ödeneklerin kullanılması ile ilgili düzenlemeye tabi ödenekler konu olabilecektir. Buna karşılık ordu evleri, askeri gazinolar ve sosyal tesislere bütçeden ödenek aktarılmadığı sürece, bunlar Kanunun 21 inci maddesinin (f) bendi ile 22 nci maddesinin (d) bendi kapsamında yapacakları alımlar için % 10'luk sınırlamaya tabi tutulmayacaklardır. Ancak bütçeden ödenek aktarılması halinde, aktarılan ödeneklerin harcanması sırasında Kanunun 21 inci maddesinin (f) bendi ile 22 nci maddesinin (d) bendi kapsamında yapacakları alımlar için % 10'luk sınırlamaya tabi olacaklardır.

22.6. Taşınmaz mal alımı ve kiralınması

22.6.1. Genel yönetim kapsamındaki idarelerin taşınmaz mal kiralınmalarına ilişkin olarak; daha önce kiralınmış bulunan taşınmaz malların kira artış oranları, bugüne kadar olduğu gibi bütçe harcamalarına ilişkin yetki ve görevi çerçevesinde 10/6/2006 tarihli ve 26194 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Kamu İdarelerinin Taşınmaz Mal Kiralamalarına İlişkin Genelge" hükümlerine göre yapılacaktır. 4734 sayılı Kanun kapsamındaki diğer idarelerin kira bedellerinin ise, sözleşmelerinde belirtilen oranlarda artırılması mümkün görülmektedir.

22.6.1.1 Bu nedenle, taşınmaz mal alımı ve kiralınmasında; alım veya kiralınmaya ihtiyaç duyulmasına ilişkin gerekçenin belirtilmesi, alınması veya kiralınması düşünülen taşınmazın yeri ve sahip olması gereken özelliklerin belirlenmesi, alım veya kiralınmaya ilişkin rayiçlerin tespit edilmesi, bu konudaki bilgilerin alım veya kiralınmaya ilişkin onay belgesine eklenmesi, ayrıca tabi olunan mevzuatının öngördüğü diğer zorunlulukların da yerine getirilmesi gerekmektedir. Bunun yanında, düzenlenecek sözleşmelerde kira bedelinde artış yapılmasının öngörülmesi halinde; sözleşmeye, genel yönetim kapsamındaki idareler için artış oranının Maliye Bakanlığı tarafından her yıl yayımlanan kira artış oranlarını geçmeyeceği yönünde hüküm konulması, diğer idarelerce ise genel uygulamalar dikkate alınmak suretiyle belirlenecek oranlarda artış yapılacağı yönünde hüküm konulması zorunludur.

22.7. İlaç, tıbbi sarf malzemeleri ile test ve tetkik sarf malzemesi alımları

Kanunun 22 nci maddesinin (f) bendinde yer alan hüküm çerçevesinde; özelliğinden ve belli süre içinde kullanılma zorunluluğundan dolayı stoklanması ekonomik olmayan veya acil durumlarda kullanılacak olan ilaç, aşı, serum, anti-serum, kan ve kan ürünleri ile ortez, protez gibi uygulama esnasında hastaya göre belirlenebilen ve hastaya özgü tıbbi sarf malzemeleri, test ve tetkik sarf malzemeleri alımlarının doğrudan temin yoluyla karşılanması mümkün bulunmaktadır. Anılan Kanun maddesinin gerekçesinde; özellikle hayati önemi haiz olan ve acil müdahale gerektiren kalp ve ortopedi ameliyatlarında kullanılan ilaç ve malzemelerin özellikleri, boyutları ve nitelikleri kullanılacak hastaya göre değiştiğinden ya da belli bir kullanım süresi

bulunmasından dolayı bu süre içinde kullanılmalari zorunlu olduğundan; hem idarenin yararı, hem de hastaların mağdur edilmemesi açısından bu gibi ilaç ve malzemelerin ihale yoluyla önceden temin edilip stoklanması yerine, ihtiyaç duyulduğunda doğrudan temin edilmesinin öngörüldüğü belirtilmektedir. Buna göre, hastaya özgü olup özelliğinden dolayı stoklama imkanı bulunmayan mal ve malzemelerin de bu madde çerçevesinde temini mümkün bulunmaktadır.

22.8. Milletlerarası tahkim davaları için alınacak hizmetler

4964 sayılı Kanununun 15 inci maddesi ile 4734 sayılı Kanununun 22 nci maddesine (g) bendi olarak eklenen hüküm çerçevesinde, milletlerarası tahkim yoluyla çözülmesi öngörülen uyuşmazlıklarla ilgili davalarda, Kanun kapsamındaki idareleri temsil etmek ve savunmak üzere Türk veya yabancı uyruklu avukatlardan ya da avukatlık ortaklıklarından doğrudan temin yoluyla hizmet alınması mümkün hale gelmiştir. Ancak; bu kapsamda yapılacak hizmet alımları milletlerarası tahkim yoluyla çözülecek anlaşmazlıklara münhasır olduğundan, anlaşmazlıkların milletlerarası tahkim dışındaki çözümü yollarında idarelerin Kanunun genel hükümlerine göre hareket etmeleri gerekmektedir.

22/A – (Ek madde: 13.06.2019-30800 R.G/7.md.; yürürlük:23.06.2019)Tüzel kişinin başkasının iş deneyimini gösteren belgesini kullanması

22/A.1. Belgelerin kullanımına ilişkin genel kural

4734 sayılı Kanuna göre yapılan ihalelerde, iş deneyimini gösteren belgeler kural olarak doğrudan belge sahibi tarafından kullanılabilir. Ancak aday veya isteklinin tüzel kişi olması durumunda ve belirli koşullar altında başkasının belgesinin kullanılması mümkündür.

22/A.2. Yurt içinde veya Kanun kapsamındaki idarelere yurt dışında gerçekleştirilen işler için düzenlenen belgeler

Yurt içinde veya Kanun kapsamındaki idarelere yurt dışında gerçekleştirilen işlerden elde edilen iş deneyimini gösteren belgeler, bu belge sahiplerinin kuracakları veya ortak olacakları tüzel kişilerin en az bir yıldır yarısından fazla hissesine sahip olmaları ve bu sürede 4734 sayılı Kanuna göre yapılacak ihalelere ilişkin sözleşmelerin yürütülmesi konusunda temsile ve yönetime yetkili olmaları kaydıyla kullanılabilir. Bu durumda anılan şartların her ihalede aranması ve teminat süresi sonuna kadar korunması zorunludur.

22/A.3. Kanun kapsamındaki idarelere taahhüt edilenler dışında yurt dışında gerçekleştirilen işler için düzenlenen belgeler

22/A.3.1. Kanun kapsamındaki idarelere taahhüt edilenler dışında yurt dışında gerçekleştirilen işler için düzenlenen belgelerden sadece iş bitirme niteliğinde olanlar, ancak İhale Uygulama Yönetmeliklerinin ilgili maddeleri uyarınca kullanılabilir. Anılan belgelerin belge sahibi dışında bir tüzel kişi tarafından kullanılabilmesi için;

a) Belge sahibi ile belgeyi kullanan aday veya istekli arasındaki hukuki ilişkinin 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 195 inci maddesinin ikinci fıkrası gereğince pay çoğunluğuna dayanarak kurulan şirketler topluluğu niteliğinde olması,

b) Anılan hukuki ilişkinin ilan veya davet tarihinden geriye doğru en az 1 yıldır kurulu bulunması ve tescil edilmiş^[1]; hakların donması veya hakimiyetin hukuka aykırı biçimde kullanılması durumlarının ortaya çıkmamış olması; bildirim, tescil ve ilan yükümlülüklerinin usulüne uygun biçimde yapılmış olması,

c) Belgeyi kullananın hakim şirket; belgesi kullanılan bağlı şirket niteliğinde olması,

ç) Uygulama yönetmelikleri ekinde yer alan ilgili standart form kullanılarak bu durumun tevsik edilmesi gerekmektedir.

22/A.3.2. Uygulama yönetmeliklerinin ilgili maddeleri ve bu Tebliğin 22/A.3.1. maddesinde yer alan düzenlemeler çerçevesinde, Kanun kapsamındaki idarelere taahhüt edilenler dışında yurt dışında gerçekleştirilen işler için düzenlenen belgelerin iş denetleme, iş yönetme, iş durum belgesi olması; şirketler topluluğuna dayanan hukuki ilişkinin pay çoğunluğu olmaksızın oy haklarının çoğunluğu, yönetim organında karar alma çoğunluğu veya hakimiyet sözleşmesine dayanması durumunda belge sahibinin ortağı tarafından kullanılması mümkün değildir.

22/A.3.3. Tüzel kişinin başkasının iş deneyim belgesini kullanması konusuna ilişkin örnek aşağıda yer almaktadır:

Z Şirketi, 6102 sayılı Kanun hükümlerine göre bir sermaye şirketi olup sermayesinin yüzde 60'ı A gerçek kişisine, yüzde 40'ı ise B gerçek kişisine aittir. Öte yandan Kanun kapsamındaki idarelere taahhüt edilenler dışında yurt dışında gerçekleştirilen yapım işi için düzenlenen bir iş bitirme belgesi sahibi olan Y şirketinin 10 birim payının 7 birimi Z Şirketine aittir.

Aktarılan hukuki ilişki çerçevesinde Z Şirketi bizzat kendisine ait olan belgelerin dışında, mevzuatta öngörülen diğer şartları da taşımaları kaydıyla, kendisinin yarıdan fazla hissesine sahip A gerçek kişisinin yurt içinde veya Kanun kapsamındaki idarelere yurt dışında gerçekleştirilen işlerden elde edilen iş deneyim belgesini kullanabilir. Ayrıca Z Şirketi pay çoğunluğuna dayanarak kurulan şirketler topluluğu ilişkisinde olduğu Y Şirketinin hakim ortağı olduğu için bu şirketin Kanun kapsamındaki idarelere taahhüt edilenler dışında yurt dışında gerçekleştirilen işler için düzenlenen iş bitirme belgesini de kullanabilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

4735 Sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu

Madde 23- Mutat sözleşme

23.1. 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun 5 inci maddesinin ikinci fıkrasında 5812 sayılı Kanunun 31 inci maddesi ile yapılan değişiklikle "matbu olarak" ibaresi madde metninden çıkarılmıştır. Söz konusu düzenlemede yer alan "mutat olan sözleşmeler" ifadesiyle her idarenin 4734 sayılı Kanunda belirtilen ihale usullerinden uygun olanını seçmek suretiyle yapmış olduğu ihalelere ilişkin kullanmak zorunda olduğu tip sözleşmelerin yerine geçmek üzere kendi özel sözleşmelerini hazırlaması değil, finansal kiralama, kiralama, abonelik, bakım, onarım, danışmanlık gibi alanlarda ilgili mevzuatı uyarınca bu hizmetleri sunan idareler veya özel hukuk kişileri tarafından hazırlanan ve uzun süre boyunca uygulamada yaygın kullanılmalari neticesinde kabul gören sözleşmeler kastedilmektedir.

23.1.1. Yukarıda benzer örnekleri sayılan türde mutat sözleşmelerin kullanılabilmesi Kanunda açıkça ifade edildiği üzere Kurumdan uygun görüş alınması suretiyle mümkün bulunmaktadır. Bu nedenle ilgili idarelerin bu sözleşmelere ilişkin olarak ihaleye ilişkin tüm bilgileri ve sözleşmenin bir örneğini de eklemek suretiyle Kurumdan uygun görüş almaları ve uygun görülen mutat sözleşmeleri kullanmaları gerekmektedir.

23.1.2. Bu mutat sözleşmelere ilişkin Kurumdan alınacak uygun görüşün ihale dokümanı hazırlanmadan önce alınması ve uygun görüş alınan mutat sözleşme örneğinin de Tip Sözleşme yerine ihale dokümanı içerisinde isteklilere sunulması gerekmektedir. Ayrıca Kurumun düzenleyici kararları ile duyurulan mutat sözleşme örneklerinin aynen kullanılması halinde Kurumdan tekrar uygun görüş alınmasına gerek bulunmamaktadır.

Madde 24- Yapım işleri ile hizmet alımlarının denetim ve kontrollük iş ve işlemleri

24.1. 4734 sayılı Kanun kapsamında ihale edilerek 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununa göre sözleşmeye bağlanan yapım işlerinin, idarece görevlendirilecek Yapı Denetim Görevlisi tarafından denetleneceği Yapım İşleri Genel Şartnamesinin 15 inci maddesinde hükme bağlanmış ve Yapı Denetim Görevlisinin işin idare adına denetimiyle ilgili görev ve yetkileri kapsamında yüklenici ile karşılıklı sorumluluk ve yetki münasebetleri bu maddede düzenlenmiştir.

24.1.1. 4734 sayılı Kanunun 27 nci maddesinin (y) bendinde "Denetim, muayene ve kabul işlemlerine ilişkin şartlar" idari şartnamede bulunması zorunlu hususlardan sayılmış, bu hükme paralel şekilde 4735 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin (p) bendinde de "Denetim, muayene ve kabul işlemlerine ilişkin şartlar" sözleşmede yer alması zorunlu husus olarak zikredilmiştir.

24.1.2 Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliği eki Tip İdari Şartnamede ve Tip Sözleşmede söz konusu zorunluluk hükümleri Yapım İşleri Genel Şartnamesine atfı yapılmak suretiyle düzenlenmiştir. Benzer düzenlemeler Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği eki Tip İdari Şartnamelerde, Tip Sözleşmelerde ve Hizmet İşleri Genel Şartnamede de yer almaktadır.

24.2. Yukarıda ifade edilen hususlar tümüyle, işin yürütülmesi ile ilgili olarak, idare adına denetim görevini yürüten denetim görevlisi ile yüklenici arasındaki yetki ve sorumluluk ilişkisini düzenlemekte, idarenin denetim görevlisini belirleme şekli, denetim görevlisinin nitelikleri ve idare ile ilişkisi hususları yukarıda belirtilen düzenlemelerin dışında kalmaktadır.

Söz konusu açıklamalar çerçevesinde;

a) Yapım işleri ile mal veya hizmet alımlarının denetim ve kontrol iş ve işlemlerinin 4734 sayılı Kanun ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu ile Kurum tarafından çıkarılan diğer mevzuata uygun yapılması,

b) İdarelerin denetim ve kontrollük iş ve işlemlerini düzenleyen mevcut mevzuatının, yukarıda belirtilen Kanun ve diğer mevzuat hükümlerine aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam edilmesi, Gerekmemektedir.

Madde 25- Sözleşmenin uygulanmasına ilişkin hususlar

25.1. İdare ile yüklenici arasında sözleşmenin karşılıklı olarak feshedilmesi ve kesin teminatın iade edilmesi

Teknik şartnamede belirtilen nitelikteki mal temininin fiilen imkansız olması durumunda; sözleşmenin feshi ile bu durumda kesin teminat ve varsa ek kesin teminatın iadesi hali, sözleşme tasfiyesi ile ilgili bir sorun olup, anılan sorunun, 4735 sayılı Kanun ve genel hükümlere göre çözümlenmesi gerekmektedir.

25.2. İhalenin Kurul kararı ile iptalinin hukuki sonuçları

4734 sayılı Kanunun 55 inci maddesinde belirtilen hallerde ve sürede Kuruma yapılan itirazın şikayet başvuruları üzerine yapılan inceleme sonucunda; anılan Kanunun 54 üncü maddesinin onuncu fıkrasının (a) bendi gereğince ihale işlemleri Kurul tarafından iptal edilen ihalelerde, iptal kararı öncesi imzalanmış sözleşmelerin 4735 sayılı Kanun ve genel hükümlere göre tasfiye edilmesi gerekmektedir.

25.3. (Ek: 20/8/2011-28031 R.G./10 md.) Kamu İhale Kurumu tarafından belirlenen mücbir sebep halleri

25.3.1. 4735 Sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun "Mücbir Sebepler" başlıklı 10 uncu maddesinde; "Mücbir sebep olarak kabul edilebilecek haller aşağıda belirtilmiştir:

- Doğal afetler
- Kanuni grev
- Genel salgın hastalık
- Kısmi veya genel seferberlik ilanı
- Gerektiğinde Kurum tarafından belirlenecek benzeri diğer haller

Süre uzatımı verilmesi, sözleşmenin feshi gibi durumlar da dahil olmak üzere, idare tarafından yukarıda belirtilen hallerin mücbir sebep olarak kabul edilebilmesi için; yükleniciden kaynaklanan bir kusurdan ileri gelmemiş olması, taahhüdün yerine getirilmesine engel nitelikte olması, yüklenicinin bu engeli ortadan kaldırmaya gücünün yetmemiş bulunması, mücbir sebebin meydana geldiği tarihi izleyen yirmi gün içinde yüklenicinin idareye yazılı olarak bildirimde bulunması ve yetkili merciler tarafından belgelendirilmesi zorunludur." hükmü yer almaktadır. Söz konusu maddenin (e) bendi ile, Kamu İhale Kurumuna, (a), (b), (c), (d) bentlerinde belirtilenlere benzer halleri mücbir sebep olarak belirleme konusunda yetki verilmiştir.

25.3.2. 4735 sayılı Kanunda düzenlenen haliyle mücbir sebepler, yüklenicinin sözleşme konusu işi sözleşmede belirtilen şartlarda yapmasını engelleyen durumlardır. Maddede sayılan hallerin taahhüdün ifasını engellemesi durumunda yüklenici tarafından süresi içerisinde idareye mücbir sebep başvurusunda bulunulması gerekmektedir. Yüklenicinin talebinin mevzuat çerçevesinde sonuçlandırılması hususundaki yetki ve sorumluluk idarededir. Anılan Kanun maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen şartların varlığı durumunda, idarece yapılan değerlendirme sonucunda mücbir sebep nedeniyle süre uzatımı verilmesi veya sözleşmenin feshi yönünde karar alınabilmektedir. Örneğin süre uzatımına ilişkin başvurularda, yüklenicinin mücbir sebebin meydana geldiği tarihi izleyen 20 gün içinde idareye başvurusu, mücbir sebep oluşturan olayları belgelemesi ve idare tarafından, meydana gelen olayın iş üzerinde gecikmeye tesiri olup olmadığı ve bu gecikmenin yüklenici kusurundan kaynaklanıp kaynaklanmadığının incelenmesi ve buna göre karar verilmesi gerekmektedir.

25.3.3. Yükleniciler tarafından idareye yapılan başvurularda (a), (b), (c), (d) bentlerinde belirtilen hallerin dışında bir sebebin söz konusu olması ve maddede sayılan diğer şartların bulunması durumunda, konunun (e) bendi kapsamında mücbir sebep olarak belirlenmesi talebiyle idareler tarafından Kuruma başvurulması mümkün bulunmaktadır. Kuruma yapılacak başvurularda gereksiz yazışmalara sebebiyet verilmemesini teminen, yüklenicinin mücbir sebep talebini oluşturan olayları belgelemek üzere idareye sunduğu belgeler ile varsa idarenin yaptığı incelemede ulaştığı belgelerin de gönderilmesi ve idarenin konuya ilişkin görüşünün açık olarak belirtilmesi gerekmektedir.

25.3.4. Kamu İhale Kurumu tarafından anılan Kanun maddesinin (e) bendi çerçevesinde mücbir sebep olarak kabul edilebilecek benzeri diğer hallerle ilişkin olarak genel bir belirleme yapılmaktadır. 4735 Sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin (a), (b), (c), (d) bentlerinde sayılan mücbir sebep hallerine bakıldığında bu durumlarda hem öngörülemezlik, hem de önlenemezlik şartlarının bir arada gerçekleşmesi gerektiği açıktır. Anılan maddenin (e) bendi çerçevesinde Kurumca belirlenecek "benzeri diğer haller" için de bu iki kriterin bir arada sağlanması şartı aranmaktadır. Buna göre idarelerce yapılacak başvurularda mücbir sebep olarak belirlenmesi istenilen durumun öngörülemezlik ve önlenemezlik kriterlerini birlikte taşıması gerekmektedir.

25.3.5. Kuruma yapılan başvuruların bir çoğunda, mücbir sebep kabul edilmesi talep edilen durumun yükleniciler açısından öngörülemezlik ve önlenemezlik kriterlerini taşımadığı görülmektedir. Örneğin sözleşme konusu edimin ifa edilebilmesi için gerekli tedbirlerin alınmasının, müderrir bir tacir olarak yüklenicinin sorumluluğunda bulunduğu açıktır. Bu çerçevede, ihale dokümanındaki şartları okuyup kabul ederek teklif veren isteklilerin, ihale konusu işi ihale dokümanına uygun bir şekilde yerine getirmelerini mümkün kılacak hazırlık ve programlama çalışmalarını, ihale konusu edimin ifasını zora sokmayacak şekilde önceden müderrir bir tacirin sorumluluğunu taşıyarak gerçekleştirmeleri gerekmektedir. Buna göre, idareye yapılan başvurular üzerine idarelerin yapacakları değerlendirmede başvuru konusunun yükleniciler tarafından önceden öngörülebilir ve önlenebilir olup olmadığının da değerlendirilmesi ve bu nitelikleri taşımayan talepler için Kuruma başvuruda bulunulmaması gerekmektedir.

Madde 25.4- (Ek madde:29.06.2017-30109 R.G./1. Md.)Sözleşmenin uygulanması aşamasındaki idari yargı kararları

Kamu İhale Kurulu kararlarına ilişkin idari yargı mercilerince verilen yürütmeyi durdurulması veya iptal kararlarının yerine getirilmesi sonucunda idare tarafından belirlenen ekonomik açıdan en avantajlı teklif sahibinin yükleniciden farklı olması halinde; İhale Uygulama Yönetmeliklerinde yer alan sözleşmenin imzalanması ile ilgili hükümlere göre ekonomik açıdan en avantajlı teklif sahibi istekli idarece sözleşmeye davet edilir. Bu isteklinin sözleşme yapılmasına ilişkin üzerine düşen yükümlülükleri yerine getirerek idareye yazılı olarak başvurusu durumunda, mevcut sözleşme feshedilerek tasfiye sürecinin tamamlanmasını müteakip bu istekli ile sözleşme imzalanır. **(Değişik cümle: 06/02/2018-30324 R.G./2. md.)** Söz konusu istekli tarafından sözleşmenin imzalanmayacağı yönünde cevap verilmesi, süresi içinde sözleşme imzalamaya gelinmemesi veya İhale Uygulama Yönetmeliklerinde yer alan sözleşmenin imzalanması ile ilgili hükümlere uygun olarak belgelerin sunulmaması hallerinde, mevcut yüklenicinin teklifinin ihale dokümanına göre geçerliğini koruması ve ihalelere katılmaktan yasaklı olmaması şartıyla imzalanmış sözleşme idarece feshedilmeksizin uygulanmaya devam edilebilir. Bu hususa ilişkin belgeler ihale işlem dosyasında muhafaza edilir.

Madde 26- Mal ve hizmet alımlarında iş artışı ve iş eksilişi

26.1. 4735 sayılı Kanununun 24 üncü maddesinde birim fiyat teklif almak suretiyle ihale edilen mal ve hizmet alımları sözleşmelerinde;

- Sözleşmeye esas proje içinde kalması,
- İdareyi külfete sokmaksızın asıl işten ayrılmasının teknik veya ekonomik olarak mümkün olmaması,

Şartlarıyla sözleşme bedelinin % 20'sine kadar oran dahilinde, süre hariç sözleşme ve ihale dokümanındaki hükümler çerçevesinde aynı yükleniciye yaptırılabilmesi belirlendiğinden; sözleşme bedelinin % 20'sine kadar iş artışı, birim fiyat üzerinden sözleşmeye bağlanan mal ve hizmet alımları için söz konusu olabilecektir. Dolayısıyla götürü bedel üzerinden sözleşmeye bağlanan mal ve hizmet alımlarında iş artışı söz konusu olmayacaktır.

26.2. Süreklilik arz eden ve birim fiyat üzerinden sözleşmeye bağlanan hizmet alımlarında, işin devamı sırasında 4735 sayılı Kanununun 24 üncü maddesine göre yalnızca işin miktarı artırılarak iş artışı (sözleşme bedelinde artış) yapılabilir. Bu nedenle, işin süresinin uzatılması suretiyle iş artışı yapılması mümkün değildir.

26.3. Birden çok mal kaleminden oluşan mal alımlarında 4735 sayılı Kanununun 24 üncü maddesi çerçevesinde iş artışı ve iş eksilişinde aşağıdaki hususların esas alınması gerekmektedir:

- 1) İş artışı veya iş eksilişinde temel kural her bir kalemden kalem tutarının %20'si oranına kadar iş eksilişi veya iş artışı yapılmasıdır.
- 2) Alıma konu bazı mal kalemi veya kalemlerinde bu kalemlerin her birinin tutarının %20'sinden çok olmamak üzere iş eksilişi yapılmış olması ve sözleşme tutarının da aşılmaması şartıyla diğer mal kalemi veya kalemlerinde söz konusu kalem tutarının %20'sinden fazla iş artışı yapılabilir.

Madde 27- Sözleşmenin devrine ilişkin açıklamalar

27.1. 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun 16 ncı maddesinde sözleşmenin devrine ilişkin düzenlemeler yapılmıştır. Buna göre sözleşmenin devrine ilişkin işlemlerde;

- Sözleşmenin devrini gerektiren zorunlu bir halin bulunması,
- İhale yetkilisinin yazılı izninin bulunması,
- Devir alacaklarda ilk ihaledeki şartların bulunması, zorunludur.

27.2. İsim ve statü değişikliği gereği yapılan devirler, sözleşmenin devri olarak kabul edilmez. İsim veya statü değişikliğinden;

- Ticari işletmenin adı veya unvanındaki değişiklik,
- İşletmenin nev'inde meydana gelen değişiklik, anlaşılır.

27.3. Sözleşmenin devredildiği tarihi takip eden üç yıl içinde, aynı yüklenici tarafından başka bir sözleşme devredilemez veya devir alınmaz. Devir tarihi, devir sözleşmesinin noterce onaylandığı tarihtir.

27.4. Kısmi teklife açık gerçekleştirilen bir ihalede bir yüklenici ile birden fazla sözleşme yapılan durumlarda; devreden, sözleşmelerin tamamını veya sadece sözleşmelerinden birini bir tek istekliye devredebilir. Devir alan da sadece devreden tüm sözleşmelerini veya sözleşmelerinden birini devir alabilir; birden fazla yüklenicinin sözleşmesini devir alamaz.

27.5. İş ortaklığı veya konsorsiyum olarak yapılan sözleşmelerde, iş ortaklığı veya konsorsiyumu oluşturan ortakların herhangi birinde değişiklik olması halinde sözleşmenin devri sayılacaktır.

27.6. (Değişik: 20/4/2011-27911 R.G./12. md.) Aşağıda belirtilen hallerde sözleşme feshedilir ve devreden ve devralanlar hakkında 4735 sayılı Kanununun 20, 22 ve 26 ncı maddeleri uygulanır:

- İhale yetkilisinin izni olmadan sözleşmenin devredilmesi veya devir alınması,
- Sözleşmenin devredildiği tarihi takip eden üç yıl içinde sözleşmeyi devreden yüklenici tarafından başka bir sözleşmenin devredilmesi veya devralınması.

27.7. Sözleşmenin 4735 sayılı Kanuna aykırı şekilde devredilmesi veya devir alınması halinde tespit tarihi itibarıyla sözleşme feshedilmiş sayılır. Bu tarihleri izleyen yedi gün içinde idare tarafından fesih kararı alınır. Bu karar, karar tarihini izleyen beş gün içinde yükleniciye bildirilir. 4735 sayılı Kanununun 20 ncı maddesi uyarınca, ayrıca protesto çekmeye gerek kalmaksızın kesin teminat ve varsa ek kesin teminatlar gelir kaydedilir ve sözleşme feshedilerek hesabı genel hükümlere göre tasfiye edilir.

27.8. (Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./ 6.md.) 4735 sayılı Kanununun 22 ncı maddesi gereğince, kesin teminat ve varsa ek kesin teminatlar, alındığı tarihten gelir kaydedileceği tarihe kadar Türkiye İstatistik Kurumunca yayımlanan Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksine (Yİ-ÜFE) göre güncellenir, güncellenen tutar ile kesin teminat ve varsa ek kesin teminat tutarları arasındaki fark yükleniciden tahsil edilir, hak edişlerden kesinti yapılmak suretiyle teminat alınan hallerde, alıkonulan tutar gelir kaydedilir ve sözleşmenin feshedildiği tarihten sonra yapılmayan iş miktarına isabet eden teminat tutarı da aynı şekilde güncellenerek yükleniciden tahsil edilir.

27.9. İzinsiz devretme veya devir alma ile üç yıllık süre içinde başka bir sözleşmenin devredilmesi veya devir alınması hallerinde ayrıca bu gerçek veya tüzel kişiler hakkında 4735 sayılı Kanununun 26 ncı maddesi uyarınca ihalelere katılmaktan yasaklama kararı verilir.

27.10. Kurumun görevlerini etkin ve sağlıklı bir şekilde yerine getirebilmesi ve sözleşme devir hallerinin tespit edilerek idarelere bu konuda gerektiğinde bilgi verilmesi amacıyla; sözleşmenin devredilmesinde idarece aşağıda belirtilen hususların yerine getirilmesi gerekmektedir:

(Değişik: 20/4/2011-27911 R.G./12. md.) İdarelerin sözleşmenin devrine ilişkin işlemi onaylamadan önce, sözleşmeyi devreden ve devralanın son üç yıllık süre içerisinde başka bir sözleşmeyi devredip devretmediğini, İKN'si Kamu Satın Alma Platformu üzerinden alınmış olan ihalelerde Kurumumuz internet sayfasında bulunan Kamu Satın Alma Platformunu, İKN'si Elektronik Kamu Alımları Platformu üzerinden alınmış olan ihalelerde ise Elektronik Kamu Alımları Platformunu kullanarak elektronik ortamda teyit ettirmeleri gerekmektedir. Teyit işleminden sonra, Sözleşme Devir Teyit Belgesinin çıktısı alınarak ihale işlem dosyasında muhafaza edilmesi gerekmektedir. Aksi takdirde, 4735 sayılı Kanununun 16 ncı maddesinde öngörülen fesih ve müeyyide hükümlerinin uygulanması söz konusu olacaktır. Devir sözleşmesi yapıldıktan sonra, idarece Sözleşme Devri Bildirimi Belgesi doldurularak elektronik ortamda Kuruma bildirilir. Sözleşme Devir Belgesinin de çıktısı alınarak ihale işlem dosyasında muhafaza edilir.

27.11. 4735 sayılı Kanununun yürürlüğe girdiği 1/1/2003 tarihinden önce devralınmış veya devredilmiş bir sözleşme, bu Kanuna göre devralınmış veya devredilmiş bir sözleşme sayılmayacak; 1/1/2003 tarihinde yürürlükte olan sözleşmenin bu tarihten sonra devralınması veya devredilmesi Kanununun 16 ncı maddesi kapsamında değerlendirilmeyecektir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM İhalelere Katılmaktan Yasaklama

Madde 28- İhalelere katılmaktan yasaklamaya ilişkin açıklamalar

28.1. İhalelere katılmaktan yasaklama kararı verilirken uyulacak hususlar

28.1.1. Yasaklama kararı vermeye yetkili makamlar ve idarelerce uyulması zorunlu hususlar

28.1.1.1 4734 sayılı Kanununun 58 inci ve 4735 sayılı Kanununun 26 ncı maddelerinde, bu Kanunlarda sayılan yasak fiil veya davranışlarda

buldukları tespit edilen gerçek veya tüzel kişiler ile birlikte bu maddelerde sayılan ortakları veya ortaklıkları hakkında, ihaleyi yapan bakanlık veya ilgili veya bağlı bulunulan bakanlık tarafından, ihalelere katılmaktan yasaklama kararı verileceği hüküm altına alınmıştır. Yasaklama kararlarının, herhangi bir bakanlığın bağlı veya ilgili kuruluşu sayılmayan idarelerde bu idarelerin yetkilileri, il özel idareleri ve **(Değişik ibare: 16/03/2019-30716 R.G./9. md.)** bunlara bağlı birlik, müessese ve işletmelerde İçişleri Bakanlığı; belediyeler ve bunlara bağlı birlik, müessese ve işletmelerde ise Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından verileceği düzenlenmiştir.

28.1.1.2 İdarelerin ihalelere katılmaktan yasaklama kararı verilmesi gereken yasak fiil veya davranışları tespit etmeleri durumunda gereğinin yapılması için ilgili veya bağlı bulunulan bakanlığa veya herhangi bir bakanlığın bağlı veya ilgili kuruluşu sayılmayan idarelerde bu idarelerin yetkililerine başvurmaları zorunludur. İlgili veya bağlı bakanlık veya herhangi bir bakanlığın bağlı veya ilgili kuruluşu sayılmayan idarelerde bu idarelerin ihale yetkilisi Kanunda öngörülen süre içinde ihalelere katılmaktan yasaklama kararını vermek zorundadır.

28.1.1.3 Bu nedenle ihalelere katılmaktan yasaklama kararı verecek bakanlık veya kamu kurum ve kuruluşlarının;

a) İhale sürecinde, sözleşmelerin düzenlenmesi ve uygulanması aşamalarında bu kararları zamanında verebilmek ve 4734 sayılı Kanunun 58 inci ve 4735 sayılı Kanunun 26 ncı madde hükümlerinin gereğini yerine getirebilmek için gereken özeni göstermeleri ve tedbirleri almaları,

b) İhalelere katılanlar hakkında ihalelere katılmaktan yasaklama kararı verilmesi halinde 4734 sayılı Kanunun 58 ve 4735 sayılı Kanunun 26 ncı maddelerinin 2 nci fıkraları uyarınca;

1) İhalelere katılmaktan yasaklama kararı verilen tüzel kişilerin şahıs şirketi olması halinde şirket ortaklarının tamamı hakkında, sermaye şirketi olması halinde ise sermayesinin yarısından fazlasına sahip olan gerçek veya tüzel kişi ortaklar hakkında,

2) Haklarında yasaklama kararı verilenlerin gerçek veya tüzel kişi olması durumuna göre ayrıca;

i- Bir şahıs şirketinde ortak olmaları halinde bu şahıs şirketi hakkında da,

ii- Sermaye şirketinde ortak olmaları halinde ise sermayesinin yarısından fazlasına sahip olmaları kaydıyla bu sermaye şirketi hakkında da, 4734 sayılı Kanunun 58 ve 4735 sayılı Kanunun 26 ncı maddelerine göre ihalelere katılmaktan yasaklama kararı verilmesi gerekmektedir.

İdarece, bu konuda ayrıca haklarında ihalelere katılmaktan yasaklama kararı verilenlerce beyan edilenin dışında varsa bunların ortaklarının ve/veya ortaklıklarının tespit edilmesi amacıyla ilgili kamu kurum ve kuruluşları ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile gerekli koordinasyonu sağlanıp, araştırmaların yapılması da önem taşımaktadır.

c) 4734 sayılı Kanun ve 4735 sayılı Kanun uyarınca verilecek ihalelere katılmaktan yasaklama kararlarına karşı yargı yoluna başvurulması halinde, yargı mercilerince verilecek her türlü kararın bir örneğinin bilgi için Kuruma gönderilmesi,

ç) 4734 sayılı Kanunun 59 uncu ve 4735 sayılı Kanunun 27 nci maddelerinde, ihalelere katılmaktan yasaklamayı gerektiren ve suç teşkil eden fiil veya davranışlarda bulunanlar hakkında Cumhuriyet Savcılıklarına suç duyurusunda bulunmaları,

d) İhalelere katılmaktan yasaklama kararına karşı açılan davada yürütmenin durdurulması veya iptal kararı verilmesi durumunda kararın aslı veya onaylı örneğinin Kurumumuza sunulması halinde ilgili gerçek veya tüzel kişiler yasaklılar listesinden çıkarılacaktır. Ancak, mahkeme kararı uyarınca veya idari bir işlemle ihalelere katılmaktan yasaklama kararlarının kaldırılması, değiştirilmesi veya düzeltilmesi hallerinde kararın yasaklama kararını veren idarelerce Resmî Gazetede yayımlanması,

e) 4734 sayılı Kanunun 53 üncü maddesinde haklarında ihalelere katılmaktan yasaklama kararı verilenlerin sicillerini tutma görevi Kuruma verildiğinden, bu görevin etkin olarak yerine getirilebilmesi amacıyla, ihalelere katılmaktan yasaklamaya ilişkin kararların, ekteki formda (Ek-O.3) yer alan bilgileri içerecek şekilde düzenlenerek Resmî Gazetede yayımlanması, Gerekmektedir.

28.1.2. Yasaklama kararlarının kapsam ve içeriği

2886 sayılı Devlet İhale Kanununa ve ilgili mevzuata göre verilen ihalelere katılmaktan yasaklama kararları ve 4734 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 1/1/2003 tarihinden sonraki uygulama ile ilgili olarak;

a) **(Değişik: 20/4/2011-27911 R.G./ 13. md.)** 4734 sayılı Kanunun 58 inci ve 4735 sayılı Kanunun 26 ncı maddelerine göre haklarında yasaklama kararı verilen gerçek veya tüzel kişiler, 4734 sayılı Kanunun 2 nci ve 3 üncü maddeleri uyarınca istisna edilenler dahil bütün kamu kurum ve kuruluşlarının ihalelerine katılmaktan yasaklanacaktır.

b) 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 84 üncü maddesine göre verilen ve Resmî Gazetede yayımlanan ihalelere katılmaktan geçici olarak yasaklamaya ilişkin kararlar, kararı veren kurum veya kuruluşun ihalelerine ya da bu Kanuna göre yapılan tüm ihalelere katılmaktan yasaklama şeklinde olmaktadır.

c) 2886 sayılı Kanuna göre idarelerce verilen yasaklama kararları, Resmî Gazete’de yayımlandığı kapsam ve içeriğe göre uygulanacaktır. Buna göre:

i- İdareler, hangi tür ihalelere katılmaktan yasaklama kararı vermişler ise, yasaklama sadece bu tür ihaleler bakımından söz konusu olacaktır.

ii- İdareler, kendi bünyelerindeki ihalelere katılmaktan yasaklama kararı vermişler ise; yasaklama kararı yalnızca bu idarenin yapacağı ihaleler bakımından geçerli olacaktır.

iii- İhalelere katılmaktan yasaklama kararlarının 2886 sayılı Kanuna göre yapılan tüm ihaleleri kapsamı halinde ise, bu yasaklama kararı tüm idareler bakımından geçerli olacaktır.

ç) 2886 sayılı Kanuna tâbi olmayan ancak 4734 sayılı Kanunla kapsama alınan kamu kurum ve kuruluşlarının yapacakları ihalelerde, önceki kendi ihale mevzuatlarına göre verilen yasaklama kararları, kararda belirtilen kapsam, nitelik ve sürelerde devam edecektir. Bu yasaklama kararları ancak kararı veren idarelerin kendi ihalelerinde geçerli olacaktır.

d) 2886 sayılı Kanunun 85 inci maddesine göre mahkemelerce verilen yasaklama kararları da yukarıdaki açıklamalar çerçevesinde değerlendirilecektir.

e) 2886 sayılı Devlet İhale Kanuna ve diğer ilgili Kanun ve mevzuata göre verilen yasaklama kararlarının da bu Tebliğ ekindeki (Ek-O.3) nolu formda yer alan bilgileri içerecek şekilde düzenlenerek Resmî Gazetede yayımlanması gerekmektedir.

28.1.3. İhalelere katılmaktan yasaklama kararı formunu doldururken dikkat edilecek hususlar

a) İstisna kapsamında yapılan ihaleler dahil 4734 sayılı Kanun uyarınca verilen yasaklama kararları ile 4735 sayılı Kanun uyarınca verilen yasaklama kararlarında İhale Kayıt Numarası yazılacak, İhale Kayıt Numarası almayı gerektirmeyen ihalelerde, bu bölüme “İhale Kayıt Numarası alınmamıştır” ibaresi konulacaktır.

b) Yasaklama kararı veren bakanlık/kurum bölümüne, yasaklama kararını veren bakanlık veya 4734 sayılı Kanunun 58 inci ve 4735 sayılı Kanunun 26 ncı maddelerinde belirtilen herhangi bir bakanlıkla ilgili veya bağlı bulunmayan ve Kanun kapsamında olan kurum ve kuruluşların adı yazılacaktır.

c) Yasaklanan kişinin gerçek veya tüzel kişi olması durumuna göre, gerçek kişiye adı ve soyadı, tüzel kişiye vergi kimlik numarası ve ticaret sicilinde kayıtlı ticaret unvanı kısaltma yapılmadan yazılacaktır.

ç) T.C. Kimlik Numarası bölümü yasaklanan kişinin gerçek kişi olması halinde doldurulacaktır.

d) Ortak veya ortaklıklara ilişkin bölüm, 4734 sayılı Kanunun 58 inci maddesinin ikinci fıkrası ile 4735 sayılı Kanunun 26 ncı maddesinin ikinci fıkrasında sayılan ortak ve/veya ortaklıkların bulunması halinde doldurulacaktır.

e) Yasaklananın herhangi bir ticaret odasına veya esnaf odasına kayıtlı olmaması halinde, bu kısımda, kayıtlı olmadığı hususu belirtilecektir.

f) Yasaklama süresi ay ya da yıl olarak yazılacaktır.

g) Yasaklamanın dayanağı ve kapsamı bölümünde, hangi Kanuna göre yasaklama işlemi gerçekleştirilecekse o kısmın içindeki kutu işaretlenecektir. İstisna kapsamındaki ihalelerde 4734 sayılı Kanunun 3 üncü maddesi uyarınca yasaklamalar bu Kanunda belirtilen usullere göre yapılacaktır. İstisna kapsamında yapılan ihaleler dahil 4734 sayılı Kanuna göre yapılan yasaklamalar ile 4735 sayılı Kanuna göre yapılan yasaklamalar tüm ihaleler için geçerli olacaktır. 2886 sayılı Kanuna veya diğer mevzuata göre yasaklamalarda ise yasaklama kapsamı farklı olabileceğinden ilgili kutular işaretlenecektir.

ğ) Kurumun internet sayfasında yer alan yasaklama kararı formunun çıktısı alınıp doldurularak yayımlanmak üzere Resmi Gazeteye gönderilecektir.

28.1.4. Yasaklama kararının verilmesi gereken sürenin başlangıcı

28.1.4.1. 4734 sayılı Kanunun 58 ve 4735 sayılı Kanunun 26 ncı maddelerinde; yasaklama kararlarının ihaleyi yapan bakanlık veya ilgili veya bağlı bulunan bakanlık, herhangi bir bakanlığın ilgili veya bağlı kuruluşu sayılmayan idarelerde bu idarelerin ihale yetkilileri, il özel idareleri ve (Değişik ibare: 16/03/2019-30716 R.G./10. md.) bunlara bağlı birlik, müessese ve işletmelerde İçişleri Bakanlığı; belediyeler ve bunlara bağlı birlik, müessese ve işletmelerde ise Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından verileceği, ihaleyi yapan idarelerin, ihalelere katılmaktan yasaklamayı gerektiren bir durumla karşılaştıkları takdirde, gereğinin yapılması için bu durumu ilgili veya bağlı bulunan bakanlığa bildirmekle yükümlü oldukları, yasaklama kararlarının, yasaklamayı gerektiren fiil veya davranışın tespit edildiği tarihi izleyen en geç kırk beş gün içinde verilmesi gerektiği hükümleri yer almaktadır.

28.1.4.2 İhaleye veya sözleşmenin uygulanmasına ilişkin işlemleri gerçekleştiren birimler tarafından, yasaklamayı gerektiren bir fiil veya davranışın tespiti halinde bu hususun idarenin yetkili makamına bildirilmesi ve bu çerçevede yetkili makam tarafından da bağlı, ilgili veya ilişkili bulunan bakanlığa bildirimde bulunulması gerekmektedir. Söz konusu maddelerde geçen kırk beş günlük sürenin başlangıcı olarak, idarenin, yasaklama kararının gereğinin yapılmasını bildirdiği yazının ilgili veya bağlı bulunan bakanlığa ulaştığı tarihin esas alınması gerekecektir.

28.1.5. Yasaklamaya ilişkin sürenin hukuki niteliği

28.1.5.1. 4734 sayılı Kanunun "Yasaklar ve Ceza Sorumluluğu" başlıklı Dördüncü Bölümünde yer alan "İhalelere katılmaktan yasaklama" kenar başlıklı 58 inci maddesinin 4 üncü fıkrasında; "Yasaklama kararları, yasaklamayı gerektiren fiil veya davranışın tespit edildiği tarihi izleyen en geç kırk beş gün içinde verilir. Verilen bu karar Resmi Gazetede yayımlanmak üzere en geç on beş gün içinde gönderilir ve yayımı tarihinde yürürlüğe girer" hükmü yer almıştır. Söz konusu madde hükmünde "en geç" şeklinde ifade edilen sürelerle ilgili olarak uygulamada tereddütler olduğu görüldüğünden aşağıdaki hususların açıklanmasına ihtiyaç duyulmuştur.

28.1.5.1.1 4964 sayılı Kanunla değişik 4734 sayılı Kanunun 58 inci maddesinin gerekçesinde ihalelere katılmaktan yasaklama kararlarının bağlı veya ilgili bulunan bakanlıklar tarafından verildiği durumlarda, taşradaki ihalelere ilişkin yazışma ve karar verme sürecinin uzunluğu ve gecikmeler nedeniyle sürenin dolması halinde ceza verilemeyeceği göz önünde bulundurularak azami otuz günlük sürenin kırk beş güne çıkarıldığı belirtilmiştir.

28.1.5.1.2. Anayasa ile teminat altına alınan çalışma ve sözleşme özgürlüğü gibi temel hak ve hürriyetlerin korunmasına ilişkin düzenlemeler ile 4734 sayılı Kanunun 58 inci maddesinin sözü edilen gerekçesi birlikte değerlendirildiğinde, 58 inci maddenin dördüncü fıkrasında yer alan sürelerin disiplin niteliği aşan ve yetki süresini belirleyen nitelikte olduğu anlaşılmaktadır. Buna göre idarenin, yasaklama kararının gereğinin yapılmasını bildirdiği yazının ilgili veya bağlı bulunan bakanlığa ulaştığı tarihi izleyen en geç 45 günlük süre içinde yasaklama kararı verilmesi zorunlu olmaktadır. Bu süre geçirildikten sonra yasaklama kararı verilmesi mümkün bulunmamaktadır.

28.1.5.1.3. Yasaklama işlemlerinin süresinde tamamlanarak yürürlüğe girmemesi halinde ilgili ve görevli kamu görevlileri hakkında disiplin ve ceza sorumluluğuna ilişkin hükümler uygulanabilecektir.

28.1.6. Yasaklı firmanın ürününün yetkili bayi ya da başka bir satıcı tarafından teklif edilmesi

4734 sayılı Kanunun "İhaleye katılmayacak olanlar" başlıklı 11 inci maddesi ile "İhalelere katılmaktan yasaklama" başlıklı 58 inci maddesinde ihaleye katılma ve ihaleden yasaklamaya ilişkin düzenlemeler yapılmıştır. Anılan maddelerde, kamu ihalelerine katılmaktan yasaklı olmayan isteklinin, yetkili satıcı ya da üretici firmanın kamu ihalelerine katılmaktan yasaklı bulunması halinde, üretici firma garantisinde olan bazı belgeleri ve satışa dair yetki verilen mal veya malları teklif etmesini yasaklayan bir hüküm bulunmamaktadır.

28.1.7. Ortak girişimi oluşturan ortaklardan birinin yasak fiil ve davranışlarda bulunduğu ortaya çıkması halinde izlenecek yöntem

Ortak girişimi oluşturan ortaklardan birinin yasak fiil ve davranışlarda bulunduğu ortaya çıkması halinde izlenecek yöntem konusunda ikili bir ayırım yapmak gerekmektedir:

1) Yasak fiil veya davranış ihale süreci içinde, sözleşme imzalanmadan önce gerçekleşmiş ise:

Ortak girişim ortaklarından bir veya birden fazla ortağın yasak fiil veya davranışa iştirak etmesi halinde yasak fiil veya davranış işleyen ve iştirak eden ortaklar hakkında 4734 sayılı Kanunun 58 inci maddesi hükümleri uygulanacak, yasak fiil veya davranışa iştirakin bulunmaması halinde yalnızca fiil veya davranış işleyen ortak veya ortaklar hakkında 58 inci madde hükümleri uygulanacaktır.

2) Yasak fiil ve davranış sözleşme imzalandıktan sonra, sözleşmenin uygulanması sırasında gerçekleşmiş veya tespit edilmiş ise:

a) İhale sürecinde gerçekleştirilen 4734 sayılı Kanunun 17 nci maddesinde sayılan yasak fiil veya davranışlar nedeniyle bu fiil ve davranışta bulunan veya iştirak eden ortaklar hakkında yasaklama kararı verilecek ve 4735 sayılı Kanunun 21 inci maddesi gereğince sözleşme feshedilecektir.

b) Sözleşmenin imzalanmasından sonra 4735 sayılı Kanunun 25 inci maddesinde sayılan yasak fiil veya davranışlar nedeniyle bu fiil ve davranışta bulunan veya iştirak eden ortaklar hakkında yasaklama kararı verilecek ve sözleşmenin 4735 sayılı Kanunun 18 inci maddesinde yapılan düzenlemeye paralel olarak feshedilmesi gerekecektir.

28.1.8. Teminatların gelir kaydedilmesi

28.1.8.1 İhale veya son başvuru tarihi itibarıyla haklarında yasaklama kararı (Değişik: 13/04/2013- 28617 R.G./5. md.) bulunan aday veya isteklilerin;

1) İhaleye katılmaları halinde ihale dışı bırakılmaları ve geçici teminatlarının gelir kaydedilmesi,

2) Bu durumlarının tekliflerin değerlendirilmesi aşamasında tespit edilememesi nedeniyle bunlardan biri üzerine ihale yapılmış ancak ihale kararı ihale yetkilisince onaylanmamış olması durumunda, bu isteklilerin tekliflerinin değerlendirme dışı bırakılması ve geçici teminatlarının gelir kaydedilmesi,

3) Bu durumlarının ihale kararı onaylandıktan sonra sözleşmenin imzalanmasına kadar geçen süre içinde anlaşılması durumunda ihale kararının iptali ile duruma göre kesin teminatın veya geçici teminatın gelir kaydedilmesi,

4) Bu durumlarının sözleşme yapıldıktan sonra anlaşılması halinde, sözleşmenin 4735 sayılı Kanunun 21 inci maddesi hükmü uyarınca feshedilmesi ve hesabın genel hükümlere göre tasfiyesi ile kesin teminatın ve varsa ek kesin teminatların gelir kaydedilmesi, Gerekmektedir.

28.1.8.2. İhale veya son başvuru tarihi itibarıyla haklarında ihalelere katılmaktan yasaklama kararı bulunmayan (Değişik: 13/04/2013- 28617 R.G./6. md.) aday veya istekliler hakkında, ihale süreci içerisinde herhangi bir idare tarafından yasaklama kararı verilmesi (Değişik: 13/04/2013- 28617 R.G./6. md.) durumunda yasaklama kararının Resmi Gazete'de yayım tarihinden (Değişik: 13/04/2013- 28617 R.G./6. md.) önce teklif vermiş olan istekliler açısından yukarıdaki hükümlerin uygulanmasına imkan bulunmamaktadır. Bu durumda olan aday veya isteklilerin teklifleri değerlendirme dışı bırakılarak geçici teminatları iade edilecektir. Ancak, 4734 sayılı Kanunun 5812 sayılı Kanunla değişik 40 ncı maddesinin son fıkrası gereğince ihale üzerinde bırakılan istekli ile ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibi isteklinin her ikisinin de yasaklı çıkması durumunda ihale iptal edilecektir.

28.1.9. Haklarında yasaklama kararı verilen şirket ortak veya ortaklarının durumu

28.1.9.1. 4734 sayılı Kanununun 17 nci maddesinde sayılan yasak fiil veya davranışlarda bulunması sebebiyle aynı Kanununun 58 inci maddesinin birinci ve ikinci fıkraları gereğince haklarında ihalelere katılmaktan yasaklama kararı verilen şirket ortak veya ortaklarının;

1) Ortağı olduğu şahıs şirketleri,

2) Sermayesinin yarısından fazlasına sahip olduğu sermaye şirketleri,

Ortak hakkında verilmiş olan yasaklılık kararı devam ettiği süre içinde 4734 sayılı Kanununun 11 inci maddesi uyarınca anılan Kanun kapsamındaki idarelerin ihalelerine katılamayacaktır.

28.1.9.2. (Değişik: 13/04/2013- 28617 R.G./7. md.)4734 sayılı Kanununun 11 inci maddesine göre, bu Kanun ve diğer kanunlardaki hükümler gereğince geçici veya sürekli olarak idarelerce veya mahkeme kararıyla kamu ihalelerine katılmaktan yasaklanmış olanların doğrudan veya dolaylı ya da alt yüklenici olarak, kendileri veya başkaları adına hiçbir şekilde ihaleye katılmaları mümkün bulunmayıp, bu yasağa rağmen ihaleye katılan isteklilerin ihale dışı bırakılarak geçici teminatlarının gelir kaydedilmesi gerekmektedir.

28.1.9.3. (Ek:13/04/2013- 28617 R.G./8. md.)6359 sayılı Kamu İhale Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunla, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 11 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “olarak” ibaresinden sonra gelmek üzere “idarelerce veya mahkeme kararıyla” ibaresi eklenmiş olduğundan, bu Kanun değişikliğinin yürürlüğe girmesiyle hakkında kamu davası açılanlar söz konusu bent kapsamından çıkarılmıştır. Bununla birlikte, Kanununun 17 nci maddesinde belirtilen ve Türk Ceza Kanununa göre suç teşkil eden fiil veya davranışlarda bulunmaları nedeniyle haklarında kamu davası açılanların, Kanununun 59 uncu maddesinin ikinci fıkrası gereğince ihalelere katılamayacakları hüküm altına alınmış olup, Kanun değişikliği bu kuralla ilgili olmadığından; haklarında kamu davası açılmış olanların kendisi ya da bir tüzel kişi veya başka bir gerçek kişi adına teklif vererek ihaleye katılmaları veyahut ortağı olduğu şahıs şirketleri ile sermayesinin yarısından fazlasına sahip oldukları sermaye şirketlerinin ihaleye katılmaları mümkün değildir. Bu yasağa rağmen ihaleye katılmış olunması halinde, bu durumda olan isteklilerin değerlendirme dışı bırakılması, ancak geçici teminatlarının gelir kaydedilmemesi ve idarece haklarında kamu ihalelerine katılmaktan yasaklama kararı verilmemesi gerekmektedir.

28.1.9.4. (Ek:13/04/2013- 28617 R.G./8. md.) Ortakları hakkında yasaklama kararı bulunan şahıs şirketlerinin ihalelere katılması halinde, yasaklı ortağın hisse oranına bakılmaksızın 4734 sayılı Kanununun 11 inci ve 17 nci maddeleri gereğince işlem tesis edilmesi gerekmektedir. Sermaye şirketlerinde ise, hakkında yasaklama kararı bulunan ortağın sermaye şirketinin yarısından fazla hissesine sahip olması veya haklarında yasaklama kararı bulunan sermaye şirketi ortaklarının hisseleri toplamının şirketin sermayesinin yarısından fazlasını teşkil etmesi halinde, ihaleye katılan sermaye şirketi hakkında 4734 sayılı Kanununun 11 inci ve 17 nci maddeleri uyarınca işlemde bulunulacaktır.

28.1.10. Doğrudan temin usulünde yasaklama kararı

28.1.10.1. Doğrudan temin yoluyla yapılan alımlarda, Kanununun 58 inci maddesine göre ihalelere katılmaktan yasaklama kararı verilebilmesi mümkün değildir.

28.1.10.2. Doğrudan teminin ihale usulü olmadığı dikkate alındığında, 4735 sayılı Kanununun 25 inci maddesi ile sözleşmenin uygulanması sırasında ortaya çıkan yasak fiil veya davranışlar düzenlendiğinden; aynı Kanununun 26 ncı maddesinde öngörülen müeyyidelerin doğrudan temin için uygulanması mümkün bulunmamaktadır.

28.1.10.3. Bununla birlikte; doğrudan temin usulüyle yapılan alımlarda ortaya çıkan 4734 sayılı Kanununun 17 inci ve 4735 sayılı Kanununun 25 inci maddesinde belirtilen yasak fiil veya davranışların Türk Ceza Kanununa göre suç teşkil etmesi; bu fiil veya davranışlar için ceza sorumluluğuna ilişkin hükümlerin uygulanmasına engel teşkil etmez.

28.2. Haklarında kamu davası açılmasına karar verilenler

4734 sayılı Kanununun 59 uncu maddesi ve 4735 sayılı Kanununun 27 nci maddesinin uygulanmasıyla ilgili açıklama yapılmasına gerek duyulmuştur.

28.2.1. 1/1/2003 tarihinde yürürlüğü giren 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ile Kanun kapsamındaki kurum ve kuruluşların yapacakları ihalelerde uygulanacak esas ve usuller belirlenmiş, Kanununun 59 uncu maddesinin 1 inci fıkrasında; taahhüt tamamlandıktan ve kabul işlemi yapıldıktan sonra tespit edilmiş olsa dahi, 17 nci maddede belirtilen fiil veya davranışlardan Türk Ceza Kanununa göre suç teşkil eden fiil veya davranışlarda bulunan gerçek veya tüzel kişiler ile o işteki ortak veya vekilleri hakkında Türk Ceza Kanunu hükümlerine göre ceza kovuşturması yapılmak üzere yetkili Cumhuriyet Savcılığına suç duyurusunda bulunulacağı, hükmolunacak cezanın yanı sıra, idarece 58 inci maddeye göre verilen yasaklama kararının bitiş tarihini izleyen günden itibaren uygulanmak şartıyla bir yıldan az olmamak üzere üç yıla kadar bu Kanun kapsamında yer alan bütün kamu kurum ve kuruluşlarının ihalelerine katılmaktan mahkeme kararıyla 58 inci maddenin ikinci fıkrasında sayılanlarla birlikte yasaklanacakları, 2 nci fıkrasında ise; bu Kanun kapsamında yapılan ihalelerden dolayı haklarında birinci fıkrada gereğince ceza kovuşturması yapılarak kamu davası açılmasına karar verilenler ve 58 inci maddenin ikinci fıkrasında sayılanların yargılama sonuna kadar Kanun kapsamında yer alan kamu kurum ve kuruluşlarının ihalelerine katılamayacakları, haklarında kamu davası açılmasına karar verilenlerin, Cumhuriyet Savcılıklarınca sicillerine işlenmek üzere Kuruma bildirileceği hükme bağlanmıştır.

28.2.1.1. 4734 sayılı Kanununun 59 uncu maddesinin birinci fıkrasının göndermede bulunduğu aynı Kanununun 58 inci maddesinin 2 nci fıkrasında da haklarında yasaklama kararı verilen tüzel kişilerin şahıs şirketi olması halinde şirket ortaklarının tamamı hakkında, sermaye şirketi olması halinde ise sermayesinin yarısından fazlasına sahip olan gerçek veya tüzel kişi ortaklar hakkında birinci fıkraya hükmüne göre yasaklama kararı verileceği, haklarında yasaklama kararı verilenlerin gerçek veya tüzel kişi olması durumuna göre; ayrıca bir şahıs şirketinde ortak olmaları halinde bu şahıs şirketi hakkında da, sermaye şirketinde ortak olmaları halinde ise sermayesinin yarısından fazlasına sahip olmaları kaydıyla bu sermaye şirketi hakkında da aynı şekilde yasaklama kararı verileceği hüküm altına alınmıştır.

28.2.1.2. 4734 sayılı Kanununun 17 nci maddesinde belirtilen yasak fiil ve davranışlarda bulunması sebebi ile aynı Kanununun 59 uncu maddesi birinci fıkrası gereğince haklarında kamu davası açılmasına karar verilen;

a) Gerçek kişiler,

b) Tüzel kişiler,

c) Gerçek ve tüzel kişilerin o işteki ortakları,

ç) Gerçek ve tüzel kişilerin o işteki vekilleri,

Yargılama sonuna kadar Kanun kapsamında yer alan kurum ve kuruluşların ihalelerine katılamayacaktır.

28.2.1.3. 4734 sayılı Kanununun 59 uncu maddesinin ikinci fıkrasında yapılan gönderme dolayısıyla;

Türk Ceza Kanununda tüzel kişiler hakkında ceza davası açılmasının öngörüldüğü durumlarda haklarında kamu davası açılan tüzel kişilik şahıs şirketi ise bu şirketin ortaklarının tamamı; sermaye şirketi ise, sermayesinin yarısından fazlasına sahip olan gerçek ve tüzel kişi ortaklar da yargılama sonuna kadar 4734 sayılı Kanun kapsamında yer alan Kurum ve kuruluşların ihalelerine anılan Kanununun 58 inci maddesinin 2 nci fıkrası uyarınca katılamayacaklardır. Aynı nedenle; yukarıda belirtilen şekilde yargılama sonuna kadar ihalelere katılamayacak olanların ortağı olduğu şahıs şirketleri ile sermayesinin yarısından fazlasına sahip oldukları sermaye şirketleri de yargılama sonuna kadar Kanun kapsamında yer alan kurum ve kuruluşların ihalelerine katılamayacaklardır.

(Ek: 13/04/2013-28617 R.G./9.md.)Öte yandan, 6359 sayılı Kamu İhale Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunla aynı Kanununun 11 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “olarak” ibaresinden sonra gelmek üzere “idarelerce veya mahkeme kararıyla” ibaresi eklenmiş ve bu değişiklik sonucunda söz konusu bent; “Bu Kanun ve diğer kanunlardaki hükümler gereğince geçici veya sürekli olarak idarelerce veya mahkeme kararıyla kamu ihalelerine katılmaktan yasaklanmış olanlar ile 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlardan veya örgütlü suçlardan veyahut kendi ülkesinde ya da yabancı bir ülkede kamu görevlilerine rüşvet verme suçundan dolayı hükümlü

bulunurlar" şeklinde düzenlenmiştir. Bu bentte değişiklik yapan 6359 sayılı Kanunun gerekçesinde de; "...Kanunun 59 uncu maddesinde yer verilen özel düzenleme veya özel kanunlarla yer verilen düzenlemeler nedeniyle ihalelere katılmayacak durumda olanların ihalelere katılması halinde, bu kişilerin sadece tekliflerinin değerlendirme dışı bırakılması, ancak bu durumda olanlar hakkında 4734 sayılı Kanunun 11 inci ve 58 inci maddelerinde yer alan müeyyidelerin uygulanmaması gerekmektedir. Uygulamada karşılaşılan belirsizliğin ortadan kaldırılması ... 4734 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin ilk cümlesinin değiştirilerek, kamu ihalelerinden yasaklanmış olma halinin idari bir işlem veya mahkeme kararının bulunması koőuluna bağlanması öngörülmektedir." açıklamasına yer verilmiştir. Dolayısıyla, 4734 sayılı Kanunun 59 uncu maddesinin ikinci fıkrasında yer alan hüküm gereğince hakkında kamu davası açılanlar kendisi ya da bir tüzel kişi veya başka bir gerçek kişi adına teklif vererek ihaleye katılmayacakları gibi, ortağı oldukları şahıs şirketleri ile sermayesinin yarısından fazlasına sahip oldukları sermaye şirketleri de ihalelere katılmayacaktır. Ayrıca, haklarında kamu davası açılan sermaye şirketi ortaklarının hisseleri toplamının şirketin sermayesinin yarısından fazlasını teşkil etmesi halinde de, sermaye şirketi yine ihalelere katılmayacak, katılması durumunda ise, değerlendirme dışı bırakılacak, ancak geçici teminatları gelir kaydedilmeyecek ve idarece haklarında kamu ihalelerine katılmaktan yasaklama kararı verilmeyecektir.

28.2.1.4. 4734 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin son fıkrası uyarınca 4734 sayılı Kanunda belirtilen usul ve esaslardan istisna edilen mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinde de yukarıda açıklanan esasların uygulanması gerekmektedir.

28.2.2. 4734 sayılı Kanunla Kuruma verilmiş olan ihalelere katılmaktan yasaklananlara ilişkin "sicil tutma" görevinin Kanuna uygun olarak yerine getirilebilmesi için;

i- Cumhuriyet Savcılarınca 4734 sayılı Kanun uyarınca haklarında kamu davası açılmış kişiler ile haklarında cezaya veya kamu ihalelerinden yasaklanmaya hükmolunmuş kişilerin,

ii- Haklarında 4734 ve 4735 sayılı Kanunlarda belirtilen yasak fiil ve davranışları nedeniyle mükerrer ceza hükmolunanlar ile bu kişilerin sermayesinin yarısından fazlasına sahip olduğu sermaye şirketleri veya bu kişilerin ortağı olduğu şahıs şirketleri hakkında verilen süreklilikli olarak Kamu ihalelerine katılmaktan yasaklama kararlarının Kuruma bildirilmesi gereklidir.

28.2.2.1. Kurum tarafından 4734 sayılı Kanunun 40 ncı maddesinin son fıkrası hükmü gereği üzerinde ihale bırakılan gerçek veya tüzel kişinin ihalelere katılmaktan geçici veya süreklilikli olarak yasaklılığının bulunup bulunmadığının teyidinin yapılabilmesi için, haklarında kamu davası açılanlar ile mahkemece haklarında kamu ihalelerine katılmaktan yasaklama kararı verilenlerin Cumhuriyet Savcılıklarınca Kuruma ivedilikle bildirilmesi ve ayrıca kamu davasına ilişkin iddianame ile mahkeme kararının bir örneğinin de gönderilmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Cumhuriyet Savcılıklarınca ekinde iddianamenin bir örneğinin gönderildiği yazıda, iddianamenin mahkemece kabul edildiğinin belirtilmesi, mahkeme kararlarının bir örneğinin gönderildiği durumlarda ise söz konusu kararın kesinleşme őerhini taşıması gerekmektedir.

28.2.3. 4734 sayılı Kanunun 59 uncu maddesinin 2 nci fıkrası gereğince bu Kanun kapsamında yapılan bir ihaleden dolayı haklarında kamu davası açılanlar, kamu davası açıldığı tarihte 58 inci maddenin 2 nci fıkrasında sayılanlarla birlikte ihalelere katılmayacaktır. 58 inci maddenin 2 nci fıkrasında sayılan ve ihalelere katılmayacak olan ortak/ortaklıklar belirlenirken, kamu davası açıldığı tarihteki durum dikkate alınacaktır. Bu nedenle, bu Kanun kapsamında yapılan bir ihaleden dolayı kamu davası açıldığı tarihte Kanunun 58 inci maddesinin 2 nci fıkrasında sayılanlar arasında yer alan gerçek ve tüzel kişilerin bu durumlarda daha sonra bir değişiklik olsa bile yargılamaya sonuna kadar Kanun kapsamında yer alan kamu kurum ve kuruluşlarının ihalelerine katılmaları mümkün bulunmamaktadır. İdareler, hakkında kamu davası açılan isteklinin 58 inci maddenin 2 nci fıkrasında sayılan ortak/ortaklıklarını, ihaleye katılım aşamasında sunulan belgeleri dikkate alarak ve gerektiğinde yapacağı araőtırmalar neticesinde tespit edecektir.

28.2.4. Haklarında kamu davası açılanlara ilişkin gerçekleştirilen teyit işlemleri

4734 sayılı Kanunun "İsteklilerin ceza sorumluluğu" başlıklı 59 uncu maddesinin ikinci fıkrasında; "Bu Kanun kapsamında yapılan ihalelerden dolayı haklarında birinci fıkraya gereğince ceza kovuşturması yapılarak kamu davası açılmasına karar verilenler ve 58 inci maddenin ikinci fıkrasında sayılanlar yargılamaya sonuna kadar Kanun kapsamında yer alan kamu kurum ve kuruluşlarının ihalelerine katılmaz. Haklarında kamu davası açılmasına karar verilenler, Cumhuriyet Savcılıklarınca sicillerine işlenmek üzere Kamu İhale Kurumuna bildirilir" hükmü yer almaktadır. Cumhuriyet Savcılıklarınca, haklarında kamu davası açılanlara ilişkin olarak Kuruma gönderilen bilgiler doğrultusunda bir liste oluşturulmuştur. Haklarında kamu davası açılanlar, Cumhuriyet Savcılığının kamu davası açıldığına dair yazısının Kuruma ulaştığı tarih esas alınmak suretiyle listeye işlenmektedir. Cumhuriyet Savcılıklarınca kamu davası açılmasına ilişkin kararların Kuruma gönderildiği tarihte kadar geçen süre içinde gerçekleştirilen teyit işlemleri nedeniyle uyumsuzluklara sebebiyet vermemek açısından bilgilerin en kısa sürede Kuruma iletilmesi önem taşımaktadır.

28.3. İhaleye katılan aday veya isteklilerin ihale kontrol sisteminden kontrol edilmesi

İhale üzerinde kalan isteklilerin ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığının İhale Kontrol Sisteminden teyit ettirilmesi esasları çerçevesinde, haklarında kamu davası açılması nedeniyle ihalelere katılmayacak olanlar için de teyit işlemi gerçekleştirilecektir. Bütün aday veya isteklilerin ve bu kapsamda tüzel kişi aday veya isteklilerin % 50'den fazla hissesine sahip ortakları ile başvuru veya teklifi imzalayan yetkililerinin de 4734 sayılı Kanunun 11 inci maddesine göre İhale Kontrol Sisteminden kontrol edilmesi gerekmektedir.

28.4. (Ek madde: 25/01/2017-29959 R.G./5. md.) Haklarında kamu davası açılanlar sicilinden terkin işlemleri

Sicilden terkin işlemlerine ilişkin değerlendirme yapılabilmesi için mahkeme kararının aslı veya onaylanmış suretinin veyahut hükmün verildiği duruőma tutanağının onaylanmış suretinin Kuruma sunulması gerekmektedir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

EKAP Üzerinden Gerçekleştirilecek İşlemler (Değişik başlık: 07/06/2014-29023 R.G./ 7. md.)

Madde 29- (Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./ 8.md.) İdarelerin EKAP' a kayıt işlemleri

29.1. İdarenin EKAP'a kaydı, EKAP üzerinden düzenlenen protokolün posta yolu ile ya da elden Kuruma ulaştırılması yoluyla gerçekleştirilmektedir. Düzenlenen protokolde, EKAP'ta yer alan iş ve işlemleri idare adına yürütmek üzere en fazla iki platform sorumlusunun belirtilmesi gerekmektedir. İdare, Kuruma gönderdiği bu protokolün durumuna ilişkin bilgilere EKAP üzerinden erişebilecektir. Protokoldeki bilgilerin eksik olması durumunda yapılacak iş ve işlemlerin takibinden idareler sorumludur.

29.2 Platform sorumluları ihale sürecinde yer alacak tüm kullanıcı/kullanıcıları tanımlamaya ve bu kişilerin bilgilerinde değişiklik yapmaya yetkilidir. Birden fazla platform sorumlusunun belirlendiği ve bunlardan birinin deęiőtięi hallerde, değişen platform sorumlusu kendi yerine yeni bir platform sorumlusu tanımlayabileceği gibi, diğer platform sorumlusu tarafından da bu tanımlama yapılabilir. Platform sorumlularının ikisinin de aynı anda değişmesi durumunda ise değişikliğe ilişkin belgelerin posta yolu ile ya da elden Kuruma ulaştırılması gerekmektedir.

29.3 Platform sorumluları ve diğer kullanıcılar, EKAP'ta birden fazla idare ve/veya gerçek veya tüzel kişi bünyesinde kullanıcı yetkisine sahip olabilmektedir. Bu kişiler için T.C. Kimlik Numaraları ve şifreleri ile erişebilecekleri tek bir kullanıcı tanımlanmış olup EKAP'a giriş yaptıktan sonra hangi organizasyona ilişkin işlem yapılacağı seçilmelidir. Kullanıcılar EKAP'tan çıkıő yapmadan organizasyon değişikliği yaparak diğer bir organizasyona ilişkin iş ve işlemlerini yürütebilecektir.

29.4. EKAP'a yeni eklenecek kullanıcıların tanımlanmaları, gerekli yetki ve rollerinin atanması işlemleri de platform sorumlusu tarafından yapılacaktır. Bu kapsamda; ihale yetkilisi tarafından yedekleriyle birlikte görevlendirilen ihale komisyonu başkan ve üyelerinin, görevlendirildikleri ihaleyle sınırlı olarak tanımlanmaları da platform sorumlusu tarafından yapılacaktır.

29.5. Kullanıcıların EKAP'ta belirlemiş oldukları şifreler gizli olup sadece kullanıcının kendisi tarafından değiştirilebilmektedir. Kullanıcı, belirlemiş olduğu şifre ile yapmış olduğu iş ve işlemlerden sorumlu olduğu gibi, şifresinin gizliliğinden ve güvenliğinden de sorumludur. Kullanıcıların şifrelerini unutması durumunda EKAP Etkileşim Merkezini arayarak şifrelerini sıfırlamaları gerekmektedir. Şifre sıfırlama işleminden sonra kullanıcılar şifre belirleme işlemlerini yeniden gerçekleştirebilecektir.

29.6. Bir idare kullanıcısının bu idareden herhangi bir sebeple ayrılması veya EKAP'ın kullanımını gerektirmeyen bir göreve atanması durumunda platform sorumlusu tarafından bu kişinin hesabı "kapalı" durumuna getirilecektir. Ayrıca, idareden ayrılma durumunda düzenlenen ilişik kesme belgelerinde bu kişinin EKAP üzerinde işlem yapma yetkisinin kapatıldığı hususuna da yer verilmelidir.

Madde 30- (Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./9. md.) İdareler tarafından EKAP üzerinden gerçekleştirilecek işlemler

30.1 İhtiyaç raporunun hazırlanması ve İKN alınması

30.1.1. İdare, ihalelere ilişkin iş ve işlemlere başlamadan önce EKAP üzerinde bulunan bir uygulama yardımı ile ihtiyaç raporu hazırlayacaktır. Hazırlanan bu ihtiyaç raporunda yer alan bilgiler daha sonra ihale ve ön yeterlik dokümanının hazırlanmasında kullanılmaktadır. İhtiyaç raporu hazırlandıktan sonra EKAP'tan ihale kaydı yapılarak işlemlere devam edilecektir. Daha sonra yapılacak işlemlerin takip edilebilmesi için kaydı yapılan ihaleye sistem tarafından geçici bir numara verilmektedir. İhale onay işlemlerinin gerçekleştirilmesinden sonra ise EKAP'tan İhale Kayıt Numarası (İKN) alınarak daha önceden oluşturulmuş ihtiyaç raporu ile İKN ilişkilendirilecektir.

30.1.2. Tıbbi cihaz alımlarına ilişkin ihtiyaç raporları, Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Ulusal Bilgi Bankasında (TİTUBB) oluşturulmuş branş ağacındaki branş kodları kullanılarak hazırlanacaktır.

30.1.3. Ön ilan, ihale ilanı veya ön yeterlik ilanı yayımlanmadan, ilan yapılmaksızın yapılan ihalelerde ise davet yazısı gönderilmeden önce EKAP üzerinden İKN alınması zorunludur. Ayrıca istisna kapsamında yapılan ihaleler için ve çerçeve anlaşma kapsamında yapılacak her bir münferit alım için münferit sözleşme onay belgesi hazırlanmadan önce İKN alınacaktır.

30.1.4. Her bir ihale işlem dosyası için İhale Kayıt Formu doldurularak alınan İKN, ait olduğu ihale ile ilgili tüm işlemlerde ve Kurumla elektronik ortamda veya yazılı olarak yapılacak yazışmalarda kullanılacaktır.

30.1.5. İKN ihale onayı ile bağlantılı olup, ihale onayı değiştirildiğinde ve/veya iptal edildiğinde idarece İKN de iptal edilecektir. Aynı işle ilgili olarak yeni bir ihale onayı alındığında ise, idarece yeni bir İKN alınması gerekmektedir.

30.2 İhale ve ön yeterlik dokümanının hazırlanması

30.2.1 Kanun kapsamındaki ihalelerde ön yeterlik ve ihale dokümanının EKAP üzerinden hazırlanması zorunludur. İKN'si alınmış ve ihtiyaç raporu hazırlanmış her bir ihale için idari şartname/ön yeterlik şartnamesi ve sözleşme tasarısı hazırlama işlemleri EKAP'ın sunduğu bir uygulama yardımı ile yapılacaktır. Teknik şartname ve ihale dokümanında yer alması gerekli diğer belgelerin ise, EKAP'ta dosya uzantıları belirtilen formatlarda EKAP'a yüklenmesi gerekmektedir. Diğer yandan, 30.3.4 maddesi kapsamında ilanı Kamu İhale Bülteninde yayımlanan ihalelere ilişkin dokümanın da EKAP'a yüklenmesi mümkündür.

30.2.2 İdareden, ihale ve ön yeterlik dokümanı alan gerçek veya tüzel kişilere ilişkin bilgiler T.C. Kimlik veya Vergi Kimlik Numaraları üzerinden idare tarafından EKAP'a girilecektir. İdare görevlince, EKAP'a girilen T.C. Kimlik veya Vergi Kimlik Numarasının, bu doküman almaya bizzat gelen kişiye değil adına doküman alınan gerçek veya tüzel kişiye ait olması hususuna dikkat edilmelidir.

30.2.3 Ön yeterlik ve ihale dokümanını (Mülga ibare: 16.03.2019-30716 RG/11. md., yürürlük: 01.06.2019) EKAP üzerinden e-imza kullanarak indirenlere ilişkin bilgiler EKAP üzerinden ulaşılabilecek ve T.C. Kimlik veya Vergi Kimlik Numaraları üzerinden sorgulama yapılabilecektir. Yapılan sorgulamalara ilişkin bilgiler EKAP tarafından otomatik olarak kayıt altına alınmaktadır.

30.3 Ön yeterlik ve ihale ilanlarının hazırlanması ve Kamu İhale Bültenine ilişkin hususlar

30.3.1 Doküman hazırlama işlemleri tamamlanmış ihalelere ilişkin Kamu İhale Bülteninde yayımlanacak ilanlar EKAP üzerinde oluşturulmaktadır. İstisna kapsamındaki ihalelere ve kapsam dışı ihalelere ilişkin ilanlar ise idareler tarafından ilgili bilgilerin EKAP'a girilmesi suretiyle hazırlanacaktır.

30.3.2 İhale ilanları, Kurum tarafından elektronik ortamda çıkarılan Kamu İhale Bülteninde yayımlanmaktadır. Kamu İhale Bülteninde yayımlanacak olan ilanların, idareler tarafından Kurumca belirlenen esas ve usuller çerçevesinde hazırlanması ve Kanunda öngörülen sürelerle uygun olarak yayımlanmak üzere belirtilen süreler gözetilerek Kuruma gönderilmesi gerekmektedir. Bu çerçevede; ilanın kaydedilip Kuruma elektronik ortamda gönderilmesi, durum izleme ekranından izlenmesi, ücretli ilanlar için ilan bedelinin yatırılması, İlan Sevk İşlem Formu'nun gönderilmesi gibi adımların takibi ilgili idare tarafından yürütülecektir.

30.3.3 Kamu İhale Bülteninde aşağıda belirtilen ilanlar yayımlanacaktır:

a) Ön ilan: İdarelerin, yaklaşık maliyeti 4734 sayılı Kanunun 8 inci maddesinde belirtilen eşik değerlere eşit veya bu değerleri aşan ve açık ihale veya belli istekliler arasında ihale usullerinden biriyle anılan Kanunun 13 üncü maddesinde belirlenen süreleri dikkate alarak gerçekleştirecekleri ihalelere ilişkin verebilecekleri ilanlardır.

b) İhale ilanı: İdarelerin, uygulayacakları ihale usulü ve ihalenin yaklaşık maliyetine göre 4734 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinde belirlenen ilan sürelerini dikkate alarak mal alımı, hizmet alımı, danışmanlık hizmet alımı, yapım işleri ve çerçeve anlaşma ihalelerine ilişkin verecekleri ilanlardır.

c) İhale düzeltme ilanı: İdareler tarafından yayımlatılan ihale ilanlarında, 4734 sayılı Kanunun 24 ve 25 inci maddelerine uygun olmayan hususlar bulunduğu tespit edilmesi durumunda, anılan Kanunun 26 ncı maddesi gereğince ilanın yayımlanmasını takip eden süreler içinde (13 üncü maddeye göre yirmi beş ve kırk günlük ilan süresi bulunan ihalelerde ilanların yayımlanmasını takip eden on beş gün, diğer ihalelerde ise on gün içinde) hatalı hususlar için verilecek ilanlardır.

ç) İhale iptal ilanı: İdarelerce, gerekli görülen hallerde veya ihale dokümanında yer alan belgelerde ihalenin yapılmasına engel teşkil edecek ve düzeltilmesi mümkün olmayacak hususların tespit edildiği hallerde 4734 sayılı Kanunun 16 ncı maddesi kapsamında ihale saatinden önce iptal edilen ihalenin duyurusuna yönelik verilecek ilanlardır.

d) İhale sonucunun ilanı: İdarelerin Kanun kapsamında gerçekleştirdikleri ihalelerinin sonuçlarına ilişkin bilgileri içeren ilanlardır.

30.3.4 Kamu İhale Bülteninde 30.3.3 maddesinde belirtilen ilanların dışında ayrıca ilgili idaresince talepte bulunulması durumunda;

a) Kanun kapsamında olmayan idarelerin gerçekleştirdikleri,

b) Kanun kapsamındaki idarelerin istisnalara göre veya Kanun kapsamı dışında gerçekleştirdikleri,

c) Özel bir kanuna veya Bakanlar Kurulu tarafından çıkartılan bir tüzüğe dayanarak kurulmuş özel hukuk tüzel kişilerinin gerçekleştirdikleri,

ihalelerin ilanları ve bu ihalelere ilişkin düzeltme, iptal ve sonuç ilanları da EKAP üzerinde yer alan ilan formuna uygun olarak yayımlanabilmektedir.

30.3.5 EKAP üzerinde yer alan ilan hazırlama uygulaması, ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda hazırlanmış olup, idarelerce yapılması planlanan ihaleye uygun dokümanın açılabilmesi için ihaleye ilişkin ön bilgilerin yer aldığı ihale kayıt sayfalarının ve ihale dokümanı hazırlama sayfalarındaki ilgili maddelerin doğru ve eksiksiz olarak doldurulması büyük önem taşımaktadır. Mevzuat hükümleri çerçevesinde ilanda bulunması zorunlu hususlar ihale dokümanı hazırlama ile ilgili maddelerinde standart olarak gelmekte ve idarenin tercihen düzenlemesine bırakılan hususlar hariç müdahale edilememektedir. İdarenin tercihine bırakılan hususlar ise seçmeli olarak ihale kayıt veya ihale doküman hazırlama sayfalarına getirilerek idarenin bu maddeler üzerinde düzenleme yapmasına imkân verilmektedir. İlan hazırlama sayfalarına bilgiler bu dokümandan aktarılmaktadır.

30.3.6 Mevzuat hükümlerine göre, gerek zorunlu hususlarda gerekse seçmeli hususlarda yapılması muhtemel hataların en aza indirilmesi amacıyla idarelerce elektronik ortamda hazırlanarak Kuruma EKAP üzerinden gönderilen ilan metinleri üzerinde, Kurumun ilgili birimince, idarelere yol göstermek amacı ile ön kontrol ve kabul işlemi yapılmaktadır. Bu aşamada mevzuat hükümlerine uygun olmadığı tespit edilebilen hususların ilgili maddelerine göre açıklanmalı gerekçesi ile birlikte EKAP üzerinden idarelere bilgi akışı sağlanarak ilanların tekrar gözden geçirilmesi için iade işlemi yapılmaktadır. Böylece, ilanlarda yapılan hataların asgari seviyeye indirilmesi, ilanın hatalı olması nedeniyle ihale sürecinin uzamasının önlenmesi ve idarelerin ihtiyaçlarını zamanında karşılamaları amaçlanmaktadır. İnceleme işlemi sonucunda iade edilen ilanın tespit edilen eksiklikler dikkate alınmadan aynen veya bir kısmı düzeltilerek tekrar Kuruma gönderilmesi halinde ise ilan mevcut haliyle yayım için kabul edilmektedir. Bu aşamada tespit edilip düzeltilmeyen hususlar ile tespit edilemeyen diğer mevzuata aykırı hususlarda sorumluluk idareye aittir. **(Ek cümle: 30/09/2020-31260 R.G./9. md.)** İlan ön kontrol sürecinde, Kurum tarafından personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı olduğu veya niteliği itibarıyla bu sonucu doğurduğu tespit edilerek iade edilen ilanlarla ilgili olarak; söz konusu alımın 4734 sayılı Kanununun 62 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendine aykırılık teşkil etmediği hususuna ilişkin yazının, Bakanlıklarda ve diğer kamu idarelerinde en üst yönetici, il özel idarelerinde vali, belediyelerde belediye başkanı tarafından imzalı olarak Kuruma ulaşmasından sonra ilan işlemlerine devam edilir. Bu durumda Kurum, değerlendirmeleri ile birlikte gerekli görülen diğer bilgi ve belgeleri, idarenin bağlı, ilgili veya ilişkili olduğu Bakanlığa ve Sayıştay Başkanlığına bildirir. **(Değişik cümle: 06/02/2018-30324 R.G./3. md.)** 4734 sayılı Kanununun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (1) numaralı alt bendi kapsamındaki ihale ilanları (hizmet alımı ve danışmanlık hizmet alımı ihalelerine ilişkin ilanlar hariç) üzerinde ön kontrol yapılmamakta olup, ilanlar idarenin gönderdiği biçimi ile aynen yayımlanmaktadır.

30.3.7 İlanların yayımlanması gereken tarihten en az iki iş günü öncesinde (yayım günü hariç) Kurum kayıtlarındaki tüm işlemlerinin tamamlanmış olması gerekmektedir. İdarece gönderilen ve Kurum tarafından kabul işlemi yapılan ilanlar için İlan Sevk İşlem Formu'nun yukarıda belirtilen asgari süreye uygun olarak gönderilmemesi halinde, söz konusu ilanlar Kurum tarafından iade edilecektir. Zorunlu haller dışında, ilanlar yayımlanma işlemlerinin tamamlanmasını takip eden iki iş günü içinde Kamu İhale Bülteninde yayımlanmaktadır.

30.3.8 Kamu İhale Bülteni haftada en fazla beş iş günü yayımlanır. Kurum tarafından yayımlanan ilanlar, iş günlerinde yayımlanmakta olup, hafta sonu, ulusal bayram ve genel tatil günlerinde (ulusal bayram, resmi ve dini bayram günleri ile 1 Mayıs Emek ve Dayanışma günü, **(Ek ibare: 31/03/2018-30377 R.G./2. md.)** 15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik günü ve yılbaşı günü) yayımlanmamaktadır. İdarelerin ilanları anılan tatil günlerine dikkat ederek göndermeleri önem arz etmektedir. İdarece ilanların belirtilen asgari süreye uygun olarak gönderilmemesi halinde, söz konusu ilanlar Kurum tarafından iade edilecektir.

30.3.9 Kanunda belirtilen usul ve esaslara göre yapılan her bir ihale için ayrı ihale ilanı düzenlenmesi esas olup, birden fazla ihalenin bir ilan başlığı altında birleştirilerek yayımlanması mümkün bulunmamaktadır.

30.3.10 İhale ilanlarının yayımlanabilmesi için Kurum tarafından belirlenen ihale ilan ücretinin idarelerce Kurumun internet sayfasında duyurulan ilgili bankalar nezdindeki Kurumsal Tahsilat Hesabına yatırılması gerekmektedir. Ön ilan, düzeltme ve iptal ilanları, ihale sonucunun ilanı ile 4734 sayılı Kanununun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (1) numaralı alt bendi kapsamındaki ihale ilanları ise ücretsiz yayımlanmaktadır. İhale ilanlarının yayıma alınması aşamasında İlan Sevk İşlem Formu üzerinde bulunan tahsilat bilgileri ile banka tarafından gönderilen tahsilat bilgileri Kurum tarafından elektronik ortamda eşleştirilerek kontrol edilmektedir. İlanın süresi içinde herhangi bir sorunla karşılaşmadan yayımlanabilmesi için ilan ücretinin Kurumun internet sayfasında duyurulan bankalar nezdindeki kurumsal tahsilat hesabına "İhale Kayıt Numarası" ve "Barkod Numarası" belirtilmek suretiyle yatırılması gerekmektedir.

30.3.11 İlan metninin ön incelemeden geçirilip yayım için kabul edilmesi ve ilan ücretinin ödenmesini müteakip Kurumun internet sayfasında yer alan İlan Sevk İşlem Formu'nun eksiksiz ve doğru olarak doldurularak EKAP üzerinden Kuruma gönderilmesi gerekmektedir. Söz konusu form gönderilmeden ilanın yayımlanması mümkün değildir. İlan Sevk İşlem Formu'nun doldurulup gönderilmesi ile ilanın yayımlanması için yapılması gereken işlemler tamamlanmış olmaktadır. Bu aşamada Kurumca ilanın yayımlanması planlanan tarih belirlenerek sisteme girilmektedir. İlanın yayım süreci sistem üzerindeki "İlan Durum İzleme" ekranından idare tarafından takip edilebilmektedir.

30.3.12 Kamu hizmetlerinin elektronik ortamda sunulması hedefi doğrultusunda Kamu İhale Bülteninde yayımlanacak ilanlarla ilgili tüm işlemler sadece EKAP üzerinden gerçekleştirileceğinden, idarelerin yayımlatacakları ilanlar için Kuruma herhangi bir evrak göndermesine gerek bulunmamaktadır. Bu nedenle, EKAP üzerinden ilanlar ile ilgili olarak gerçekleştirilen işlemlerin teyidine yönelik posta yoluyla gönderilecek evraklar dikkate alınmayacaktır. İdarelerin EKAP üzerinden ilanla ilgili gerçekleştirecekleri işlemler nihai işlem olarak kabul edilecektir.

30.3.13 İlan metninin; ihale kayıt sayfası doğru ve eksiksiz olarak doldurularak hazırlandığı kabul edilecek ve yapılan ön inceleme sonucunda yayımlanan ilanlarda oluşabilecek hatalardan idareler sorumlu olacaktır. İdarelerin, Kamu İhale Bülteninde yayımlanan ihale ilanlarını, ilanın yayımlandığı tarihten itibaren en kısa süre içinde yeniden incelemeleri, tespit edebilecekleri olası hata ve eksikliklerin süresi içinde düzeltme ilanı yoluyla giderilerek ihale sürecinin aksamadan devam etmesi açısından büyük önem taşımaktadır.

30.3.14 İdareler yayımlanmak üzere Kuruma gönderdikleri ilanların (kabul/iade işlemi, sevk işlem formu gönderilmesi, yayım planı, yayım tarihi ve benzeri) hangi aşamada olduğunu EKAP üzerinden takip edebilecektir.

30.3.15 Yayımlanması için bütün işlemleri tamamlanmış veya tamamlanma aşamasında olan ilanlar için idare, ilanı yayımlanmadan önce iadesini Kurumdan isteyebilir. İade işlemleri EKAP üzerinden yapılabilmekte olup ilanlarının iadesi için Kuruma herhangi bir evrak gönderilmesine gerek bulunmamaktadır. Bu nedenle EKAP üzerinden ilanların iadesine yönelik postayla ve/veya faks ile gönderilecek evraklar dikkate alınmayacaktır. Bülteinde yayımlanmış ilanlar ile ilanı yayıma hazır (Bülteinde yayımlanması planlanan tarihi belirlenmiş ve bu yayım planı tarihine ait Kamu İhale Bülteni oluşturulma çalışmasına başlanılmış) olan ilanlar için iade yapılamaz.

30.3.16 Kamu İhale Bülteni 1/1/2007 tarihinden itibaren sadece elektronik ortamda yayımlanmaktadır. "pdf" formatında yayımlanan Kamu İhale Bültenine Kurumun internet sayfasından ücretsiz olarak erişilebilir. İdare yayımlanmış olan ilanlarına ayrıca EKAP üzerindeki "İlan Durum İzleme" ekranından da erişilebilmektedir. EKAP üzerinden, arama yapılarak erişilen ilan bilgileri ile Kamu İhale Bülteninde yer alan ilan bilgileri metni arasında farklılık olması durumunda "pdf" formatındaki Kamu İhale Bülteni esas alınacaktır.

30.4 Başvuru ve tekliflerin alınması ve değerlendirilmesi işlemlerinin EKAP'a kaydı

30.4.1 İdareye teslim edilen başvuru ve teklif zarflarının teslim tarihi ve zarfın üzerinde yer alan bilgiler idare satın alma sorumlusu tarafından "Başvuru/Teklif Kabul İşlemleri" uygulaması üzerinden EKAP'a girilir.

30.4.2 Başvuru ve tekliflerin değerlendirilmesine ilişkin Kanun ve uygulama yönetmelikleri hükümlerine göre tesis edilen işlemler kapsamında ilgisine göre aşağıdaki bilgilerin EKAP'a kaydedilmesi zorunludur:

- Başvuru/Teklif zarflarının uygun olup olmadığı,
- Başvuruların yeterli bulunup bulunmadığı, yeterli bulunmama gerekçeleri ve teklif vermeye davet edilecek istekliler,
- Teklif bedelleri,
- Tekliflerin değerlendirilmesi sonrasında geçerli olan teklifler ile uygun bulunmayan teklifler ve bunların uygun bulunmama gerekçeleri,
- Aşırı düşük olduğu gerekçesiyle değerlendirme dışı bırakılan teklifler,
- Ekonomik açıdan en avantajlı teklif ve varsa ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibi istekliler.

Kurum tarafından gerekli görülmesi durumunda, yukarıda belirtilen bilgilere ilave olarak EKAP'a kaydedilmesi gereken ilave bilgiler de belirlenebilecektir. Bu kapsamda Kurum tarafından EKAP'a girilmesi gerektiği EKAP'ta duyurularak belirlenen bilgilerin de EKAP'a kaydedilmesi

zorunludur.

30.4.3 Pazarlık usulü ile yapılan ihalelerde EKAP'a kayıt işlemleri son yazılı fiyat tekliflerinin alınmasından sonra yapılacaktır.

30.5 Teyit işlemleri

30.5.1 4734 sayılı Kanunun 40 ncı maddesinin sekizinci fıkrasında, ihale kararlarının ihale yetkilisince onaylanmadan önce idarelerin, ihale üzerinde kalan istekli ile varsa ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibi isteklinin ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığını Kurumdan teyit ederek buna ilişkin belgeyi ihale kararına eklemek zorunda oldukları belirtilmiştir. Buna göre teyit belgesi alınmaması halinde ihale sürecinin tamamlanması mümkün olmayacaktır.

30.5.2 4734 sayılı Kanunun 40 ncı maddesinde, sadece ihale üzerinde kalan istekli ile varsa ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibi isteklinin, 42 nci maddesinde de sadece ihale üzerinde kalan isteklinin yasaklı olup olmadığını Kurumdan teyit ettirilmesinden söz edilmiş ise de, 11 inci maddede ihalelere katılmaktan yasaklanmış olanların hiçbir şekilde ihalelere katılmamalarının sağlanmasının amaçlandığı dikkate alındığında, ihale tarihi itibarıyla ihaleye katılan tüm isteklilerin ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığını sorgulanması ve teyit edilmesinin zorunlu olduğu anlaşılmaktadır. Bu sebeple:

I- Başvuru veya ihale tarihi itibarıyla tüm aday ve istekliler için, ihale kararı ihale yetkilisince onaylanmadan önce ihale üzerinde kalan istekli ve varsa ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibi için, sözleşmenin imzalanacağı tarihte ise sadece ihale üzerinde kalan istekli için ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığı sorgulanacak ve Kurumdan teyit ettirilecektir,

II- Yasaklılık teyidi yapılırken aday ve istekliler ile bunların şahıs şirketi olmaları halinde tüm ortakları, sermaye şirketi olmaları halinde sermayesinin yarısından fazlasına sahip ortakları (**Ek ibare: 31/03/2018-30377- R.G./3. md.**) ve hisseleri toplamı şirket sermayesinin yarısından fazlasını teşkil eden ortakları ile başvuru veya teklifi ya da sözleşmeyi imzalayan, başka bir ifade ile ihaleye katılan vekil ve temsilcilerinin de ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığı sorgulanacak ve Kurumdan teyit ettirilecektir,

III- Bu çerçevede yapılan teyit işlemi sonucunda;

a) Başvuru veya ihale tarihi itibarıyla haklarında ihalelere katılmaktan yasaklı kararı bulunan aday ve istekliler 4734 sayılı Kanunun 11 inci maddesi gereğince ihale dışı bırakılacak, geçici teminatı gelir kaydedilecek ve anılan Kanunun 17 nci maddesinin atıfta bulunduğu 58 inci madde uyarınca ihalelere katılmaktan yasaklama kararı tesis edilecektir. Yasaklama kararının başvuru veya ihale tarihinden sonra tesis edildiğinin tespiti halinde ise 28.1.8.2 maddesi gereğince işlemde bulunulacaktır.

b) 4734 sayılı Kanunun 40 ncı maddesinin sekizinci fıkrası uyarınca yapılacak yasaklılık teyidi sonucunda ihale üzerinde bırakılan istekli ve varsa ekonomik açıdan en avantajlı ikinci isteklinin ikisinin de yasaklı olduğunun tespiti durumunda ihalenin iptaline, anılan Kanunun 42 nci maddesinin birinci fıkrası uyarınca yapılacak yasaklılık teyidi sonucunda, ihale üzerinde bırakılan isteklinin yasaklı olması durumunda ihale kararının iptal edilmesine de karar verilecektir.

c) Aday ve isteklilerin şahıs şirketi olmaları halinde ortaklarından herhangi birinin, sermaye şirketi olmaları halinde sermayelerinin yarısından fazlasına sahip ortakları veya hisseleri toplamı şirket sermayesinin yarısından fazlasını teşkil eden ortaklarının veya ihaleye katılan vekil ve temsilcilerinin başvuru veya ihale tarihi itibarıyla yasaklı olduğunun tespit edilmesinde halinde, yukarıda belirtilen müeyyideler dışında ayrıca 58 inci madde uyarınca ihalelere katılmaktan yasaklama kararı tesis edilecektir.

ç) Hakkında kamu davası açılanlar 1/11/2012 tarihli ve 6359 sayılı Kamu İhale Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun gereğince 4734 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamından çıkarıldığından, yapılan teyit sonucunda hakkında kamu davası açılan aday veya istekli durumunda olanların, anılan Kanunun 59 uncu maddesinde belirtilen yasağa rağmen ihaleye katılmış olduklarının tespiti halinde değerlendirme dışı bırakılması, ancak geçici teminatlarının gelir kaydedilmemesi ve idarece haklarında ihalelere katılmaktan yasaklama kararı verilmemesi gerekmektedir.

30.5.3 4734 sayılı Kanunun 3 üncü maddesi uyarınca istisna kapsamında yapılan alımlarda da aynı şekilde ihale üzerinde kalan isteklinin ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığı Kurumdan teyit ettirilecektir.

30.5.4 4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesi uyarınca doğrudan temin yoluyla alım yapılması halinde alım yapılacak kişi ya da firmanın ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığı teyit ettirilmeyecektir. Ancak, anılan Kanunun 22 nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde belirtilen parasal limit dahilinde yapılan alımlarda, alım yapılacak gerçek veya tüzel kişinin Kurumun internet sayfasındaki yasaklılar listesinde bulunup bulunmadığının kontrol edilmesi ve yasaklı olduğunun belirlenmesi durumunda, söz konusu kişiden alım yapılmaması gerekmektedir.

30.5.5 Kurum sözü edilen hükümler çerçevesinde Resmî Gazete'de yayımlanan ihalelere katılmaktan yasaklama kararlarını günlük olarak takip etmekte ve kararlarda yer alan bilgilere göre sicil tutma görevini yerine getirmektedir. Kurumun görevini daha etkin, hızlı ve sağlıklı bir şekilde yerine getirebilmesi, ihale yapan idarelerin ise ihaleyi zamanında ve usulüne uygun bir şekilde tamamlayabilmeleri amacıyla Kurum tarafından tutulan ve Kurumun internet sayfasında ilan edilen yasaklılar listesinin ve yasaklamalarla ilgili açıklamaların takip edilmesi gerekmektedir.

30.5.6 4734 sayılı Kanunun 40 ncı maddesinin sekizinci fıkrası gereği teyit belgesi sadece ihaleyi yapan idareler tarafından talep edilebilecektir. İhale üzerinde kalan isteklinin ya da diğer gerçek veya tüzel kişilerin kendileri hakkında yasaklı olup olmadıklarına ilişkin talepleri üzerine verilen cevaplar, teyit belgesi niteliği taşımaz.

30.5.7 Kurumun, 4734 sayılı Kanunun 40 ncı maddesine göre idarelerin yasaklamalarla ilgili teyit taleplerine verdiği cevaplar, idarelerce verilen ve Resmî Gazete'de yayımlanan yasaklama kararları ile yargı mercilerince Kuruma bildirilen ihalelere katılmaktan yasaklama kararlarının ve Cumhuriyet Savcılıklarınca haklarında kamu davası açılanlara ilişkin gönderilen bilgilerin kapsam ve içeriği ile sınırlıdır.

30.5.8 4734 sayılı Kanunun 40 ncı maddesinin altıncı fıkrasında ihale yetkilisinin karar tarihini izleyen en geç beş iş günü içinde ihale kararını onaylayacağı veya gerekçesini açıkça belirtmek suretiyle iptal edeceği hükme bağlanmıştır. Teyit taleplerinde bu sürenin göz önünde bulundurulması gerekmektedir.

30.6 Sonuç bildirimleri

30.6.1 4734 sayılı Kanunun 53 üncü maddesine göre, ihaleler ve sözleşmelerle ilgili Kurum tarafından belirlenen şekilde bilgi toplamak, adet, tutar ve diğer konular itibarıyla istatistikler oluşturmak ve yayımlamak görevi Kuruma verilmiştir. Bu görevin etkin, hızlı ve sağlıklı bir şekilde yerine getirilebilmesi amacıyla İhale Sonuç Formu oluşturulmuştur.

30.6.2 Sözleşmenin taraflarca imzalanmasından sonra hazırlanacak İhale Sonuç Formu en geç on beş gün içinde Kuruma EKAP üzerinden gönderilecektir. Bu çerçevede ihale sonuç formunda yer alan yasaklılık teyidi amacı ile gönderilen yüklenici bilgileri hariç ihale ve sözleşmeye ilişkin bilgiler idare tarafından doldurularak ihale sonuç ilanına ilişkin işlemler de yerine getirilmiş olacaktır.

30.6.3 İdareler, Kanunla istisna kapsamına alınmış ihalelere ilişkin ihale sonuç formlarını da aynı usulde Kuruma ulaştıracaklardır. Sözleşme düzenlenmeyen hallerde de İhale Sonuç Formunun ilgili kısımları yapılan ihalenin özelliğine göre doldurulacaktır.

30.7 Sözleşmenin uygulanmasına ilişkin bilgiler

30.7.1 Sözleşme devirlerine ilişkin bilgiler EKAP'tan alınan teyit bilgileri ile birlikte idare tarafından EKAP'a kaydedilecektir.

30.7.2 İlanı veya duyurusu 31/8/2010 tarihinden sonra yapılan Kanun kapsamındaki ihalelere ilişkin sözleşmelerin; sözleşme bedeli, ek sözleşme bedeli, toplam sözleşme bedeli, iş bitim tarihi, kabul tarihi, hakediş ödemelerine esas sözleşme fiyatları ile yapılan iş/hizmet tutarları, mal alımlarında sözleşme fiyatları ile ödenen tutarlar, hesaplanan fiyat farkları, sözleşme feshedilmiş ise fesih bilgileri idare tarafından EKAP üzerinde kayıt altına alınacaktır. Bu bilgiler, EKAP üzerinden iş deneyim belgesi düzenlenmesinde EKAP tarafından veri olarak kabul edilecektir.

30.7.3 Sözleşmelerle ilgili olarak, düzenlenen iş deneyim belgeleri de dâhil olmak üzere, bütün bilgilere “Bir Bakışta Sözleşme” uygulaması üzerinden ulaşılabilecektir.

30.8 İş deneyim belgelerinin EKAP üzerinden düzenlenmesi

30.8.1 İhale Uygulama Yönetmeliklerinin Ek-1 maddeleri uyarınca 31/8/2014 tarihinden sonra iş deneyim belgelerinin EKAP üzerinden düzenlenmesi gerekmektedir. Ayrıca, ilanı veya duyurusu 31/8/2010 tarihinden sonra yapılan Kanun kapsamındaki ihalelere (İKN’si 2010/500.000 ve daha sonraki ihaleler) ilişkin olup EKAP’a kayıt edilmeden 1/9/2014 tarihine kadar düzenlenmiş bulunan mevcut iş deneyim belgelerinin, EKAP’a kayıt edilerek yeniden düzenlenmeleri zorunluluğu getirilmiştir. Bu kapsamda, EKAP üzerinden düzenlenmesi veya kayıt edilerek yeniden düzenlenmesi gerektiği halde bu gereklere uygun olmayan iş deneyim belgeleri, EKAP üzerinden kayıt altına alınarak yeniden düzenlenmedikleri sürece ilanı veya duyurusu (**Değişik ibare: 27/06/2015-29399 R.G./1. md.**)1/7/2016 tarihinden sonra yapılan ihalelerde iş deneyimini tevsik için kullanılmayacaktır. Bu nedenle; EKAP üzerinden düzenlenmiş iş deneyim belgesi almaları veya iş deneyim belgesini EKAP üzerinden kayıt altına alarak yeniden düzenlenmesi gerektiği halde, bu zorunlulukları yerine getirmeyen belge sahiplerinin, belgeyi düzenleyen idareye başvuruda bulunarak, mevcut iş deneyim belgelerinin EKAP üzerinden kayıt altına alınarak yeniden düzenlenmesi talebinde bulunması gerekmektedir.

30.8.2 İş deneyim belgelerinin EKAP üzerinden düzenlenmesi ve belge sahiplerine verilmesinde, İhale Uygulama Yönetmelikleri ile bu Tebliğin iş deneyim belgelerinin düzenlenmesi ve verilmesine ilişkin hükümlerine uyulması gerekmektedir. EKAP üzerinden iş deneyim belgesi düzenlenmesi ve sorgulanmasına ilişkin “İdare İş Deneyim Belgesi Düzenleme, Kayıt ve Sorgulama Kullanım Rehberi”ne EKAP üzerinden erişilebilir.

30.8.3 İdarece EKAP üzerinden düzenlenen iş deneyim belgesine, EKAP tarafından otomatik olarak bir “belge numarası” verilmektedir. EKAP üzerinden düzenlenen iş deneyim belgesi çıktısı alınarak belgeyi onaylamaya yetkili kişi tarafından isim ve unvanı belirtilmek suretiyle imzalanıp mühürlendikten sonra ilgiliye verilecektir.

30.8.4 Daha önce EKAP üzerinden düzenlenmeyen mevcut iş deneyim belgesinin, EKAP üzerinden kayıt altına alınarak yeniden düzenlenebilmesi için, iş deneyim belgesi sahibinin ilgili idareye başvuruda bulunması ve iş deneyim belgesinin aslını idareye teslim etmesi gerekmektedir. Bu durumda; ilgili idarece iş deneyim belgesi süresi içinde EKAP üzerinden yeniden düzenlenerek 30.8.3 üncü maddede belirtilen şekilde onaylanıp ilgiliye verilecek, ilgili tarafından idareye teslim edilen iş deneyim belgesi ise dosyasında muhafaza edilecektir.

30.8.5 İhalelerde aday veya isteklilerce sunulan ve üzerinde EKAP belge numarası bulunan iş deneyim belgelerinin sorgulanması, ihale komisyonu tarafından EKAP’ın “İş deneyim belgesi sorgulama” uygulaması vasıtasıyla, belge üzerinde yer alan “belge numarası” esas alınarak yapılacaktır.

30.8.6 İş deneyim belgelerinin EKAP üzerinden sorgulanmasında iş deneyim belgesinin, EKAP kaydı ile uyumlu olup olmadığı kontrol edilecektir. Yapılan sorgulamada, bir uyumsuzluk olduğunun belirlenmesi durumunda, sunulan belgenin geçerliğine ilişkin olarak ihale komisyonu tarafından gerekli inceleme ve değerlendirme yapılmalıdır.

30.8.7 İş deneyim belgesi düzenlemeye yetkili kurum ve kuruluşların EKAP üzerinden iş deneyim belgesi düzenleyebilmeleri için 29 uncu maddede belirtilen işlemlere uygun olarak EKAP’a kayıtlı olmaları gerekmektedir. İlanı veya duyurusu (**Değişik ibare: 27/06/2015-29399 R.G./1. md.**) 1/7/2016 tarihinden sonra yapılacak ihalelerde, İhale Uygulama Yönetmelikleri Ek-1 maddeleri çerçevesinde, EKAP üzerinde kayıt altına alınma zorunluğu olduğu halde bu zorunluğa uygun olmayan iş deneyim belgeleri iş deneyimini tevsik için kullanılmayacağından dolayı EKAP’a kayıtlı olmayan kurum ve kuruluşların aday ve istekliler açısından bir hak kaybına neden olmaları bakımından öngörülen tarihlere kadar EKAP’a kayıt olmaları önem arz etmektedir.

30.9 EKAP üzerinden yapılacak diğer işlemler^[4]

30.9.1 Münferit sözleşmeler ile ilgili işlemler

İhalesi EKAP üzerinden yapılan çerçeve anlaşma kapsamındaki münferit sözleşmelerin hazırlanması ve ilgili diğer işlemler (ihtiyaç raporu oluşturma, İKN alma, vb.) EKAP üzerinden gerçekleştirilecektir.

30.9.2 Doğrudan temin kayıt formu

Doğrudan temin yoluyla yapılan alımlar, takip eden ayın onuncu gününe kadar “Doğrudan Temin Kayıt Formu” doldurularak EKAP üzerinde kayıt altına alınır. (**Mülga cümle:RG-31/12/2020-31351 R.G./ 2. md.**) [§§§§]

30.9.3 (**Değişik: 19.06.2018-30453/m RG/ 4. md.**) İdare, aday, istekli ve istekli olabileceklere EKAP üzerinden bildirim

EKAP üzerinden yapılacak tebligatlar; tebligatın konusu, zamanı ve içeriği gibi bilgileri de kapsayacak şekilde EKAP’ta kayıt altına alınır. EKAP üzerinden yapılan tebligatlarda bildirim tarihi tebliğ tarihi sayılır. Tebligatın ilgililere ait EKAP’da yer alan bildirim kutusuna ulaştığı tarih, bildirim tarihi olarak kabul edilir.

EKAP üzerinden tebligat işlemleri iş günleri ve mesai saatlerine bağlı kalımsızın idareler tarafından her zaman gerçekleştirilebilir. Ancak tebligat işleminin iş günleri içinde ve 09.00 – 18.00 saatleri arasında yapılmaması durumunda; tebligatın içeriği, yapıldığı tarih ve saat bilgisi ile birlikte EKAP üzerinde kayıt altında tutulur. Bu tebligat, kayıt edildiği tarihi takip eden ilk iş günü içerisinde ilgililere ait EKAP’da yer alan bildirim kutusuna, 09.00 – 18.00 saatleri arasında ulaştırılır. Sürelerin hesabında bu durum göz önünde bulundurulur.

Madde 31- (**Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./ 10.md.**) Gerçek veya tüzel kişilerin EKAP’a kayıt işlemleri

31.1.EKAP’a kayıt için EKAP üzerinden protokol düzenlenmesi ve ekinde istenilen belgelerle birlikte posta yolu ile ya da elden Kuruma ulaştırılması gerekmektedir. Düzenlenecek bu protokolle EKAP’ta yer alan iş ve işlemleri yürütecek platform sorumluları da belirtilecektir. Platform sorumluları ihale sürecinde yer alacak bütün kullanıcıları tanımlamaya ve bu kişilerin bilgilerinde değişiklik yapmaya yetkilidir. Platform sorumlularının ikisinin de aynı anda değişmesi durumunda değişikliğe ilişkin belgeler posta yolu ile ya da elden Kuruma ulaştırılacaktır. EKAP’a yeni eklenecek kullanıcıların tanımlanmaları, gerekli yetki ve rollerinin atanması işlemleri de platform sorumluları tarafından yapılacaktır. Protokol ve ekindeki bilgi ve belgelerin eksik olması durumunda yapılacak iş ve işlemlerin takibinden ilgililer sorumlu olup, Kuruma gönderilmiş protokollerin durumuna ilişkin bilgilere EKAP üzerinden erişilebilmektedir.

31.2 Kullanıcıların EKAP’ta belirlemiş oldukları şifreler gizli olup sadece kullanıcının kendisi tarafından değiştirilebilecektir. Kullanıcı, belirlemiş olduğu şifre ile yapmış olduğu iş ve işlemlerden sorumlu olduğu gibi, şifresinin gizliliğinden ve güvenliğinden de sorumlu olacaktır. Tanımlanmış olan şifrelere hiçbir şekilde erişim olmadığından, kullanıcıların şifrelerini unutmaları durumunda EKAP Etkileşim Merkezini arayarak şifrelerini sıfırlamaları gerekmektedir. Kullanıcılar şifre sıfırlama işleminden sonra yeni şifrelerini belirleyebileceklerdir.

31.3 (**Ek madde: 04/03/2017-29997 R.G./2. md.**)Elektronik İhale Uygulama Yönetmeliğinin 7 nci maddesinde istenen bilgilerin EKAP üzerinde eksiksiz, doğru ve güncel tutulması gerekmektedir. EKAP’a kayıtlı gerçek veya tüzel kişiler tarafından anılan maddenin beşinci fıkrasında belirtilen bilgilerde değişiklik yapılmasının gerektiği hallerde bu değişikliklerin, en geç değişiklik tarihini izleyen 7 (yedi) gün içinde ancak her durumda son başvuru veya ihale tarihinden önce, son başvuru veya ihale tarihinden sonra gerçekleşen değişikliklerin sözleşme imzalanmadan önce güncellenerek EKAP’a kaydedilmesi zorunludur. (**Ek cümleler:RG-20/6/2021-31517**)⁽²⁾ Bilgilerin doğrudan EKAP’taki kayıtlardan temin edildiği hallerde, bu bilgilerin güncel olmadığına anlaşılması durumunda teklifler değerlendirme dışı bırakılır. Ayrıca ticaret siciline kayıtlı bilgiler ile EKAP’ta yer alan bilgiler arasında çelişki olması halinde, ticaret sicilindeki bilgiler esas alınacaktır.

Madde 32- (Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./ 11.md.) EKAP' a kayıtlı olan gerçek veya tüzel kişilerin EKAP üzerinden gerçekleştirilebilecekleri işlemler

32.1 İhale takip işlemleri

32.1.1 EKAP'a kayıtlı olan gerçek veya tüzel kişiler, belirledikleri kriterlere göre EKAP'ta yayımlanan "Ön İlan", "İhale İlanı", "Düzeltilmiş İlan", "İptal İlanı", "Sonuç İlanı" ile istisna ve kapsam dışı ihale ilanlarına ilişkin arama yapabilir ve ilana ulaşabilir. Ayrıca, açılan ilan sayfasından ihale ve ön yeterlik dokümanına erişebilir ve ilana daha sonra hızlı erişebilmek için EKAP'ta oluşturulmuş ihale ajandasına ilgili ilanın internet bağlantısını ekleyebilir.

32.1.2 EKAP' a kayıtlı olan gerçek veya tüzel kişiler, ilgilendikleri ihalelere ilişkin kriterleri EKAP'a girmeleri durumunda, e-posta aracılığı ile belirledikleri kriterlere uygun ihale ilanlarından bilgilendirilir. Ayrıca, EKAP'ta kaydı yapılan ihalelere ve sonuçlanan ihalelere "İhale Ajandası" uygulaması üzerinden anlık olarak erişebilir ve detaylı bilgilere ulaşabilir.

32.2 EKAP üzerinden doküman indirilmesi

32.2.1 İhale ve ön yeterlik dokümanı bedel ödenmeksizin EKAP üzerinden indirilebilir. Ancak dokümanın bu şekilde indirilmesi ile istekli olabilecek sıfatı kazanılmaz. İstekli olabilecek sıfatı kazanılarak ihaleye başvuruda bulunulması veya teklif verilebilmesi (Ek ibare: 30/09/2020-31260 R.G./10. md.) ile şikâyet ve itirazın şikâyet başvurusunda bulunulabilmesi için, bu dokümanın EKAP'a (Değişik ibare: 30/09/2020-31260 R.G./10. md.) kayıtlı gerçek ve tüzel kişiler adına yetkili kılınan kişiler tarafından e-imza kullanılarak indirilmesi (Mülga ibare: 16.03.2019-30716 RG/12. md., yürürlük: 01.06.2019) gerekmektedir. (Mülga: 19.06.2018-30453/m RG/ 5. md.)

32.2.2 İlan yapılmayan ihalelerde ihale dokümanı EKAP üzerinden (Ek ibare: 30/09/2020-31260 R.G./10. md.) teklif vermeye davet edilmeyenlerce görülemez ve e-imza kullanılarak indirilemez.

32.2.3 İhale ve/veya ihale dokümanına ilişkin olarak idare tarafından yapılabilecek açıklama ve düzenlenebilecek zeyinamelere EKAP üzerinden erişilebilir.

32.3 EKAP duyuru ve mesaj işlemleri

32.3.1 EKAP'a kayıtlı olan gerçek veya tüzel kişiler, EKAP tarafından gönderilen özel mesaj ve duyurulara ulaşabilir.

Madde 33- (Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./ 12. md.) EKAP internet sayfası üzerinden erişilebilecek bilgiler

33.1 EKAP'a kayıt olma zorunluğu aranmadan da ihalelere ilişkin aşağıdaki bilgilere EKAP internet sayfası (<https://ekap.kik.gov.tr>) üzerinden erişilebilir ve belirlenen kriterlere göre sorgulama yapılabilir:

- İhalelere ilişkin detaylı bilgiler,
- İhale ilanları,
- İhalelere ilişkin itirazın şikâyet başvuru bedelleri,
- İhale ve ön yeterlik dokümanı,
- Yasaklılar listesi,
- Kamu İhale Kurulu tarafından itirazın şikâyet başvuruları üzerine alınan kararlar ve Kurul toplantı tarihinin ertesi gününden itibaren karar tutanakları,
- İtirazın şikâyet başvurularının durumlarına ilişkin bilgiler,
- Sözleşme devir işlemleri.

33.2 İhale ilanlarının yayımlandığı Kamu İhale Bülteni, EKAP internet sayfası üzerinden ihale türü bazında görülebilir ve Kurum tarafından belirlenen dosya formatında indirilebilir.

33.3 Sözleşme devri yapmak isteyen veya sözleşme devir alacak gerçek veya tüzel kişiler sorgulama işlemlerini "sözleşme devri sorgulama" sayfası aracılığı ile gerçekleştirebilirler.

33.4 EKAP'ın kullanımına ilişkin kılavuz videoları ve EKAP'ın kullanımına ilişkin "Sıkça Sorulan Sorular"a EKAP ana sayfasından ulaşılabilir.

33.5 EKAP üzerinde devreye alınan yeni uygulamalara ilişkin bilgilere ve bu uygulamalarla ilgili kullanım kılavuzlarına "EKAP'ta Yenilikler" bölümünden ulaşılabilir.

33.6 İdare ve isteklinin EKAP'ta karşılaştığı ve "Sıkça Sorulan Sorular" arasında bulamadığı soru ve sorunların çözümüne yönelik EKAP Etkileşim Merkezine Türkiye'nin her yerinden alan kodu çevirmeden şehir içi tarife ile 444 0 545 (444 0 KİK) numarasından, hafta içi 09.00 - 12.30 ile 13.30 - 18.00 saatleri arasında ulaşılabilir.

Madde 34- (Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./ 13. md.) KSP üzerinden yürütülmeye devam edilecek iş ve işlemler

34.1 Kamu Satılma Platformu (KSP) üzerinden İKN alınan ihalelere ilişkin tüm iş ve işlemler KSP üzerinden yürütülmeye devam edilecektir.

34.2 Çerçeve anlaşması KSP üzerinden yapılan münferit sözleşmeler için İKN alma, teyit, sonuç bildirim, sözleşme devri bildirim işlemleri KSP üzerinden yürütülmeye devam edilecektir. Çerçeve anlaşma kapsamında yapılan münferit sözleşmeler için yeni alınacak İKN'lerde, çerçeve anlaşmanın İKN'sinin alınmış olduğu yıl esas alınarak o yıl için verilen son İKN'den devam eden numaralar kullanılacaktır.

34.3 İKN'si KSP üzerinden alınan Kanun kapsamındaki bütün ihalelere, istisna kapsamındaki ihalelere ve kapsam dışı ihalelere ilişkin ihale ilanı oluşturma, teyit, sonuç bildirim, sözleşme devri bildirim işlemleri KSP üzerinden yürütülmeye devam edilecektir.

İKİNCİ KISIM

Özel Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Yapım İşi İhalelerine İlişkin Özel Hususlar

Madde 35-Yeterliğin belirlenmesinde istenilecek belgeler

35.1. Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 30 uncu maddesinde, aday veya isteklilerden yeterliklerinin belirlenmesi için istenilecek belgeler, yapım işinin yaklaşık maliyet değerine göre belirlenmiş olup (Ek-Y.1)'de yer alan tabloda gösterilmiştir. Ancak yeterlikleri tespit edilenler arasından belli sayıda adayın davet edilmesinin öngörüldüğü belli istekliler arasında ihale usulü ile yapılacak ihalelerde, ekonomik ve mali yeterliğe ilişkin (Mülga ibare: 13/8/2012-28383 R.G./2. md.) belgelerin, yaklaşık maliyetin eşik değere oranına bakılmaksızın istenilmesi zorunludur.

Madde 36- Ekonomik ve mali yeterliğe ilişkin belgeler (Değişik: 20/8/2011-28031 R.G./ 11. md.)

36.1 (Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./ 14.md.) Uygulama Yönetmeliğinin "İsteklinin iş hacmini gösteren belgeler" başlıklı 36 ncı maddesinin üçüncü fıkrasındaki kriterleri, ihalenin yapıldığı yıldan önceki yılda sağlayamayan aday veya istekliler, ihalenin yapıldığı yıldan önceki son altı yıla kadarki belgelerin ortalaması üzerinden söz konusu kriterleri sağlayabilirler. İş hacmini gösteren belge olarak gelir tablosu sunulması durumunda, ihalenin yapıldığı yıldan bir önceki yıldan itibaren geriye doğru olan yıllara ait gelir tablolarmın sırasıyla sunulması zorunludur. Örneğin; 2011 yılı Eylül ayında yapılacak olan bir ihalede, 2010 yılına ait gelir tablosu ile yeterlik kriterini sağlayamayan bir isteklinin, 2009-2010, 2008-2009-2010, 2007-2008-2009-

Poz No	Girdiler	Ö.Br.	Mik.	B.Fiy.	Tutarı
.....	Vida ve plastik dubel	Ad	XXX	XXX	0,54
.....	Levha xx mm (yangına dayanıklı)	m2	XXX	XXX	5,00
.....	Tc 60 Profilli-0,6mm	m	XXX	XXX	3,50
.....	TU 28 Prof.-0,5 mm	m	XXX	XXX	0,80
.....	Agraf 12 cm	Ad	XXX	XXX	0,51
.....	Agraf vidası	Kt	XXX	XXX	0,31
.....	Derz Bandı (cam.el.)	m	XXX	XXX	0,34
.....	Ses yal. bandı 5 cm	m	XXX	XXX	0,33
.....	Borazan vida	Kt	XXX	XXX	0,35
.....	Derz dol. alçısı harcı	m3	XXX	XXX	0,43
.....	Düz İşçi (taş.)	Sa	XXX	XXX	0,68
.....	Alçı levha ustası	Sa	XXX	XXX	3,25
.....	Alçı levha usta yar.	Sa	XXX	XXX	2,45
Kar ve genel giderler hariç toplam					18,49
Kar ve genel giderler (% 25)					4,62
TOPLAM TUTAR					23,11

Girdiler	Ö.Br.	Mik.	B.Fiy.	Tutarı
Agraf vidası	Kt	XXX	XXX	0,31
Ses yal. bandı5 cm	m	XXX	XXX	0,33
Derz Bandı (Cam E.)	m	XXX	XXX	0,34
Borazan vida	Kt	XXX	XXX	0,35
Derz dol. alçısı harcı	m3	XXX	XXX	0,43
Agraf 12 cm	Ad	XXX	XXX	0,51
Vida ve plastik dubel	Ad	XXX	XXX	0,54
Düz İşçi (taş.)	Sa	XXX	XXX	0,68
TU 28 Prof.-0,5 mm	m	XXX	XXX	0,80
Alçı levha usta yar.	Sa	XXX	XXX	2,45
Alçı levha ustası	Sa	XXX	XXX	3,25
Tc 60 Prof.-0,6mm	m	XXX	XXX	3,50
Levha xx mm (yangına dayanıklı)	m2	XXX	XXX	5,00

(NOT = Örnekteki iş kalemine ait analizdeki girdiler ve tutarları gerçek verileri yansıtmamaktadır, (38.1) maddesi için oluşturulmuş sayısal örnektir.)

Madde 39-Yuvarlama ve aritmetik hata

39.1. (Değişik: 20/4/2011-27911 R.G./15. md.) Birim fiyat teklif cetvelinde iş kalemleri için teklif edilen birim fiyatlar ve analizlerdeki rayiç fiyatlar, virgülden sonra iki ondalık basamaklı sayıdan fazla olacak şekilde yazılabilecektir.

39.2. (Değişik: 20/4/2011-27911 R.G./15. md.) Birim fiyat teklif cetvelinde, her bir iş kaleminin miktarı ile bu iş kalemi için teklif edilen birim fiyatın çarpımı sonucu bulunan tutar, analizlerde de her bir girdi miktarı ile rayicinin çarpımı sonucu bulunan tutar, virgülden sonra iki ondalık basamaklı sayıdan fazla olacak şekilde yazılabilecektir. Ancak toplam teklif tutarı, virgülden sonra en yakın iki ondalık basamaklı sayıya yuvarlanarak yazılacaktır. Yuvarlama işleminde yarım kuruş ve üzerindeki değerler bir kuruşa tamamlanacak; yarım kuruşun altındaki değerler ise dikkate alınmayacaktır.

39.3. Birim fiyat teklif cetvellerinde çarpım ve toplamlarda aritmetik hata yapan istekliler değerlendirme dışı bırakılacaktır. Kısmi teklife açık ihalelerde ise isteklinin aritmetik hata yapılan kısma ilişkin teklifi değerlendirme dışı bırakılacaktır.

Madde 40- İş deneyim belgelerinin düzenlenmesi ve onaylanması

40.1. Yönetmeliğin "İş deneyim belgesi düzenlemeye yetkili kurum ve kuruluşlar" başlıklı 43 üncü maddesinde; iş deneyim belgelerini düzenlemeye yetkili kurum ve kuruluşlar ile düzenlenen belgeleri onaylamaya yetkili kişiler belirtilmiştir. İş deneyim belgelerinin; Yönetmeliğin ekinde yer alan standart formlara uygun olarak düzenlenmesi, iş deneyim belgesini onaylamaya yetkili kişi tarafından, isim ve unvanı belirtilmek suretiyle imzalanması ve mühürlenmesi gerekmektedir.

40.2.(Ek:13/04/2013-28617 R.G./11. md.) Daha önce iş deneyim belgesi düzenlemeye yetkili iken özelleştirme sonucunda bu niteliğini kaybeden kurum ve kuruluşların, özelleştirme işlemlerinin tamamlandığı tarih öncesinde başlanılan ve anılan tarih sonrasında devam eden veya tamamlanan işleri için iş deneyim belgesi düzenlenmesi konusunda, Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 43 üncü maddesinin ikinci fıkrası hükümlerinin dikkate alınması ve özelleştirme sonrası dönemde ilgili mevzuatı uyarınca yapı denetimi veya kabulü gerçekleştirmeye yetkili kurum veya kuruluş tarafından iş deneyim belgelerinin düzenlenmesi gerekmektedir.

40.3. (Ek madde: 19.06.2018-30453/m RG/ 6. md., yürürlük: 19.07.2018^[5]) Yönetmeliğin 43 üncü maddesinin sekizinci fıkrasına göre düzenlenenler hariç EKAP üzerinden düzenlenen iş deneyim belgelerine, belgeye konu işin varsa esaslı unsuru ile belge tutarının iş grupları itibarıyla dağılımı yazılacaktır. Örneğin, bünyesinde köprü ve tünel iş kısımları bulunan bir yol yapımı işinde, belge tutarının ne kadarının AI, ne kadarının AII ve ne kadarının AV grubundan oluştuğu belirtilecektir. Aynı şekilde, bünyesinde sıhhi tesisat, havalandırma tesisatı, asansör, gaz tesisatı ve elektrik tesisatı işleri bulunan BII grubundaki bir idari bina yapımı işinde belge tutarının ne kadarının CI, CII, CIII, CIV ve DIV grubundan oluştuğu belirtilecektir. Anahtar teslimi götürü bedel teklif alınarak ihale edilen işlerde belge tutarının iş grupları itibarıyla dağılımı hesaplanırken sırasıyla yaklaşık maliyet hesabında ve ödemede esas alınan imalat grubu tutarının toplam içerisindeki oranı dikkate alınacaktır.

Madde 41- Özel sektörde gerçekleştirilen yapım işlerinde iş deneyim belgeleri ile alt yüklenici iş bitirme, iş denetleme ve iş yönetme belgeleri^[**]

41.1 Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 45 inci maddesinde; özel sektörde gerçekleştirilen yapım işlerinde iş deneyim belgesi düzenlenebilmesi için yapı ruhsatı ve yapı kullanma izin belgesinin sunulması gerektiği düzenlenmiştir. İlgili mevzuatı gereği adı geçen belgeler yerine başka izin veya ruhsat gerektiren yapım işlerinde, iş deneyim belgesi düzenlenebilmesi için ilgili mevzuatında tanımlanan belgelerin sunulması gerekmektedir. Bu çerçevede özel sektörde asansör montajı yapan yüklenicilerin yaptıkları işi tevsih amacıyla yapı ruhsatı ve yapı kullanma izin belgesi yerine, 18/11/2008 tarih ve 27058 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Asansör Bakım ve İşletme Yönetmeliğinin "Asansörlerin tescil" başlıklı 5 nci maddesi uyarınca asansörün monte edildiği binaya uygunluğu ile ilgili işlemlerin yapıldığına ilişkin belgeleri sunmaları yeterli kabul edilecektir.

41.2. Alt yüklenicilerin iş bitirme belgelerinin değerlendirilmesinde; yapılmış ise alt yükleniciye ait işin kısmi kabul tarihinin, kısmi kabul yapılmamış ise asıl sözleşmeye ilişkin işin geçici kabul tarihinin ilk ilan veya davet tarihinden geriye doğru son on beş yıl içinde olması şartı aranmalıdır.

(Ek: 13/04/2013-28617 R.G./12. md.) Alt yüklenicilere iş deneyim belgesi düzenlenebilmesi için, ilgili alt yüklenicinin idarenin onayıyla ihale konusu işin ifasında görev almış olması gerekli olup, bu şartın sağlanmadığı hallerde alt yüklenici iş deneyim belgesi düzenlenemez ve bu kapsamdaki işler idarelerce iş deneyimi olarak kabul edilemez.

41.3. Alt yüklenici bünyesinde görev yapan mühendis veya mimarlara, iş denetleme ve iş yönetme belgesi düzenlenmeyecektir.

41.4. (Değişik: 24/09/2013-28775R.G./1. md.; Mülga madde: 25/01/2017-29959 R.G./6. md.)

41.5. (Değişik: 24/09/2013-28775 R.G./1. md.) Uygulama Yönetmeliğinin 47 nci maddesinde; iş deneyim belgesi düzenlemeye yetkili kurum ve kuruluşlarda, bir görevlendirme yazısına veya idari düzenlemeye dayalı olarak, sözleşme bedelinin en az % 80'i oranında fiilen görev yapmış olmak şartıyla, yapım ve/veya teknik işlerden sorumlu olan; şube müdürü, proje müdürü, kontrol amiri, inşaat ve tesisat müdürü ve yardımcısı ve bunlarla aynı teknik seviyede görev yapanlar, il müdürü ve yardımcısı, bölge müdürü ve yardımcısı ile yapım ve/veya teknik işler daire başkanı ve

yardımcıları, yapım ve/veya teknik işlerden sorumlu genel müdür yardımcılarını ve genel müdür olarak görev yapanlara, iş yönetme belgesi düzenleneceği hüküm altına alınmış, Uygulama Yönetmeliğinin 46 ncı maddesinde, yönetme görevlerinde bulunanların iş deneyim tutarının yönettikleri tutarlar üzerinden belirleneceği, ancak işin tamamında veya bir kısmında aynı sıfat ve görev unvanı ile eşzamanlı görev yapan birden fazla yönetici olması halinde belge tutarının, yöneticilerin sayısına bölünerek bulunan tutarlar üzerinden hesaplanacağı düzenlenmiştir.

41.5.1. Söz konusu hükümler uyarınca; iş yönetme belge tutarları, fiilen yönetme görevinde bulunan iş tutarları üzerinden belirlenecektir. Ancak işin tamamında veya bir kısmında aynı sıfat ve görev unvanı ile eşzamanlı yönetme görevinde bulunan başka görevliler de bulunması durumunda; yönetme görevinde bulunanların belge tutarlarının hesaplanmasında, fiilen yönetme görevinde bulunan iş kısımlarının dikkate alınması gerekmekte olup görev alanı ile ilgili olmayan iş kısımlarının belge düzenlenmesi sırasında dikkate alınması mümkün bulunmamaktadır. Örneğin, ihale edilen bir yapım işinde, yapım işlerinden sorumlu iki şube müdürünün görevli olduğu, söz konusu şube müdürlerinin de farklı daire başkanlarına/yardımcılarına bağlı bulunduğu durumda, şube müdürlerinin belge tutarlarının, görev sınırları dahilinde fiilen yönettikleri ilgili iş kısımlarına ait sözleşme bedelleri üzerinden hesaplanması, daire başkanlarının/yardımcılarının belge tutarlarının ise sorumlu oldukları şube müdürlüklerine ait iş tutarları üzerinden belirlenmesi gerekmektedir.

41.6. (Değişik: 24/09/2013-28775 R.G./1.md.; Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./16. md., yürürlük: 19/08/2014)Sözleşme bedelinin en az % 80'i oranındaki işin bir kısmında denetleme, diğer kısmında yönetme görevinde bulunan mimar veya mühendislere, bu görevlerde buldukları sürede gerçekleştirilen toplam iş tutarı esas alınarak, kabulü yapılmış işler için (Standart Form-KİK030.1/Y), devam eden işler için ise (Standart Form-KİK030.2/Y) formu esas alınarak, ilgilinin denetleme ve yönetme görevi sırasında işin gerçekleşen tutarları ayrı ayrı yazılmak suretiyle tek bir iş denetleme veya iş yönetme belgesi düzenlenecektir. Belgenin adlandırılmasında, denetleme ve yönetme görevinde bulunan dönemlerden daha fazla iş tutarının gerçekleştirildiği görev esas alınır.

41.7.-(Mülga: 20/8/2011-28031 R.G./ 13 md.)

Madde 42-İş deneyim belgelerine ilişkin diğer hususlar

42.1. (Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./ 17. md.; Mülga madde: 30/09/2020-31260 R.G./11. md.)

42.2. 4734 sayılı Kanununun 20 inci maddesine göre belli istekliler arasında yapılacak ihalelerde; yeterliği tespit edilenler arasından belli sayıda adayın teklif vermek üzere davet edilmesinin öngörüldüğü durumlarda, ön yeterlik şartnamesinin (7.9.1.1.) maddesi uyarınca sunulacak en fazla üç işe ilişkin iş deneyim belgesinin benzer işe ait olma zorunluluğu olmayıp, ön yeterlik şartnamesinin (7.9.4.3) maddesi uyarınca yapılacak puanlamada benzer işe ait olmayan iş deneyim belgeleri de puanlamada değerlendirmeye alınacaktır. **(Ek: 20/8/2011-28031 R.G./ 14 md.)** (7.9.4.3) maddesine göre yapılan puanlamada; son 15 yıla ilişkin 3 iş deneyim belgesinin toplamı, adayın (7.5) maddesi kapsamında yeterlik için sunduğu iş deneyim belgesi tutarının, (7.9.4.1). maddesine göre tam puan için gereken tutardan fazla olan kısmı da ilave edilecektir.

42.3. (Ek: 20/8/2011-28031 R.G./ 14 md.) Yönetmeliğin 43 üncü maddesinin ikinci fıkrası gereği birden fazla kurum veya kuruluş tarafından iş deneyim belgesi düzenlenmesinin zorunlu olduğu tek sözleşme kapsamında yapılan işler için düzenlenen iş deneyim belgeleri iş deneyimini tevsik için kullanılabilir. Örneğin, tek sözleşme kapsamında 4 farklı belediye sınırları içinde yapılan bir yapım işi için söz konusu belediyeler tarafından düzenlenen 4 adet iş deneyim belgesi, başvuru veya teklif kapsamında sözleşme ile birlikte sunulması durumunda belge tutarları toplanmak suretiyle değerlendirmeye alınacaktır.

42.4. (Ek: 13/04/2013-28617 R.G./13. md.) Tüzel kişilik tarafından iş deneyim belgesi kullanılan ortağının teminat süresinin bitiminden önce ortaklıktan hastalık ve benzeri nedenlerle ayrılması durumunda sözleşmenin feshedilmesi, ancak kesin teminatın gelir kaydedilmemesi ve gerek tüzel kişilik gerekse iş deneyim belgesine sahip ortak hakkında yasaklama kararı verilmemesi gerekmektedir. Tüzel kişilik tarafından iş deneyim belgesi kullanılan ortağının ihale süreci devam ederken ölmesi veya iflası durumunda bu tüzel kişiliğin teklifi değerlendirme dışı bırakılacak, ancak geçici teminat gelir kaydedilmeyecek ve gerek tüzel kişilik gerekse ortak hakkında yasaklama işlemi uygulanmayacaktır.

Tüzel kişilik tarafından iş deneyim belgesi kullanılan ortağının sözleşmenin yürütülmesi aşamasında ve teminat süresinin bitiminden önce ölmesi **(Ek ibare: 08.08.2019-30856 R.G./1. md., yürürlük: 18.08.2019)** veya iflası durumunda, tüzel kişiliğin kendisine ait yeterlik koşulunu sağlayan iş deneyim belgesi sunması koşuluyla işi yürütebilmesi mümkün olup, bunun aksi durumlarda işin tasfiye edilmesi gerekmektedir.

42.5. (Ek madde: 08.08.2019-30856 R.G./1. md., yürürlük: 18.08.2019) Yüklencisinin ortak girişim olduğu işlerde, tüzel kişi pilot veya koordinatör ortak tarafından iş deneyimini tevsiklen sunulan iş deneyim belgesi sahibi ortağın, sözleşmenin yürütülmesi sırasında ölümü veya iflası durumunda;

a) İlgili ortak tarafından (pilot veya koordinatör) kendisine ait yeterlik koşulunu sağlayan iş deneyim belgesi sunulması durumunda sözleşmeye devam edilebilir.

b) İlgili ortak (pilot veya koordinatör) tarafından kendisine ait yeterlik koşulunu sağlayan iş deneyim belgesi sunulamaz ise diğer ortaklarca yeterlik koşulunu sağlayan iş deneyim belgesi sunulması ve idarenin uygun görmesi halinde, teminat dâhil o iş için pilot veya koordinatör ortağın yüklenmiş olduğu sorumlulukların üstlenilmesi kaydıyla sözleşme yenilenerek işe devam edilebilir.

c) İlgili ortak tarafından (pilot veya koordinatör) kendisine ait yeterlik koşulunu sağlayan iş deneyim belgesi sunulmaması veya diğer ortaklar tarafından yeterlik koşulunu sağlayan iş deneyim belgesi sunulmaması durumunda, sözleşme feshedilmek suretiyle hesabı genel hükümlere göre tasfiye edilerek kesin teminatlar iade edilir.

Madde 43- Mühendis veya mimarların mezuniyet belgeleri ile ihalelere katılmaları (Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./18. md., yürürlük: 10/06/2014)

43.1. 4734 sayılı Kanununun 62 nci maddesinin (h) bendi uyarınca; mühendis ve mimarların mezuniyet belgeleriyle elde ettikleri deneyimin, mühendis veya mimarların en az beş yıldır % 51 veya daha fazla hissesine sahip olduğu tüzel kişiler tarafından da kullanılabilmesi mümkün olup, bu kapsamda tüzel kişilerin ortaklarına ait mezuniyet belgelerini iş deneyimlerini tevsik amacıyla sunabilmeleri için, mezuniyet belgesi sahibi ortağın en az beş yıldır tüzel kişiliğin % 51 veya daha fazla hissesine sahip olduğunun, ihalenin ilk ilan veya davet tarihinden sonra **(Ek ibare: 12/06/2015-29384 R.G./3. md.; Mülga ibare: 13.06.2019-30800 R.G./9. md., yürürlük: 23.06.2019)** YMM, SMMM ya da ticaret ve sanayi odası/ticaret odası bünyesinde bulunan ticaret sicil müdürlükleri tarafından düzenlenen (KİK031.3/Y) nolu standart forma uygun belge ile tevsik edilmesi zorunludur.

43.2. Mezuniyet tarihinden sonra geçen süre on beş yıldan fazla olan mühendis ve mimarların, on beş yıldan fazla mezuniyet sürelerinin de değerlendirilebilmesi için, başvuru veya teklif kapsamında mezuniyet belgesi sunulan mühendis veya mimara ait yapım işine ilişkin bir iş deneyim belgesi (iş bitirme, iş durum, iş denetleme, iş yönetme) sunulması gerekli olup, iş deneyim belgesi sunulmaması durumunda mezuniyet tarihinden sonra geçen sürenin on beş yıldan fazlası dikkate alınmayacaktır. Bu kapsamda sunulacak iş deneyim belgesine konu işin, geçici kabul tarihinin veya gerçekleşme oranının toplam sözleşme bedelinin % 80'ine ulaştığı tarihin, ihale ilk ilan veya davet tarihinden geriye doğru son on beş yıl içinde olması koşulu aranmaz.

43.3. Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 48 inci maddesinde birden fazla iş deneyiminin toplanarak değerlendirilmeyeceği hüküm altına alınmıştır. Bu doğrultuda, mezuniyet belgeleri için 4734 sayılı Kanununun 62 nci maddesinin birinci fıkrasının (h) bendi uyarınca hesaplanan iş deneyim tutarları, iş deneyim (iş bitirme, iş durum, iş denetleme ve iş yönetme) belge tutarları ile toplanarak değerlendirilmeyecektir.

43.4. İş ortaklığında, pilot ortağın istenen asgari iş deneyim tutarının tamamını sağlaması durumunda; özel ortakların istenen asgari iş deneyim tutarının % 40'ından az olmamak üzere benzer işe ait olmayan bir yapım işine ilişkin iş deneyim belgesi sunmaları mümkündür. Ancak özel ortakların iş deneyimini tevsik amacıyla mezuniyet belgeleri sunması durumunda, mezuniyet belgelerinin ihale konusu iş veya benzer işe denk sayılacağı belirtilen mimarlık veya mühendislik bölümlerine ait olması gereklidir.

Madde 44- (Değişik başlık: 16/03/2019-30716 R.G./ 13. md., geçerlilik:18/03/2020) Yapım işlerinde ortaklık durum belgesi ve ortaklık tespit belgesi

44.1. (Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./20.md., yürürlük: 10/06/2014; Değişik:07/06/2014-29023 R.G./19. md., yürürlük: 19/08/2014) Tüzel kişi aday veya isteklilerin, ortaklarına ait iş deneyimini gösteren belgeleri sunmaları durumunda; Uygulama Yönetmeliğinin 39 uncu maddesinin dokuz, ve onbirinci fıkralarında yer alan hükümler uyarınca, (Mülga ibare: 16/03/2019-30716 R.G./ 3. md, geçerlilik:18/03/2020) ticaret ve sanayi odası/ticaret odası bünyesinde bulunan (Değişik ibare: 16/03/2019-30716 R.G./ 13. md, geçerlilik:18/03/2020) ticaret sicili müdürlükleri veya (Ek ibare: 12/06/2015-29384 R.G./3.md.; Mülga ibare: 13.06.2019-30800 R.G/10. md., yürürlük: 23.06.2019)YMM ya da SMMM tarafından düzenlenen belgeleri sunmaları zorunludur. Bu kapsamda;

a) (Değişik bent: 16/03/2019-30716 R.G./ 3. md, geçerlilik:18/03/2020) Tüzel kişiliğin en az bir yıldır yarısından fazla hissesine sahip ve Kanuna göre yapılacak ihalelere ilişkin sözleşmelerin yürütülmesi konusunda temsile ve yönetime yetkili ortağının iş bitirme/durum/yönetme/denetleme belgesi ile ihaleye katılım durumunda, ortaklık hisse oranları ve süreleri ile temsil ve yönetim yetkisine ilişkin olarak (KİK031.1/Y) nolu standart formun,

b) (Mülga bent: 07/06/2014-29023 R.G./19.md., yürürlük: 19/08/2014)

c) Tüzel kişiliğin en az beş yıldır % 51 veya daha fazla hissesine sahip ortağının mezuniyet belgesi ile ihaleye katılım durumunda; (Ek ibare: 16/03/2019-30716 R.G./ 3. md., geçerlilik:18/03/2020) ortaklık hisse oranları ve sürelerine ilişkin olarak (KİK031.3/Y) nolu standart formun, düzenlenerek başvuru veya teklif kapsamında sunulması gereklidir.

Madde 45- (Değişik: 30/07/2010-27657 R.G./2. md.; Değişik başlık: 07/06/2014-29023 R.G./21. md.) Sınır değer tespiti ve aşırı düşük teklifler

45.1. (Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./21.md.; Mülga: 12/06/2015-29384 R.G./4. md.)

45.1.1. (Değişik: 29/12/2010-27800-6.m. R.G./1 md.)Yapım işleri ihalelerinde, (Değişik ibare: 25/01/2017-29959 R.G./7. md.) 4734 sayılı Kanununun 36 ncı maddesi uyarınca ilk oturumda teklif mektubu ve geçici teminatını usulüne uygun sunan geçerli teklifler tespit edildikten sonra;

Yaklaşık maliyetin % 120'sinin üzerindeki ve % 40'ının altındaki teklifler dikkate alınmaksızın, geçerli tekliflerin aritmetik ortalaması ve standart sapması hesaplanır.

T_{ort1} : Geçerli tekliflerin (T_n) aritmetik ortalaması ($T_{ort1} = \frac{\sum T_n}{n}$)

σ : Geçerli tekliflerin standart sapması ($\sigma = \sqrt{\frac{\sum(T_n - T_{ort1})^2}{(n-1)}}$)
Aritmetik ortalamadan standart sapma çıkartılır ve eklenir.

$T_{ort1} - \sigma$

$T_{ort1} + \sigma$

Aritmetik ortalama değerinin standart sapma kadar aşağısı ve standart sapma kadar yukarısı arasında kalan bölgede yer alan tekliflerin tekrar ortalaması alınmak suretiyle, ikinci aritmetik ortalama bulunur.

T_i : Standart sapma aralığında kalan teklifler : $\{ T_i : (T_{ort1} - \sigma \leq T_i \leq T_{ort1} + \sigma) \}$

T_{ort2} : Standart sapma aralığında kalan tekliflerin (T_i) aritmetik ortalaması ($T_{ort2} = \frac{\sum T_i}{n}$)

Hesaplanan ikinci aritmetik ortalama yaklaşık maliyete bölünmek suretiyle (C) değeri elde edilir.

C : T_{ort2}/YM

(C) değeri aşağıdaki eşitliklerin ilgili olanında yerine konularak (K) değeri bulunur.

$C < 0,60 \rightarrow K = C$

$0,60 \leq C \leq 1,00 \rightarrow K = \frac{(3,2 C - C^2 - 0,6)}{(C+1)}$

$C > 1,00 \rightarrow K = \frac{(C^2 - 0,8 C + 1,4)}{(C+1)}$

Sınır değer aşağıdaki eşitlikten bulunur:

$SD (\text{Sınır değer}) = \frac{K \times T_{ort2}}{C \times N}$

45.1.1.1. (Değişik: 20/8/2011-28031 R.G./15 md.) Sınır değer eşitliğinde yer alan (N), "sınır değer katsayısı"nı temsil etmekte olup bu katsayı, 11/06/2011 tarihli ve 27961 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Yapım İşlerinde Benzer İş Grupları Tebliği"nde yer alan "B-Üstyapı (Bina) İşleri", "C-Sıhhi Tesisat ve Mekanik Tesisat İşleri", "D-Elektrik İşleri", "E-Elektronik ve İletişim İşleri" grubundaki yapım işleri ile bu işlerle ilgili tamamlama, onarım, sondaj, yıkma, güçlendirme ve montaj işlerinde (1,00), diğer yapım işlerinde (1,20)'dir. İhale konusu yapım işinin kapsamında farklı katsayılara tabi iş kısımlarının bulunması durumunda; sınır değer katsayısı, söz konusu kısımlardan toplam yaklaşık maliyeti içindeki ağırlık oranı en fazla olana göre belirlenir.

45.1.1.2. (Ek: 29/12/2010-27800-6.m. R.G./1 md.; Değişik: 23/8/2013-28744 R.G./ 1. md.)Gerekli görülmesi durumunda, (45.1.1.1.) maddesi uyarınca belirlenen sınır değer katsayıları yerine, işin niteliğine göre;

a) Mevzuatı uyarınca kendisine yapım işi yaptırma yetkisi verilen bakanlıklar tarafından, bakanlık merkez ve taşra teşkilatı ile bağlı, ilgili veya ilişkili olan idareleri için,

b) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından, (a) bendinde sayılan idareler dışındaki idareler için,

(1,00)'den küçük, (1,20)'den büyük olmamak üzere (N) sınır değer katsayıları belirlenebilir. Ayrıca Bakanlıklar tarafından ön proje üzerinden ihalesi yapılacak olan üst yapı işleri için (0,90)'dan küçük, (1,10)'dan büyük olmamak kaydıyla farklı katsayılar belirlenmesi de mümkündür. Belirlenen katsayılar, Resmî Gazete'de ilan edilir.

45.1.1.3. (Ek: 29/12/2010-27800-6.m. R.G./ 1 md.) İhalede uygulanacak sınır değer katsayısı, ihale ilanı veya davet mektubu ile idari şartnamenin "Diğer hususlar" başlıklı bölümünde belirtilir.

45.1.1.4. (Ek: 29/12/2010-27800-6.m. R.G./ 1 md.)Yaklaşık maliyetin % 120'sinin üzerinde ve % 40'ının altındaki teklifler dışında tek

geçerli teklif bulunması durumunda; “T_{ort2}” değeri tek geçerli teklife eşittir. Yaklaşık maliyetin % 40 - % 120 aralığında geçerli teklif bulunmaması durumunda; sınır değer yaklaşık maliyetin % 40’ıdır. (45.1.1.) maddesine göre yapılan hesaplama sonucunda sınır değer yaklaşık maliyetin % 40’ının altında çıkması durumunda sınır değer yaklaşık maliyetin % 40’ı olarak belirlenir.

Sınır değer hesaplanmasında idarelerin faydalanmasına yönelik olarak hazırlanan “Yapım işlerinde sınır değer hesaplama aracı” programına Kurumun (www.kik.gov.tr) internet sayfasından erişilebilir.

45.1.1.5. (Ek madde: 25/01/2017-29959 R.G./7. md.) Bu madde kapsamında sınır değer hesaplanmasında, 4734 sayılı Kanununun 36 ncı maddesi uyarınca ilk oturumda teklif mektubu ve geçici teminatını usulüne uygun sunan isteklilerin teklifleri “geçerli teklif” olarak dikkate alınacaktır.

45.1.2. Sınır değer altındaki teklif sahiplerinden yaklaşık maliyetin % 80’lik bölümünü oluşturan iş kalemleri/gruplarına ilişkin ayrıntılar yazılı olarak istenir. Bu çerçevede; istenen açıklamanın niteliği dikkate alınarak, isteklere beş (5) iş gününden az olmamak üzere makul bir süre verilir. **(Ek cümle: 19.06.2018-30453/m RG/ 7. md.)** Yazıda ayrıca, ihale konusu işe özgü alanlara (malzeme ocağı vb.) ilişkin olan ve açıklama istenecek girdi niteliğinde bulunan nakliyelere dair yaklaşık maliyet hesabında esas alınan mesafeler belirtilir.

45.1.2.1. İhale komisyonunca, (38.1) maddesi kapsamında idarece hazırlanan “sıralı iş kalemleri/grupları listesi” kullanılarak yaklaşık maliyetin % 80’lik kısmına giren iş kalemleri/grupları belirlenir.

Sıralı listeye göre, tutarların yaklaşık maliyete oranlarının kümülatif toplamı % 80 oranına kadar olan iş kalemleri/grupları ile kümülatif toplama eklendiğinde % 80 oranının aşılmasına neden olan iş kalemleri/grubu, sorgulamaya tabi tutulacak olan iş kalemleri/grupları olarak belirlenecektir. Bunların dışında kalan iş kalemleri/grupları için sorgulama yapılmayacaktır.

45.1.2.2. İhale komisyonu tarafından, açıklama istenilmesi gereken iş kalemleri/gruplarına ait idarece (38.1) maddesine göre oluşturulan “sıralı analiz girdileri listesi” kullanılarak tutarı kar ve genel gider hariç analiz toplamının % 3’üne eşit ve bu tutarın altında olan analiz girdileri tespit edilecektir.

Yaklaşık maliyeti oluşturan iş kalemleri/grubu analizlerindeki analiz girdilerinden, tutarı kar ve genel gider hariç analiz toplamının %3’üne eşit ve altında olanlar için isteklerden açıklama yapılması istenilmeyecektir.

Tutarı, kar ve genel gider hariç analiz toplamının % 3’üne eşit veya altında olması nedeniyle sorgulamaya tabi tutulmayacak analiz girdilerinin tutarlarının kümülatif toplamının kar ve genel gider hariç analiz toplamının %15’ini aşması durumunda; en küçük tutardan itibaren kümülatif toplamda % 15’lik tutarın aşılmasına neden olan analiz girdisi belirlenecek, tutarı bu girdinin tutarından daha az olan girdiler için açıklama istenilmeyecektir.

Aynı girdinin yaklaşık maliyeti oluşturan birden fazla iş kalemleri/grubunun analizinde yer alması halinde bu girdinin oranı her analiz için ayrı ayrı değerlendirilerek analiz toplamının % 3’ünün altında kalıp kalmadığına göre işlem yapılır. Herhangi bir analizdeki oran %3’ün üstünde olan analiz girdisi için açıklama istenilecektir.

Analizlerdeki işçilik girdisi, tutarları analiz toplamının % 3’üne eşit veya altında olsa dahi, açıklama istenilmeyecek girdiler arasında yer alamaz.

45.1.2.3. İhale komisyonu teklifleri aşırı düşük olarak tespit edilen isteklilerden (45.1.2.1) maddesinde belirlediği iş kalemleri/grupları için isteyeceği açıklama ile ilgili yazıda, (45.1.2.2) maddesine göre açıklama istenilmeyecek olan analiz girdilerini de belirtecektir.

İstekler, teklifi kapsamında yer alan iş kalemleri/grupları için hazırlayacakları analizlerde (45.1.2.2) maddesine göre açıklama istenilmeyecek olan analiz girdileri de dahil analizlerini oluşturan tüm girdileri göstereceklerdir.

Örnek:

Yaklaşık maliyeti 100.000 TL olan bir ihalede; ihale komisyonu, (38.1) maddesine göre idarece oluşturulan “sıralı iş kalemleri/grupları listesi” ni kullanarak yaklaşık maliyete oranlarının kümülatif toplamı % 80 den küçük olan (0,6888) 8, 9 ve 10 nolu iş kalemleri/grupları ile kümülatif toplama eklendiğinde % 80 oranının aşılmasına neden olan 4 nolu iş kalemleri/grubunu açıklama istenilecek iş kalemleri/grupları olarak belirleyecektir.

Sıralı iş kalemleri/grupları listesi

İş kalemleri/grubu No	İş kalemleri/grubu adı	Tutarı	Tutar/YM	Kümülatif toplam
8	.....	32.000	0,3200	0,3200
9	.....	20.000	0,2000	0,5200
10	.....	16.880	0,1688	0,6888
4	.....	15.000	0,1500	0,8388
6	.....	9.600	0,0960	0,9348
7	.....	2.400	0,0240	0,9588
3	.....	2.250	0,0225	0,9813
5	.....	1.000	0,0100	0,9913
2	.....	750	0,0075	0,9988
1	.....	120	0,0012	1,0000
	TOPLAM	100.000	100,0000	

Sorgulama yapılacak olan “4” nolu iş kalemleri/grubunun kar ve genel gider hariç birim fiyatının 18,49 TL olduğu varsayıldığında, ihale komisyonu tarafından, tutarı 18,49 TL’nin % 3’ü olan (18,49x0,03=0,55) 0,55 TL’ye eşit veya altında kalan analiz girdileri “*vida ve plastik dupel, agraf 12 cm, agraf vidası, derz bandı, ses yalıtım bandı, borazan vida, derz dolgu alçısı harcı*” olarak tespit edilecektir.

Ancak söz konusu girdilerin tutarları toplamı olan 2,81 TL’nin, 4 nolu iş kaleminin kar ve genel gider hariç analiz toplamının (birim fiyatının) % 15’i olan (18,49x0,15=2,77) 2,77 TL’den fazla olması nedeniyle sıralı analiz girdileri tablosuna göre 2,77 TL’lik tutarın aşılmasına neden olan “*vida ve plastik dubel*” açıklama yapılması gerekli olmayan analiz girdileri içinden çıkarılacak ve “*agraf 12 cm, agraf vidası, derz bandı, ses yalıtım bandı, borazan vida, derz dolgu alçısı harcı*” açıklama yapılmasına gerek olmayan analiz girdileri olarak ihale komisyonunca tespit edilecektir.

İş kalemleri / grubu analizi

İş kalemleri / grubu No : 4	Yangına dayanıklı alçı duvar levhaları ile metal iskeletli giydirme duvar yapılması (..... Duvar Levhası ile)	Ölçü Birimi m2			
Poz No	Girdiler	Ö Br.	Miktarı	B.Fiyatı	Tutarı*
.....	Vida ve plastik dubel	Ad	XXX	XXX	0,54
.....	Levha xx mm (yangına dayanıklı)	m2	XXX	XXX	5,00
.....	Tc 60 Profilli-0,6mm	m	XXX	XXX	3,50

.....	TU 28 Profilli-0,5 mm	m	XXX	XXX	0,80
.....	Agraf 12 cm	Ad	XXX	XXX	0,51
.....	Agraf vidası	Kt	XXX	XXX	0,31
.....	Derz Bandı (Cam el.)	m	XXX	XXX	0,34
.....	Ses yalıtım bandı 5 cm	m	XXX	XXX	0,33
.....	Borazan vida	Kt	XXX	XXX	0,35
.....	Derz dolgu açısı harcı	m3	XXX	XXX	0,43
.....	Düz İşçi(taş.)	Sa	XXX	XXX	0,68
.....	Alçı levha ustası	Sa	XXX	XXX	3,25
.....	Alçı levha usta yar.	Sa	XXX	XXX	2,45
Kar ve genel giderler hariç toplam					18,49
Kar ve genel giderler (% 25)					4,62
TOPLAM TUTAR					23,11

Sıralı analiz girdileri tablosu

Girdiler	Ö.B.	Miktarı	B.Fiyatı	Tutarı	Kümülatif Toplam	
Agraf vidası	Kt	XXX	XXX	0,31	0,31	Açıklama yapılması istenilmeyecektir
Ses yalıtım bandı 5 cm	m	XXX	XXX	0,33	0,64	Açıklama yapılması istenilmeyecektir
Derz Bandı (Cam el.)	m	XXX	XXX	0,34	0,98	Açıklama yapılması istenilmeyecektir
Borazan vida	Kt	XXX	XXX	0,35	1,33	Açıklama yapılması istenilmeyecektir
Derz dolgu açısı harcı	m3	XXX	XXX	0,43	1,76	Açıklama yapılması istenilmeyecektir
Agraf 12 cm	Ad	XXX	XXX	0,51	2,27	Açıklama yapılması istenilmeyecektir
Vida ve plastik dubel	Ad	XXX	XXX	0,54	2,81	
Düz İşçi(taş.)	Sa	XXX	XXX	0,68		
TU 28 Profilli-0,5 mm	m	XXX	XXX	0,80		
Alçı levha usta yar.	Sa	XXX	XXX	2,45		
Alçı levha ustası	Sa	XXX	XXX	3,25		
Tc 60 Profilli-0,6mm	m	XXX	XXX	3,50		
Levha xx mm (yangına dayanıklı)	m2	XXX	XXX	5,00		

(NOT = Örnekteki iş kalemine ait analizdeki girdiler ve tutarları gerçek verileri yansıtmamaktadır, (45.1.2.1) ve (45.1.2.2) maddesi için oluşturulmuş sayısal örnektir.)

45.1.3. (Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./ 22.md.) İsteklilerden teklifleri kapsamında analiz ve hesap cetveli sunmaları istenmeyecektir. Analizler ve hesap cetveli, Kanunun 38 inci maddesi uyarınca teklif fiyatı aşırı düşük olarak tespit edilen isteklilerin tekliflerinin önemli bileşenleri ile ilgili ayrıntıların belirlenmesi amacıyla, sadece aşırı düşük teklif sahibi isteklilerden istenecektir. Bu çerçevede; teklif fiyatının aşırı düşük olduğu tespit edilen istekliler tekliflerinde önemli olduğu tespit edilen bileşenlerine ilişkin olarak yapacakları açıklama kapsamında;

a) Anahtar teslimi götürü bedel işlerde, toplam teklif bedelini oluşturan iş kalemleri ve/veya iş gruplarına ait miktarlar ve bunlara ait birim fiyatların gösterildiği hesap cetveli ile açıklama istenen iş kalemleri ve/veya iş gruplarının birim fiyatlarına ilişkin ihale dokümanında verilen analiz formatına uygun analizleri,

b) Teklif birim fiyatlı işlerde; açıklama istenen iş kalemlerinin birim fiyatlarına ilişkin olarak ihale dokümanında verilen analiz formatına uygun analizleri

sunacaklardır. Sorgulamaya konu edilmeyen iş kalemleri/grupları için analiz sunulması istenmeyecektir.

Anahtar teslimi götürü bedel teklif alınan ihalelerde istekli tarafından sunulacak hesap cetvelinde, sorgulamaya tabi tutulmayan iş kalemlerinin ve/veya iş gruplarının her biri için miktar ve birim fiyatların ayrı ayrı gösterilmesi zorunlu olmayıp, sorgulanmayan iş kalemlerinin tamamı için teklif edilen toplam bedelin gösterilmesi yeterlidir.

45.1.4. (Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./ 23.md.) İdare tarafından ihale dokümanı kapsamında;

a) Teklif birim fiyatlı işlerde; her bir iş kaleminin yapım şartlarına, tarif ve içeriğine göre analizde yer almasını istediği “malzeme, işçilik, makine ve diğerleri (varsa; nakliyeler, inşaat yerindeki yükleme, boşaltma, yatay ve düşey taşımalar, zamlar vb.)” sadece girdi cinslerinin belirlendiği, analiz girdileri ile miktarlarının ve tutarlarının belirtilmediği,

b) Anahtar teslimi götürü bedel işlerde; iş kalemleri ve/veya iş gruplarının yapım şartlarına bağlı kalınarak, her bir iş kalemi/iş grubunun içeriğine göre analizde yer almasını istediği “malzeme, işçilik, makine ve diğerleri (varsa; nakliyeler, inşaat yerindeki yükleme, boşaltma, yatay ve düşey taşımalar, zamlar vb.)” sadece girdi cinslerinin belirlendiği, analiz girdileri ile miktarlarının ve tutarlarının belirtilmediği,

(Ek-Y.2)'de yer alan örneğe uygun analiz formatının isteklilere verilmesi, isteklilerin de tekliflerinin aşırı düşük olarak tespit edilerek kendilerinden açıklama istenmesi durumunda, yapacakları açıklamada sunacakları analizlerin verilen bu formata uygun olması gerekmektedir.

İdare tarafından bütün iş kalemleri/iş grupları için tek bir analiz formatı düzenlenebileceği gibi, iş kalemleri/iş gruplarının yapım şartlarına göre birden fazla analiz formatı da düzenlenebilir. Ancak bu durumda, idare ihale dokümanında hangi analiz formatının hangi iş kalemleri/iş grupları için kullanılacağını belirtmek zorundadır.

Kamu kurum ve kuruluşlarınca yayımlanmış birim fiyatlar ile uyumlu olmayan iş kalemleri (özel iş kalemleri) ile idarelerce tasarlanan ve birden fazla iş kalemini ihtiva eden iş kalemleri (paçal iş kalemi) için bu iş kalemlerinde bulunan analiz girdileri ve miktarlarının gösterildiği analiz formatlarının, ihale dokümanı kapsamında (**Değişik ibare: 16/03/2019-30716 R.G./14.md.**) veya aşırı düşük tekliflere yönelik açıklama istenmesine ilişkin yazı ekinde verilmesi gerekmektedir. Ancak idarece niteliği gereği analiz formatı hazırlanamayan iş kalemlerine ilişkin isteklilerin açıklamaları kapsamında analiz sunmalarına gerek olmayıp, anılan iş kalemlerine ilişkin açıklamalar 45.1.13 maddesi uyarınca yapılabilir.

45.1.5. (Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./ 24.md.) İsteklilerin iş kalemleri/iş grupları için kamu kurum ve kuruluşlarınca yayımlanmış cari yıl birim fiyatları veya bu fiyatlardan daha yüksek fiyatları teklif etmeleri ve söz konusu iş kalemleri/grupları için; hangi kamu kurum ve kuruluşunun birim fiyatını kullandıklarını, birim fiyat poz numarasını da yazmak suretiyle liste halinde belirterek açıklamaları kapsamında sunmaları durumunda analiz düzenlemeleri zorunlu değildir. Bu kapsamda; isteklilerin, kamu kurum ve kuruluşlarınca yayımlanmış “kar ve genel gider içermeyen birim fiyatları” üzerine, kendi belirledikleri “kar ve genel gider” ilave ederek birim fiyatlarını oluşturmaları durumunda da; hangi kamu kurum ve kuruluşunun “kar ve genel gider hariç birim fiyatını” kullandıklarını ve kendi belirledikleri “kar ve genel gider” tutarını yazmak suretiyle liste halinde belirterek açıklamaları

kapsamında sunmaları halinde de, söz konusu iş kalemleri/iş grupları için analiz düzenlemeleri zorunlu değildir. Bu kapsamda isteklilerin analiz düzenlemeleri zorunlu olmayan söz konusu iş kalemleri/grupları için 45.1.13 maddesinde belirtilen belgeleri sunmalarına da gerek bulunmamaktadır.

Örneğin; isteklinin, "150 dozlu demirsiz beton" iş kalemi için Bayındırlık ve İskan Bakanlığının 16.001 poz numaralı birim fiyatını (2010 B.F: 97,86 TL) teklif etmesi, "200 dozlu demirsiz beton" iş kalemi için Bayındırlık ve İskan Bakanlığının 16.002 poz numaralı birim fiyatının (2010 B.F: 104,00 TL) üzerinde 105,00 TL teklif vermesi, 250 dozlu demirsiz beton" iş kalemi için Bayındırlık ve İskan Bakanlığının 16.003 poz numaralı birim fiyatının kar ve genel gider hariç tutarına, (110,13/1,25=88,10 TL) kendi belirlediği % 18 kar ve genel gider karşılığı eklemek suretiyle 103,96 TL (88,10 x 1,18) teklif etmesi ve teklif ettiği söz konusu birim fiyatları aşağıdaki örnek listede gösterildiği şekilde tablo halinde göstermesi durumunda; bu üç iş kalemi için analiz düzenlemesi zorunlu değildir.

Kamu kurum ve kuruluşlarının yayımlanmış birim fiyatları kullanılarak oluşturulan teklif birim fiyat listesi (Örnek)							
Sıra No	Poz No	İş kaleminin adı	Kamu kurum ve kuruluş birim fiyatları			Teklif	
			Birim fiyatı alınan kurum/kuruluş	Kar ve genel gider dahil birim fiyat (TL)	Kar ve genel gider hariç birim fiyat (TL)	Teklif edilen kar ve genel gider (TL)	Teklif edilen birim fiyat (TL)
1	16.001	150 dozlu demirsiz beton	Bayındırlık ve İskan Bakanlığı	97,86			97,86
2	16.002	200 dozlu demirsiz beton	Bayındırlık ve İskan Bakanlığı	104,00			105,00
3	16.003	250 dozlu demirsiz beton	Bayındırlık ve İskan Bakanlığı	110,13	88,10	15,86	103,96
...	...	...	...				

İş kalemleri/grupları için, kamu kurum ve kuruluşlarınca yayımlanmış birim fiyatlar esas alınarak teklif sunulmuş olmakla birlikte; yukarıda belirtildiği şekliyle liste halinde belirtilmemesi durumunda, söz konusu iş kalemleri/grupları için analiz sunulması zorunludur.

İlan veya davet tarihinde cari yıl birim fiyatın yayımlanmamış olması durumunda, istekli tarafından önceki yılın yayımlanmış birim fiyatları kullanılabilir.

45.1.6. (Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./ 25.md.) Analizler ile yardımcı ve/veya alt analizlerde, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından belirlenerek yayımlanmış rayiçleri kullanan ve söz konusu rayiçleri poz numaralarını da belirtmek suretiyle liste halinde sunan isteklilerin, söz konusu rayiçlere ilişkin olarak 45.1.13 maddesinde belirtilen belgeleri sunmalarına gerek bulunmamaktadır.

45.1.7. İstekliler tarafından, inşaat iş kalemleri/iş grupları dışında yer alan sıhhi tesisat, kalorifer tesisatı, müşterek tesisat, havalandırma, brülör, asansör, elektrik tesisatı vb. iş kalemleri/iş gruplarına ait analiz sunulması yerine bu iş kalemi/iş gruplarına ait malzeme ve montaj bedelini ayrı ayrı gösterecek şekilde açıklama yapılması kabul edilecektir.

45.1.8. Aşırı düşük teklifine ilişkin olarak yaptığı açıklamada sunduğu analizler, ihale dokümanı kapsamındaki analiz formatına, birim fiyat tariflerine, idarece tanımlanan yapı şartlarına veya teknik şartnameye uygun olmayan, analiz fiyat tutarları teklif fiyatların üzerinde olan isteklilere ait teklifler reddedilecektir. Analizler üzerinde yapılan incelemede; çarpım ve toplamlarda hesaplama hatası bulunması durumunda, analiz girdilerine ait fiyatlar esas alınarak, hesaplama hatası ihale komisyonu tarafından re'sen düzeltilir. Bu şekilde düzeltilmiş analiz fiyatı, teklif fiyatın üzerinde olan isteklilerin teklifleri reddedilir.

45.1.9. (Değişik: 20/8/2011-28031 R.G./ 16 md.) İş kalemleri/gruplarına ait analizler ile yardımcı ve/veya alt analizlerde yer alan işçilik fiyatları ihale tarihinde yürürlükte olan saatlik asgari ücretin altında olamaz.

45.1.10. (Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./ 26.md.) İhale komisyonu, sınır değer altındaki tekliflerin önemli bileşenlerini;

- Yapım yönteminin ekonomik olması,
- Seçilen teknik çözümler ve yapım işinin yerine getirilmesinde kullanılacak avantajlı koşullar,
- Teklif edilen yapım işinin özgünlüğü,

gibi hususlarda istekliler tarafından yapılan yazılı açıklamaları da dikkate almak suretiyle değerlendirir ve ihaleyi sonuçlandırır.

45.1.11. (Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./ 27.md.) Yapım yönteminin ekonomik olması hususunda bir açıklamada bulunulması durumunda; kullanılan yapım yöntemi ve teknolojinin sağlayacağı maliyet avantajının açıklanması gereklidir.

45.1.12. (Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./ 28.md.) Seçilen teknik çözümler, yapım işinin yerine getirilmesinde kullanılacak avantajlı koşullar veya yapım işinin özgünlüğü hususunda bir açıklamada bulunulması durumunda; belirtilen çözüm, avantajlı koşul ve özgünlük sayesinde elde edilen maliyet avantajı açıklanmalıdır.

45.1.13. (Değişik: 20/8/2011-28031 R.G./ 17. md.; Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./ 29. md.) Teklifi aşırı düşük bulunan isteklilerin, tekliflerinde önemli olduğu tespit edilen bileşenler ile ilgili olarak 4734 sayılı Kanunun 38 inci maddesi uyarınca yapacakları açıklamada, sorgulamaya konu iş kalemlerine/gruplarına ilişkin analizler ile bu analizlere dayanak teşkil eden bilgi ve belgeleri sunmaları gerekmektedir.

İsteklilerin analizlerine dayanak teşkil eden bilgi ve belgeler;

- Üçüncü kişilerden alınan fiyat teklifleri,
- Çimento ve demir ürünleri için ilan edilmiş üretici fiyat tarifeleri,
- Kamu kurum ve kuruluşları tarafından sunulan mal ve hizmetlere ilişkin ilan edilmiş fiyat tarifeleri veya bunlardan alınmış fiyat teklifleri,
- Kamu kurum ve kuruluşları tarafından ilgili mal veya hizmetlere ilişkin ilan edilen asgari fiyatlar,
- Ürettiği, aldığı veya sattığı mallara ilişkin maliyet/satış tutarı tespit tutanakları,
- Stoğunda bulunan mallara ilişkin stok tespit tutanakları,
- İdarece istenmesi durumunda yardımcı analizler v.b. dir.

İstekliler tekliflerine ilişkin olarak yukarıda sayılan belgelerden kendileri için uygun olanları açıklamaları kapsamında sunacaklardır.

Yukarıda sayılan bilgi ve belgelerin herhangi biri ile açıklama yapılmasının fiilen mümkün olmadığı durumlarda, istekliler tarafından gereğesi belirtilmek suretiyle ilgili mevzuatına göre son 12 ay içinde düzenlenen açıklamaya elverişli diğer bilgi ve belgeler kullanılarak da açıklama yapılabilir (Örnek: Yurt dışından ithal edilen mallara ilişkin olarak gümrük giriş beyannamesi kullanılarak açıklama yapılabilir). Yüklenicinin dışında üçüncü kişilerce inşaat mahallinde imal edilen ve esaslı başka bir işçilik veya malzeme katkısı yapılmaksızın yapıya monte edilen iş kalemlerinin üçüncü kişilerden alınan fiyat teklifleri ile açıklanması durumunda, bu iş kalemlerine ilişkin analiz sunulması zorunlu değildir. Ayrıca, istekliler tarafından teklif kapsamındaki harita, kadastro ve proje işlerine ilişkin yapılacak açıklamalarda üçüncü kişilerden alınan fiyat tekliflerinin sunulması yeterlidir.

45.1.13.1. (Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./ 30.md.) Teklifi oluşturan maliyet bileşenlerine ilişkin üçüncü kişilerden fiyat teklifi alınması durumunda, öncelikli olarak fiyat teklifini veren kişiyle tam tasdik sözleşmesi yapan veya beyannamelerini imzalamaya yetkili olan meslek mensubu tarafından ilgisine göre teklife konu mal veya hizmet için maliyet tespit tutanağı (Ek-O.5) veya satış tutarı tespit tutanağı (Ek-O.6) düzenlenecektir. **(Değişik ibare: 30/09/2020-31260 R.G./12. md.)**Tutanaklar fiyat teklifinin dayanağı olarak düzenlenecek olup, aşırı düşük teklif açıklaması kapsamında sunulacaktır.

Maliyet tespit tutanağı dayanak alınarak fiyat teklifi sunulabilmesi için, fiyat teklifinin mamul/mala ilişkin olması halinde mamul/malın birim fiyatının, tutanakta tespit edilen ağırlıklı ortalama birim maliyetin altında olmaması; fiyat teklifinin hizmete ilişkin olması halinde ise bu hizmetin birim fiyatının, tutanakta tespit edilen toplam birim maliyetin altında olmaması, bu tespitin (Ek-O.5) formunda yapılması, fiyat teklifi üzerine meslek mensubu tarafından *"Bu fiyat teklifindeki birim fiyatın, mükellefin yasal defter ve belgelerine göre tarafımca düzenlenerek onaylanan (.../.../...) tarih ve (...) sayılı maliyet tespit tutanağındaki ortalama/toplam birim maliyet tutarının altında olmadığını beyan ederim."* ibaresinin yazılarak imzalanması ve iletişim bilgileri de belirtilmek suretiyle kaşelenmesi/mühürlenmesi gerekmektedir. **(Ek cümle: 30/09/2020-31260 R.G./12. md.)** Mala ilişkin fiyat teklifi verilebilmesi için ayrıca fiyat teklifini veren kişi tarafından son veya bir önceki geçici vergi beyanname döneminde ihale konusu işte kullanılması öngörülen fiyat teklifi konusu mal miktarının en az 1/20'si kadar alın yapılmış olması gerekir.

Satış tutarı tespit tutanağı dayanak alınarak fiyat teklifi sunulabilmesi için **(Ek ibare: 30/09/2020-31260 R.G./12. md.)** öncelikle fiyat teklifini veren kişi tarafından son veya bir önceki geçici vergi beyanname döneminde ihale konusu işte kullanılması öngörülen fiyat teklifi konusu mamul/mal/hizmet miktarının en az 1/20'si kadar satış yapılmış olması, teklif edilen birim fiyatın, ilgili tutanakta tespit edilen ağırlıklı ortalama birim satış tutarının % 80'inin altında olmaması, bu tespitin (Ek-O.6) formunda yapılması, fiyat teklifi üzerine meslek mensubu tarafından *"Bu fiyat teklifindeki birim fiyatın, mükellefin yasal defter ve belgelerine göre tarafımca düzenlenerek onaylanan (.../.../...) tarih ve (...) sayılı satış tutarı tespit tutanağındaki ağırlıklı ortalama birim satış tutarının % 80'inin altında olmadığını beyan ederim."* ibaresinin yazılarak imzalanması ve iletişim bilgileri de belirtilmek suretiyle kaşelenmesi/mühürlenmesi gerekmektedir.

Üçüncü kişilerden alınan fiyat tekliflerinin teklife konu alanda faaliyet gösterenlerden alınması gerekmekte olup, bu belgelerin ihale tarihinden önce düzenlenmiş olması zorunlu değildir.

Kaşeleme işlemi 8.4 üncü maddede belirtilen özel kaşe kullanılmak suretiyle yapılabileceği gibi, bu kaşe dışında meslek mensubuna ilişkin bilgileri içeren kaşe kullanılmak suretiyle de yapılabilir.

(Ek fıkra: 30/09/2020-31260 R.G./12. md.) (Danıştay Onüçüncü Dairesinin 22/3/2021 tarihli ve E.:2020/3633 sayılı kararı ile yürütmesi durdurulan fıkra: Kurum bu maddede düzenlenen 1/20 oranını değiştirmeye ve işin konusu, yaklaşık maliyeti ve/veya süresine göre farklı oranlar belirlemeye yetkilidir.)

45.1.13.2. (Mülga madde: 07/06/2014-29023 R.G./ 31. md.)

45.1.13.3. İsteklinin teklifine konu çimento veya demir ürünlerine ilişkin açıklamalarında çimento veya demir ürünleri üreticisinin ilan edilmiş fiyat tarifelerini kullanması halinde, sadece ilan/davet ile ihale tarihi arasında (ihale tarihi hariç) geçerli olan bir tarifeyi gösterir belgeyi sunması yeterlidir.

45.1.13.4. İsteklinin, kamu kurum ve kuruluşları tarafından sunulan mal ve hizmetlere ilişkin ilan edilen fiyat tarifelerinde belirtilen fiyatları kullanması halinde, sadece ilan/davet ile ihale tarihi arasında (ihale tarihi hariç) geçerli olan bir tarifeyi gösterir belgeyi sunması yeterlidir. (Örnek: Orman Genel Müdürlüğüne bağlı işletmeler tarafından satılan ürünlere ilişkin ilan edilmiş fiyatlar vb.)

45.1.13.4.1. İsteklinin, kamu kurum ve kuruluşları tarafından sunulan mal ve hizmetlere ilişkin fiyat tekliflerini kullanması halinde, sadece ilan/davet ile ihale tarihi arasında (ihale tarihi hariç) düzenlenmiş fiyat teklifini sunması yeterlidir. (Örnek: Karayolları Genel Müdürlüğü, İl Özel İdareleri, Belediyeler vb.nin sattıkları kum, çakıl, kırmataş vb. mallara ilişkin verdikleri fiyat teklifleri.)

45.1.13.5 İstekli tarafından açıklaması yapılacak girdinin fiyatı, kamu kurum ve kuruluşlarınca ilan edilen ilgili mala ilişkin asgari fiyatlara uygun olması halinde, sadece ilan/davet ile ihale tarihi arasında (ihale tarihi hariç) geçerli olan asgari fiyatın belgelendirilmesi suretiyle açıklama yapılması yeterlidir. **(Mülga ibare: 06/02/2018-30324 R.G./4. md.)**

45.1.13.6. (Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./ 32. md.) Teklifi oluşturan maliyet bileşenlerine ilişkin olarak isteklinin kendi ürettiği, aldığı veya sattığı mallara ait fiyatların kullanılması durumunda, istekliyle tam tasdik sözleşmesi yapan veya beyannamelerini imzalamaya yetkili olan meslek mensubu tarafından ilgisine göre teklife konu olan mal için düzenlenen maliyet/satış tutarı tespit tutanağı (EK.O.7) ile açıklama yapılabilir.

Maliyetler dayanak alınarak yapılan açıklamanın geçerli olabilmesi için teklif edilen birim fiyatın, ilgili tutanakta tespit edilen ağırlıklı ortalama birim maliyetin altında olmaması ve isteklinin son veya bir önceki geçici vergi beyanname döneminde ihale konusu işte kullanılması öngördüğü mal miktarının en az yarısı kadar alın yapılmış olması gerekir.

Satışlar dayanak alınarak yapılan açıklamanın geçerli olabilmesi için teklif edilen birim fiyatın, ilgili tutanakta tespit edilen ağırlıklı ortalama birim satış tutarının % 80'inin altında olmaması **(Değişik ibare: 30/09/2020-31260 R.G./12. md.)**, malın ticaretinin isteklinin faaliyet alanında olması **(Ek ibare: 30/09/2020-31260 R.G./12. md.)** ve son veya bir önceki geçici vergi beyanname döneminde ihale konusu işte kullanılması öngördüğü fiyat teklifi konusu mal miktarının en az 1/20'si kadar satış yapılmış olması gerekir. **(Ek cümle: 30/09/2020-31260 R.G./12. md.)** Kurum bu maddede düzenlenen 1/20 oranını değiştirmeye ve işin konusu, yaklaşık maliyeti ve/veya süresine göre farklı oranlar belirlemeye yetkilidir.

İsteklinin son veya bir önceki geçici vergi beyanname döneminde 4734 sayılı Kanun kapsamındaki idarelere açıklama konusu mala ilişkin satış yapmış ve satılan malın idarece kabul edilmiş olması durumunda, maliyet/satış tutarı tespit tutanağı sunmasına gerek bulunmayıp, sadece söz konusu satışa ilişkin fatura örnekleri veya bu örneklerin noter, **(Ek ibare:12/06/2015-29384 R.G./3.md.; Mülga ibare: 13.06.2019-30800 R.G/11. md., yürürlük:23.06.2019)** YMM, SMMM ya da vergi dairesince onaylı suretleri ile de belgelendirme yapılabilecektir.

Kaşeleme işlemi 8.4 üncü maddede belirtilen özel kaşe kullanılmak suretiyle yapılabileceği gibi, bu kaşe dışında meslek mensubuna ilişkin bilgileri içeren kaşe kullanılmak suretiyle de yapılabilir.

45.1.13.7. İstekliler tarafından yapılan açıklamada; malın ihale tarihi itibarıyla stoklarda bulunduğu belirtilmesi durumunda, stokta bulunan mala ilişkin "stok tespit tutanağı"nın (Ek-O.8) sunulması zorunludur. Stok tespit tutanağında ilgili malın ağırlıklı ortalama birim maliyeti gösterilecektir. İsteklilerce teklif edilen tutara ilişkin birim fiyatlar, stok tespit tutanağındaki ağırlıklı ortalama birim maliyetin altında olamaz. Ayrıca stoklarda olduğu belirtilen söz konusu malın miktarının, ihale konusu işte kullanılacağı belirtilen miktardan az olması halinde eksik kalan miktar için bu Tebliğdeki diğer açıklama yöntemlerine uygun olarak açıklama yapılması gereklidir.

45.1.13.8. İsteklinin ortağı olduğu tüzel kişiye ait işletmeden mal çekmesi veya satın alması durumunda söz konusu malın emsal bedeli ile değerlendirilmesi gereklidir. Emsal bedelinin tespitinde Vergi Usul Kanununun ilgili hükümleri esas alınır. Bu durumda, Vergi Usul Kanununa göre hesaplanan emsal bedeli gösteren ve istekliyle tam tasdik sözleşmesi yapan veya beyannamelerini imzalamaya yetkili olan meslek mensubu tarafından hazırlanarak imzalanan ve kaşelenen beyanın verilmesi yeterlidir.

Kaşeleme işlemi bu Tebliğin 8.4 maddesinde belirtilen özel kaşe kullanılmak suretiyle yapılabileceği gibi, bu kaşe dışında meslek mensubuna ilişkin bilgileri içeren kaşe kullanılmak suretiyle de yapılabilir.

45.1.13.9. (Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./ 33.md.) İstekliler tarafından aşırı düşük teklif sorgulaması kapsamındaki mallara ilişkin olarak stok tespit tutanağı veya üçüncü kişilerden alınan fiyat teklifi yerine sadece alış faturası ile açıklamada bulunulması geçerli bir açıklama olarak kabul edilmeyecektir.

45.1.13.10. (Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./ 34. md.) Meslek mensubu; üçüncü kişilerden alınan fiyat teklifi üzerindeki beyanım ve emsal bedel beyanı ile Ek-O.5, Ek-O.6, Ek-O.7 ve Ek-O.8 numaralı tutanaklardaki bilgilerin doğruluğundan sorumludur. Meslek mensubu ibaresinden Yeminli Mali Müşavirler veya Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler anlaşılır.

45.1.13.11. (Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./ 35. md.) Ek-O.5, Ek-O.6, Ek-O.7 ve Ek-O.8 numaralı tutanakların son veya bir önceki geçici vergi beyanname dönemine ilişkin olarak düzenlenmesi zorunludur. Son veya bir önceki geçici vergi beyanname döneminin tespitinde; 4734 sayılı Kanununun 21 inci maddesinin birinci fıkrasının (a), (d) ve (e) bentlerine göre pazarlık usulü ile yapılan ihalelerde ilk yazılı fiyat tekliflerinin alındığı tarih, diğer ihale usulleri ile yapılan ihalelerde ise ihale tarihi esas alınır.

Örneğin; 11.1.2014 tarihinde açık ihale usulü ile yapılan ihalede son geçici vergi beyanname dönemi "Ekim-Kasım-Aralık 2013", 15.7.2014 tarihinde açık ihale usulü ile yapılan ihalede son geçici vergi beyanname dönemi "Nisan-Mayıs-Haziran 2014" tür.

45.1.13.12. (Mülga madde: 07/06/2014-29023 R.G./ 36. md.)

45.1.13.13. İşletme hesabına göre defter tutuluyor olması durumunda; yukarıda belirtilen tutanaklar, işletme hesabı defteri ve işletme hesap özeti kayıtlarına göre düzenlenecektir.

45.1.13.14. (Ek madde: 25/01/2017-29959 R.G./7. md.) (Değişik cümle: 26/1/2021-31376 R.G./2. md.) İstekliler tarafından akaryakıt girdisine ilişkin olarak, EPDK tarafından yayımlanan, İstanbul İli, Avrupa Yakasında bulunan bayiler adına beyan edilmiş fiyatların ortalamasını yansıtan En Yüksek İşlem Hacimli 8 Firmanın Akaryakıt Fiyatlarına İlişkin Raporda yer alan fiyatların % 90'ının altında sunulan açıklamalar geçerli kabul edilmez. **(Ek cümle: 16/03/2019-30716 R.G./15. md.)** Motorin veya benzine yönelik olarak öngörülen tutarın TL/lt cinsinden hesaplanmasında Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun ilgili düzenlemeleri dikkate alınacaktır.

45.1.13.15. (Ek madde: 30/09/2020-31260 R.G./12. md.) Sözleşme veya eklerinde, taş, kum, çakıl, gravye, balast, stabilize vb. yapı malzemelerinin idarenin belirlediği ocaklardan temininin öngörüldüğü haller dışında, bu Tebliğin 45.1.2 maddesi gereğince nakliye girdilerine ilişkin idarece belirtilen mesafelerden daha düşük mesafe kullanarak açıklama yapan isteklilerin, ihale konusu işe özgü alanlara ilişkin açıklamalarını kamu kurum ve kuruluşları tarafından düzenlenen veya onaylanan belgeler ile tevsik etmeleri gerekmektedir.

45.1.13.16. (Ek madde: 30/09/2020-31260 R.G./12. md.) Niteliği gereği üretiminden sonra belirli bir süre içerisinde imalata dönüştürülmesi gereken hazır betona ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından belirlenerek yayımlanmış rayiçler ile açıklama yapılması esastır. İdarece, TS 13515 Standardında belirlenen süreler ile Karayolu Trafik Yönetmeliğinde düzenlenen azami hız sınırları dikkate alınarak, hazır beton üretim tesisi ile işin yapılacağı yer arasındaki azami mesafenin tespit edilmesi ve aşırı düşük tekliflere yönelik açıklama istenmesine ilişkin yazıda bu mesafeye yer verilmesi zorunludur. Fiyat teklifi ile açıklama yapılması halinde, idarece belirlenen mesafeden daha uzak mesafe kullanılamaz.

45.1.13.17. (Ek madde: 30/09/2020-31260 R.G./12. md.) Tesis, makine, teçhizat ve diğer ekipman (İş makinesi) analiz girdilerine ilişkin açıklamalar; resmi rayiçler veya isteklinin kendi malı olan iş makineleri için satın alma bedeli üzerinden yapılabilir. Üçüncü kişilerden alınan fiyat teklifi ancak resmi rayici bulunmayan iş makineleri için kullanılabilir.

İsteklilerin kendi malı olan iş makinesinin satın alma bedeli üzerinden yapacağı açıklamalarda, bu hususları tevsik eden belgelerin açıklama kapsamında sunulması zorunludur. Ayrıca, bu açıklamada iş makinesine ilişkin tutar olarak;

a) İş makinesinin satın alma tarihinden sonra amortisman süresinin dolmuş olması halinde, amortisman maliyeti katsayısı dışında kalan maliyet katsayıları (yedek parça, tamir-bakım, sermaye faizi-sigorta, nakil-montaj-demontaj) toplamı (ilgili analizde miktar kısmına yazılarak) ile resmi rayicin çarpılması sonucu bulunacak tutar,

b) İş makinesinin satın alma tarihinden sonra amortisman süresinin dolmamış olması halinde ise, (a) bendinde hesaplanan tutarın altında olmamak koşuluyla, iş makinesinin satın alma bedeli ile analiz girdi miktarının çarpılması sonucu bulunacak tutar, kullanılabilir.

45.1.14. Aşırı düşük teklif sorgulaması sonucunda; (45.1.3 - 45.1.13) maddelerine uygun açıklamada bulunmayan, açıklamaları idarece tanımlanan yapım şartlarına uymayan veya teknik şartnameye aykırı hususlar içeren isteklilerin teklifleri gerekçeleri belirtilmek suretiyle reddedilecektir.

45.1.15. (Mülga madde: 07/06/2014-29023 R.G./ 37. md.)

45.1.16. Aşırı düşük teklifine ilişkin olarak istenen sürede açıklama yapmasına rağmen teklifi reddedilen isteklilerin açıklamalarının yeterli görülmemesi nedenlerinin, sadece ilgili madde numaralarına atıf yapılmakla yetinilmeyerek hangi düzenlemeye aykırılık bulunduğu da belirtilmek suretiyle kesinleşen ihale kararının bildirilmesi zorunludur.

45.1.17. (Mülga madde: 25/01/2017-29959 R.G./7. md.)

45.2. (Değişik: 29/12/2010-27800-6.m. R.G./ 2 md.) Aşırı düşük teklif sınır değerinin tespitine ilişkin örnek aşağıda yer almaktadır:

Yaklaşık maliyeti (YM) 100.000 TL olan bir ihalede, 17 adet teklif verilmiş olup bunlardan 12 adedinin geçerli teklif olduğu belirlenmiştir. İhale konusu yapım işinde uygulanacak sınır değer katsayısının 1,20 olduğu kabul edilirse;

Teklif No	Teklif Durumu	Tutar (TL)
Teklif 1	Geçerli teklif	38.700 TL
Teklif 2	Geçerli teklif	44.000 TL
Teklif 3	Geçerli teklif	48.000 TL
Teklif 4	Geçerli teklif	49.500 TL
Teklif 5	Geçerli teklif	55.000 TL
Teklif 6	Geçerli teklif	62.000 TL
Teklif 7	Geçerli teklif	68.200 TL
Teklif 8	Geçerli teklif	69.000 TL
Teklif 9	Geçerli teklif	72.200 TL
Teklif 10	Geçerli teklif	82.000 TL
Teklif 11	Geçerli teklif	112.800 TL
Teklif 12	Geçerli teklif	123.300 TL
Teklif 13	Geçersiz teklif	45.000 TL
Teklif 14	Geçersiz teklif	55.000 TL
Teklif 15	Geçersiz teklif	60.500 TL
Teklif 16	Geçersiz teklif	75.000 TL
Teklif 17	Geçersiz teklif	105.000 TL

1. ADIM: T_{ort1} 'nin hesaplanması:

Geçerli 10 teklifin aritmetik ortalaması alınır. (1 nolu teklif yaklaşık maliyetin % 40'ından düşük, 12 nolu teklif yaklaşık maliyetin % 120'sinden yüksek

olduğundan ortalama hesabına dahil edilmez.)

$$T_{ort1} = (44.000 + 48.000 + 49.500 + 55.000 + 62.000 + 68.200 + 69.000 + 72.200 + 82.000 + 112.800)/10$$

$$T_{ort1} = 66.270,00 \text{ (Sonuç değeri 2 ondalık basamak olacak şekilde yuvarlanır.)}$$

2. ADIM: Standart sapmanın hesaplanması:

$$\sigma = \sqrt{\frac{\sum(T_n - T_{ort1})^2}{(n-1)}}$$
$$\sigma = \sqrt{[(44.000 - 66.270,00)^2 + (48.000 - 66.270,00)^2 + (49.500 - 66.270,00)^2 + (55.000 - 66.270,00)^2 + (62.000 - 66.270,00)^2 + (68.200 - 66.270,00)^2 + (69.000 - 66.270,00)^2 + (72.200 - 66.270,00)^2 + (82.000 - 66.270,00)^2 + (112.800 - 66.270,00)^2] / (10-1)}^{1/2}$$
$$\sigma = 20.317,05 \text{ (Sonuç değeri 2 ondalık basamak olacak şekilde yuvarlanır.)}$$

3. ADIM: Aritmetik ortalamadan standart sapma çıkartılır ve eklenir.

$$T_{ort1} - \sigma = 66.270,00 - 20.317,05 = 45.952,95$$

$$T_{ort1} + \sigma = 66.270,00 + 20.317,05 = 86.587,05$$

4. ADIM: 86.587,05– 45.952,95 aralığındaki tekliflerin aritmetik ortalaması hesaplanır. (2 ve 11 nolu teklifler standart sapma aralığının dışında kaldığından ikinci ortalama hesabına dahil edilmez.)

$$T_{ort2} = (48.000 + 49.500 + 55.000 + 62.000 + 68.200 + 69.000 + 72.200 + 82.000) / 8$$

$$T_{ort2} = 63.237,50 \text{ (Sonuç değeri 2 ondalık basamak olacak şekilde yuvarlanır.)}$$

5. ADIM: C değerinin hesaplanması:

$$C = T_{ort2} / YM$$

$$C = 63.237,50 / 100.000 = 0,632 \text{ (Sonuç değeri 3 ondalık basamak olacak şekilde yuvarlanır.)}$$

6. ADIM: C değerinin 0,60 ile 1,00 arasında olduğu ilgili formülden (K) değeri hesaplanır.

$$0,60 \leq C \leq 1,00 \rightarrow K = \frac{(3,2 C - C^2 - 0,6)}{(C+1)}$$

$$K = (3,2 \times 0,632 - 0,632^2 - 0,6) / (0,632 + 1)$$

$$K = 0,627 \text{ (Sonuç değeri 3 ondalık basamak olacak şekilde yuvarlanır.)}$$

7. ADIM: Aşırı düşük teklif sınır değerinin (SD) hesaplanması:

$$SD \text{ (Sınır değeri)} = \frac{K \times T_{ort2}}{F \times N}$$

$$SD = (0,627 \times 63.237,50) / (0,632 \times 1,20) = 52.281,00 \text{ TL olarak bulunur.}$$

Aşırı düşük teklif sınır değeri olan 52.281,00 TL'nin altında bulunan aşağıdaki dört adet aşırı düşük teklifin;

Teklif 1	38.700 TL
Teklif 2	44.000 TL
Teklif 3	48.000 TL
Teklif 4	49.500 TL

4734 sayılı Kanunun 38 inci maddesi uyarınca, yukarıda yer alan açıklamalar çerçevesinde değerlendirilmesi gerekir.

Madde 46-Teklif ve sözleşme türünün tespitinde uyulması gereken hususlar

46.1. Yapım işlerinde arsa temin edilmeden, mülkiyet, kamulaştırma ve gerekli hallerde imar işlemleri tamamlanmadan ve uygulama projeleri yapılmadan ihaleye çıkılmayacaktır. Arsa temini, mülkiyet ve kamulaştırma işlemlerinin tamamlanması şartı, baraj ve büyük sulama, içmesuyu isale hattı, enerji nakil hattı, trafo, trafo merkezleri, şalt tesisleri, kaptajlar, su depoları, karayolu, liman ve havaalanı, demiryolu, petrol ve doğalgaz boru hattı projelerinde aranmaz.

46.2. İhale konusu yapım işinin özgün nitelikte ve karmaşık olması nedeniyle teknik ve mali özelliklerinin gerekli olan netlikte belirlenemediği yapım işleri ile doğal afetler nedeniyle uygulama projesi yapılması için yeterli süre bulunmayan yapım işlerinde ön veya kesin proje üzerinden, her türlü onarım işleri ile işin yapımı sırasında belli aşamalarda arazi ve zemin etütleri gerekmesi veya uygulamada imar ve güzergâh değişikliklerinin muhtemel olması nedenleriyle ihaleden önce uygulama projesi yapılamayan, bina işleri hariç, yapım işlerinde kesin proje üzerinden ihaleye çıkılabilir.

46.3. İdarelerin teklif birim fiyat üzerinden ihaleye çıkılmasını öngördükleri durumlarda; söz konusu usule göre ihaleye çıkılmasına karar verilmesine ilişkin objektif gerekçeleri açık ve net olarak ortaya koymaları ve bu hususu teklif türünün belirlenmesine ilişkin standart formda (Standart Form-KİK001.3/Y) belirtmeleri gereklidir. İşin yapımı sırasında belli aşamalarda arazi ve zemin etüdü gerektirmesi nedeniyle teklif birim fiyat usulüne göre ihaleye çıkılmasına karar verilen hallerde hangi tür arazi ve zemin etütlerinin işin yapımı aşamasında yapılması gerektiği konusunda detaylı bilgi de standart formun gerekçe bölümünde yazılacaktır.

Madde 47-Karma sözleşme

47.1. 4734 sayılı Kanunun 62 nci maddesinin (c) bendi uyarınca; ihale konusu yapım işinin özgün nitelikte ve karmaşık olması nedeniyle teknik ve mali özelliklerinin gerekli olan netlikte belirlenemediği işler ile doğal afetler nedeniyle uygulama projesi yapılması için yeterli süre bulunmayan yapım işlerinde ön veya kesin proje üzerinden, her türlü onarım işleri ile işin yapımı sırasında belli aşamalarda arazi ve zemin etütleri gerektirmesi nedeniyle ihaleden önce uygulama projesi yapılamayan, bina işleri hariç, yapım işlerinde ise kesin proje ile ihaleye çıkılabilmesi ve bu işlerin uygulama projesi yapılabilen kısımlar için anahtar teslimi götürü bedel, uygulama projesi yapılamayan kısımlarında ise her bir kalem iş için birim fiyat teklif almak suretiyle ihale yapılabilmesi mümkün olup, bu şekilde gerçekleştirilen ihaleler sonucunda da 4735 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin (d) bendi uyarınca karma sözleşme düzenlenebilir. Karma sözleşme yapılması öngörülen söz konusu işlerin ihale edilmesinde aşağıda yer alan açıklamalara uygun hareket edilmesi gerekmektedir:

47.1.1. İdari şartnamenin "Teklif ve sözleşme türü" başlıklı maddesi ile sözleşme tasarısı, dipnotlarında yer alan açıklamalara uygun olarak oluşturulacaktır.

47.1.2. İstekliler tekliflerinde karma teklif mektubunu (Standart Form-KİK015.4/Y) sunacaklar, karma teklif mektubunda, işin anahtar teslim götürü bedel teklif alınan bölümü için teklif ettikleri bedel ile birim fiyat teklif alınan bölümü için teklif ettikleri bedeli ayrı ayrı belirtmek suretiyle, işin tamamı için teklif ettikleri bedeli yazacaklar ve teminatlarını teklif ettikleri toplam tutar üzerinden vereceklerdir. Aşırı düşük teklif değerlendirmesi dahil tekliflerin değerlendirilmesi ise toplam teklif tutarı üzerinden yapılacaktır.

47.1.3. İhaleyi kazanan istekli ile karma sözleşme imzalanacak, sözleşmenin türü ve bedeline ilişkin maddeye; dipnotta belirtildiği üzere, işin anahtar teslim götürü bedel teklif alınan bölümünün, birim fiyat teklif alınan bölümünün ve işin tamamının sözleşme bedeli ayrı ayrı yazılacaktır.

Madde 48-(Değişik: 20/8/2011-28031 R.G./ 18 md.) Sözleşmenin yürütülmesinde çalıştırılacak teknik personel

48.1. İhale konusu işte çalıştırılması öngörülen teknik personelin nitelik ve sayısının sözleşme tasarısında belirtilmesi gerekmektedir. Ancak, Uygulama Yönetmeliğinin "İstenecek belgeler" başlıklı 30 uncu maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde yer alan "Aday veya isteklilerden ihale ve ön yeterliğe katılım için taahhütname istenemez" hükmü gereğince aday veya isteklilerden söz konusu teknik personele ilişkin taahhütname istenmeyecektir. İhale üzerinde kalan isteklinin, teknik personelin idarece öngörülen nitelik ve sayıda olduğuna dair belgeleri, **(Değişik ibare: 08.08.2019-30856 R.G./2. md., yürürlük: 18.08.2019)** Yapım İşleri Genel Şartnamesinde yer alan süreler içinde idareye sunması gerekmektedir.

48.2. Yapım işlerine ait tip sözleşmenin "Teknik personel, makine, teçhizat ve ekipman bulundurulması" başlıklı 23 üncü maddesine göre; teknik personelin iş programına göre, işin kendi mesleğine ilişkin kısmının gerçekleştirilmesi sırasında işyerinde bulundurulması gerekmekte olup teknik personelin tamamının işin başlangıcından sonuna kadar iş yerinde devamlı olarak bulundurulma zorunluluğu bulunmamaktadır.

Madde 49-Yapım işinin yürütülmesinde ihtiyaç duyulan araç, gereç ve malzemelerin yüklenicilere aldırılması

49.1. İdareler tarafından, ihale dokümanında ihale konusu işin yürütülmesi sırasında kontrol aracı, bilgisayar, telefon, faks v.b. araç, gereç ve malzemelerin yüklenici tarafından temin edileceği yönünde düzenlemeler yapıldığı görülmektedir. İhale konusu iş kapsamında yer almayan hususların yerine getirilmesi yükleniciden istenilemez. Ancak ihale konusu işin yürütülmesi ile doğrudan ilgili olması, kullanım süre ve şekillerinin ihale dokümanında belirtilmesi kaydıyla, ihale dokümanında araç, gereç ve malzemelerin yüklenici tarafından temin edileceğine ilişkin düzenleme yapılması mümkündür.

Madde 50-Kısmi kabul öngörülmesi

50.1. (Değişik: 20/8/2011-28031 R.G./ 19 md.) İhale konusu işte kısmi kabul yapılmasının öngörülmesi halinde, müstakil kullanıma elverişli iş kısımları ve bu iş kısımlarının bitirme tarihlerinin sözleşme tasarısında belirtilmesi gerekmektedir. Ancak sözleşmesinde kısmi kabul yapılması öngörülmemekle birlikte, işin yürütülmesi sırasında önceden öngörülemeyen zorunlu nedenlerle ihtiyaç görülmesi durumunda Yapım İşleri Genel Şartnamesinin ilgili hükümleri uyarınca kısmi kabul yapılması mümkündür.

Madde 51-Yapım işlerinde çalışılmayacak günler

51.1. Yapım işlerine ilişkin tip sözleşmenin 9 uncu maddesindeki havanın fen noktasından çalışmaya uygun olmadığı günlerin tespitinde İdare; **(Değişik ibare: 08.08.2019-30856 R.G./3. md., yürürlük: 18.08.2019)** Çevre ve Şehircilik Bakanlığının yürürlükteki ilgili genelgesi uyarınca, kamu inşaatlarının sözleşme sürelerinin belirlenmesinde, iş programlarının hazırlanmasında ve süre uzatımlarında göz önünde bulundurulmak üzere tespit edilen, il ve ilçelere göre çalışmaya müsait olmayan günleri esas alabilir.

51.2. Kuruma yapılan başvurulardan, bazı idarelerin yapım işlerine ilişkin sürelerin hesabında çalışılmayacak günleri hesaba katmadıkları, isteklilerin de bu durumu dikkate almadan teklif verdikleri, sözleşme imzalandıktan sonra yüklenici ile idareler arasında bu konuda ihtilaflar yaşandığı görülmüştür. Bilindiği gibi, 4734 sayılı Kanunun 24 üncü maddesine göre işin başlangıç ve bitiş tarihinin ilanda belirtilmesi, 4735 sayılı Kanunun 7 nci maddesine göre de işin süresinin sözleşmede belirtilmiş olması zorunludur. Anılan hükümler çerçevesinde Kurumca yapım işlerine ilişkin Kurumca hazırlanan tip idari şartnamenin 49 uncu maddesinde işin başlama ve bitiş tarihine ilişkin düzenleme bulunduğu gibi, aynı şartnamenin 50 nci maddesinde ihale konusu işe ilişkin fen noktasından çalışılmayacak günlerin belirlenmesine yönelik düzenleme de bulunmaktadır. Aynı şekilde, yapım işlerine ilişkin tip sözleşmenin 9 uncu maddesinde işin fen noktasında çalışılmayacak sürelerin belirtileceği bölümler bulunmakta ve bu maddelerde, işin süresinin hesabında bu sürelerin hesaba katılmış olduğu ve çalışılmayacak günler için süre uzatımı verilmeyeceğine ilişkin düzenlemeler bulunmaktadır. Bu nedenle işin süresinin hesabında bu hususun idarelerce dikkate alınması, idari şartnamede ve sözleşme tasarısında bu konu ile ilgili hükümlerin de isteklilerce iyi incelenerek teklif verilmesi gerekmektedir.

Madde 52-Yapım işlerinde iş kalemi miktarının değişmesi

52.1. (Değişik ibare: 08.08.2019-30856 R.G./4. md., yürürlük: 18.08.2019) Birim fiyatlı işlerde herhangi bir iş kaleminin (sözleşmede yer alan ya da yeni fiyatla sözleşmeye dahil olan iş kalemi) miktarında, işin devamı sırasında sözleşmesinde yer alan iş kalemi için sözleşmede belirtilen iş kalemi miktarında; yeni fiyatla sözleşmeye dahil edilen iş kalemi için ise yeni fiyat oluşturulurken projesine göre tespit edilip idare tarafından onaylanan iş kalemi miktarında %20'yi aşan artışın meydana gelmesi *(örnekteki gibi, bu iş kaleminde %50'lik bir artış olması halinde)* ve bu toplam artışın *(örnekteki gibi %50)* aynı zamanda sözleşme bedelinin yüzde 1'ini *(örnekteki gibi %2,5)* geçmesi halinde, artışın sözleşme bedeli içindeki payı nispetinde ilgili iş kalemine ait birim fiyat aşağıda gösterildiği şekilde revize edilir ve bu iş kaleminin yüzde yirmi artışı aşan *(örnekteki gibi, %50-%20=%30' luk kısmına)* kısmına revize birim fiyat üzerinden ödeme yapılır.

$$R = F \times [1 - (A \times F) / S]$$

S = Sözleşme bedeli (TL),

(Değişik ibare: 30/09/2020-31260 R.G./13. md. yürürlük:20/10/2020) F = İş kaleminin birim fiyatı (TL / ....),

A = İş kaleminde meydana gelen toplam artış miktarı *(adet, mt, m2 vb.)*,

R = Revize birim fiyat (TL / ....)

Örnek olarak; 1.000.000.-TL sözleşme bedeli üzerinden ihale edilen bir yapım işinde iş kalemi miktarının değişmesi sonucundaki revize fiyatın hesabı;

S (Sözleşme bedeli) : 1.000.000.-TL

F (İş kaleminin sözleşme birim fiyatı) : 500 TL/m³

A₁ (İş kaleminin sözleşmedeki miktarı) : 100 m³

A₂ (İş kaleminin uygulamadaki miktarı) : 150 m³

A (İş kalemindeki toplam artış miktarı) : 150-100 = 50 m³

İş kalemindeki toplam artış yüzdesi : (150-100)/100 x 100 = %50 > %20

İş kalemindeki toplam artış tutarı : 50 x 500 = 25.000 TL

Sözleşme bedeline göre artış yüzdesi : (25.000/1.000.000) x 100 = %2,5 > %1

Revize birim fiyat : 500 x [1-(50x500)/1.000.000] = 487,50 TL/m³

52.2. (Ek madde: 30/09/2020-31260 R.G./13. md. yürürlük:20/10/2020) 52.1. maddesi uyarınca hesaplanan revize birim fiyat, o iş kalemine ait resmi analiz ve rayiçler de kullanılarak (%25 oranında kar ve genel gider dahil) hesaplanan birim fiyatı geçemez. İş kalemine ait resmi

analiz ve rayiçlerin bulunmaması halinde ise, bu fiyat Yapım İşleri Genel Şartnamesinin 22 nci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları dikkate alınarak hesaplanır.

Buna göre, (52.1) maddesinde yer alan örnekteki iş kaleminin hesaplanan revize birim fiyatının (487,50 TL/m³),

a) İş kalemine ait resmi analiz ve rayiçler de kullanılarak (%25 oranında kar ve genel gider dahil) hesaplanan birim fiyatın (örneğin 450 TL/m³) üzerinde olması halinde, iş kalemine ait nihai revize birim fiyat iş kaleminin resmi analiz ve rayiçler de kullanılarak (%25 oranında kar ve genel gider dahil) hesaplanan birim fiyatı olan 450 TL/m³ olarak belirlenecektir. Anılan iş kaleminde sonradan yeni iş artışları olması ve (52.1) maddesinde yer alan formüle göre hesaplanan revize fiyatın (örneğin 425 TL/m³), iş kalemine ait resmi analiz ve rayiçler de kullanılarak (%25 oranında kar ve genel gider dahil) hesaplanan birim fiyattan (450 TL/m³) düşük olması halinde, revize birim fiyat 425 TL/m³ olarak dikkate alınacaktır.

b) İş kalemine ait resmi analiz ve rayiçler de kullanılarak (%25 oranında kar ve genel gider dahil) hesaplanan birim fiyatın (örneğin 500 TL/m³) altında olması halinde, nihai revize birim fiyat 487,50 TL/m³ olarak belirlenecektir.

Madde 53-(Değişik: 20/8/2011-28031 R.G./ 20 md.) Yapım işlerine ilişkin diğer hususlar

53.1. 1/1/2003 tarihinden önce ihale edilmiş ve devam etmekte olan yapım işlerinde meydana gelen iş artışlarının durumu

53.1.1. 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 63 üncü maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında; “Yapım işlerine ait bir sözleşmenin uygulanması sırasında keşif ve sözleşmede öngörülmeyen iş artışı veya eksilişi zorunlu hale gelirse, müteahhit, keşif bedelinin % 30 oranına kadar olan değişikliği, süre hariç, sözleşme ve şartnamesindeki hükümler dairesinde yapmakla yükümlüdür. Keşif bedeli artışının % 30’u geçmesi halinde sözleşme feshedilir. Ancak, bu durumda müteahhit için keşif bedeli ve % 30 keşif artışının karşılığı işleri sözleşme ve şartnamesindeki hükümler çerçevesinde yapmaya zorunludur. Taahhüdün % 30 keşif artışı ile bitmemesi ve tasfiye edilmesi halinde müteahhit, idareden hiçbir masraf ve tazminat isteyemez. % 30 oranından fazla artış; temel, tünel ve benzeri işler ile tabii afetler gibi nedenlerden ileri gelmiş ise; idarenin isteği, müteahhidin kabulü ve ilgili bakanın onayı ile süre hariç, aynı sözleşme ve şartname hükümleri içinde % 30’u geçen işler de aynı müteahhide yaptırılabilir.” denilmekte olup, 2886 sayılı Kanun kapsamında yer almayan idarelerin 4734 sayılı Kanundan önce tabi oldukları kendi ihale mevzuatlarında da benzer düzenlemeler bulunmaktadır. Diğer taraftan 4734 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesinde; “Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce ihale edileceği yazılı olarak duyurulmuş veya ilân edilmiş olan işler ilgili olduğu kanun ve usullere göre sonuçlandırılır.” hükmü yer almaktadır. Anılan hükümler uyarınca; bu nitelikteki işlerin ilgili oldukları mevzuatta, yeniden ihale yapılmaksızın işin tamamlattırılmasına yönelik düzenlemelerin bulunması halinde idarelerce bu düzenlemelere göre işlem yapılabilecektir.

53.2. Belli istekliler arasında ihale usulünde yapılacak puanlamada dikkat edilecek hususlar

53.2.1. Ekonomik ve mali kapasite için yapılacak olan puanlamada ihalenin yapıldığı yıldan önceki yıla ilişkin olarak yönetmelikte belirtilen asgari yeterlik kriterlerini sağladığı halde yönetmelikte izin verilen birden fazla yıla ilişkin belgelerin sunulması ve ihalenin yapıldığı yıldan önceki yıla ilişkin belge ile tam puan alınabildiği durumda diğer yıllara ait belgeler değerlendirilmez.

53.2.2. (Mülga: 13/8/2012-28383 R.G./4. md.)

53.3. (Ek: 23/8/2013-28744 R.G./2. md.) Ekonomik açıdan en avantajlı teklifin fiyat dışındaki unsurlar da dikkate alınarak belirlenmesi ile ilgili hususlar.

53.3.1. Kanunun 40 ncı maddesi uyarınca, ekonomik açıdan en avantajlı teklif; sadece fiyat esasına göre belirlenebileceği gibi fiyat ile birlikte işletme ve bakım maliyeti, maliyet etkinliği, verimlilik, kalite ve teknik değer gibi fiyat dışındaki unsurlar dikkate alınarak belirlenebilmektedir. Ekonomik açıdan en avantajlı teklif sahibinin hangi yöntem kullanılarak belirlenebileceği hususu tamamen idarenin takdirinde olup fiyat dışı unsurlar kullanılarak belirlenmesi durumunda aşağıdaki esaslara uyulması gerekmektedir.

53.3.2. Fiyat dışı unsurların, Kanunun 5 inci maddesinde belirtilen ilkelere hâle getirmeyecek bir biçimde idari şartnamede açık ve net olarak düzenlenmesi gerekmektedir.

53.3.3. İdari şartnamede fiyat dışı unsur olarak belirlenen hususların parasal değerlerinin veya nispi ağırlıklarının belirlenmesi gerekmektedir.

53.3.4. Fiyat dışı unsur olarak yalnızca niceliksel unsurların belirlenmesi zorunlu olmayıp bu kapsamda niteliksel belirlemeler de yapılabilir. Bu bağlamda, ihale konusu işin beklenen kaliteye uygun olarak gerçekleştirilmesini sağlamaya yönelik parametreler, kamuya karşı yükleniminde bulunan işlerin miktarı veya tutarı bakımından kapasite durumu ya da ihale konusu işi oluşturan bileşenler itibarıyla isteklinin teklifi ile yaklaşık maliyet yapısının birbiri ile uyumu gibi hususlar fiyat dışı unsur olarak belirlenebilecektir.

53.4. (Ek madde:13.06.2019-30800 R.G/12.md., yürürlük:23.06.2019) Yapı müteahhitliği yetki belgesi numarası

53.4.1. İdarelerce, mevzuatı gereği yapı ruhsatı alınması gereken yapım işlerinin ihalelerinde, ön yeterlik veya idari şartnamenin katılım ve yeterlik kriterlerine ilişkin maddesinin “İhale konusu işin yerine getirilmesi için alınması zorunlu olan ve ilgili mevzuatında o iş için özel olarak düzenlenen sicil, izin, ruhsat vb. belgelerin” istenilmesine ilişkin bendinde, “yapı müteahhitliği yetki belgesi numarası”na yer verilmesi gerekmektedir.

53.4.2. Bu durumda, aday veya isteklilerin son başvuru veya ihale tarihi itibarıyla ilgili mevzuatı uyarınca yapı müteahhitliği yetki belgesi numarası almış, Yapı Müteahhitliği Bilişim Sistemine (YAMBİS) kayıtlı ve kayıtlarının aktif durumda (belge numaralarının iptal edilmemiş) olması şartı aranacak olup, ilgili mevzuatında tanımlanan yetki belge grubu ve diğer hususlar yönüyle değerlendirme yapılmayacaktır.

53.4.3. İdarece;

a) Son başvuru veya ihale tarihi itibarıyla tüm aday veya isteklilerin,

b) İhale kararı ihale yetkilisince onaylanmadan önce, ekonomik açıdan en avantajlı teklif ile varsa ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibi isteklinin,

c) Sözleşmenin imzalanacağı tarihte ihale üzerinde kalan isteklinin,

YAMBİS’e kayıtlı olduklarının ve kayıtlarının aktif durumda olduğunun EKAP üzerinden veya <https://yambis.csb.gov.tr> internet adresinden teyit edilerek, buna ilişkin belgelerin ihale işlem dosyasında saklanması gerekmektedir.

53.5. (Ek madde: 08.08.2019-30856 R.G./5. md., yürürlük: 18.08.2019) Yeni iş kaleminin birim fiyatının tespit edilmesi

Yapım İşleri Genel Şartnamesi’nin “Sözleşmede bulunmayan veya fiyatı belirli olmayan işlerin fiyatının tespiti” başlıklı 22 nci maddesinin beşinci fıkrasına göre;

a) Yüklenicinin teklifi kapsamında yeni iş kalemi ile benzerlik gösteren iş kaleminin bulunması halinde, anılan Şartname maddesi uyarınca hesaplanan yeni birim fiyat (YBF); yüklenici tarafından benzerlik gösteren iş kalemi için teklif edilen birim fiyatın (BİTBF), idarece aynı iş kalemi için resmi analiz ve rayiçler de kullanılarak hesaplanan birim fiyata (BİHBF) oranı (0,90’ı aşmamak üzere) ile yeni iş kalemine ait resmi analiz ve rayiçler de kullanılarak hesaplanan birim fiyatın (BF) çarpılması sonucunda elde edilen tutarı geçemez. Bu itibarla, nihai olarak yeni iş kaleminin birim fiyatının hesaplanmasında aşağıdaki formül kullanılır.

$$\frac{BİTBF}{BİHBF} \leq 0,90 \text{ olması halinde; } YBF \leq \frac{BİTBF}{BİHBF} \times BF$$
$$\frac{BİTBF}{BİHBF} > 0,90 \text{ olması halinde; } YBF \leq 0,90 \times BF$$

YBF: Yeni iş kaleminin birim fiyatı

BF: Resmi analiz ve rayiçler de kullanılarak (%25 oranında kar ve genel gider dahil) hesaplanan yeni iş kalemine ait birim fiyat

BİTBF: Yüklenici tarafından benzerlik gösteren iş kalemi için teklif edilen birim fiyat

BİHBF: İdarece yeni iş kalemine benzerlik gösteren iş kalemi için resmi analiz ve rayiçler de kullanılarak (%25 oranında kar ve genel gider dahil) hesaplanan birim fiyat

Örnek olarak, yeni birim fiyat hesaplanan bir işte; yüklenici tarafından yeni iş kalemine benzerlik gösteren iş kalemi için teklif edilen birim fiyatın 80 TL, idarece aynı iş kalemi için resmi analiz ve rayiçler de kullanılarak hesaplanan birim fiyatın 100 TL, resmi analiz ve rayiçler de kullanılarak hesaplanan yeni iş kalemine ait birim fiyatın 120 TL olduğu bir durumda yeni iş kalemine ait birim fiyatın tespiti yukarıdaki formül kullanılarak aşağıdaki şekilde yapılır.

$$\frac{80}{100} < 0,90 \text{ olduğundan } YBF \leq \frac{80}{100} \times 120 \text{ formülü gereği,}$$
$$YBF \leq 96 \text{ TL olmalıdır.}$$

Bu durumda Yapım İşleri Genel Şartnamesinin 22 nci maddesi uyarınca yeni iş kalemine ait birim fiyatın 105 TL olarak hesaplanması halinde, bu tutar, 96 TL'den büyük olduğu için yeni iş kalemine ait birim fiyat nihai olarak 96 TL olarak belirlenmeli ve hakediş ödemelerinde bu birim fiyat dikkate alınmalıdır.

Öte yandan aynı örnek için yeni iş kalemine ait birim fiyatın 85 TL olarak hesaplanmış olması halinde ise; bu tutar, 96 TL'den küçük olduğu için yeni iş kalemine ait birim fiyat 85 TL olarak belirlenmeli ve hakediş ödemelerinde bu birim fiyat dikkate alınmalıdır.

b) Yüklenicinin teklifi kapsamında yeni iş kalemi ile benzerlik gösteren iş kaleminin bulunmaması halinde, yeni birim fiyat (YBF); yeni iş kalemine ait resmi analiz ve rayiçler de kullanılarak hesaplanan birim fiyatın (BF) %90'ını geçemez. Bu itibarla, nihai olarak yeni iş kaleminin birim fiyatının hesaplanmasında aşağıdaki formül kullanılır.

$$YBF \leq 0,90 \times BF$$

Örnek olarak, resmi analiz ve rayiçler de kullanılarak hesaplanan yeni iş kalemine ait birim fiyatın 120 TL olduğu bir durumda yeni iş kalemine ait birim fiyatın tespiti yukarıdaki formül kullanılarak aşağıdaki şekilde yapılır.

$$YBF \leq 0,90 \times 120 \text{ formülü gereği, } YBF \leq 108 \text{ TL olmalıdır.}$$

Bu durumda, Yapım İşleri Genel Şartnamesinin 22 nci maddesi uyarınca yeni iş kalemine ait birim fiyatın 110 TL olarak hesaplanması halinde, bu tutar, 108 TL'den büyük olduğu için yeni iş kalemine ait birim fiyat nihai olarak 108 TL olarak belirlenmeli ve hakediş ödemelerinde bu birim fiyat dikkate alınmalıdır.

Öte yandan aynı örnek için yeni iş kalemine ait birim fiyatın 100 TL olarak hesaplanmış olması halinde ise; bu tutar, 108 TL'den küçük olduğu için yeni iş kalemine ait birim fiyat 100 TL olarak belirlenmeli ve hakediş ödemelerinde bu birim fiyat dikkate alınmalıdır.

53.6. (Ek madde: 08.08.2019-30856 R.G./5. md., yürürlük: 18.08.2019) Yapım İşleri Genel Şartnamesinin 20 nci maddesinin son fıkrasında; Yapım İşlerinde Benzer İş Grupları Tebliğinin eki Yapım İşlerinde Benzer İş Grupları Listesindeki BII/BIII grubu işlerde, alt yükleniciye yapılacak işin imalat grubu olarak ayrılabilir nitelikteki işler kapsamında olması gerektiği düzenlenmiştir. Bu itibarla, alt yükleniciye yapılacak işlerin sıhhi tesisat, kalorifer tesisatı, doğalgaz tesisatı, müşterek tesisat, elektrik tesisatı, asansör tesisatı, mekanik tesisat, beton/kalıp işleri, sıva boya gibi ince işler, demir işleri, kazı/dolgu işleri, peyzaj ve nakliye gibi imalat grupları kapsamında olması gerekir. Anılan Şartnamenin aynı maddesinde; BII/BIII grubu işlerde, sözleşmeye konu işin bütününe karakteristiğini yansıtan kısımlarının da, bir bütün halinde alt yükleniciye yaptırılmayacağı düzenlenmiştir. Buna göre, örneğin, birden fazla bina inşaatı (blok) içeren bir toplu konut projesinde bloklardan biri temelden çatıya kadar kaba ve ince işleri ile birlikte bir bütün olarak tek bir alt yükleniciye yaptırılmayacaktır.

İKİNCİ BÖLÜM

Mal Alımı İhalelerine İlişkin Özel Hususlar

Madde 54-Mal alımı ihalelerinde istenecek belgeler

54.1. İdareler tarafından mal alımı ihalelerinde yeterliğin belirlenmesinde uyulacak ilkeler ve istenecek belgelere yönelik yapılacak düzenlemelerde, Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 26 ncı ve 27 nci maddeleri ile yeterli kriterlerine ilişkin maddelerinde yer alan hükümler esas alınmalıdır. Ayrıca mesleki ve teknik yeterlik kriterleri ile bu kriterlere ilişkin belgelere yönelik yapılacak düzenlemelerde, alımın niteliği ve ilgili mevzuat göz önünde bulundurulmalıdır.

54.2. Ekonomik ve mali yeterlik ile mesleki ve teknik yeterliğin değerlendirilmesinde kullanılmak üzere istenecek belgeler aşağıdaki esaslara göre belirlenir:

a) Yaklaşık maliyetine bakılmaksızın her türlü mal alımı ihalelerinde, aday veya isteklinin (**Mülga ibare: 25/01/2017-29959 R.G./8. md.**) teklif vermeye yetkili olduğunu gösteren belgelerin istenilmesi zorunludur.

b) Belli istekliler arasında ihale usulü ile yapılan ihaleler hariç, yaklaşık maliyeti Kanununun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (2) numaralı alt bendinde mal alımları için öngörülen üst limit tutarına eşit ve altındaki her türlü mal alımı ihalelerinde, iş deneyimini gösteren belgeler istenmeyecektir. Ancak yaklaşık maliyeti bu tutarın üzerinde olan açık ihale usulü ve pazarlık usulüyle yapılan ihaleler ile yaklaşık maliyetine bakılmaksızın belli istekliler arasında yapılan ihalelerde ise iş deneyimini gösteren belgelerin istenip istenmeyeceği idarenin takdirinde bulunmaktadır.

c) Belli istekliler arasında ihale usulü ile yapılan ihaleler hariç, yaklaşık maliyeti eşik değeri altında olan her türlü mal alımı ihalelerinde, ekonomik ve mali yeterliğe ilişkin belgeler istenmeyecektir. Ancak yaklaşık maliyeti eşik değere eşit ve üzerinde olan açık ihale usulü ve pazarlık ihale usulüyle yapılan ihaleler ile yaklaşık maliyetine bakılmaksızın belli istekliler arasında yapılan ihalelerde ise ekonomik ve mali yeterlik belgelerinden birinin veya tamamının istenip istenmeyeceği idarenin takdirinde bulunmaktadır.

ç) Belli istekliler arasında ihale usulüyle yapılacak ihalede, yeterliği tespit edilenler arasından belli sayıda isteklinin davet edilmesinin öngörüldüğü durumlarda, ön yeterlik dokümanında; asgari yeterlik kriterleri ile beşten az olmamak üzere teklif vermeye davet edilecek aday sayısı ve sıralama kriterleri ile puanlama yöntemine yer verilecektir. Bu ihalelerde yapılacak düzenlemede, Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 26 ncı maddesinin üçüncü fıkrası ile alımın niteliği esas alınacaktır.

d) Özel imalat süreci gerektiren mal alımı ihalelerinde, iş deneyimini gösteren belgelerin istenilmesi durumunda; iş deneyimini gösteren belgelerle birlikte alım konusu işe ilişkin üretim kapasite raporunun da istenilmesi zorunludur. Aday veya isteklinin, bu iki belgeden birini sunması yeterlidir. Bu çerçevede aday veya isteklinin iş ortaklığı olması durumunda iş ortaklığı, iş deneyimini gösteren belge veya kapasite raporunun birini sunarak bu yeterlik kriterini sağlamak zorundadır. Bir başka ifadeyle iş ortaklığının üyelerinin tamamının iş deneyimini gösteren belge veya kapasite raporu sunması zorunludur. İş ortaklığı ortakların bu yeterlik kriterini sağlamasına ilişkin olarak Yönetmeliğin 37 nci maddesinin dördüncü fıkrası ile 40 ncı maddesinin

onbirinci fıkrasındaki hükümler esas alınır. Ayrıca kapasite raporuna yönelik düzenlemede, Yönetmeliğin 40 ıncı maddesinin esas alınması gerekmektedir. Kısmi teklif verilmesine izin verilen özel imalat süreci gerektiren mal alımı ihalelerinde, Yönetmeliğin 27 nci maddesinin dördüncü fıkrası gereğince “üretim kapasite miktarı, her bir kısım için o kısmın miktarı esas alınarak ayrı ayrı” düzenlenecektir.

e) (Değişik ibare: 30/09/2020-31260 R.G./14. md. yürürlük:20/10/2020) Kapasite raporu, kalite yönetim sistem belgesi, çevre yönetim sistem belgesi, imalat yeterlik belgesi ile hizmet yeterlilik belgesi sadece özel imalat süreci gerektiren mal alımı ihalelerinde istenebilecektir.

f) Özel imalat süreci gerektiren mal alımı ihalelerinde ilgili odalar tarafından düzenlenen imalat yeterlik belgesinin istenilmesi idarelerin takdirindedir. Ancak idareler tarafından imalat yeterlik belgesine yönelik düzenleme yapılmadan önce alım konusu mala ilişkin olarak imalat yeterlik belgesi düzenlenip düzenlenmediğinin araştırılması gerekmektedir. TSE tarafından imalata yeterlilik belgesi düzenlenmesi sona erdirildiğinden imalata yeterlilik belgesi istenilmeyecektir.

g) Alım konusu malın piyasaya arzı için zorunlu olan izin veya benzeri belgeler, ihaleye katılmada yeterlik belgesi olarak istenebilir. Bu belgelerin yeterlik belgesi olarak istenilmemesi durumunda, teknik şartnamede veya sözleşme tasarısında bu belgelerin muayene ve kabul aşamasında sunulmasına yönelik düzenleme yapılması zorunludur. Ancak Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 42 nci maddesinin üçüncü fıkrasının (c) bendinde yer alan düzenleme çerçevesinde, alım konusu mala ilişkin olarak yetkili kurum veya kuruluş tarafından oluşturulan veya kabul edilen bir sisteme kaydına ilişkin belge veya belgelerinin istenilmesi durumunda ayrıca bu malın piyasaya arzına ilişkin belge veya belgelere yönelik düzenleme yapılmayabilir.

ğ) Birden çok mal kaleminin birlikte alındığı bir ihalede; bir veya birden çok mal kaleminin satış faaliyetinin yerine getirilebilmesi için ilgili mevzuat gereğince özel bir izin, ruhsat veya faaliyet belgesi alınması zorunlu, diğer mal kalemleri için ise bu belgelerin alınması zorunlu değil ise alımların birlikte yapılabilmesi için alımlar arasında bağlantı olması ve ihalenin kısmi teklife açılması zorunludur. İdare alımın niteliğini esas alarak iş ortaklığı ve/veya konsorsiyumların bu belge veya belgeleri sunmasına yönelik olarak ön yeterlik şartnamesinde veya idari şartnamede gerekli düzenlemeyi yapmak zorundadır.

h) Yetkili kurum veya kuruluş tarafından alım konusu malın, kamu kurum ve kuruluşlarına satışının gerçekleştirilebilmesi için ürünün, imalatçısının, satıcısının kaydına ilişkin bir düzenleme gerçekleştirilmesi durumunda; yapılan düzenleme esas alınarak bu belge veya belgeler ihaleye katılmada yeterlik belgesi olarak istenir.

ı) Aday veya isteklinin personel çalıştırdığına ilişkin belgeler, ihaleye katılmada yeterlik belgesi olarak istenemez. Ancak, alımın niteliği esas alınarak yüklenici tarafından çalıştırılması öngörülen personelin sayısına ve niteliğine ilişkin teknik şartnamede veya sözleşme tasarısında düzenleme yapılabilir.

i) Deney-analiz-kalibrasyon laboratuvarları veya muayene kuruluşları tarafından üretimin veya malın kontrolünün yapılması, özel imalat süreci gerektiren mal alımlarında sözleşmenin yürütülmesi aşamasında yerine getirilecek bir yükümlülük olarak teknik şartnamede ve/veya sözleşme tasarısında düzenlenebilir. Bu laboratuvar veya muayene kuruluşunun, aday veya isteklinin bünyesinde bulunması hususu, ihaleye katılmada bir yeterlik kriteri olarak düzenlenemez.

j) Alım konusu malın özelliği göz önünde bulundurularak, satış sonrası servis, bakım ve onarım hizmetlerine yönelik düzenleme yapılabilir. Yapılacak düzenlemelerde Sanayi ve Ticaret Bakanlığının konuya ilişkin düzenlemelerinin göz önünde bulundurulması gerekmektedir.

k) İdare alımın özelliğini göz önünde bulundurularak, aday veya isteklinin alım konusu malı teklif etmeye yetkisinin bulunup bulunmadığını, ihaleye katılmada yeterlik kriteri olarak düzenleyebilir. Bu hususun ihaleye katılmada yeterlik kriteri olarak düzenlenmesi durumunda; Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 38 inci maddesi ile bu Tebliğin “Mal alımı ihalelerinde aday veya isteklinin alım konusu malı teklif etmeye yetkisini gösteren belgeler” başlıklı maddesindeki açıklamalar ve ilgili kurumların düzenlemeleri esas alınarak aday veya isteklinin kendi durumuna uygun olarak sunacağı belge veya belgeler ön yeterlik şartnamesinde veya idari şartnamede belirtilir.

l) İhaleye katılmada yeterlik belgesi olarak taahhütname istenemez.

m) Özel imalat süreci gerektiren mal alımlarında hizmet yeterlilik belgesinin istenilmesi idarelerin takdirindedir. Ancak idarelerce alım konusu işe ilişkin olarak bu belgenin düzenlenip düzenlenmediği araştırılmalıdır. İdareler hizmet yeterlilik belgesine yönelik düzenlemelerde, hizmet yeterlilik belgesinin hizmet kapsamını (kriterini) ve varsa standardını açık olarak belirtmelidir.

n) Alım konusu malın ulusal standarda veya dengi uluslararası standarda uygunluğu ve bu uygunluğu gösteren belge veya belgelere yönelik olarak ön yeterlik veya ihale dokümanında düzenleme yapılabilir. Yapılacak düzenlemede Yönetmeliğin 42 nci maddesi esas alınmalıdır. Alım konusu malın ulusal standarda veya dengi uluslararası standarda uygunluğunu gösteren belge veya belgelerin istenildiği ihalelerde, uygunluğu istenilen standardın açık olarak ihale dokümanında belirtilmesi gerekmektedir. Ayrıca tekliflerin değerlendirilmesinde tereddütlerin yaşanmaması için belgeyi düzenleyecek kuruluşların belirli niteliklere sahip olması gerekiyor ise konuya ilişkin mevzuat veya düzenlemeler esas alınarak belgeyi düzenleyecek kuruluşların niteliği de ihale dokümanında belirtilmelidir.

o) İdareler tarafından mesleki ve teknik yeterlik kriterlerine yönelik düzenlemelerde; istenilen belgelerin alım konusu mala veya özel imalat sürecine ilişkin olarak ilgili kuruluşlarca düzenlenip düzenlenmediğinin araştırılması ihale sürecinde ortaya çıkabilecek sorunların azaltılması için önem taşımaktadır.

ö) **(Ek: 20/4/2011-27911 R.G./ 16. md.)** Mal alımı ihalelerinde, Tehlike Analizi ve Kritik Kontrol Noktaları Yönetim Sistemi (HACCP), İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi (OHSAS), Bilgi Teknolojisi-Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi, Gıda Güvenliği Yönetim Sistemi (ISO 22000), Sosyal Sorumluluk Standardı (SA 8000), İyi Hijyen Uygulamaları (GPP) sertifikaları istenmeyecektir.

p) **(Ek bent: 16/03/2019-30716 R.G./16. md.)** İhale konusu malın satış faaliyetinin yerine getirilmesi için alınması zorunlu olan ve ilgili mevzuatında satış faaliyeti için özel olarak düzenlenen izin, ruhsat veya faaliyet belgelerinin ihaleye katılmada yeterlik belgesi olarak istenmesi halinde, bu belgelerin ihale veya son başvuru tarihi itibarıyla geçerli olması yeterlidir. Sözleşmenin uygulanması aşamasında söz konusu belgelerin geçerliliğinin devam ettiğinin idare tarafından kontrol edileceği hususu sözleşme tasarısında belirtilebilir.

Madde 55-Mal alımı ihalelerinde teknik şartnamenin hazırlanması

55.1. İdare tarafından mal alımı ihalelerinde alım konusu mal veya malların teknik kriterlerinin ve özelliklerinin belirtildiği teknik şartname hazırlanması zorunludur. Teknik şartnamenin hazırlanmasında, 4734 sayılı Kanunun 12 nci maddesi ve Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 14 üncü maddesinin esas alınması gerekmektedir.

55.2. Teknik şartnamede aday veya isteklinin ihaleye katılımda teknik yeterliğe ilişkin sunacağı belgelere yönelik düzenleme yapılması durumunda bu belge veya belgelere ön yeterlik şartnamesinin “Ön yeterlik başvurusu için gereken belgeler ve yeterlik kriterleri” başlıklı maddesinin ilgili alt maddesinde veya idari şartnamenin “İhaleye katılabilmek için gereken belgeler ve yeterlik kriterleri” başlıklı maddesinin ilgili alt maddesine yer verilmesi gerekmektedir. Teknik şartnamede yapılan düzenleme ile ön yeterlik şartnamesi ve/veya idari şartnamede yapılan düzenlemelerin birbiriyle uyumlu olması gerekmektedir.

55.3. Yedek parça alımlarında, alım konusu malın tanımının yapılabilmesi için, yedek parçasına ihtiyaç duyulan ana malın marka ve modelinin teknik şartnamede belirtilmesi mümkündür.

55.4. (Ek: 20/8/2011-28031 R.G./ 21. md.) Yetkili kurum ve kuruluşlar tarafından özrürlü vatandaşların kamu hizmetlerinden daha etkin yararlanabilmesi için alım konusu mala yönelik teknik düzenlemeler yapılmış ise teknik şartnamenin hazırlanmasında bu düzenlemeler de esas alınır.

Madde 56-Mal alımı ihalelerinde kalite ve standart ile ürünlerin piyasaya arzına ilişkin belgeler

56.1. Kalite yönetim sistem belgesi ve çevre yönetim sistem belgesi sadece özel imalat süreci gerektiren mal alımı ihalelerinde istenebilecektir. Bu belgelere yönelik düzenlemelerde, Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 42 nci maddesi esas alınacaktır.

56.2. İhale dokümanında bir belgelendirme kuruluşunun isminin belirtilerek bu belgelendirme kuruluşu tarafından düzenlenen kalite veya standarda ilişkin belgenin istenilmemesi gerekmektedir.

56.3. İdareler tarafından alım konusu mala ilişkin olarak düzenlenmesi mümkün olmayan standarda ilişkin belgelerin istenilmemesi gerekmektedir. İdareler tarafından standarda ilişkin belgelerin alım konusu mala ilişkin olarak düzenlendiğine yönelik gerekli inceleme yapılmalıdır.

56.4. İdareler tarafından ihale dokümanının hazırlanmasında, ürünlere ilişkin teknik mevzuatı hazırlamaya ve yürütmeye yetkili kılınan kamu kurum veya kuruluşlarının düzenlemeleri esas alınarak malın piyasaya arzına ilişkin alınması zorunlu belge veya belgelere yönelik düzenleme yapılacaktır. Malın piyasaya arzına ilişkin alınması zorunlu belge veya belgeler, ön yeterlik veya ihale dokümanında ihaleye katılımda yeterlik belgesi olarak istenebileceği gibi bu belge veya belgeler ihaleye katılımda yeterlik belgesi olarak istenmemesi halinde sözleşmenin uygulanması aşamasında yüklenici tarafından bu belge veya belgelerin muayene ve kabul komisyonuna sunulmasına yönelik olarak teknik şartnamede veya sözleşme tasarısında düzenleme yapılacaktır. Ancak alım konusu mala ilişkin olarak yetkili kurum veya kuruluş tarafından oluşturulan veya kabul edilen bir sisteme kaydına ilişkin belge veya belgelerinin istenilmesi durumunda Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 42 nci maddesinin üçüncü fıkrasının (c) bendinde yer alan düzenleme çerçevesinde ayrıca bu malın piyasaya arzına ilişkin belge veya belgelere yönelik düzenleme yapılmayabilir.

56.5. Özel imalat süreci gerektiren mal alımlarında “deney-analiz-kalibrasyon laboratuvarları veya muayene kuruluşları” tarafından üretimin veya malın kontrolünün yapılmasına yönelik teknik şartnamede veya sözleşme tasarısında düzenleme yapılabilir. Ancak bu husus, ihaleye katılımda bir yeterlik kriteri olarak düzenlenemez. Yapılacak düzenlemelerde Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 41 inci maddesi esas alınmalıdır.

56.6. İdareler tarafından ürünlerin ilgili teknik mevzuata ve standartlara uygun olarak imal edildiğini ve piyasaya arz edildiğini gösteren belgelerin ihaleye katılımda yeterlik kriteri olarak belirlendiği ihalelerde; istenilen belgenin niteliği esas alınarak bu belgelerin mevzuatına uygun olarak çoğaltılmış suretleri ya da numune istenilmesi durumunda malın üzerinde veya ambalajında bulunan kalite ve standartlara ilişkin marka, işaret ve etiketleri de bu belgelerin aslına uygun sureti olarak kabul edilebileceğine yönelik ihale dokümanında düzenleme yapılabilir. Ayrıca idareler tarafından Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 29 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (f) bendi çerçevesinde bu belgelerin tasdik işleminden muaf tutulması ve bunun ön yeterlik şartnamesinde veya idari şartnamede belirtilmesi ihale işlemlerinin etkin ve hızlı bir şekilde yürütülmesi açısından önem taşımaktadır.

56.7. İdareler tarafından ihale dokümanında CE uygunluk işaretine yönelik düzenlemelerde, ilgili mevzuat ve ürünün taşıdığı risklere göre hangi uygunluk değerlendirmesi işlemine tabi tutulacağı göz önünde bulundurulmadan belgeler istenilmesi uygulamada sorunlar ortaya çıkarmaktadır. İdareler tarafından konuya ilişkin düzenlemelerde, CE Uygunluk İşaretinin Ürtüne İliştirilmesine ve Kullanılmasına Dair Yönetmelik ile Uygunluk Değerlendirme Kuruluşları ile Onaylanmış Kuruluşlara Dair Yönetmelik ve ürüne CE uygunluk işaretinin iliştirilmesini öngören ilgili teknik mevzuat esas alınmalıdır. Ayrıca konuya ilişkin olarak yapılacak düzenlemelerde, ihale işlemlerinin etkin bir şekilde yürütülebilmesi için Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 29 uncu maddesinin üçüncü fıkrası ile aynı maddenin dördüncü fıkrasının (f) bendi ve 42 nci maddenin üçüncü fıkrası da göz önünde bulundurulmalıdır.

56.8. İhale dokümanında kalite ve standarda ilişkin düzenleme yapılması durumunda, ihale komisyonu ve/veya muayene ve kabul komisyonu tarafından değerlendirmelerin sağlıklı bir şekilde yapılabilmesi için kalite ve standarda ilişkin belgeler ve belgeleri sunulacak belgelendirme kuruluşlarının/uygunluk değerlendirme kuruluşlarının niteliği açık olarak belirtilmelidir. Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 42 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine göre kalite yönetim sistem belgesinin ve çevre yönetim sistem belgesinin Türk Akreditasyon Kurumu tarafından akredite edilen belgelendirme kuruluşları veya Uluslararası Akreditasyon Forumu Karşılıklı Tanınma Antlaşmasında yer alan ulusal akreditasyon kurumlarınca akredite edilmiş belgelendirme kuruluşları tarafından düzenlenmesi zorunludur. Ulusal standarda veya dengi uluslararası standarda uygunluğa yönelik düzenlemelerde, uygunluk değerlendirme kuruluşlarının niteliği açık olarak belirtilmelidir. Uygunluk değerlendirme kuruluşları ile onaylanmış kuruluşlara ilişkin düzenlemelerde ürünlerin piyasaya arzı ve uygunluk değerlendirilmesi ile ilgili teknik mevzuat ve Uygunluk Değerlendirme Kuruluşları ile Onaylanmış Kuruluşlara Dair Yönetmelik göz önünde bulundurulmalıdır.

56.9. (Ek: 20/4/2011-27911 R.G./ 16. md.) Kalite yönetim sistem belgelendirilmesine ilişkin olarak ISO 9001:2008 standardı 13/11/2008 tarihinde yayımlanmış olup, 13/11/2010 tarihinden itibaren ISO 9001:2000 standardına göre verilen kalite yönetim sistem belgeleri geçersiz hale gelmiştir. İdarelerce özel imalat süreci gerektiren mal alımı ihalelerinde, kalite yönetim sistem belgesinin istenilmesi durumunda dokümanda ve ilanda aday veya isteklinin ihale konusu işe ilişkin ISO 9001:2008 standardına göre alınmış kalite yönetim sistem belgelerini sunacaklarına yönelik düzenleme yapılacaktır. Bu çerçevede dokümanda ve ilanda sadece ihale konusu işe ilişkin ISO 9001 kalite yönetim sistem belgesinin sunulabileceğine yönelik düzenleme yapılması da mümkün olup aday veya istekliler tarafından ISO 9001:2008 standardına göre alınmış kalite yönetim sistem belgesinin sunulması zorunludur. Bu konuya ilişkin ayrıntılı açıklama, Kamu İhale Kurulunun 11/2/2010 tarihli ve 2010/DK.D-16 sayılı Düzenleyici Kurul Kararında yer almaktadır. Anılan Karara, Kurumun internet sayfasındaki Kamu İhale Mevzuatı bölümündeki Kamu İhale Kurulu Düzenleyici Kararları kısmından ulaşılabilir.

56.10. (Ek: 20/4/2011-27911 R.G./ 17. md.) Özel imalat süreci gerektiren mal alımı ihalelerinde, kalite yönetim sistem belgesi ve çevre yönetim sistem belgesine yönelik düzenleme yapılması durumunda, bu belgeyi/belgeleri düzenleyecek belgelendirme kuruluşlarına ilişkin olarak tip idari şartnamelerin/tip ön yeterlik şartnamesinin dipnotunda yer alan metne yer verilecektir. Bu belgelerin, Türk Akreditasyon Kurumu tarafından akredite edilen belgelendirme kuruluşları veya Uluslararası Akreditasyon Forumu Karşılıklı Tanınma Antlaşmasında yer alan ulusal akreditasyon kurumlarınca akredite edilmiş belgelendirme kuruluşları tarafından düzenlenmesi zorunludur.

56.11. (Ek: 20/4/2011-27911 R.G./ 17. md.) İdarelerce kalite yönetim sistem belgesine yönelik düzenlemelerde, aday veya istekliler tarafından TS EN ISO 9001, EN ISO 9001 kalite yönetim sistem belgesi sunulmasına yönelik düzenlemeler yapılmaktadır. Aday veya istekliler

tarafından sunulan ve Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 42 nci maddesinin birinci fıkrasındaki düzenlemeye uygun belgelendirme kuruluşları tarafından düzenlenmiş olan ISO 9001:2008 belgelerinin kabul edilmemesi şikayet ve itirazın şikayet başvurularına neden olmaktadır. Dokümanda ve ilanda aday veya isteklilerin ihale konusu işe ilişkin sadece TS EN ISO 9001:2008 kalite yönetim belgesi ya da sadece EN ISO 9001:2008 kalite yönetim sistem belgesi sunacaklarına yönelik düzenleme yapılsa dahi aday veya isteklilerce uygun belgelendirme kuruluşundan alınan ISO 9001:2008 kalite yönetim sistem belgelerinin sunulması durumunda ihale komisyonlarınca bu belgeler kabul edilecektir. Bir başka ifadeyle Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 42 nci maddesinin birinci fıkrasındaki düzenlemeye uygun belgelendirme kuruluşları tarafından düzenlenen ve diğer şartları sağlayan TS EN ISO 9001:2008, EN ISO 9001:2008, ISO 9001:2008 kalite yönetim sistem belgeleri kabul edilecektir. Çevre yönetim sistem belgelerine ilişkin düzenleme ve değerlendirmeler, kalite yönetim sistem belgesine yönelik olarak yukarıda yer alan açıklamalar esas alınarak gerçekleştirilecektir. Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 42 nci maddesinin birinci fıkrasındaki düzenlemeye uygun belgelendirme kuruluşları tarafından düzenlenen ve diğer şartları sağlayan çevre yönetim sistem belgeleri kabul edilecektir.

Madde 57-Tedarik edilecek malların numuneleri, katalogları, fotoğrafları ile teknik şartnameye cevapları ve açıklamaları içeren doküman

57.1. İdareler tarafından malların numuneleri, katalogları, fotoğrafları ile teknik şartnameye cevapları ve açıklamaları içeren dokümana yönelik düzenlemelerde, Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 43 üncü maddesi esas alınmalıdır.

57.2. Aday veya istekli tarafından numunenin idareye teslim şekli ile ihale komisyonunca numunenin değerlendirilmesine yönelik düzenleme, ön yeterlik şartnamesinde veya idari şartnamede ayrıntılı bir şekilde yapılacaktır. İdare tarafından numune bir tutanak ile teslim alınacak; bu tutanağın bir sureti de aday veya istekliye verilecektir.

57.3. İdare tarafından teknik şartnameye cevapları ve açıklamaları içeren dokümanın yeterlik belgesi olarak istenilmesi durumunda ön yeterlik şartnamesi veya idari şartnamenin ilgili maddesinde bu husus belirtilecek; aday veya istekli tarafından bu dokümanın nasıl hazırlanacağı ile bu dokümanda açıklanacak hususlar ise ön yeterlik şartnamesi veya idari şartnamenin “Diğer Hususlar” Bölümünde ya da teknik şartnamede düzenlenecektir.

Madde 58-Mal alımı ihalelerinde aday veya isteklinin alım konusu malı teklif etmeye yetkisini gösteren belgeler

58.1. Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde, adayın veya isteklinin alım konusu malı teklif etmeye yetkisinin bulunup bulunmadığının, ihaleye katılımda yeterlik kriteri olarak düzenlenebileceği hüküm altına alınmıştır. Yönetmelikte, idarelerin aşağıdaki üç belgeyi birlikte istemesinin zorunlu olduğu; aday veya isteklinin ise kendi durumuna uygun olan belge veya belgeleri sunacağı öngörülmüştür.

58.2. Bu belgeler şunlardır:

- Aday veya istekli imalatçı ise imalatçı olduğunu gösteren belge veya belgeler,
- Aday veya istekli yetkili satıcı veya yetkili temsilci ise yetkili satıcı ya da yetkili temsilci olduğunu gösteren belge veya belgeler,
- Aday veya istekli Türkiye’de serbest bölgelerde faaliyet gösteriyor ise yukarıdaki belgelerden biriyle birlikte sunduğu serbest bölge faaliyet belgesi.

İş ortaklığında ortaklardan birinin, teklif edilen mala veya mallara ilişkin imalatçı veya yetkili satıcı ya da yetkili temsilci olduğunu gösteren belgelerden birini sunması yeterlidir. Konsorsiyumların katılabileceği ihalede, işin uzmanlık gerektiren kısımları göz önünde bulundurularak, her bir kısım için bu belgelere yönelik düzenleme ayrı ayrı yapılır. Konsorsiyum ortaklarından her biri, başvuruda bulunduğu veya teklif verdiği kısım için istenilen yeterlik kriterini sağlamak zorundadır.

58.3. Adayın veya isteklinin imalatçı olduğunu gösteren belge veya belgeler ise şunlardır:

- Aday veya istekli adına düzenlenen Sanayi Sicil Belgesi,
- Adayın veya isteklinin üyesi olduğu meslek odası tarafından aday veya istekli adına düzenlenen Kapasite Raporu,
- Adayın veya isteklinin kayıtlı olduğu meslek odası tarafından aday veya istekli adına düzenlenen İmalat Yeterlik Belgesi,
- (Değişik: 16/8/2014-29090 R.G./ 3. md.)** Adaylar veya isteklilerin adlarına veya unvanlarına düzenlenmiş olan teklif ettiği mallara ilişkin yerli malı belgesi veya teknolojik ürün deneyim belgesi,
- Alım konusu fidan, çiçek veya tohum gibi mallar ise Tarım ve Köyşöleri Bakanlığı tarafından düzenlenen ve adayın veya isteklinin teklif edilen ürünün üretici olduğunu gösteren belge veya belgeler,
- Alım konusu malın gıda veya gıda ile temas eden madde ve malzeme olması durumunda gıda ve gıda ile temas eden madde ve malzemelerin üretimini düzenleyen mevzuat çerçevesinde aday veya istekli adına düzenlenmiş ve alım konusu mal veya malların faaliyet konusu olarak belirlendiği Gıda Sicil Belgesi (Sertifikası) ya da aday ve istekli adına ve teklif edilen ürüne ilişkin düzenlenen Gıda Üretim Sertifikası/Gıda Üretim İzin Belgesi,
- Tıbbi cihaz üreticisi, OEM (Original Equipment Manufacturer – Orijinal Malzeme Üreticisi) tarzı ürün üretirmek suretiyle üretici niteliğinden kazanmış ise bu üretime ilişkin sözleşme,
- Harp araç ve gereçleri ile silah, mühimmat ve patlayıcı maddelere ilişkin olarak ilgili mevzuat uyarınca yetkili bakanlık veya kuruluşlarca verilen üretim/işletim izni (müsaadesi) belgeleri,
- Adayın veya isteklinin alım konusu malı ürettiğine ilişkin olarak ilgili mevzuat uyarınca yetkili kurum veya kuruluşlarca düzenlenen ve aday veya isteklinin üretici veya imalatçı olduğunu gösteren belgeler.

58.4. İdare tarafından adayın veya isteklinin imalatçı olduğunu yukarıdaki belgelerden birini sunarak tevsik edeceği belirtilecektir. İdarenin yukarıdaki belgeleri birlikte istemesi (Alım konusu mal gıda, fidan, çiçek, tohum veya tıbbi cihaz, silah ve mühimmat değil ise (d), (e), (f) ve (g) alt bentlerinde yer alan belgelerin belirtilmesi gerekmemektedir. Ayrıca alım konusunun fidan, çiçek, tohum gibi mallar olması durumunda sadece alt bentlerdeki uygun belgeler istenebilir.); adayın veya isteklinin ise bu belgelerden birini sunması yeterlidir. Ancak kontrole tabi liste kapsamında bulunan harp araç ve gereçleri, silah, mühimmat ve patlayıcı maddelere ilişkin olarak ilgili mevzuat uyarınca yetkili bakanlık veya kuruluşça verilen üretim/işletim izni (müsaadesi) belgesinin sunulması zorunda olduğu ayrıca belirtilecektir. Aday ve istekli tarafından sunulan belgelerin üretim konusu veya belge konusu mamul itibarıyla adayın veya isteklinin alım konusu malların üretimini gerçekleştirebileceklerini göstermesi gerekmektedir. İhalenin, özel imalat süreci gerektiren mal alımı ihalesi olmaması durumunda da, adayın veya isteklinin imalatçı olduğunu gösterebileceği belgelerden biri olarak “kapasite raporuna” veya “imalat yeterlik belgesine” yer verilir. Bu durum, Yönetmeliğin 27 nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi ile 40 nci maddesinin yedinci ve onikinci fıkralarına aykırılık teşkil etmemektedir. Kapasite raporunun, adayın veya isteklinin imalatçı olduğunu gösterebileceği belgelerden biri olarak yer verildiği durumlarda, üretim kapasite miktarına ilişkin düzenleme yapılmaması gerekmektedir.

58.5. İdare tarafından yetkili kurumdan ve kuruluştan alınan yazı veya yetkili kuruluşun açıklaması ya da mevzuat değişikliği ile bu belge veya belgelerin alım konusu mala ilişkin olarak düzenlenmediğinin belirlenmesi durumunda sadece düzenlenmesi devam eden belgeler istenir. Ayrıca idareler tarafından yetkili kurumdan veya kuruluştan adayın veya isteklinin imalatçı olduğunu gösteren bir başka belge düzenlendiğine yönelik yazılı bir görüş alınması veya bu konuya ilişkin yetkili kurumun veya kuruluşun bir açıklaması bulunması ya da mevzuatta hüküm bulunması durumunda bu belgeye de yer verilir. Bu konuya ilişkin yazışmalar ve açıklamalar ihale işlem dosyasında muhafaza edilir.

58.6. Yetkili kurum ve kuruluş tarafından imalata ilişkin olarak düzenlenen belgelerin adlarının veya bu belgeleri düzenleyen kurumun ya da

kuruluşun değişmesi durumunda, idare değişiklik çerçevesinde ihale dokümanında düzenleme yapar. Ancak daha önce düzenlenen belgelerin de kullanılabilmesi mümkün ise aday ve istekli tarafından bu belgeler sunulabilir ve ihale komisyonunca kabul edilir.

58.7. İhale komisyonu aday veya istekli tarafından imalatçı olduğunu tevsik etmek üzere sunulan belgeler konusunda tereddüde düşmesi durumunda yetkili kurumdan veya kuruluştan görüş alabilir.

58.8. Yabancı istekliler ise imalatçı oldukları kanıtlayan ve ilgili ülke mevzuatına göre düzenlenen belgeyi veya belgeleri sunmaları gerekmektedir.

Madde 59-Alternatif teklif

59.1. İdare tarafından mal alımı ihalelerinde alternatif teklif verilir verilemeyeceğine yönelik düzenlemenin ihale dokümanında yapılması gerekmektedir. İdare tarafından alternatif teklif verilmesine izin verilen ihalede belli bir sayıml üzerinde alternatif teklif verilmemesinin öngörülmesi durumunda isteklilerin verebileceği azami alternatif teklif sayısı ihale dokümanında belirtilecektir.

59.2. Alternatif teklif verilmesine izin verilen ihalede idare tarafından idari şartnamede istekli tarafından her bir teklif için ayrı bir teklif mektubu sunulacağı belirtilecektir.

59.3. Alternatif teklif veren isteklinin teklif fiyatlarının birbirinden farklı olması durumunda istekli tarafından yüksek tutarlı teklif esas alınarak sadece bir geçici teminat verilmesi mümkündür.

59.4. İhale komisyonu, isteklinin ihale dokümanında öngörülen yeterlik kriterini sağlayıp sağlamadığını her bir teklif için ayrı ayrı değerlendirir.

59.5. İdare tarafından ihale konusu malın teslim süresi ve teslim şekli gibi hususlar ihale dokümanında düzenlendiğinden aynı mal için farklı teslim süresi ve teslim şekilleri alternatif teklif olarak kabul edilmeyecektir.

Madde 60-Kit alımı ile birlikte kit karşılığı geçici olarak cihaz temini ihaleleri

60.1. Kit alımı ile birlikte kit karşılığı geçici olarak cihaz temini ihalesi kitlelerin teslim programına uygun olarak idareye teslim edilmesi ile bu kitlelerin tahsil edildiği cihazların sözleşmede belirtilen süre boyunca idarenin laboratuvarında kurulu bulundurulması ve yüklenicinin sözleşmede öngörülen diğer yükümlülükleri yerine getirmesi olarak tanımlanabilir.

60.2. Kit alımı ile birlikte kit karşılığı geçici olarak cihaz temini incelendiğinde; kitlelerin, ihale dokümanında belirtilen teslim sürelerine uygun olarak idareye teslim edilmelerine karşın kitlelerin tahsil edildiği cihazların kitlelerin tamamı kullanılıncaya kadar idarede kaldığı, ihale dokümanlarında cihazların idarede çalıştırılacağı süreye ilişkin açık bir düzenleme yapılmadığı “cihazlar, kitlelerin bitimine kadar idarede çalışır halde hazır bulundurulacaktır” gibi ifadelerle yer verildiği görülmektedir. Bu düzenlemeler ise hukuki sorunlar ortaya çıkarmakta; cihazların idarede kullanılacağı sürenin belirsizliği isteklilerce kit fiyatlarına yansıtılmaktadır. Kamu kaynaklarının verimli kullanılması ve hukuki sorunların yaşanmaması için ihale dokümanında kit ve kitlelerin tahsil edileceği cihazın teknik özelliklerinin, teslim sürelerinin, cihazların kurulumu ile cihazların idarece kullanılacağı süreye ve yüklenicinin diğer yükümlülüklerine ilişkin açık bir düzenleme yapılması gerekmektedir.

60.3. Farklı kitlelerden oluşan mal alım ihalelerinde toplam test sayısı belirtilerek teklif alınması ve fiyatları farklı olan kitlelerin sayısının yıl içerisinde değiştirilerek toplam test sayısında alımın sonuçlandırılması gibi uygulamalar yapılmaktadır. İdarelerce ihale dokümanında toplam test sayısının yanı sıra her bir kitle test sayısının gösterilmesi, kitlelerin test sayısı belirlenirken 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun 24 üncü maddesinin göz önünde bulundurulması gerekmektedir.

60.4. İhale sürecinde tekliflerin değerlendirilmesi aşamasında isteklilerin teknik ve mesleki yeterliğinin saptanması için istenilen belgelerin idari şartnamelerin “İhaleye katılabilmek için gereken belgeler ve yeterlik kriterleri” başlıklı maddesinin “mesleki ve teknik yeterliğe ilişkin belgeler ve bu belgelerin taşınması gereken kriterler” alt bendinde gösterilmesi gerekmektedir. Teknik şartname ile idari şartnamenin birbirine uyumlu bir şekilde hazırlanması gerekmektedir.

60.5. Kit alımı ile birlikte kit karşılığı geçici olarak cihaz temini ihaleleri sonucu temin edilen kitlelerin tüketildiği veya sayısının azaldığı hallerde yeni bir ihale yapılmadan ihtiyaçların 4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin (a) veya (c) bentleri kapsamında temin edilmesi kamu ihale mevzuatına aykırıdır.

60.6. İdare tarafından ihale dokümanında teklif edilen kitleler ile kitlelerin tahliminin gerçekleştirileceği cihazın aynı marka olması gerektiğine ilişkin düzenleme yapılmayacaktır.

60.7. İdare tarafından sözleşme süresi bir yıldan uzun süreli gelecek yıllara yaygın kit alımı ile birlikte kit karşılığı geçici olarak cihaz temini ihalesi gerçekleştirilip gerçekleştirilemeyeceği hususunun idarenin tabi olduğu mali mevzuat ve diğer mevzuattaki “gelecek yıllara yaygın yüklenmelere” ilişkin hükümler çerçevesinde değerlendirilmesi gerekmektedir.

Madde 61-Akaryakıt alımı ihalelerine ilişkin hususlar

61.1. İdareler tarafından akaryakıt ve madeni yağ alımı ihalelerinde, 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu ve ilgili ikincil mevzuat esas alınarak ihale dokümanı hazırlanmalıdır. Aşağıda yer alan hususlar konusunda ilgili mevzuatta bir değişiklik olması durumunda yeni hükümler esas alınarak ihale dokümanı düzenlenmelidir.

61.2. İdare, akaryakıt alımlarında serbest kullanıcı lisansına sahip olup olmadığı ve/veya alımın elektronik sistemlerle akaryakıt alımı olup olmadığına göre adayın veya isteklinin sahip olması gereken lisans türünü saptayacak ve bu lisanslar ön yeterlik şartnamesi veya idari şartname ile ilanda belirtecektir.

61.3. Alım konusu akaryakıt türlerinin satış faaliyetinin farklı lisanslar gerektirmesi durumunda bu alımlar ayrı ayrı ihale yapılabileceği gibi bu kısımlar için kısmi teklif verilmesine izin verilmesi suretiyle ihtiyaçların birlikte ihale edilmesi de mümkündür. İdare bazı akaryakıt ürünlerinde serbest kullanıcı bazı ürünlerde serbest kullanıcı değil ise bu ürünlerin alımları da kısmi teklif verilmesine izin verilerek aynı ihale ile temin edilebilir. Ancak bu ihalelerde aday veya istekli tarafından sunulacak lisansların kısmi teklifler esas alınarak belirtilmesi gerekmektedir.

61.4. Akaryakıt ve madeni yağ alımlarının aynı ihale kapsamında gerçekleştirilmesi durumunda ihalenin kısmi teklif verilmesine izin verilecek şekilde düzenlenmesi gerekmektedir.

61.5. (Değişik: 20/8/2011-28031 R.G./ 22.md.) Petrol piyasası mevzuatındaki hükümler çerçevesinde madeni yağ satışına ilişkin bir lisans belgesine ihtiyaç duyulmadığından madeni yağ alım ihalelerinde madeni yağ satışına ilişkin bir lisans istenmeyecektir.

61.6. İstasyonsuz kategorisi altında bayilik lisans sahiplerinin Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliğindeki satışa ilişkin kısıtlamaları esas alarak teklif vermeleri ve ihale komisyonunca da değerlendirmenin anılan Yönetmelikteki düzenlemeler çerçevesinde gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

61.7. İdareler tarafından akaryakıt ve madeni yağ alımlarında standartlar ve ölçü birimlerine yönelik teknik düzenlemeler ile bu ürünlerin numunelerin alımı ve laboratuvar işlemlerinde de petrol piyasasına ilişkin mevzuat esas alınmalıdır. Şartnamelerde fuel-oil türlerinde ağırlık ölçüsü (ton veya kilogram), diğer akaryakıtlarda ise hacim ölçüsü birimlerinin (metreküp ve litre) kullanılması gerekmektedir.

61.8. İdareler tarafından petrol ürünü alımlarında petrol piyasasına ilişkin mevzuatta yer alan petrol ürünlerinin alt tür isimlerine dikkat edilmesi gerekmektedir.

61.9. İdarenin akaryakıt veya madeni yağ alımlarında özel tüketim vergisinden muafiyeti bulunması durumunda bu husus ihale dokümanında belirtecektir.

61.10. (Değişik: 28/11/2013- 28835 R.G./ 2. md.)31/8/2013 tarihli ve 28751 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa Göre İhale Edilen Mal Alımlarında Uygulanacak Fiyat Farkına İlişkin Esaslarda elektrik, doğal gaz, ilaç, petrol ürünleri ve sıvılaştırılmış petrol gazı (LPG) ürünlerinin alımlarında uygulanacak fiyat farkına ilişkin esaslar düzenlenmiştir. Ancak Esasların 4 üncü maddesinde yer alan tanımlar uyarınca, EPDK tarafından fiyatları yayımlanmayan petrol ve LPG ürünleri için fiyat farkı hesaplanması mümkün bulunmamaktadır.

Madde 62-Mal alımlarında dikkat edilecek diğer hususlar

62.1. Birden fazla mal kaleminden oluşan ihaleler, birim fiyat teklif almak suretiyle gerçekleştirilecektir.

62.2. Mal alımı ihalelerinde ihalenin kısmi teklif verilmesine izin verilmesi ve kısmın veya kısımların birden çok kalemden oluşması durumunda, birim fiyat teklif cetvelinin hazırlanmasında ekte yer alan form örneği esas alınarak birim fiyat cetveli hazırlanabilir. Birim fiyat teklif cetveli örneği (Ek-M.1)’de yer almaktadır.

62.3. Alım konusunun gıda ve gıda ile temas eden madde ve malzeme olması durumunda, gıda ve gıda ile temas eden madde ve malzemelerin üretimini düzenleyen mevzuat çerçevesinde malın piyasaya arzına ilişkin alınması zorunlu nihai izin belgesi ve/veya sertifika ihaleye katılmada yeterli belge olarak istenebileceği gibi malın teslimi sırasında yüklenici tarafından muayene ve kabul komisyonuna sunulmasına yönelik düzenleme de yapılabilir.

62.4. İdareler tarafından meyve veya asma türlerine ait fidan ve üretim materyallerine yönelik mal alımları ile Tarım ve Köyüşleri Bakanlığı tarafından üretimi ve pazarlanması ile ilgili esas ve usulleri düzenlenmiş diğer fidan ve tohum türlerinin alımlarında ihale dokümanı ilgili mevzuat esas alınarak düzenlenmelidir.

62.5. (Ek: 20/4/2011-27911 R.G./ 18. md.) Sağlık hizmetlerine ilişkin mal alımı ihalelerinde, ihale dokümanında, “*Ürün tıbbi literatüre girmiş klinik çalışmalarla desteklenmelidir.*” veya “*Teklif edilen ürünle ilgili olarak uluslararası hakemli dergilerde makale yayımlanmış olmalıdır.*” gibi hususlar ihaleye katılmada yeterli kriteri olarak belirlenmeyecektir. Konuya ilişkin ayrıntılı açıklama, Kamu İhale Kurulunun 2/7/2010 tarihli ve 2010/DK.D-98 sayılı Düzenleyici Kurul Kararında yer almaktadır. Anılan Karara Kurumun internet sayfasındaki Kamu İhale Mevzuatı bölümündeki Kamu İhale Kurulu Düzenleyici Kararları kısmından ulaşılabilir.

Madde 62/A. (Ek madde: 25/01/2017-29959 R.G./9. md.) Mal alımı ihalelerinde aşırı düşük tekliflerin değerlendirilmesi

62/A.1. (Değişik ibare:RG-30/11/2021-31675) Mal alımı ihalelerinde aşırı düşük tekliflerin değerlendirilmesi aşamasında aşağıdaki düzenlemelere göre işlem tesis edilmesi gerekmektedir.

62/A.1.1. Aşırı düşük tekliflere yönelik açıklama istenmesine ilişkin yazıda isteklilerin yapacakları açıklamalara esas olacak önemli teklif bileşenlerinin, bütün istekliler için aynı unsurları içerecek şekilde belirtilmesi zorunludur. Aşırı düşük teklif açıklaması sunulması için isteklilere üç (3) iş gününden az olmamak üzere uygun bir süre verilir. İstekliler, aşırı düşük olarak tespit edilen tekliflerini, bu Tebliğin “Hizmet alımı ihalelerinde sınır değer tespiti ve aşırı düşük tekliflerin değerlendirilmesi” başlıklı 79 uncu maddesinde belirtilen yöntemlerle açıklayabilirler.

62/A.1.2. İhale komisyonu tarafından yapılan değerlendirmede açıklamaları yeterli görülmeyen veya süresi içerisinde yazılı açıklamada bulunmayan isteklilerin teklifleri reddedilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM **Hizmet Alımı İhalelerine İlişkin Özel Hususlar**

Madde 63- Bakım onarım işleri

63.1. 4734 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinde, büyük onarım yapım tanımı içinde, bakım ve onarım ise hizmet tanımı içinde sayılmıştır. Bu çerçevede, bütçe tertiplerine bakılmaksızın makine ve ekipmanın bakım ve onarımının hizmet alımı olarak ihale edilmesi gerekmektedir. Küçük onarımlar da dahil olmak üzere yapım işiyle ilgili onarımların ise hizmet alımı olarak ihale edilmesi mümkün değildir.

Madde 64-Ağaçlandırma, erozyon kontrolü ve fidan dikim işlerinin niteliği

64.1. 4734 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinde, hizmet alımı ve yapım işleri tanımlanırken işler sayma yöntemiyle belirlenmiş ve sayılan yapım işlerine nitelik itibarıyla benzer olan işler de yapım işi kapsamında kabul edilmiştir. Bu çerçevede, yapım işleri arasında ismen sayılmayan bir işin yapım işi olarak kabul edilebilmesi için, bu işin yapılma tekniğinin ismen sayılan işlere benzerliği yanında, uygulama projesini ya da kesin projeyi de kapsayan teknik şartnameye dayanması, yapım müteahhidinin deneyiminin arandığı ve onun uzmanlık alanına giren işlerden olması, vasıfsız işgücünden ziyade ağırlıklı olarak malzeme, makine ve ekipman girdisine ihtiyaç duyulması ve istisnalar dışında fen ve sanat kurallarına uygun olarak bir eserin meydana getirilmesi koşulunun aranması gerekmektedir. Bu nedenle, gerek hizmet alımı gerekse yapım işleri arasında ismen sayılmayan, ağaçlandırma, erozyon kontrolü ve fidan dikim işlerinin, bir işin yapım işi sayılabilmesi için gereken ve yukarıda belirtilen şartları taşımaması nedeniyle “hizmet” tanımı kapsamında hizmet alımı olarak ihale edilmesi gerekmektedir. Ancak, 29/6/2006 tarihli ve 5531 sayılı Orman Mühendisliği, Orman Endüstri Mühendisliği ve Ağaç İşleri Endüstri Mühendisliği Hakkında Kanunun 4 üncü ve 5 inci maddelerinde sayılan ormancılık, orman endüstrisi ve ağaç işleri endüstrisi işlerine ait mesleki konulara ilişkin mühendislik hizmetlerinin ise danışmanlık hizmeti kapsamında değerlendirilmesi gerekmektedir.

Madde 65-İstenecek belgeler

65.1. Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 29 uncu maddesinde; idareler tarafından ekonomik ve mali yeterlik ile mesleki ve teknik yeterliğin değerlendirilmesinde kullanılmak üzere hangi belgelerin istenilmesinin zorunlu olduğu ve hangi belgelerin istenemeyeceği belirtilmiştir. Bunun dışında kalan hallerde, idarelerce ilanda ve dokümanda belirtilmek kaydıyla, anılan maddede yer verilen belgelerden gerekli görülenler ile makine, teçhizat ve diğer ekipmana ilişkin belgeler, kapasite raporu ve kalite ve standarda ilişkin belgelerin ihale konusu işin niteliği dikkate alınarak Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin ilgili maddeleri ve bu Tebliğde yapılan açıklamalar doğrultusunda istenilmesi mümkün bulunmaktadır. Hizmet alımı ihalelerinde istenecek belgeler, hizmet alımının yaklaşık maliyet değerine göre belirlenmiş olup (Ek-H.1)’de yer alan tabloda gösterilmiştir.

65.2. Kısmi teklif verilmesine imkan tanıyan ihalelerde; istenecek belgeler, işin tamamı dikkate alınarak hesaplanan yaklaşık maliyete göre belirlenmekle birlikte, kısmi teklif verilmesine imkan tanıyan hizmet alımı ihalelerinde, işin niteliği dikkate alınarak yaklaşık maliyete bakılmaksızın

istenebilen yeterlik belgelerinin (makine, teçhizat ve diğer ekipmana ilişkin belgeler ve kapasite raporu ile kalite ve standarda ilişkin belgeler) ve bunlara ilişkin kriterlerin Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği ve ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde kısımlar itibarıyla ayrı ayrı belirlenmesi ve bu kapsamda işin bir kısmı için söz konusu yeterlik belgeleri istenirken, diğer kısmı için istenmemesi mümkün bulunmaktadır.

Madde 66-Personel durumu

66.1. Hizmet alımı ihalelerinde, personele yönelik yeterlik kriteri belirlenemeyecek ve bu kapsamda aday veya isteklilerden personele ilişkin herhangi bir belge sunulması istenmeyecektir. Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 40 ncı maddesi uyarınca, idarece ihtiyaç duyulması halinde ihale konusu işin ifası sırasında istihdamı öngörülen personelin sayısı ve nitelikleri dokümanda belirtilecek, yine idarece gerek görülmesi halinde personelin niteliklerine ilişkin ayrıntılı düzenlemeler ile deneyim süresine ilişkin düzenlemeye teknik şartnamede yer verilecektir. Teknik şartnamede yapılan personele ilişkin düzenlemede personelin niteliği ve/veya deneyim süresi ile ilgili bazı belgeler istenmiş ise bu belgeler sözleşmenin imzalanmasından önce yüklenici tarafından idareye sunulacaktır.

Madde 67-Özel güvenlik hizmet alımı ihaleleri

67.1. Özel güvenlik hizmet alımlarına ilişkin ihale dokümanının hazırlanmasında, 10/6/2004 tarihli ve 5188 sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun ve ilgili mevzuat hükümlerinin esas alınması gerekmektedir.

67.2. (Değişik: 20/8/2011-28031 R.G./ 23 md.) İdarelerce, özel güvenlik hizmet alımı ihalelerinde idari şartnamenin “İhaleye Katılabilmek İçin Gereken Belgeler ve Yeterlik Kriterleri” başlıklı maddesinin “İhale konusu işin yerine getirilmesi için alınması zorunlu olan ve ilgili mevzuatında o iş için özel olarak düzenlenen sicil, izin, ruhsat vb. belgelerin” istenilmesine ilişkin alt maddesinde, Özel Güvenlik Şirketi Faaliyet İzin Belgesine yer verilmesi gerekmekte olup, ihaleye teklif veren şirketin ortakları ile bu şirketin teklif kapsamında sunduğu Özel Güvenlik Şirketi Faaliyet İzin Belgesinde isimleri yer alan şirket ortaklarının aynı kişiler olması zorunludur.

67.3. Özel güvenlik hizmet alımı ihalelerinde; Özel Güvenlik Eğitim Kurumu Faaliyet İzin Belgesi, çevre yönetim sistem belgesi ve hizmet yeterlilik belgesi istenilmeyecektir. Özel güvenlik mali sorumluluğu sigortası dışında hırsızlık, emniyeti suistimal gibi farklı sigorta türlerine ilişkin bir düzenleme yer verilmeyecektir.

67.4. Özel güvenlik hizmetinin yerine getirilmesi sırasında kullanılacak özel güvenlik sistem, cihaz ve gereçlerine ilişkin açık düzenleme yapılacak, “yeterli sayıda, vb.” gibi belirsizliğe yol açacak ifadelerin kullanılmasından kaçınılacaktır.

67.5. Özel güvenlik hizmet alımlarında, günlük vardiya sayısına ya da cumartesi ve/veya pazar günleri çalışılıp çalışılmamasına bağlı olarak hafta tatili izni dikkate alınmak suretiyle ilave personel öngörülmesi gerekmektedir. Bu çerçevede;

67.5.1. İhale dokümanında hafta sonu dahil tam gün ve her vardiyada eşit sayıda personelin çalıştırılacağı belirtilen özel güvenlik hizmet alımlarında hafta tatili izni de dikkate alınmak suretiyle çalışacak toplam personel sayısı belirlenecek ve bu şekilde hesaplanan toplam sayı dokümanda belirtilecektir.

67.5.2. İhale dokümanında, çalışacak personel sayısı her vardiya veya hafta sonları için farklı belirlenmişse ya da günlük vardiya sayıları eşit değilse; haftalık toplam çalışma süresinin haftalık çalışma süresi olan 45 saate bölünmesi suretiyle gerekli olan toplam personel sayısı tespit edilecektir.

67.5.3. Günlük vardiya sayısı ile her vardiyada kaç personel çalıştırılacağı ve haftada çalışılacak gün sayısı belirtilmeden sadece çalışacak toplam güvenlik personeli sayısı belirtilmiş ise, ihale dokümanındaki toplam personel sayısı dikkate alınarak teklifler verilecek ve değerlendirilecektir. İşin gerçekleştirilmesi aşamasında ise haftalık 45 saat olan çalışma süresi aşılmamak kaydıyla, ihale dokümanında öngörülen personel sayısı üzerinden iş programı yapılmak suretiyle vardiya sayıları, her vardiyada çalışacak personel sayısı ve haftalık gün sayısı belirlenecektir.

67.5.4. Hizmetin kampus gibi belirli bir alan içerisinde yerine getirilmesi ve güvenlik için araca gerek duyulması halinde, bu aracın ne kadar yol kat edeceğine ilişkin ihale dokümanında düzenleme yapılacaktır.

67.5.5. (Mülga: 20/8/2011-28031 R.G./24 md.)

67.5.6. Özel güvenlik hizmet alımı ihalelerinde yukarıda belirtilen hususlar dışında, bu Tebliğin “Personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımlarında teklif fiyata dahil olacak giderler” maddesinde yer alan düzenlemeler uygulanacaktır.

Madde 68-Zorunlu mali sorumluluk sigortası

68.1. Sigorta hizmetleri, 4734 sayılı Kanununun 4 üncü maddesindeki hizmetler kapsamında yer aldığından anılan Kanuna göre ihale edilmesi gerekmektedir. 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu uyarınca yaptırılması zorunlu olan mali sorumluluk sigortası ihalelerinde, idareler araç sayısı ve plaka numarasını belirteceklerdir. İstekliler idari şartnamede yer alan araç sayısı, aracın kayıtlı olduğu il ve aracın hasarsızlık oranını dikkate alarak teklif vereceklerdir.

Madde 69-Hizmet alımı ihalelerinde iş tanımı ve ihale bilgilerinin EKAP’a kaydedilmesi[††]

69.1. Bazı ihalelerin şartnamelerinde, iş tanımı yapılmadan sadece personelin sayısı ve niteliklerinin belirtilmesi ile yetinildiği görülmektedir. Hizmetin tanımı yapılmadan ve teknik şartnamede ihale konusu işin ayrıntılarına yer verilmeden sadece çalıştırılacak personelin sayısı ve niteliği belirtilmek suretiyle ihaleye çıkılmasının hizmet alımı değil idarenin dolaylı olarak personel istihdam etmesi anlamına geldiği, bu durumun ise 4734 sayılı Kanunun tanımlara ilişkin 4 üncü maddesi ile temel ilkeleri düzenleyen 5 inci maddesine ve 4735 sayılı Kanunun, hizmet alımına ilişkin sözleşmelerde iş tanımı yapılmasını zorunlu kılan 7 nci maddesine aykırılık teşkil edeceği hususuna dikkat edilmelidir.

69.2. (Ek Madde: 31/03/2018-30377- R.G./4. md) Hizmet alımı ihalelerinde, Kurum tarafından hazırlanan ve işçilik giderinin yaklaşık maliyet içerisindeki ağırlık oranı, işin sürekli nitelik taşıyıp taşımadığı gibi bilgileri içeren form, idareler tarafından doldurularak EKAP’a kaydedilecek ve formun bir örneği, ihale işlem dosyasında saklanacaktır. 4734 sayılı Kanununun 62 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi kapsamında hizmet alımının, personel çalıştırılmasına dayalı olup olmadığının ya da niteliği itibarıyla bu sonucu doğurup doğurmadığının tespiti, bu formda yer alan beyanlar esas alınarak yapılacaktır. **(Değişik cümle: 30/09/2020-31260 R.G./15. md.)** İhale dokümanında personel sayısı ve işçilik ücretine ilişkin düzenleme olup olmadığına, ihale konusu iş kapsamında tam zamanlı veya kısmi zamanlı çalışma yapılıp yapılmayacağına veyahut işin m, km, m2, m3, lt, ton, adet vb. birimler üzerinden birim fiyat veya götürü bedel teklif alınıp alınmadığına bakılmaksızın, ihale konusu hizmetin yürütülmesi için ihtiyaç duyulan işçilik girdisi ile varsa malzeme ve makine gibi diğer hizmet girdilerinin belirtildiği analizler ile bu girdilerin yaklaşık maliyet içindeki ağırlık oranlarına yaklaşık maliyet hesap cetvelinin ekinde yer verilmesi zorunludur. Yapılacak analiz kapsamında, işçilik girdisine yönelik olarak, personel sayısı, personel maliyeti ve çalışma süreleri (kısmi/tam zamanlı) bilgilerine yer verilir.

Madde 70- (Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./38. md.; Değişik: 28/07/2015-29428 R.G./1. md.) Hizmet alımı ihalelerinde tekliflerin eşit olması

70.1. Ekonomik açıdan en avantajlı teklifin sadece fiyat esasına göre belirlendiği ihalelerde, en düşük geçerli teklifin birden fazla istekli tarafından verilmesi durumunda, bu teklifler öncelikli olarak Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 63 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan kriterlere göre puanlanacak ve en yüksek puana sahip istekli ekonomik açıdan en avantajlı teklif sahibi, en yüksek ikinci puana sahip istekli ise ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibi olarak belirlenecektir.

70.1.1. İsteklinin ve tüzel kişiliğinin yarısından fazla hissesine sahip (**Ek ibare: 16.03.2019-30716 R.G./17. md., geçerlilik: 18.3.2020**) ve Kanuna göre yapılacak ihalelere ilişkin sözleşmelerin yürütülmesi konusunda temsile ve yönetime yetkili ortağına ait iş deneyim belgesi kullanılmış ise bu ortağının, ilan veya davet tarihinden geriye doğru son iki yıl içinde 4735 sayılı Kanun kapsamında imzaladığı sözleşme tutarına ilişkin değerlendirmede, sözleşme sonuç bilgileri Kuruma ulaşıp ihalelere ilişkin EKAP üzerinden edinilen veriler kullanılacaktır. İdareler, isteklilerin ve iş deneyim belgesini kullandıkları ortaklarının imzaladıkları sözleşmelerin toplam bedeli ile ihale konusu işin yaklaşık maliyetini karşılaştırarak gerekli puanlamayı yapacaklardır. Sözleşmelerin toplam bedeli ihale konusu işin yaklaşık maliyetinin iki katından daha fazla olan isteklilere puan verilmeyecektir.

70.1.2. Ticari merkezinin ilan veya davet tarihinden geriye doğru en az bir yıldır (**Değişik ibare: 30/09/2020-31260 R.G./16. md.**) işin yapılacağı yerin bulunduğu il veya illerden birinin mülki idari sınırları içindeki ticaret ve/veya sanayi odasına ya da ilgili meslek odasına kayıtlı bulunmasına ilişkin değerlendirmede, isteklilerin teklif kapsamında sundukları yeterlik belgelerinden gerekli bilgilerin edinilerek puanlama yapılması gerekmektedir. İlgili belgelerde bir yıllık süreye ilişkin bilgi edinilememesi durumunda Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinin internet sayfasından gerekli sorgulama yapılır. Anılan sicil kayıtlarından da bu bilginin edinilememesi durumunda, sadece bu durumda olan isteklilere ilgili belgeleri sunmaları amacıyla 3 iş gününden az olmamak üzere yeterli süre verilerek değerlendirme yapılacaktır.

70.1.3. (Mülga madde: 27/5/2016-29724 Mükerrer R.G./ 2. md.)

70.2. Puanlama sonucunda en yüksek puana sahip birden fazla isteklinin bulunması durumunda, bunlar arasında kura yöntemine başvurulacaktır.

70.2.1. Kura işleminden önce idare tarafından eşit puan sahibi isteklilere davette bulunulacak ve davet yazısında ekonomik açıdan en avantajlı teklifin tespiti için kura çekileceği bilgisi ile kuranın yeri ve saati belirtilecektir. İdare tarafından davet yapılması yeterli olup kuranın yapılması için davet edilen isteklilerin katılımının beklenmesi zorunlu değildir.

70.2.2. Kura işlemi ihale komisyonu tarafından saydamlık ve güvenilirlik ilkelerine uygun biçimde yapılacaktır. İşlem sırasında ihale komisyonu üyeleri hazır bulunacak, eşit teklif sahibi isteklilerin ticaret unvanları aynı özelliklere sahip kağıtlara yazılarak, kuraya katılan istekliler huzurunda bir komisyon üyesi tarafından çekiliş yapılacaktır.

70.2.3. Puanlama sonucunda iki isteklinin eşit puana sahip olması durumunda kuradan çıkan istekli ekonomik açıdan en avantajlı teklif sahibi, diğer istekli ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibi olarak belirlenecektir. Ancak ikiden fazla isteklinin aynı puana sahip olması durumunda iki kez kura çekilecektir. Bu durumda ilk çekilişte ekonomik açıdan en avantajlı teklif sahibi istekli, ikinci çekilişte ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibi istekli belirlenecektir.

70.2.4. Puanlanma sonucunda ekonomik açıdan en avantajlı teklif sahibi belirlenebilmesine rağmen, en yüksek ikinci puana sahip birden fazla istekli bulunması durumunda, ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibini belirlemek amacıyla bu istekliler arasında kura yöntemine başvurulacaktır.

Madde 71-Yıllara yaygın hizmet alımlarında yeterlik

71.1. İlgili mevzuat uyarınca gelecek yıllara yaygın olarak gerçekleştirilecek işlerin ihalelerinde; iş hacmini gösteren belgeler ile iş deneyimini gösteren belgelerde aranacak yeterlik kriterlerinin belirlenmesinde aşağıdaki hususlara dikkat edilmesi gerekmektedir:

71.1.1. Açık ihale usulüyle ve Kanununun 21 inci maddesinin (b) ve (c) bentlerine göre yapılan ihalelerde; iş hacmine ilişkin olarak Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 36 ncı maddesinin altıncı fıkrasında belirlenen oranların;

- 1) Bir yıldan fazla süreli işlerde (iki yıl dahil) 4/5'i,
(Toplam ciro için % 20, hizmet işleri gelirleri için % 12)
  - 2) İki yıldan fazla süreli işlerde (üç yıl dahil) 3/5'i,
(Toplam ciro için % 15, hizmet işleri gelirleri için % 9)
  - 3) Üç yıldan fazla süreli işlerde ise 2/5'i,
(Toplam ciro için % 10, hizmet işleri gelirleri için % 6)
- alınarak yeterlik kriteri belirlenecektir.

71.1.2. Belli istekliler arasında ihale usulüyle ve Kanununun 21 inci maddesinin (a), (d) ve (e) bentlerine göre yapılan ihalelerin yeterlik aşamasında ise;

- 1) Bir yıldan fazla süreli işlerde (iki yıl dahil) 4/5'i,
(Toplam ciro için % 20-28, hizmet işleri gelirleri için % 12-20)
- 2) İki yıldan fazla süreli işlerde (üç yıl dahil) 3/5'i,
(Toplam ciro için % 15-21, hizmet işleri gelirleri için % 9-15)
- 3) Üç yıldan fazla süreli işlerde ise 2/5'i,
(Toplam ciro için % 10-14, hizmet işleri gelirleri için % 6-10)

alınarak tespit edilen yaklaşık maliyete ilişkin bu alt ve üst oranlar dahilinde belirlenecek parasal tutarlar iş hacmine ilişkin yeterlik kriteri olarak öngörülmektedir.

71.1.3. Açık ihale usulüyle ve Kanununun 21 inci maddesinin (b), (c) ve (f) bentlerine göre yapılan ihalelerde; iş deneyimine ilişkin olarak Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 39 uncu maddesinin üçüncü fıkrasında belirlenen oranların;

- 1) Bir yıldan fazla süreli işlerde (iki yıl dahil) 4/5'i (% 20-40),
- 2) İki yıldan fazla süreli işlerde (üç yıl dahil) 3/5'i (% 15-30),
- 3) Üç yıldan fazla süreli işlerde ise 2/5'i (% 10-20),

alınarak hesaplanan bu alt ve üst oranlar dahilinde idarece tespit edilecek bir oran yeterlik kriteri olarak belirlenecektir.

71.2. Belli istekliler arasında ihale usulüyle ve Kanununun 21 inci maddesinin (a), (d) ve (e) bentlerine göre yapılan ihalelerin yeterlik aşamasında ise yukarıda yer alan alt ve üst oranlar dahilinde yaklaşık maliyet üzerinden idarece belirlenecek parasal tutarlar iş deneyimine ilişkin yeterlik kriteri olarak öngörülmektedir.

71.3. Gelecek yıllara yaygın hizmetler bir bütün olarak kabul edildiğinden, işin süresinin tamamını kapsayacak şekilde teklif verilmesi, geçici teminat sunulması ve sözleşme yapılması gerekmekte olup, bir yıl üzerinden teklif verilmek suretiyle sözleşme yapıp sonraki yıllarda işin süresinin uzatılarak yıllara yaygın hale getirilmesi mümkün değildir.

Madde 72-İş deneyimini gösteren belgeler ve benzer işe ilişkin hususlar

72.1. Yaklaşık maliyeti, 4734 sayılı Kanununun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (2) numaralı alt bendinde yer alan ve hizmet alımları için öngörülen üst limit tutarının altında kalan ihalelerde iş deneyimini gösteren belgelerin istenilmesi idarelerin takdirindedir. Ancak, hizmet alımı ihalesiyle gerçekleştirilecek danışmanlık hizmet alımı ihalelerinde iş deneyimini gösteren belgelerin istenilmesi zorunludur.

72.2. İş deneyimini gösteren belgelerin istenildiği ihalelerde; yurt içinde veya yurt dışında kamu veya özel sektörde bedel içeren tek bir sözleşme kapsamında kabul işlemleri tamamlanan ihale konusu iş veya benzer işlere ilişkin olarak Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde düzenlenen tevsik edici belgeler sunulacaktır.

72.3. Birden fazla işin benzer iş olarak belirlenmesi halinde bu işlerin birlikte mi yoksa ayrı ayrı mı benzer iş olarak kabul edileceğinin şartnamede belirtilmesi gerekmektedir. Şartnamede bu konuya ilişkin bir açıklık bulunmaması halinde, benzer iş olarak belirlenen işlerin her birinin ayrı ayrı benzer iş olarak kabul edilmek suretiyle değerlendirme yapılması zorunluluğu bulunmaktadır.

72.4. Yapımla ilgili hizmet işleri dışında idarelerce iş durum, iş denetleme ve iş yönetme belgesi düzenlenmeyecektir. Yapımla ilgili hizmet işleri dahil hizmet alımı ihalesiyle gerçekleştirilen tüm danışmanlık hizmetlerinde iş deneyim belgeleri Danışmanlık Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği ve ekinde yer alan standart formlara göre düzenlenecektir.

72.5. Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 45 inci maddesi çerçevesinde, ihale dokümanında alt yüklenici çalıştırılabileceği öngörülen işlerde, belge düzenlemeye yetkili kurum veya kuruluşun onayı ile çalıştırılan alt yükleniciler için; sözleşmesinin tamamını bir bütün olarak gerçekleştirip bitirmek ve idare tarafından o işin kısmi kabulü veya esas sözleşmeye konu işin kabulü yapılmak şartıyla, yaptıkları işin esas sözleşme fiyatları ile hesaplanan tutarını geçmemek üzere, kendi sözleşmelerinde yazılı bedel esas alınarak "Alt Yüklenici İş Bitirme" belgesi düzenlenecektir. (Ek:13/04/2013-28617 R.G./14.md.) Ancak, belge düzenlemeye yetkili kurum veya kuruluşun onayı alınmaksızın çalıştırılan alt yükleniciler için alt yüklenici iş deneyim belgesi düzenlenemeyecek ve bu kapsamdaki işler idarelerce iş deneyimi olarak kabul edilemeyecektir.

72.6. (Değişik: 20/8/2011-28031 R.G./ 25 md.) Alt yüklenicilerin iş bitirme belgesi almak amacıyla iş sahibi idareye yapacakları başvurularda; yüklenici ile alt yüklenici arasında imzalanan bedel içeren sözleşmenin ve bu sözleşme kapsamında düzenlenen fatura örneklerinin veya bu örneklerin noter, (Ek ibare: 12/06/2015-29384 R.G./3.md.; Mülga ibare: 13.06.2019-30800 R.G/13. md., yürürlük: 23.06.2019)YMM, SMMM veya vergi dairesi onaylı suretlerinin veya serbest meslek makbuzu nüshalarının ya da bu nüshaların noter,(Ek ibare: 12/06/2015-29384 R.G./3. md.) SM,YMM, SMMM veya vergi dairesi onaylı suretlerinin, personel çalıştırılan işlerde ise bu belgelere ek olarak alt yüklenici ile yüklenici arasında imzalanan sözleşme konusu işte personel çalıştırıldığını gösteren Sosyal Güvenlik Kurumu internet sayfası üzerinden düzenlenmiş ve idarece teyidi yapılabilen belgelerin sunulması gerekmektedir.

72.7. İlamı veya duyurusu 1/1/2010 tarihinden önce yapılan ihalelerde ise belge düzenlemeye yetkili kurum veya kuruluşlara taahhüt edilen işlerin alt yüklenicileri tarafından Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin yürürlüğe girdiği tarihten önce gerçekleştirilen işlere ilişkin olarak, "alt yüklenici iş bitirme belgesi" yerine, bu belgenin düzenlenmesine esas alınan ve anılan Yönetmeliğin 45 inci maddesinin üçüncü fıkrasında yer verilen belgelerin başvuru veya teklif kapsamında sunulması halinde, bu belgeler iş deneyiminin değerlendirilmesinde dikkate alınacaktır.

Madde 73-Kapasite raporu

73.1. Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 41 inci maddesinde, idareler tarafından alımın niteliği göz önünde bulundurulmak suretiyle "mesleki ve teknik yeterlik kriteri" olarak kapasite raporuyla ilgili düzenleme yapılabileceği hüküm altına alınmıştır. Bu çerçevede, yüklenicinin mutfağında veya tesisinde yemek üretiminin gerçekleştirilmesinin öngörüldüğü yemek hizmeti alımı ihalelerinde kapasite raporuna ilişkin olarak idari şartnamede istenebilecek günlük üretim miktarı, idarenin günlük yemek ihtiyacını aşmayacak şekilde belirlenecektir. İdarenin kendi mutfağında yemek üretiminin gerçekleştirileceği yemek hizmeti alımı ihalelerinde ise idarece öngörülecek kapasite raporuna ilişkin günlük üretim miktarı, idarenin günlük yemek ihtiyacının yarısı (1/2) geçmeyecektir. İhale dokümanında, üretim miktarı belirtilmeden aday veya isteklilerce kapasite raporu sunulacağına yönelik bir düzenleme yapılmayacaktır.

73.2. İdareler tarafından idari şartnamede veya ön yeterlik şartnamesinde iş ortaklıklarındaki ortaklardan her birinin, kapasite raporuna ilişkin olarak iş ortaklığındaki hissesi oranında yeterliği sağlamaları gerektiğine yönelik düzenleme yapılmamış olması durumunda, yüklenicinin iş ortaklığı olması halinde kapasite raporuna ilişkin yeterlik kriteri ortaklardan biri, birkaçı veya tamamı tarafından sağlanabilir. Konsorsiyumlarda ise kapasite raporunun, her bir ortağın kendi kısmı için istenilen asgari yeterlik kriterini sağlaması zorunlu olduğundan idari şartnamelerde bunun aksine düzenleme yapılamayacaktır. Aday veya istekliler kendi adlarına düzenlenmiş farklı tesislere ait birden fazla kapasite raporu sunabileceğinden, bu durumda, kapasite tutarları toplanmak suretiyle yeterlik kriterinin sağlanıp sağlanmadığına bakılacaktır.

73.3. Kısmi teklife imkan tanınan ihalelerde, idareler, üretim miktarını gösteren kapasite raporuna ilişkin yeterlik kriterini her bir kısım için ayrı ayrı olmak üzere, o kısım için ihale dokümanında öngörülen miktarı, idarenin kendi mutfağında yemek üretiminin gerçekleştirileceği kısmi teklife imkan tanınan yemek hizmeti alımı ihalelerinde ise idarenin o kısım için öngörülen günlük yemek ihtiyacının yarısı (1/2) aşmamak kaydıyla belirleyerek ön yeterlik şartnamesinde veya idari şartnamede göstereceklerdir.

73.4. (Ek: 9/2/2011 -27841 RG/ 1. md.) Aday veya istekli tarafından sunulan kapasite raporunun, adayın veya isteklinin kayıtlı olduğu ticaret ve/veya sanayi odası ya da esnaf ve sanatkârlar odası tarafından mevzuatına uygun olarak düzenlenmesi ve ihale veya son başvuru tarihinde geçerli olması zorunludur.

Madde 74-Kalite ve standarda ilişkin belgeler

74.1. İdareler, ihale konusu işin niteliğini ve uygulama yönetmeliklerinin bu konuyu düzenleyen maddelerini esas alarak, ihale dokümanında kalite ve standart belgelerine ilişkin düzenleme yapabilirler. İhale konusu ile ilgili bulunmayan veya işin niteliğinin gerektirmediği kalite ve standarda ilişkin belgelerin istenilmesi, 4734 sayılı Kanunun temel ilkelerine ve Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğine aykırılık teşkil edecektir.

74.2. İdarece kalite ve standarda ilişkin belge istenmesi durumunda, standarda ilişkin tanıma (kriter), belgenin başvuru veya teklif kapsamında istenmesi halinde ön yeterlik şartnamesinde veya idari şartnamede, yükleniciden istenmesi halinde ise teknik şartnamede yer verilecektir.

74.3. (Değişik: 20/4/2011-27911 R.G./ 19. md.) Kalite ve/veya çevre yönetim sistem belgesinin istenilmesi halinde, söz konusu belgenin/belgelerin Türk Akreditasyon Kurumu tarafından akredite edilen belgelendirme kuruluşları veya Uluslararası Akreditasyon Forumu Karşılıklı Tanınma Antlaşmasında yer alan ulusal akreditasyon kurumlarıca akredite edilmiş belgelendirme kuruluşları tarafından düzenlenmesi yeterli olup, bunun yerine söz konusu belgelerin belirli bir belgelendirme kuruluşundan alınmış olması zorunluluğunu getiren ifadeler kullanılamaz.

Kalite yönetim sistem belgelendirilmesine ilişkin olarak ISO 9001:2008 standardı 13/11/2008 tarihinde yayımlanmış olup, 13/11/2010 tarihinden itibaren ISO 9001:2000 standardına göre verilen kalite yönetim sistem belgeleri geçersiz hale gelmiştir. Bu nedenle idarelerce hizmet alımı ihalelerinde kalite yönetim sistem belgesinin istenilmesi durumunda ilanda ve dokümanda aday veya isteklilerin ihale konusu işe ilişkin ISO 9001:2008 standardına göre alınmış kalite yönetim sistem belgesi sunmaları gerektiğine yönelik düzenleme yapılacak ve aday veya istekliler tarafından da ISO 9001:2008 standardına göre alınmış kalite yönetim sistem belgesi sunulacaktır. Bu konuya ilişkin ayrıntılı açıklama, Kamu İhale Kurulunun 11/2/2010 tarihli ve 2010/DK.D-16 sayılı Düzenleyici Kararında yer almaktadır. Anılan Karara, Kurumun internet sayfasının Kamu İhale Mevzuatı bölümündeki Kamu İhale Kurulu Düzenleyici Kararları kısmından ulaşılabilir.

74.4. Hizmet alımı ihalelerinde; Tehlike Analizi ve Kritik Kontrol Noktaları Yönetim Sistemi (HACCP), İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi (OHSAS), Bilgi Teknolojisi-Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi, Gıda Güvenliği Yönetim Sistemi (ISO 22000), Sosyal Sorumluluk Standardı (SA 8000), İ Hiyen Uygulamaları (GPP) gibi kalite ve standarda ilişkin belgeler ve sertifikalar istenmeyecektir.

74.5. (Değişik: 20/8/2011-28031 R.G./ 26.md.) Hizmet alımı ihalelerinde kalite yönetim sistem belgesi ve/veya çevre yönetim sistem belgesinin istenip istenmeyeceği, 74.7. maddesindeki açıklama ve aşağıdaki esaslara uygun olarak idarelerce belirlenecektir.

74.5.1. (Ek: 20/8/2011-28031 R.G./ 26. md.) İdarelerin kendi hizmet binalarında veya diğer görev sahalarında gerçekleştirilen hizmet alımı ihaleleri (örneğin; temizlik, özel güvenlik, hasta ve ziyaretçi yönlendirme, veri işleme ve otomasyon sisteminin işletimi, yemek hazırlama ve dağıtım

hizmetleri gibi) ile personel/ öğrenci taşıma hizmetleri ve araç kiralama hizmet alımı ihalelerinde kalite yönetim sistem belgesi istenmeyecektir.

74.5.2. (Ek: 20/8/2011-28031 R.G./ 26. md.) İdarelerin kendi hizmet binalarında veya diğer görev sahalarında gerçekleştirilen hizmetler (örneğin; temizlik, özel güvenlik, hasta ve ziyaretçi yönlendirme, veri işleme ve otomasyon sisteminin işletimi, yemek hazırlama ve dağıtım hizmetleri gibi) ile niteliği gereği çevre yönetim sistem belgesi istenmesi uygun olmayan hizmet alımı ihalelerinde (personel ve öğrenci taşıma hizmetleri, araç kiralama, mesleki eğitim, toplantı ve organizasyon hizmetleri gibi) çevre yönetim sistem belgesi istenmeyecektir.

74.6. Hizmet yeterlilik belgesinin kuruluş yapısı, planlama faaliyetleri ve sorumluluklar göz önünde bulundurulduğunda; idarelerin kendi hizmet binalarında gerçekleştirilen hizmetler (idarelerin hizmet binalarında, servislerce gerçekleştirilecek montaj, bakım ve onarım hizmetleri hariç) ile niteliği gereği hizmet yeterlilik belgesi istenmesi uygun olmayan (personel ve öğrenci taşıma hizmetleri, araç kiralama, mesleki eğitim, toplantı ve organizasyon hizmetleri gibi) ihalelerde bu belge istenmeyecektir. İdareler, hizmet yeterlilik belgesine yönelik düzenlemelerde; hizmet yeterlilik belgesinin hizmet kapsamını ve standardını açık olarak yazmalıdır.

74.7. (Değişik: 20/8/2011-28031 R.G./ 27.md.) Çöp toplama ve/veya kent temizliği hizmet alımı ihalelerinde; kalite yönetim sistem belgesi, çevre yönetim sistem belgesi ve İşyerleri-Kent Temizliği Hizmet Yeterlilik Belgesi (TS 13111) istenebilecektir.

74.8. (Değişik: 15/7/2012-28354 R.G./ 1. md.) 4734 sayılı Kanununun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (2) numaralı alt bendinde hizmet alımları için öngörülen üst limit tutarının dört katının altında kalan ve hizmet alımı ihalesiyle gerçekleştirilecek olan danışmanlık hizmeti alımlarında kalite ve standarda ilişkin belgeler kapsamında sadece kalite yönetim sistem belgesi istenebilecektir.

74.9. İlgili mevzuatı çerçevesinde kalite ve standarda ilişkin bir belgenin sadece adının değiştirilmiş olması durumunda, daha önce alınan belgeler, belgede belirtilen geçerlilik tarihi sonuna kadar başvuru veya teklif kapsamında sunulmuş ise, idare tarafından belgeyi düzenleyen kurumdan bu belgenin geçerli olduğuna ilişkin bilgi alınması kaydıyla söz konusu belgeler geçerli kabul edilecektir. Aday veya istekli tarafından, belgeyi düzenleyen kurumdan alınmış ve daha önce düzenlenen belgenin geçerli olduğunu belirten yazının idareye sunulması veya ilgili mevzuatında daha önce düzenlenen belgelerin geçerli kabul edilmesine ilişkin açık bir düzenleme bulunması halinde de söz konusu belgeler idareler tarafından geçerli kabul edilecektir.

Madde 75-Hizmet alım ihalelerinde yeterliğe ilişkin diğer hususlar

75.1. İhale konusu hizmet, sadece Halk Sağlığı Alanında Haşerelere Karşı İlaçlama Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik kapsamında yerine getirilen ilaçlama hizmeti ise idari şartnamenin “İhaleye Katılabilmek İçin Gereken Belgeler ve Yeterlik Kriterleri” başlıklı maddesinin “ihale konusu hizmetin yerine getirilmesine ilişkin olarak ilgili mevzuat gereği alınması zorunlu olan belgelere” ilişkin alt maddesinde “Halk Sağlığı Alanında Haşerelere Karşı İlaç Uygulama İzin Belgesine” yer verilmesi gerekmektedir.

75.2. İhale konusu hizmetin sadece ilaçlama olmadığı ihalelerde (temizlik ve yemek hizmet alımı gibi); ilaçlamanın hizmetin karakteristik edimi olmaması ve rekabetin artırılması amacıyla bu ihalelerde idari şartnamenin “İhaleye Katılabilmek İçin Gereken Belgeler ve Yeterlik Kriterleri” başlıklı maddesinde “Halk Sağlığı Alanında Haşerelere Karşı İlaç Uygulama İzin Belgesinin” istenilmemesi gerekmektedir. Bu ihalelerde, ilaçlamanın Halk Sağlığı Alanında Haşerelere Karşı İlaçlama Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğe uygun olarak gerçekleştirileceği; yüklenicinin Halk Sağlığı Alanında Haşerelere Karşı İlaç Uygulama İzin Belgesine sahip olması durumunda ilaçlamanın yüklenici tarafından yapılacağı; bu izin belgesine sahip olmaması durumunda ise ilaçlamanın anılan izin belgesine sahip olanlara yaptırılacağına ilişkin olarak teknik şartnamede düzenleme yapılması gerekmektedir. İdarelerce ihale konusu hizmette alt yüklenici çalıştırılmaması öngörülmüyor ise haşerelere karşı ilaçlamanın ihale konusu hizmetin karakteristik edimi olmaması nedeniyle idari şartnamenin “Alt Yükleniciler” maddesi “İhale konusu hizmetin tamamı veya bir kısmı, alt yüklenicilere yaptırılmaz.” şeklinde düzenlenebilecek ve her ne kadar idari şartnamede işin alt yüklenicilere yaptırılmayacağı belirtilmiş olsa da yüklenici, ilaçlama işini anılan izin belgesine sahip olanlara yaptırabilecektir.

75.3. Malzemeli veya malzemesiz yemek hizmeti alımı ihalelerinde, Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 38 inci maddesinde yer alan hüküm çerçevesinde, idari şartnamenin “İhaleye Katılabilmek İçin Gereken Belgeler ve Yeterlik Kriterleri” başlıklı maddesinin, ihale konusu hizmetin yerine getirilmesine ilişkin olarak ilgili mevzuat gereği alınması zorunlu olan sicil, izin, ruhsat vb. belgelerin istenilmesine ilişkin alt maddesinde aday ve isteklilerden sadece Gıda Üretim İzni Belgesi'nin istenilmesi yeterli olup, Gayrisihh Müessese Ruhsatı, Çalışma İzni ve Gıda Sicil Belgesi Kontrol ve Denetim Raporu gibi belgelerin sunulacağına ilişkin düzenlemelere yer verilmeyecektir.

75.4. Yemek hizmeti alımı ihalelerinde, idari şartnamenin “Mesleki ve teknik yeterliğe ilişkin belgeler ve bu belgelerin taşınması gereken kriterler” başlıklı alt maddesinde, yemek yapımında kullanılacak malzemelerin ve ekipmanların kalite ve standardına ilişkin herhangi bir yeterlik belgesi istenmeyecektir. Ancak, idarelerce gerek görülmesi halinde, sözleşmenin uygulanmasına yönelik olarak teknik şartnamede bu konuyla ilgili düzenleme yapılabilecek; muayene ve kabul işlemleri sırasında ise gerekli denetimler gerçekleştirilecektir.

Madde 76-İş ve işyerlerinin korunması ve sigortalınması

76.1. Hizmet alımı ihalelerinde iş ve işyerlerinin korunması ve sigortalınmasına ilişkin düzenleme Hizmet İşleri Genel Şartnamesinin 19 uncu maddesi ile tip idari şartnamelerin “teklif fiyata dahil olan giderler” maddesi ve tip sözleşmenin 21 inci maddesinde yer almaktadır.

76.1.1 Hizmet İşleri Genel Şartnamesinin 19 uncu maddesinde “İşyerinde, işin başlamasından kabul belgesinin verilmesine kadar her türlü araç, malzeme, ihzarat, makine ve taşıtlar ile sözleşme konusu hizmet işinin korunmasından yüklenicinin sorumlu olduğu, hizmet türüne göre sigorta gerektiği takdirde uygulanacak sigorta türü veya türleri ve teminat limitlerinin günün koşullarına uygun olmak şartıyla sözleşmesinde veya eklerinde belirtileceği” hükme bağlanmıştır.

76.1.2 (Değişik:RG-20/6/2021-31517)⁽¹⁾ Tip idari şartnamelerin “Teklif fiyata dahil olan giderler” maddesinde “Sözleşmenin uygulanması sırasında, ilgili mevzuat gereğince ödenecek ... sigorta ... teklif fiyatına dâhildir.” ifadesine yer verilmiştir.

76.2. (Mülga:RG-20/6/2021-31517)⁽¹⁾

76.3. (Mülga:RG-20/6/2021-31517)⁽¹⁾

76.4. (Değişik:RG-20/6/2021-31517)⁽¹⁾ İstekliler tarafından ilgili mevzuatı gereğince yapılması gereken sigorta giderleri, tip idari şartnamelerin “Teklif fiyata dâhil olan giderler” maddesi kapsamında teklif fiyatına dâhil edilecektir. İhale dokümanında iş ve/veya işyerlerinin sigortalınmasının ayrıca istendiği durumlarda sigorta türü veya türleri ile sigorta teminatının kapsam ve limitinin belirlenmesi gerekmektedir.

Sigorta türleri belirtilmesine rağmen sigorta teminatının kapsamı ve limitinin belirlenmediği hallerde iş ve işyerlerinin sigortalınmasının asgari limitler dâhilinde istendiği kabul edilecektir. Sigorta türü veya türlerinin belirlenmediği hallerde ise, iş ve işyerlerinin sigortalınmasının istenmediği kabul edilmek suretiyle teklifler değerlendirilecektir.

76.5. (Değişik ibare:RG-20/6/2021-31517)⁽¹⁾ İhale dokümanında iş ve/veya işyerlerinin sigortalınmasına ilişkin yükümlülüğün yükleniciye ait olduğu belirtilerek (Mülga ibare:RG-20/6/2021-31517)⁽¹⁾ sigorta türü veya türleri ile sigorta teminatının kapsam ve limitinin belirlendiği ihalelerde, isteklilerden ihale aşamasında sigortaya ilişkin herhangi bir belge (taahhütname, sigorta poliçesi vb.) sunmaları istenmeyecektir. Bu durumda, sözleşmenin yürütülmesi aşamasında yüklenici tarafından sigorta poliçesi sunulacağına ilişkin düzenleme teknik şartnamede yapılacaktır.

Madde 77-Sözleşmenin yürütülmesindeki mesleki ve teknik yükümlülükler

77.1. İdarelerce sözleşmenin yürütülmesi aşamasında işin yerine getirilmesi için gerekli olduğu öngörülen ve idari şartnamede yeterli kriteri olarak belirlenmeyen mesleki ve teknik yükümlülüklerle yönelik düzenlemeler ancak teknik şartnamede yapılabilecek ve bu kapsamda yüklenici tarafından hangi belgelerin idareye sunulması gerektiği teknik şartnamede açıkça düzenlenecektir.

Madde 78- Personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımlarında teklif fiyata dahil olacak giderler

78.1. (Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./ 39. md.; Değişik: 06/02/2018-30324 R.G./6. md.) Bu Tebliğde personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımları için öngörülen düzenlemeler, 4734 sayılı Kanunun 62 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi gereğince ihale edilebilecek personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı ihalelerine uygulanır. **(Ek cümle: 30/09/2020-31260 R.G./17. md.)** 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 23 ve 24 üncü maddeleri gereğince kadroya geçiş uygulamasına tabi olan hizmet alımları ile bu hizmetlerin karakteristik edimlerini içeren veya alt hizmetleri niteliğinde olan hizmetler, personel çalıştırılmasına dayalı hizmet olarak değerlendirilecektir.

78.1.1. (Ek madde: 06/02/2018-30324 R.G./6. md.) Personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı; ihale konusu işte çalıştırılacak personel sayısının ihale dokümanında belirlendiği, bu personelin çalışma saatlerinin tamamının idare için kullanıldığı, yaklaşık maliyetinin en az %70'lik kısmının asgari işçilik maliyeti ile varsa aynı yemek ve yol giderleri dahil işçilik giderleri ile niteliği gereği süreklilik arz eden hizmet alımlarını ifade eder.

78.1.2. (Ek madde: 06/02/2018-30324 R.G./6. md.) Danışmanlık hizmetleri, hastane bilgi yönetim sistemi hizmetleri ve çağrı merkezi hizmetleri, 78.1.1 inci maddede yer alan koşullara bakılmaksızın personel çalıştırılmasına dayalı hizmet olarak kabul edilmez.

78.1.3. (Ek madde: 06/02/2018-30324 R.G./6. md.; Değişik madde: 30/09/2020-31260 R.G./18. md.) Mahalli idare veya şirketlerinin bütçelerinden yapılan ve niteliği gereği süreklilik arz eden park bahçe bakım ve onarım işi, çöp toplama, cadde, sokak, meydan vb. temizlik işleri, bu işlerin karakteristik edimlerini içeren veya alt hizmetleri niteliğinde olan refüj ve yeşil alanların bakım ve onarımı, ot temizliği, çim biçimi, toprak işleme, arazi hazırlığı, fidan üretimi, dikimi ve bakımı ile ağaç budama, sulama ve bakımı, sürüclü araç/iş makinesi kiralama vb. işler ile Kurum tarafından belirlenecek diğer işler, 78.1.1 inci maddede yer alan diğer koşullara bakılmaksızın personel çalıştırılmasına dayalı hizmet olarak kabul edilir.

78.1.4. (Ek madde: 06/02/2018-30324 R.G./6. md.) Niteliği gereği süreklilik arz etme koşulu dışında diğer koşulları taşıyan ve ihale edilmesi mümkün olan **(Değişik ibare: 30/09/2020-31260 R.G./19. md.)** hizmet alımları ile 78.1.1 maddede belirtilen koşulları taşıyan hastane bilgi yönetim sistemi hizmetleri ve çağrı merkezi hizmetlerinde, teklifler ile aşırı düşük tekliflerin hazırlanması ve değerlendirilmesinde bu Tebliğin personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı ihaleleri için öngördüğü düzenlemeler (asgari işçilik maliyeti ile sözleşme giderleri ve genel giderlerin hesabı, sınır değer tespiti, işçilik hesaplama modülünün kullanım zorunluluğu vb.) aynen uygulanır.

78.1.5. (Ek madde: 30/09/2020-31260 R.G./20. md.) İhalelerin 4734 sayılı Kanunun 62 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendine uygunluğunun tespit edilmesinde; kısmi teklif verilmesine imkan tanınan ihalelerin personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı olup olmadığına ilişkin değerlendirme, ilgili kısma ilişkin yaklaşık maliyet de dikkate alınarak her bir kısım için ayrı ayrı yapılır. Herhangi bir kısmın personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı niteliğinde olması halinde, ihale personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı olarak kabul edilir.

78.2. (Mülga: 12/06/2015-29384 R.G./5. md.)

78.3. (Değişik: 12/06/2015-29384 R.G./6. md.) Personel çalıştırılmasına dayalı olmayan bir hizmet alımına ilişkin ihale dokümanında haftalık çalışma saatlerinin tamamını idarede geçirecek personel sayısının belirtilmesi halinde teklif fiyata dahil giderler arasında işçilik giderine yer verilmesi gerekmektedir.

78.4. (Mülga: 12/06/2015-29384 R.G./7. md.)

78.5. (Değişik: 9/2/2011 -27841 RG/ 2. md.; Değişik: 07/06/2014-29023R.G./ 40. md.) Personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı ihalelerinin birim fiyat teklif alınmak suretiyle gerçekleştirilmesi ve ihale üzerinde bırakılan istekli ile birim fiyat sözleşme imzalanması zorunludur.

78.5.1. (Ek: 9/2/2011 -27841 RG/2. md.) Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 10 uncu maddesinin beşinci fıkrasında "Personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımlarında, ihale konusu işin niteliği dikkate alınarak işçi sayısı üzerinden teklif alınması idarece uygun görülmeyen iş kalemleri bulunması halinde, bu kalemlerin kapsamındaki işler dahil, ihale konusu işin yerine getirilmesi için çalıştırılacak asgari personel sayısının ihale dokümanında belirtilmesi kaydıyla, işçi sayısı yerine, yapılacak işi oluşturan iş kalemi veya kalemleri üzerinden teklif alınabilir." hükmüne yer verilmiştir. Bu çerçevede, personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımlarında, idarece birim fiyat teklif cetveli hazırlanırken işçi sayısı üzerinden teklif alınması uygun görülmeyen iş kalemi/kalemleri bulunup bulunmadığı belirlenecektir. Buna göre, işçi sayısı üzerinden teklif alınması idarece uygun görülmeyen iş kaleminin/kalemlerinin bulunması halinde, idare bu iş kalemi/kalemleri için teklife esas alınacak birimi, "işçi sayısı" yerine, o iş kalemini/kalemlerini oluşturan unsurları dikkate almak suretiyle kendisi belirleyerek birim fiyat teklif cetvelinde ait olduğu iş kaleminin/kalemlerinin "birim" sütununa yazacaktır.

78.5.2. (Ek: 9/2/2011-27841 R.G./2. md.) İşçi sayısı üzerinden teklif alınması idarece uygun görülmeyen iş kaleminin/kalemlerinin bulunduğu personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımlarının ihale dokümanında, ihale konusu işin tamamı için çalıştırılması öngörülen asgari toplam personel sayısı belirlenecek, ayrıca bu sayının içinde yer alan ve işçi sayısı üzerinden teklif alınması idarece uygun görülmeyen her bir iş kalemi kapsamında çalıştırılacak olan asgari personel sayısı da belirtilecektir. Bu ihalelerde, asgari işçilik maliyetinin ihale konusu işte çalıştırılacak toplam personel sayısı üzerinden hesaplanması zorunludur.

78.6. Tekliflerin hazırlanmasında ve asgari işçilik maliyetinin hesaplanmasında, ihale tarihinde yürürlükte bulunan asgari ücret dikkate alınacaktır.

78.7. (Değişik: 20/8/2011-28031 R.G./ 28.md.; Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./41. md.) İdarelerce yapılacak işin niteliği dikkate alınarak, çalıştırılacak personel için brüt asgari ücret veya brüt asgari ücretin yüzde (%) fazlası ücret belirlenebilecek; ancak "brüt asgari ücretin işverene maliyetinin (%) fazlası" şeklinde bir belirleme yapılmayacaktır. Tekliflerin eşit şartlarda değerlendirilmesi amacıyla, istekliler tarafından aylık aylığı veya emekli aylığı bağlanmış olan personel çalıştırılacağı belirtilmiş olsa dahi işveren paylarının hesabında bu hususlar dikkate alınmaz.

78.8. Ulusal bayram ve genel tatil günlerinde (ulusal bayram, resmi ve dini bayram günleri ile 1 Mayıs Emek ve Dayanışma günü, **(Ek ibare: 31/03/2018-30377- R.G./5. md.)** 15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik günü ve yılbaşı günü) yapılacak çalışma için 4857 sayılı İş Kanununun 47 nci maddesi, fazla çalışmalar için ise aynı Kanunun 41 inci maddesi uyarınca hesaplanacak ücret, brüt asgari ücret üzerinden; idari şartnamede brüt asgari ücretin yüzde (%) fazlası öngörülmüş ise bu tutar üzerinden hesaplanacaktır. Bu durumda, ulusal bayram ve genel tatil günlerinde yapılacak çalışma için 4857 sayılı İş Kanununun 47 nci maddesi uyarınca belirlenecek ücretin hesaplanabilmesi açısından çalışılacak gün ve personel sayısı ile fazla çalışma yapılacak hallerde toplam fazla çalışma saati ihale dokümanında belirtilecektir.

78.9. İhale konusu işte çalışacak personele ilişkin yemek ve yol maliyetlerinin istekli tarafından karşılanmasının öngörüldüğü hallerde, bu maliyetlerin brüt tutarları dikkate alınacaktır.

78.10. (Mülga madde: 07/06/2014-29023 R.G./42. md.)

78.11. (Değişik: 25/12/2013-28862 R.G./2.md.) İsteklilerin tekliflerini ilgili mevzuatına göre idari şartnamede belirlenen kısa vadeli sigorta kolları prim oranını dikkate alarak hazırlamaları gerekmektedir.

78.12. (Değişik: 20/8/2011-28031 R.G./29. md.) İhale konusu işin niteliği dikkate alınarak işçi sayısı üzerinden teklif alınması idarece uygun görülmeyen iş kalemleri hariç, birim fiyat teklif cetvelindeki işçilik kalemleri için (işçi x ay) üzerinden teklif alınması zorunludur. Ancak, işin başlama tarihi ile bitiş tarihi arasında, hafta tatili ve genel tatil günleri dahil 30 günden daha kısa süreli çalışma yapılması öngörülen aylar ile takvim yılına göre 29 veya 28 günden daha kısa süreli çalışma yapılması öngörülen Şubat ayı için (işçi x gün) üzerinden teklif alınacaktır.

78.13. Yemek ve yol bedelinin nakdi olarak ödeneceği öngörülen ihalelerinin idari şartnamelerinde, yemek ve yol bedelinin günlük brüt tutarları ve ayda kaç gün ödeneceği yazılacak, bu brüt tutarların nakdi olarak ödeneceği ve ücret bordrosunda gösterileceği açıkça belirtilecektir. Her ay 30 gün olarak kabul edilecek ve bazı ayların 30 günden daha fazla ya da eksik günleri dikkate alınmayacaktır. İdari şartnamede 26 veya 22 olarak belirlenen aylık gün sayısı üzerinden hesaplama yapılacak ve 31 veya 28 gün olan aylardaki fiili gün sayısı dikkate alınmayacaktır. Yemek ve yol için aylık gün sayısı belirlenmemiş ise 26 gün olarak hesaplama yapılacaktır.

(Ek: 07/06/2014-29023 R.G./43. md.) Bununla birlikte, hafta tatili ve genel tatil günleri dahil 30 günden daha kısa süreli çalışma yapılması öngörülen aylar ile takvim yılına göre 28 veya 29 günden daha kısa süreli çalışma yapılması öngörülen Şubat ayı (artık gün/kıst ay) kapsamında çalışılacak toplam gün sayısı ile bu süre içerisinde yemek ve yol bedeli verilecek gün sayısının, idari şartnamenin ilgili maddesinde belirtilmesi gerekmektedir.

78.14. İdari şartnamelerde ücret ile nakdi olarak ödenecek yemek ve yol gibi giderlerin net olarak ödeneceğine dair düzenleme yapılmayacaktır. İdari şartnamede yer alan bu bedellerin brüt olduğu belirtilmemiş olsa bile bu tutarlar brüt olarak kabul edilecek ve buna göre işlem yapılacaktır.

78.15. (Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./44. md.) Çalışacak personelin yemek ve yol maliyetlerinin isteklerle aynı olarak karşılanmasının öngörüldüğü işlerde, bu ihtiyaçların isteklerle aynı olarak karşılanacağı idari şartnamelerin ilgili maddesinde belirtilecek ve aylık gün sayısı gösterilecek, ancak buna ilişkin bir bedel öngörülmeyecek, personelin bu ihtiyaçlarının karşılanmasına ilişkin kriterler ve asgari standartlar (yemek çeşidi, kalori vb.) ise ihale dokümanının ilgili bölümünde belirlenecektir. Bu şekilde verilen tekliflerin değerlendirilmesinde ise tekliflerin söz konusu aynı ödemeleri de içerdiği kabul edilerek değerlendirmeler buna göre yapılacaktır.

78.16. İdari şartnamede çalışacak personelin yemek veya yol maliyetinin idarenin yemekhanesinden veya personel servisinden karşılanacağı ve bedelinin yüklenicinin hakedişinden kesileceğine dair bir düzenleme yapılmışsa, yemek ve yol bedelinin aynı olarak karşılanacağı kabul edilecektir. Bu durumda her bir personel için hakedişten kesilecek yemek veya yol bedelinin tutarı idari şartnamede gösterilecektir. Hakedişten kesilecek bu yemek veya yol bedelinin, idare personeli için öngörülen yemek veya yol bedelinde bir artış yapılsa bile değiştirilemeyeceği göz önünde bulundurularak, yemek ve yol bedelinin yıl içinde meydana gelecek artışları da kapsayacak şekilde tahmini bir bedel olarak belirlenmesi gerekecektir.

78.17. Yol giderine ilişkin olarak personele mutad taşıt bileti verilmesi öngörülürse, yol bedelinin aynı olarak karşılanacağı kabul edilecek ve eğer bu maliyet faturalandırılıyorsa KDV hariç hesaplanacaktır. Aylık bilet, abonman kartı ya da toplu olarak alınan bilet fiyatlarının günlük bilet fiyatlarından daha düşük olması halinde, günlük bilet fiyatı yerine bu fiyatlar dikkate alınarak hesaplama yapılacaktır.

78.18. (Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./ 45. md.) Yemek ve yol gibi ihtiyaçların isteklerle karşılanmasının öngörülmediği durumlarda ise idari şartnamelerde bunlara ilişkin herhangi bir düzenleme yapılmayacak ve sözleşmenin uygulanması sırasında yükleniciden çalışanlara ait bu tür giderleri karşılaması istenmeyecektir.

78.19.(Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./ 46. md.)İhale konusu işin yürütülmesi sırasında kullanılacak kıyafetlerin tür, miktar ve özelliklerine ilişkin bilgilere teknik şartnamede yer verilir.

78.20. İşin yürütülmesinde görev alacak ve haftalık çalışma saatlerinin tamamını idarenin iş yerinde geçirecek şef, müdür, koordinatör gibi personel için ücret ödenmeyeceğine ve teklif fiyata dahil edilemeyeceğine dair düzenleme yapılmayacaktır. Şef, müdür, koordinatör gibi personel öngörülmüşse bu personelin toplam personel sayısına ve teklif fiyata dahil olduğu kabul edilecektir.

78.21. Yukarıda sayılan hususlardan teklif fiyatına dahil olacaklar idari şartnamede düzenlenecek, teknik şartnamede ise bunların uygulanması ilgili hükümlere yer verilecektir. Teknik şartnamede, teklife dahil olacak masraflara yer verilmeyecek, idari şartnamede yer alan hükümlerle çelişecek bir düzenleme yapılmayacaktır.

78.22.(Değişik: 9/2/2011 -27841 RG/3. md.; Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./47. md.; Değişik: 16/8/2014-29090 R.G./4. md.) Brüt asgari ücret veya üzerinde ücret ödenmesi öngörülen personelin varsa nakdi yol ve yemek bedeli dahil aylık (78.12 nci maddeye göre gün üzerinden teklif alınan hallerde günlük) ücreti, fazla çalışma, ulusal bayram ve genel tatil günlerinde (ulusal bayram, resmi ve dini bayram günleri ile 1 Mayıs Emek ve Dayanışma günü, (Ek ibare: 31/03/2018-30377- R.G./6. md.) 15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik günü ve yılbaşı günü) yapılacak çalışmalara ilişkin ücretler ile engelli işçi ücreti gibi ayrı ayrı hesaplanması gereken her bir işçilik maliyeti için birim fiyat teklif cetvelinde ayrı satır açılması, malzeme giderlerinin de ayrı iş kalemleri şeklinde düzenlenmesi zorunludur. Ayrıca, aynı teklif verileceği belirtilen yemek ve yol giderlerinin de ayrı iş kalemleri şeklinde düzenlenmesi esastır. Ancak, Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 10 uncu maddesinin beşinci fıkrasına göre işçi sayısı üzerinden teklif alınması idarece uygun görülmeyen iş kaleminin/kalemlerinin bulunduğu personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı ihalesinin birim fiyat teklif cetvelinde, bu iş kalemi/kalemleri kapsamındaki işlerde çalıştırılmak üzere ihale dokümanında asgari sayısı belirtilen personele ilişkin maliyetlere işçilik kaleminde değil, ait olduğu iş kalemi içerisinde yer verilecek ve istekler de teklifleri buna göre sunacaklardır.

Bununla birlikte, söz konusu personelin fazla çalışma yapması ve/veya ulusal bayram ve/veya genel tatil günlerinde çalıştırılması öngörülmüyor ise, 78.8. maddesine göre çalışılacak gün ve personel sayısı ile toplam fazla çalışma saati belirlenirken, bu personel de dikkate alınmak suretiyle maliyet hesaplaması yapılarak ulusal bayram ve genel tatil günleri iş kalemi ile fazla çalışma iş kalemine dahil edilecektir.

Teklif fiyatına dahil edilmesi öngörülen malzemelerin tamamı tek bir iş kalemi olarak kabul edilmek suretiyle birim fiyat teklif cetvelinde malzeme için tek bir satır açılması halinde "birim" sütununda "ay" veya "gün" ibaresine yer verilecek, her bir malzeme için ayrı satır açılması halinde ise "birim" sütununa malzemenin türüne göre adet, kg, lt, m, kutu, paket vb. yazılacak ve "miktar" sütununda işin toplam süresi boyunca kullanılması öngörülen malzeme miktarı (toplam adet, kg, lt, m, kutu, paket vb.) belirtilerek teklif alınacaktır.

78.23. (Değişik: 20/4/2011-27911 R.G./ 20. md.; Mülga: 12/06/2015-29384 R.G./8. md.)

78.23.1. (Mülga: 20/4/2011-27911 R.G./ 20. md.)

78.24. (Mülga: 20/4/2011-27911 R.G./ 20. md.)

78.25. (Değişik: 25/10/2014-29156 R.G./1. md., geçerlilik: 11/9/2014) İhale dokümanında günlük olarak belli sayıda personelin idarenin iş yerinde bulunması gerektiğine ilişkin düzenleme yapılan ihalelerde, 4857 sayılı Kanunun 55 inci maddesi uyarınca izne hak kazanan işçilerin izin hakları idarenin belirleyeceği takvim çerçevesinde kullanılacak ve izin kullanan işçiler fiilen çalışan işçi sayısına dahil kabul edileceğinden, izin kullanan işçilerin yerine başka işçilerin getirilerek sayının tamamlanması talep edilmeyecektir. İdarelerin, ihale konusu işte çalıştırılması istenen personel sayısını bu hususu dikkate alarak belirlemeleri gerekmektedir. Ayrıca idareler ve yükleniciler, işçilerin yıllık ücretli izin haklarını kullanmasına ilişkin olarak 4857 sayılı Kanunun ilgili hükümlerinde öngörülen yükümlülükleri uymak zorundadır.

78.26. 4857 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin dokuzuncu fıkrası gereğince hizmet alımına dayanak teşkil edecek sözleşme ve şartnamelere; işe alınacak kişilerin belirlenmesi ve işten çıkarma yetkisinin kamu kurum, kuruluşları ve ortaklıklarına bırakılması, hizmet alım sözleşmeleri çerçevesinde ya da geçici işçi olarak aynı iş yerinde daha önce çalışmış olanların çalıştırılmasına devam olunması yönünde hükümler konulmayacaktır. İdarelerce, çalışan personel açısından denetim, sadece teknik şartnamede istenen kriterlere göre ve Hizmet İşleri Genel Şartnamesinde idareye verilen yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yapılacak olup, ihale dokümanında, anılan Kanun maddesine ve ilgili mevzuata aykırı şekilde, işe alınacak veya işten çıkarılacak personelin idarece belirleneceğine yönelik düzenlemeler yer verilmeyecektir.

78.27. (Değişik: 20/4/2011-27911 R.G./20. md.) Hizmet alımlarında idareler ve isteklilerin yararlanması amacıyla hazırlanan birim fiyat teklif cetveli örnekleri (Ek-H.2) ve (Ek-H.3)'de yer almaktadır.

78.28. (Ek : 25/12/2013-28862 R.G./3. md.; Değişik: 16/8/2014-29090 R.G./5. md.) İsteklilerin aynı il sınırları içerisinde birden fazla iş yerinin bulunup bulunmadığına bakılmaksızın, ihale dokümanında aynı il bazında elli veya daha fazla işçi çalıştırılmasının öngörüldüğü ihalelerde 4857

sayılı İş Kanununda belirtilen asgari orana uyulmak kaydıyla idarece tespit edilen engelli işçi sayısı ile bu işçilerin tabi olacağı ücret grubu idari şartnamenin ilgili maddesinde belirtilecek ve bu işçiler için birim fiyat teklif cetvelinde ayrı satır açılacaktır. İdareler tarafından İş Kanununda belirtilen asgari oranının üzerinde engelli işçi çalıştırılmasını öngören düzenleme yapılması da mümkündür. İstekliler tarafından ihale dokümanında öngörülen engelli işçi sayısı ve bu işçiler için Hazinece karşılanacak prim teşvik tutarları dikkate alınarak teklif bedelleri oluşturulacaktır. İlgili mevzuatında engelli işçi çalıştırılmasını kısıtlayan hükümler saklıdır.

78.29. (Ek:07/06/2014-29023 R.G./48. md.) Personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı ihalelerinde, sözleşme gideri ve genel giderler dahil toplam asgari işçilik maliyetinin altında işçilik bedeli sunan isteklilerin teklifleri, ihale dokümanına aykırı teklif sunulduğu gerekçesiyle değerlendirme dışı bırakılır.

78.30. (Ek:07/06/2014-29023 R.G./48. md.) Personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı ihalelerinde isteklilerin teklif bedelleri varsa yüklenici karı ile aşağıdaki bileşenlerden oluşur:

a) Asgari İşçilik Maliyeti: İhale tarihinde yürürlükte bulunan brüt asgari ücret veya idari şartnamede brüt asgari ücretin yüzde (%) fazlası olarak belirlenen ücret (ulusal bayram ve genel tatil günleri ile fazla çalışma saatlerine ilişkin ücretler dahil), nakdi yemek ve yol bedeli gibi prime esas kazancın hesabında esas alınan işçiliğe bağlı diğer ödemeler ve işveren sigorta primlerinin toplam tutarı asgari işçilik maliyetini oluşturur.

b) İşçilikle Bağlantılı Aynı Giderler: İdari şartnamede işçi sayısı ile bağlantı olarak teklife dahil edilmesi öngörülen aynı giderler teklif bileşeni kabul edilir.

c) Hizmetin Yürütülmesine Yardımcı Unsurlar: İhale konusu hizmet işinin yürütülmesinde yardımcı nitelikte olan ve idari şartnamede belirtilen unsurlar teklif bileşeni kabul edilir.

ç) **(Değişik: 25/10/2014-29156 R.G./2. md., geçerlilik: 11/9/2014)** Sözleşme Giderleri ve Genel Giderler: İhale ve sözleşmeye ilişkin damga vergileri, Kamu İhale Kurumu payı ve noter masrafları gibi sözleşme giderleri ile amortisman, ihale konusu işte kullanılacak giyim gideri, oryantasyon (ihale konusu işe uyum) eğitimi gideri, 20/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu uyarınca işyeri hekimliği ve iş güvenliği uzmanı ücreti ile çalışanlara verilecek eğitim gideri, silahlı atış eğitim gideri, özel güvenlik mali sorumluluk sigortası gideri, yaka kartı, önemli bir bileşen olarak değerlendirilmeyen ilaçlama gideri, toplu ulaşım kartı bedeli ve bu nitelikteki genel giderleri karşılamak üzere, birim fiyat teklif cetvelinde yer alan her bir işçilik birim fiyatı üzerinden; işçi sayısı üzerinden teklif alınması idarece uygun görülmeyen iş kalemi/kalemleri için ise çalıştırılacak her bir personelin işçilik maliyeti üzerinden, % 4 oranında hesaplanan sözleşme giderleri ve genel giderler teklif bileşeni olarak kabul edilir.

78.31.(Ek: 07/06/2014-29023 R.G./48. md.) Personele çalışma saatleri dışında ihale konusu işle ilgili eğitim verilmesi, işçiler açısından 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununun 66 ncı maddesinin birinci fıkrasının (d) bendine göre fazla çalışmaya yol açacağından, fazla çalışma giderinin teklif fiyata dahil olacağı ve çalışma saatleri dışında işçinin kaç saat eğitim alacağı idari şartnamede belirtilmesi gerekmektedir.

Madde 79-(Değişik: 30/07/2010-27657 R.G./3. md.; Değişik: 29/12/2010-27800 6. Mükerrer; Değişik: 9/2/2011-27841 RG/4. md.; Değişik: 20/08/2011-28031; Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./49. md.)

Hizmet alımı ihalelerinde sınır değer tespiti ve aşırı düşük tekliflerin değerlendirilmesi

79.1. (Değişik madde: 25/01/2017-29959 R.G./10. md.; yürürlük:1/2/2017) Hizmet alımı ihalelerinde sınır değer aşağıdaki kurallara göre tespit edilir.

79.1.1. Personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı ihalelerinde kar hariç yaklaşık maliyet tutarı sınır değer olarak kabul edilir.

79.1.2. Personel çalıştırılmasına dayalı olmayan hizmet alımı ihalelerinde sınır değer;

SD: Sınır değeri,

YM: Yaklaşık maliyeti,

n: İhalenin ilk oturumunda teklif mektubu ve geçici teminatı usulüne uygun olduğu anlaşılan **(Ek ibare: 29.06.2017-30109 R.G./2. md.)** ve teklif tutarı yaklaşık maliyetin yüzde 60'ından düşük ve yaklaşık maliyetten yüksek olanlar dışındaki isteklilerin teklif sayısını,

T1, T2, T3....Tn: İhalenin ilk oturumunda teklif mektubu ve geçici teminatı usulüne uygun olduğu anlaşılan **(Ek ibare: 29.06.2017-30109 R.G./2. md.)** ve teklif tutarı yaklaşık maliyetin yüzde 60'ından düşük ve yaklaşık maliyetten yüksek olanlar dışındaki isteklilerin teklif bedellerini,

R: Sınır Değer Tespit Katsayısını

ifade etmek üzere;

$$SD = \left(\frac{YM + \sum_{i=1}^{Tn} Tn}{n+1} \right) x R$$

79.1.3. 79.1.2 nci maddede yer alan R değeri her yıl 1 Şubat tarihinden geçerli olmak üzere Kurum tarafından belirlenir ve ilan edilir. İhalenin konusu veya işin niteliğine göre Kurum tarafından farklı R değerleri belirlenebilir.

79.2. İhale ilanında ve dokümanında teklifi sınır değer altındaki isteklilerden açıklama isteneceği belirtilen hizmet alımı ihalelerinde, aşırı düşük tekliflerin değerlendirilmesi aşamasında aşağıdaki düzenlemelere göre işlem tesis edilmesi gerekmektedir.

79.2.1. Aşırı düşük tekliflere yönelik açıklama istenmesine ilişkin yazıda, isteklilerin yapacakları açıklamalara esas olacak önemli teklif bileşenlerinin, bütün istekliler için aynı unsurları içerecek şekilde belirtilmesi zorunludur. Aşırı düşük teklif açıklaması sunulması için isteklilere üç (3) iş gününden az olmamak üzere uygun bir süre verilir.

79.2.2. İstekliler aşırı düşük olarak tespit edilen tekliflerini aşağıdaki yöntemleri kullanarak açıklayabilirler.

79.2.2.1. Üçüncü Kişilerden Alınan Fiyat Teklifleri: Teklifi oluşturan maliyet bileşenlerine ilişkin üçüncü kişilerden fiyat teklifi alınması durumunda, öncelikli olarak fiyat teklifini veren kişiyle tam tasdik sözleşmesi yapan veya beyannamelerini inzalama yetkili olan meslek mensubu tarafından ilgisine göre teklife konu mal veya hizmet için maliyet tespit tutanağı (Ek-O.5) veya satış tutarı tespit tutanağı (Ek-O.6) düzenlenecektir. **(Değişik ibare: 30/09/2020-31260 R.G./21. md.)** Tutanaklar fiyat teklifinin dayanağı olarak düzenlenecek olup, aşırı düşük teklif açıklaması kapsamında sunulacaktır.

Maliyet tespit tutanağı dayanak alınarak fiyat teklifi sunulabilmesi için, fiyat teklifinin mamul/mala ilişkin olması halinde mamul/malın birim fiyatının, tutanakta tespit edilen ağırlıklı ortalama birim maliyetin altında olmaması; fiyat teklifinin hizmete ilişkin olması halinde ise bu hizmetin birim fiyatının, tutanakta tespit edilen toplam birim maliyetin altında olmaması, bu tespitin (Ek-O.5) formunda yapılması, fiyat teklifi üzerine meslek mensubu tarafından "Bu fiyat teklifindeki birim fiyatın, mükellefin yasal defter ve belgelerine göre tarafınca düzenlenerek onaylanan (.../.../...) tarih ve (...) sayılı maliyet tespit tutanağındaki ortalama/toplam birim maliyet tutarının altında olmadığını beyan ederim." ibaresinin yazılarak imzalanması ve iletişim bilgileri de belirtilmek suretiyle kaşelenmesi/mühürlenmesi gerekmektedir.

Satış tutarı tespit tutanağı dayanak alınarak fiyat teklifi sunulabilmesi için teklif edilen birim fiyatın, ilgili tutanakta tespit edilen ağırlıklı ortalama birim satış tutarının % 80'inin altında olmaması, bu tespit (Ek-O.6) formunda yapılması, fiyat teklifi üzerine meslek mensubu tarafından "Bu fiyat teklifindeki birim fiyatın, mükellefin yasal defter ve belgelerine göre tarafınca düzenlenerek onaylanan (.../.../...) tarih ve (...) sayılı satış tutarı tespit tutanağındaki ağırlıklı ortalama birim satış tutarının % 80'inin altında olmadığını beyan ederim." ibaresinin yazılarak imzalanması ve iletişim bilgileri de belirtilmek suretiyle kaşelenmesi/mühürlenmesi gerekmektedir.

Üçüncü kişilerden alınan fiyat tekliflerinin teklife konu alanda faaliyet gösterenlerden alınması gerekmekte olup, bu belgelerin ihale tarihinden önce düzenlenmiş olması zorunlu değildir.

Kaşeleme işlemi 8.4 üncü maddede belirtilen özel kaşe kullanılmak suretiyle yapılabileceği gibi, bu kaşe dışında meslek mensubuna ilişkin bilgileri içeren kaşe kullanılmak suretiyle de yapılabilir.

79.2.2.2. (Değişik madde: 25/01/2017-29959 R.G./11. md.) Merkezi Kamu Kurum ve Kuruluşları Tarafından Ülke Çapında Sunulan Mal ve Hizmetlere İlişkin Fiyatlar: Teklifi oluşturan maliyet bileşenlerine ilişkin merkezi kamu kurum ve kuruluşları tarafından ülke çapında sunulan mal ve hizmetlere ilişkin fiyat tarifeleri veya istekliye verilmiş fiyat teklifleri açıklama yöntemi olarak kullanılabilir. Bu yöntemle yapılmış açıklamanın geçerli olabilmesi için kullanılan fiyatların ilan/davet ile ihale tarihi arasında (ihale tarihi hariç) geçerli olması zorunludur.

79.2.2.3. Kamu Kurum ve Kuruluşları Tarafından İlan Edilen Fiyatlar: Teklifi oluşturan maliyet bileşenlerine ilişkin kamu kurum ve kuruluşları tarafından ilan edilmiş fiyat tarifeleri açıklama yöntemi olarak kullanılabilir. Bu usulle yapılmış açıklamanın geçerli olabilmesi için ilan edilen fiyatların ihalenin ilan/davet ile ihale tarihi arasında (ihale tarihi hariç) geçerli olması zorunludur.

79.2.2.4. Ticaret Borsası Fiyatları: Teklifi oluşturan maliyet bileşenlerine ilişkin 18/5/2004 tarihli ve 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun 51 inci maddesinin (c) bendi uyarınca borsa idaresi tarafından düzenlenen ve ilgili malın ihale tarihinden önceki son 12 ayın herhangi bir işlem gününde gerçekleşen ortalama fiyatını gösteren belge ile açıklama yapılabilir.

79.2.2.5. Toptancı Hal Fiyatları: Teklifi oluşturan maliyet bileşenlerine ilişkin 11/3/2010 tarihli ve 5957 sayılı Sebze ve Meyveler ile Yeterli Arz ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun uyarınca faaliyet gösteren toptancı hali idaresi tarafından düzenlenen ve ilgili malın ihale tarihinden önceki son 12 ayın herhangi bir işlem gününe ait ortalama fiyatını gösteren belge ile açıklama yapılabilir.

79.2.2.6. Özel veya Münhasır Hak Sahibi Kuruluşların Uyguladığı Fiyatlar: İlgili mevzuatı uyarınca, belirli mal veya hizmetlerin kamuya sunulması konusunda lehine sınırlama bulunan kuruluşların tedarikçisi oldukları mallar veya sunucusu oldukları hizmetler için uyguladıkları fiyatlar ile açıklama yapılabilir. **(Ek cümle: 25/01/2017-29959 R.G./12. md.)** Bu usulle yapılmış açıklamanın geçerli olabilmesi için kullanılan fiyatların ilan/davet ile ihale tarihi arasında (ihale tarihi hariç) geçerli olması zorunludur.

79.2.2.7. İsteklinin Kendi Ürettiği, Aldığı veya Sattığı Mallara İlişkin Fiyatlar: Teklifi oluşturan maliyet bileşenlerine ilişkin olarak isteklinin kendi ürettiği, aldığı veya sattığı mallara ait fiyatların kullanılması durumunda, istekliyle tam tasdik sözleşmesi yapan veya beyannamelerini imzalamaya yetkili olan meslek mensubu tarafından ilgisine göre aşırı düşük teklif açıklamasına konu mal için düzenlenen maliyet/satış tutarı tespit tutanağı (Ek-O.7) ile açıklama yapılabilir.

Maliyetler dayanak alınarak yapılan açıklamanın geçerli olabilmesi için teklif edilen birim fiyatın, ilgili tutanakta (Ek-O.7) tespit edilen ağırlıklı ortalama birim maliyetin altında olmaması ve isteklinin son veya bir önceki geçici vergi beyannamesinde ihale konusu işte kullanılmasını öngördüğü mal miktarının en az yarısı kadar alım yapmış olması gerekir.

Satışlar dayanak alınarak yapılan açıklamanın geçerli olabilmesi için teklif edilen birim fiyatın, ilgili tutanakta (Ek-O.7) tespit edilen ağırlıklı ortalama birim satış tutarının % 80'inin altında olmaması ve malın ticaretinin isteklinin faaliyet alanında olması gerekir.

İsteklinin son veya bir önceki geçici vergi beyannamesinde 4734 sayılı Kanun kapsamındaki idarelere açıklama konusu mala ilişkin satış yapmış ve satılan malın idarece kabul edilmiş olması durumunda, maliyet/satış tutarı tespit tutanağı (Ek-O.7) sunulmasına gerek bulunmayıp sadece söz konusu satışa ilişkin fatura örnekleri veya bu örneklerin noter, **(Ek ibare: 12/06/2015-29384 R.G./3. md.; Mülga ibare: 13.06.2019-30800 R.G/14. md., yürürlük: 23.06.2019)** YMM, SMMM ya da vergi dairesince onaylı suretleri ile de belgelendirme yapılabilir.

Kaşeleme işlemi 8.4 üncü maddede belirtilen özel kaşe kullanılmak suretiyle yapılabileceği gibi, bu kaşe dışında meslek mensubuna ilişkin bilgileri içeren kaşe kullanılmak suretiyle de yapılabilir.

79.2.2.8. İsteklinin Ortağı Olduğu Tüzel Kişiyeye Ait İşletmeden Mal Çekmesiyle Oluşan Emsal Bedel: Teklifi oluşturan maliyet bileşenlerine ilişkin olarak isteklinin ortağı olduğu tüzel kişiyeye ait işletmeden mal çekmesi veya satın alması durumunda söz konusu malın emsal bedeli ile değerlendirilmesi gereklidir. Emsal bedelinin tespitinde 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun ilgili hükümleri esas alınır. Bu durumda, Vergi Usul Kanununa göre hesaplanan emsal bedeli gösteren ve istekliyle tam tasdik sözleşmesi yapan veya beyannamelerini imzalamaya yetkili olan meslek mensubu tarafından hazırlanarak imzalanan ve kaşelenen beyanname verilmesi yeterlidir. Kaşeleme işlemi 8.4 üncü maddede belirtilen özel kaşe kullanılmak suretiyle yapılabileceği gibi, bu kaşe dışında meslek mensubuna ilişkin bilgileri içeren kaşe kullanılmak suretiyle de yapılabilir.

79.2.3. Meslek mensubu; üçüncü kişilerden alınan fiyat teklifi üzerindeki beyanın ve emsal bedel beyanı ile Ek-O.5, Ek-O.6 ve Ek-O.7 numaralı tutanaklardaki bilgilerin doğruluğundan sorumludur. Meslek mensubu ibaresinden Yeminli Mali Müşavirler veya Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler anlaşılır”

79.2.4. Ek-O.5, Ek-O.6 ve Ek-O.7 numaralı tutanakların son veya bir önceki geçici vergi beyannamesinde düzenlenmesi zorunludur. Son veya bir önceki geçici vergi beyannamesinin tespitinde; 4734 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin birinci fıkrasının (a), (d) ve (e) bentlerine göre pazarlık usulü ile yapılan ihalelerde ilk yazılı fiyat tekliflerinin alındığı tarih, diğer ihale usulleri ile yapılan ihalelerde ise ihale tarihi esas alınır.

Örneğin; 11.1.2014 tarihinde açık ihale usulü ile yapılan ihalede son geçici vergi beyannamesi dönemi “Ekim-Kasım-Aralık 2013”, 15.7.2014 tarihinde açık ihale usulü ile yapılan ihalede son geçici vergi beyannamesi dönemi “Nisan-Mayıs-Haziran 2014” tür.

79.2.5. İşletme hesabına göre defter tutuluyor olması durumunda; yukarıda belirtilen tutanaklar, işletme hesabı defteri ve işletme hesap özeti kayıtlarına göre düzenlenir.

79.2.6. Malzemeli yemek hizmeti alımı ihalelerinde aşırı düşük tekliflerin değerlendirilmesinde kullanılmak üzere teknik şartnamede asgari iki haftalık örnek menü düzenlenmesi yapılır ve bu menüde yer alan yemeklerin içerikleri ile çığ girdi miktarları belirtilir.

Bu ihalelerde; teklifi aşırı düşük bulunan istekli öncelikle **(Değişik ibare: 25/01/2017-29959 R.G./13. md.)** “ana girdi”, “işçilik” ve “yardımcı gider” oranlarının belirtildiği Malzemeli Yemek Sunumu Hesap Cetvelini (Ek- H.4) hazırlayarak açıklaması kapsamında sunar. Açıklamanın geçerli kabul edilebilmesi için **(Değişik ibare: 25/01/2017-29959 R.G./13. md.)** “(Ana Girdi Maliyeti+İşçilik Maliyeti)/Toplam Teklif Tutarı” oranının 0,80’den az ve 0,95’den çok olmaması gerekir. Oran belirtmeyen veya belirttiği oran 0,80’den az veya 0,95’den çok olan isteklinin teklifleri reddedilir.

(Değişik cümle: 25/01/2017-29959 R.G./13. md.) Bu maddede yer alan ana girdi ibaresi kapsamında, kırmızı et; beyaz et; balık; işlenmiş et ürünleri (sucuk, salam, sosis, kavurma gibi); kuru gıdalar (pirinç, bulgur, nohut, mercimek, kuru fasulye gibi); sebze; meyve; toz şeker, süt; yoğurt, ayran; yağ ürünleri (ayçiçek yağı, zeytinyağı, tereyağı) kahvaltılık malzemeleri (peynir, zeytin, yumurta, reçel, bal gibi); pet su, ekmeğin açıklama yapılacak unsurlar olarak dikkate alınır. İdarenin ihale dokümanında bu girdilerin dışında ana girdi niteliğinde malzeme içeren yemek öğünü düzenlenmesi durumunda aşırı düşük teklif açıklama yazısında açıklama istenecek unsurlar arasında bu malzemelerin de belirtilmesi zorunludur. Bu çerçevede, isteklinin beyan ettiği orana uygun teklif sunması durumunda, yemek pişirilmesi için gerekli enerji giderleri (doğalgaz, LPG gibi), temizlik malzemeleri, su, sigorta giderleri, ilaçlama ve hijyen sağlama giderleri, bakım onarım, amortisman, nakliye, sözleşme giderleri ve genel giderler, portör muayenesi ve tali çığ girdiler (tuz, baharat, tatlandırıcı vb.) gibi unsurlar “yardımcı girdiler” başlığında değerlendirilir ve bu unsurlar için açıklama sunulması gerekmez.

Örneğin; 1.000 öğün yemek alımı için çıkılan bir ihalede, birim fiyat olarak 5 TL teklif veren bir isteklinin, 5.000 TL olan toplam teklif bedelinin aşırı düşük olarak değerlendirilmesi ve istekli tarafından sunulan Malzemeli Yemek Sunumu Hesap Cetvelinde **(Değişik ibare: 25/01/2017-29959 R.G./13. md.)** “(Ana Girdi Maliyeti+İşçilik Maliyeti)/Toplam Teklif Tutarı” oranının 0,90 olarak belirtilmesi halinde, teklifin 4.500 TL’sinin ana çığ girdi ile işçilik toplamını içerdiği kabul edilir ve isteklinin sadece bu kısma ilişkin açıklama yapması gerekir. Teklifin 500 TL’lik kısmının ise yardımcı giderlere ilişkin olduğu kabul edildiğinden, bu kısma ilişkin açıklama yapılması gerekmektedir.

Malzemeli yemek alımı ihalelerinde, **(Değişik ibare: 25/01/2017-29959 R.G./13. md.)** kırmızı et; beyaz et; balık; kuru gıdalar (pirinç, bulgur, nohut, mercimek, kuru fasulye gibi); sebze; meyve maliyetlerinin tevsiki amacıyla üçüncü kişilerden alınan fiyat teklifleri kullanılamaz. Ancak 79.2.2 nci maddede yer alan diğer yöntemlerden herhangi biri ile açıklama yapılmasının fiilen mümkün olmadığı anlaşıldığı durumlarda, üçüncü kişilerden alınan fiyat teklifleri ile açıklama yapılabilir.

(Ek fıkra: 25/01/2017-29959 R.G./13. md.) Malzemeli yemek alımı ihalelerinde sadece iki haftalık örnek menüdeki ana girdiler ve işçilik giderleri dikkate alınarak açıklama yapılmalıdır. İsteklinin örnek menüdeki girdiler ve işçilik gideri kullanılarak teklif ettikleri birim fiyatı açıklamaları gerekmekte olup toplam miktar ve tutar açıklaması yapılmayacaktır. Örneğin normal kahvaltılık, diyet kahvaltılık, ara öğün, normal yemek ve diyet yemek

gibi birim fiyatları içeren bir ihalede, isteklilerin teklif ettikleri birim fiyatı; örnek menüü ve bu menünün üretimi için gerekli işçilik tutarını kullanarak tevsik etmeleri durumunda açıklama uygun kabul edilecektir.

79.2.7. (Ek madde: 25/01/2017-29959 R.G./14. md.) (Değişik cümle: 26/1/2021-31376 R.G./3. md.) İstekliler tarafından akaryakt girdisine ilişkin olarak, EPDK tarafından yayımlanan, İstanbul İli, Avrupa Yakasında bulunan bayiler adına beyan edilmiş fiyatların ortalamasını yansıtan En Yüksek İşlem Hacimli 8 Firmanın Akaryakt Fiyatlarına İlişkin Raporda yer alan fiyatların % 90'nın altında sunulan açıklamalar geçerli kabul edilmez. **(Ek cümle: 16/03/2019-30716 R.G./18. md.)** Motorin veya benzine yönelik olarak öngörülen tutarın TL/lt cinsinden hesaplanmasında Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun ilgili düzenlemeleri dikkate alınacaktır.

79.3. İdarelerin aşırı düşük teklif tespit ve değerlendirilmesine ilişkin aşağıdaki düzenlemeleri de dikkate almaları gerekmektedir.

79.3.1. Teklifi aşırı düşük olarak tespit edildikten sonra yukarıdaki yöntemlere göre usulüne uygun açıklama yapan isteklilerin teklifleri geçerli kabul edilir. Hayatın olağan akışına veya ticari gerekçelere aykırılık gibi nedenlerle teklifler reddedilemez.

79.3.2. 79.2.2 nci maddede yer alan yöntemlerden herhangi biri ile açıklama yapılmasının fiilen mümkün olmadığı durumlarda, istekli tarafından gerekçesi belirtilmek suretiyle, ilgili mevzuatına göre ihale tarihinden önceki son 12 ay içinde düzenlenen açıklamaya elverişli diğer bilgi ve belgeler kullanılarak da açıklama yapılabilir.

79.3.3. Kurumca hazırlanan "İşçilik Hesaplama Modülü" ne (www.ihale.gov.tr) adresinden ulaşılabilecek olup, personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı ihalelerinde tekliflerin değerlendirilmesi bağlamında sözleşme ve genel giderler dahil asgari işçilik maliyeti hesabında işçilik hesaplama modülünün kullanılması zorunludur.

79.3.4. Hizmet alım ihalelerinde herhangi bir sigorta giderinin aşırı düşük teklif sorgulamasında önemli bir bileşen olarak kabul edilmesi durumunda, isteklilerce sigorta acentelerinden alınan poliçe, fiyat teklifi veya sözleşmelerin ekine ihale dokümanında yer alan teminat tutarları üzerinden teklif ettikleri sigorta prim tutarlarıyla sigorta hizmetini gerçekleştirebileceklerine ilişkin, ilgili sigorta şirketinin genel müdürlüğünden veya bölge müdürlüğünden alınan teyit yazısının eklenmesi ve bu yazının yetkili kişilerin imzasını taşıması gereklidir. Ancak sigorta şirketlerinin genel müdürlük veya bölge müdürlükleri tarafından imzalanmış poliçe veya fiyat teklifleri için teyit alınması zorunlu değildir. Sigorta giderinin tevsiki için sunulan belgenin işin süresinin tamamını kapsamaması gerekmektedir. **(Ek cümle: 25/01/2017-29959 R.G./15. md.)** Ancak birden fazla yılı kapsayan **(Ek ibare: 26/1/2021-31376 R.G./4. md.)** ya da ihale tarihi ile işin başlangıç tarihinin farklı yıllara ait olduğu işlerde ilk yıl için alınan sigorta teklifinin **(Değişik ibare: 30/09/2020-31260 R.G./22. md.)** ihale tarihi itibarıyla en son açıklanmış olan Yurtiçi Üretici Fiyatları Endeksi "On iki aylık ortalamalara göre değişim oranı (%)" tablosundaki oran esas alınmak suretiyle güncellenerek diğer yıllar için kullanılması mümkündür. **(Ek cümle: 30/09/2020-31260 R.G./22. md.)** Örneğin; sözleşme süresi 3 yıl, ihale tarihi 1/11/2019, işe başlama tarihi 1/1/2020 olan bir ihalede, ihale tarihi itibarıyla yıllık 100 TL olan sigorta prim tutarı maliyet kalemi, Yurtiçi Üretici Fiyatları Endeksi on iki aylık ortalamalara göre değişim oranı tablosunda en son açıklanmış olan 2019 yılı Eylül ayı değişim oranı (%26,44) üzerinden; 2020 yılı için (100 TL*1,2644) 126,44 TL; 2021 yılı için (126,44 TL*1,2644) 159,87 TL; 2022 yılı için (159,87 TL*1,2644) 202,14 TL olarak hesaplanacaktır.

79.3.5. Personel çalıştırılmasına dayalı olmayan hizmet alımlarına ilişkin yapılan aşırı düşük teklif açıklamasında, sözleşme giderleri ve genel giderlerin % 4 oranında hesaplanması söz konusu olmayacak, sözleşme giderleri ilgili mevzuatına göre hesaplanmak suretiyle açıklama yapılacaktır.

79.3.6. (Ek madde: 30/09/2020-31260 R.G./23. md.) İhale dokümanında fiyat farkı verileceğine ilişkin düzenleme bulunmayan ve birden fazla yılı kapsayan **(Ek ibare: 26/1/2021-31376 R.G./5. md.)** ya da ihale tarihi ile işin başlangıç tarihinin farklı yıllara ait olduğu işlere ilişkin aşırı düşük teklif sorgulaması yazısında idarece önemli bir bileşen olarak belirtilen ve istekliler tarafından ihale tarihi itibarıyla artış oranı ve/veya tutarı tespit edilemeyen motorlu taşıtlar vergisi, araç muayene işlemleri gibi giderler ile mali yükümlülükler ve/veya tarife bedellerinin, sonraki yıllara ilişkin bedelleri, ilk yıl için öngörülen bedelin, ihale tarihi itibarıyla en son açıklanmış olan Yurtiçi Üretici Fiyatları Endeksi "On iki aylık ortalamalara göre değişim oranı (%)" tablosundaki oran üzerinden güncellenerek hesaplanır. Örneğin; sözleşme süresi 3 yıl, ihale tarihi 15/11/2019, işe başlama tarihi 1/1/2020 olan bir ihalede, motorlu taşıtlar vergisi tutarı ihale tarihi itibarıyla yıllık 100 TL olan maliyet kalemi Yurtiçi Üretici Fiyatları Endeksi on iki aylık ortalamalara göre değişim oranı tablosunda en son açıklanmış olan 2019 yılı Ekim ayı değişim oranı (%22,58) üzerinden; 2020 yılı için (100 TL*1,2258) 122,58 TL; 2021 yılı için (122,58 TL*1,2258) 150,26 TL; 2022 yılı için (150,26 TL*1,2258) 184,19 TL olarak hesaplanacaktır.

Madde 80- (Değişik: 20/8/2011-28031 R.G./ 31. md.) Hizmet alımlarında işin süresi, işe başlama ve iş bitirme tarihi

80.1. Hizmet Alımı İhalelerinde Uygulanacak Tip İdari Şartnamelerin "Sözleşmenin Uygulanması ve Diğer Hususlar" başlıklı bölümünde işe başlama ve iş bitirme tarihinin sözleşme tasarısında düzenlendiği belirtilmiştir. Bu çerçevede, Hizmet Alımlarına Ait Tip Sözleşmenin konuya ilişkin "İşin süresi" başlıklı 9 uncu maddesi uyarınca, idarenin işe başlama ve iş bitirme tarihlerini kesin olarak öngördüğü hallerde bu tarihler 9.1. maddesine yazılacak, aksi takdirde bu maddede işin süresinin işe başlama tarihinden itibaren kaç gün ya da ay olduğu belirtilecektir. Tip Sözleşmenin 10.2. maddesi ise işyerinin teslimi ve işe başlama tarihine ilişkin olup, söz konusu madde, 9.1. maddesinde işe başlama ve iş bitirme tarihlerinin kesin olarak belirtilip belirtilmediği ve işyeri teslimi yapıp yapılmayacağı hususları dikkate alınarak idare tarafından düzenlenecektir.

80.2. Sözleşme tasarısında işe başlama ve iş bitirme tarihlerinin kesin olarak belirtildiği hallerde, yeterli değerlendirmesi, tekliflerden aşırı düşük olanların sorgulanması ve açıklama istenmesi, tekliflerin değerlendirilmesi, isteklilerin 10 gün içerisinde şikayete bulunma hakkı ve idarenin bu şikayete 10 gün içinde cevap verme zorunluluğu ile 10 günlük itirazın şikayet ve Kurumun 20 günlük inceleme süresi ihale sürecinin uzamasına sebep olabilmekte ve bu süreler önceden tam olarak öngörülememi için de sözleşmenin imzalanması ve dolayısıyla işin başlaması planlanan tarihten daha ileri bir tarihte gerçekleşebilmektedir. Bu çerçevede, süreklilik arz eden hizmet alımı ihalesine ait sözleşme tasarısında işe başlama ve iş bitirme tarihlerinin kesin olarak belirtilmesine rağmen ihale sürecinin uzaması nedeniyle dokümanda öngörülen tarihte işe başlanmasını sağlayacak şekilde sözleşmenin imzalanmaması halinde, iş bitirme tarihinin ötelenmesi mümkün bulunmadığından sürenin fiilen kısaldığı dikkate alınarak buna göre işlem yapılması gerekmektedir.

Madde 81-Hizmet alımlarında fiyat farkı

81.1. (Değişik: 28/11/2013- 28835 R.G./ 3. md.) Personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı ihaleleri ile personel çalıştırılmasına dayalı olmamakla birlikte ihale dokümanında personel sayısının belirlendiği ve haftalık çalışma saatinin tamamının idarede kullanıldığı hizmet alımlarında işçilik maliyetlerine ilişkin fiyat farkı hesaplanacağına ihale dokümanında belirtilmesi gerekmektedir.

Madde 82- (Mülga: 28/11/2013- 28835 R.G./4. md.)

Madde 83- (Değişik: 28/11/2013- 28835 R.G./5. md.) İşçilik maliyetleri ile ilgili fiyat farkı hesabı

83.1. 31/8/2013 tarihli ve 28751 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa Göre İhalesi Yapılacak Olan Hizmet Alımlarında Uygulanacak Fiyat Farkına İlişkin Esaslar kapsamında işçilik maliyetlerine ilişkin geçen brüt maliyet, ihale dokümanında yer alan düzenlemeler çerçevesinde hesaplanan asgari ücret veya idari şartnamede asgari ücretin yüzde (%) fazlası olarak belirlenen ücret (ulusal bayram ve genel tatil günleri ile fazla çalışma saatlerine ilişkin ücretler dahil) ve ilgili sosyal güvenlik mevzuatı gereği işveren tarafından karşılanması gereken primler toplamından oluşmaktadır.

83.2. Anılan Esasların 6 ncı maddesinin ikinci fıkrası gereğince brüt asgari ücretin belli bir yüzde fazlası oranında ücret alan personel için fiyat farkı, temel asgari ücretin yüzde fazlası ile güncel asgari ücretin yüzde fazlası arasındaki farkın işverene maliyeti kadar hesaplanır. Örneğin ihale

tarihindeki temel asgari ücretin 100 TL olması durumunda yüzde 30 fazla ücret alan işçi için yüzde 5'lik asgari ücret artışına göre ödenecek fiyat farkı; Temel asgari ücret döneminde brüt maliyet= 130 TL (temel asgari ücretin yüzde 30 fazlası) +30 TL (ilgili sosyal güvenlik mevzuatı gereği işveren tarafından karşılanması gereken primler toplamının varsayımsal tutarı)= 160 TL
Güncel asgari ücret döneminde brüt maliyet= 136,5 TL (güncel asgari ücretin yüzde 30 fazlası) +31,5 TL (ilgili sosyal güvenlik mevzuatı gereği işveren tarafından karşılanması gereken primler toplamının varsayımsal tutarı)= 168 TL
Fiyat Farkı= 168 TL-160 TL=8 TL olarak hesaplanır.

83.3. Anılan Esasların 5 inci maddesinin uygulandığı işlerde, a₁ olarak belirlenen işçiliğin fiyat farkı 6 ncı maddeye göre hesaplanacak, 5 inci maddeye göre hesaplanan fiyat farkı formülünde a₁'e yer verilmekle birlikte formül gereği a₁ için herhangi bir artış katsayısı uygulanmayacağından fiyat farkı hesabına herhangi bir etkisi olmayacak ve 5 ve 6 ncı maddeler gereği ayrı ayrı hesaplanacak tutarların toplamı, ödenecek veya kesilecek toplam fiyat farkını oluşturacaktır. İdari şartnamede hem a₁ hem de a₂ için katsayı belirlenmişse bu durumda toplam fiyat farkı 5 ve 6 ncı maddeye göre hesaplanan fiyat farklarının toplamından oluşacaktır.

Madde 84-Hizmet alımı ihalesiyle gerçekleştirilecek danışmanlık hizmeti alımları

84.1. (Değişik: 15/7/2012-28354 R.G./ 2.md.)4734 sayılı Kanunun 48 inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, yaklaşık maliyeti 4734 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinin (b) bendinin (2) numaralı alt bendinde hizmet alımları için öngörülen üst limit tutarının dört katının altında kalan danışmanlık hizmetleri, Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğine göre gerçekleştirilebilecektir.

(Ek:13/04/2013-28617 R.G./15.md.) Diğer taraftan, 4734 sayılı Kanunun 21 veya 22 nci maddesinde belirtilen hallerin gerçekleştiği durumlarda, danışmanlık hizmetleri, ilgisine göre; Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde pazarlık usulüyle ihale edilerek veya Kanun ve bu Tebliğ hükümleri uyarınca doğrudan temin yöntemine başvurularak temin edilebilir.

84.2. (Değişik: 15/7/2012-28354 R.G./ 3.md.) Anılan Yönetmeliğin 44 üncü maddesinde, Kanunun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (2) numaralı alt bendinde hizmet alımları için öngörülen üst limit tutarının dört katının altında kalan danışmanlık hizmeti alımı ihalelerinin Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğine göre gerçekleştirilmesi halinde, iş deneyimini gösteren belgelerin düzenlenmesi, verilmesi ve değerlendirilmesinde Danışmanlık Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde yer alan hükümlerin uygulanacağı belirtilmiştir.

84.3. Yukarıda yapılan açıklamalar çerçevesinde, hizmet alımı ihalesiyle gerçekleştirilecek danışmanlık hizmeti alımlarında Danışmanlık Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin ekinde yer alan iş deneyimine ve ortaklık(**Değişik ibare: 16/03/2019-30716 R.G./19. md, geçerlilik:18/03/2020**) tespit belgesine ilişkin standart formların kullanılması gerekmektedir. Ancak, 5/3/2009 tarihinden önce ihale konusu iş veya benzer işlerden alınmış belgeler, Danışmanlık Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin aradığı şartları taşıması kaydıyla bu ihalelerde kullanılmaya devam edilecektir. Diğer taraftan, hizmet alımı ihalesiyle gerçekleştirilen danışmanlık hizmetleri sonucunda verilecek iş deneyim belgelerinin de Danışmanlık Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğine göre düzenlenmesi gerektiği hususuna dikkat edilmelidir.

Madde 85-4734 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinde yer alan hizmet tanımında ismen sayılmayan işler

85.1. 4734 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinde "Hizmet: Bakım ve onarım, taşıma, haberleşme, sigorta, araştırma ve geliştirme, muhasebe, piyasa araştırması ve anket, danışmanlık, tanıtım, basım ve yayım, temizlik, yemek hazırlama ve dağıtım, toplantı, organizasyon, sergileme, koruma ve güvenlik, mesleki eğitim, fotoğraf, film, fikri ve güzel sanat, bilgisayar sistemlerine yönelik hizmetler ile yazılım hizmetlerini, taşıma ve taşınmaz mal ve hakların kiralanmasını ve benzeri diğer hizmetleri ...ifade eder" hükmüne yer verilmiştir. Anılan maddede ismen sayılmayan ve mal alımı veya yapım işi niteliği taşımayan işlerin "benzeri diğer hizmetler" kapsamında ihale yoluyla alınıp alınamayacağı; ilgili mevzuatında, alım konusunun idarenin görev alanında olup olmadığı, söz konusu işin ihale yoluyla yaptırılmasına engel olan bir düzenleme bulunup bulunmadığı hususlarının değerlendirilmesi suretiyle belirlenmesi gerekmektedir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Danışmanlık Hizmet Alımı İhalelerine İlişkin Özel Hususlar

Madde 86-Danışmanlık hizmet alımlarında anahtar teknik personel ve teknik personel (Değişik: 20/8/2011-28031 R.G./ 32.md.)

86.1. Danışmanlık Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde, anahtar teknik personel, gerçek veya tüzel kişinin bünyesinde çalışan, ihale konusu işte teknik personel olarak da istihdam edilebilen ve ihale konusu işin uzmanı olan kişi olarak tanımlanmıştır. Bu itibarla, adaylar yaptığı işlerde çalışan kişileri de ihalelerde anahtar teknik personel olarak gösterebileceklerdir.

86.2 İdarelerce anahtar teknik personele ilişkin olarak belirlenen asgari yeterlik kriterleri ön yeterlik dokümanında düzenlenecek ve bu asgari şartları sağlayan adaylar yeterli kabul edilecektir.

86.3 Adayların, ön yeterlik aşamasında anahtar teknik personele ilişkin olarak yeterliklerinin değerlendirilebilmesi için, başvurularının ekinde "Anahtar Personel Bilgileri Özet Tablosu'nda" sunmaları gerekmektedir (Standart Form-KİK035.0/ D). Bu bildirim, diploma veya mezuniyet belgeleri ile ilgisine göre meslek odası üye kayıt belgesi ve/veya hizmet çizelgesi, adayın bünyesinde çalışmakta olduğunu gösterir Sosyal Güvenlik Kurumu onaylı hizmet bildirimi ve önerilen personelin özgeçmişleri (Standart Form-KİK032.0/D),eklenecektir.

86.4. İsteklilerce ön yeterlik aşamasında anahtar teknik personel olarak gösterilen personel, tekliflerin değerlendirilmesi aşamasında da teknik personel olarak gösterebilecek ve ihale konusu işte çalıştırılabilecektir.

86.5. İhale konusu danışmanlık hizmetinin yürütülmesi aşamasında istihdam edilecek teknik personele ilişkin olarak istenilen özellikler ve sayıları idari şartnamenin diğer hususlar bölümünde belirtilecektir.

86.6 İsteklilerin, teknik personele ilişkin olarak yeterliklerinin değerlendirilebilmesi için, teknik tekliflerinin ekinde "Teknik Personel Bilgileri Özet Tablosu'nda" sunmaları gerekmektedir (Standart Form-KİK035.1/ D). Bu bildirim, diploma veya mezuniyet belgeleri ile ilgisine göre meslek odası üye kayıt belgesi ve/veya hizmet çizelgesi ve önerilen personelin özgeçmişleri (Standart Form-KİK032.0/D) eklenecektir. Bu personel için isteklinin bünyesinde çalışmakta olduğunu gösterir belgelerin sunulmasına gerek bulunmamaktadır. Bu husus teknik tekliflerin puanlaması aşamasında dikkate alınacaktır.

86.7 Anahtar teknik ve teknik personele ilişkin değerlendirmede özel sektörde geçen toplam deneyim süresi ilgili meslek odası üye kayıt belgesiyle, kamuda geçen toplam deneyim süresi hizmet çizelgesi ve/veya meslek odası üye kayıt belgesiyle; danışmanlık hizmet işleri ile ihale konusu iş ve benzer işlere ilişkin mesleki deneyimi özgeçmiş formuyla değerlendirilecektir. İdarelerce özgeçmiş formunda yer alan bilgilerin tevsiki için adaylardan başvurularının ekinde herhangi bir belge sunulması istenilmeyecektir. Özgeçmiş formunda yer alan bilgiler de herhangi bir tereddüt oluşması durumunda, idareler ve ihale komisyonlarınca tereddütlerin giderilmesi için gerekli bilgi ve belgeler aday ve isteklilerden istenebilecektir.

86.8. Yönetmeliğin 39 uncu maddesinin sekizinci fıkrasındaki; "Bu niteliklere sahip gerçek kişi istekliler, şahıs şirketi ortakları, limited şirketlerde müdürlük görevini yürüten ortaklar, anonim şirketlerin yönetim kurulu başkanı, yönetim kurulu üyeleri, murahhas müdür ve genel müdür ortakları, ortak girişimlerin ise gerçek kişi ortakları ve tüzel kişi ortaklarının yukarıda sayılan unvanları taşıyan gerçek kişi ortaklarının, anahtar teknik personel olarak bildirilmesi durumunda, isteklinin bünyesinde çalıştığına dair belge aranmaz." hükmünde yer alan, "limited şirketlerde müdürlük görevini yürüten

ortaklar” ibaresinden, temsil yetkisi verilen müdür veya müdürlerin anlaşılması gerekmektedir. Tüzel kişilerdeki diğer mühendis veya mimar ortakların, anahtar teknik personel olarak gösterilebilmesi için bu kişilerin isteklinin bünyesinde çalıştığını Sosyal Güvenlik Kurumu onaylı hizmet bildirimini ile tevsik edilmesi zorunludur.

Madde 87-Alt yüklenici iş bitirme belgeleri

87.1. Alt yüklenicilerin iş bitirme belgelerinin değerlendirilmesinde; yapılmış işe ait alt yükleniciye ait işin kısmi kabul tarihinin, kısmi kabul yapılmamış işe asıl sözleşmeye ilişkin işin kabul tarihinin ilk ilan veya davet tarihinden geriye doğru son on beş yıl içinde olması şartı aranmalıdır.

87.2. Alt yüklenici bünyesinde çalışmış olan mühendis veya mimarlara, 4734 sayılı Kanun ile Danışmanlık Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği esasları çerçevesinde iş denetleme ve iş yönetme belgesi düzenlenemez.

87.3.(Ek:13/04/2013-28617 R.G./16.md.) Alt yüklenicilere iş deneyim belgesi düzenlenebilmesi için, deneyime konu işe ilişkin olarak ihale dokümanında alt yüklenici çalıştırılmasına izin verilmiş olması ve ilgili alt yüklenicinin idarenin onayıyla ihale konusu işin ifasında görev almış olması gerekli olup, bu şartların sağlanmadığı hallerde alt yüklenici iş deneyim belgesi düzenlenemez ve bu kapsamdaki işler idarelerce iş deneyimi olarak kabul edilemez.

Madde 88- İş denetleme ve iş yönetme belgeleri

88.1. Danışmanlık Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin “Belge düzenleme koşulları” başlıklı 43 üncü maddesinin ikinci fıkrası; “İş deneyim tutarının tespiti” başlıklı 45 inci maddesinin ikinci fıkrasının (f) bendi ve “Değerlendirmeye ilişkin esaslar” başlıklı 48 inci maddesinin altıncı fıkrasının (e) bendi hükümlerine göre, ilk sözleşme bedelinin en az % 80’i oranındaki yapımla ilgili danışmanlık hizmet işinin bir kısmında denetleme, diğer kısmında yönetme görevinde bulunan mimar veya mühendisler, bu görevlerde buldukları sürede gerçekleştirilen toplam iş tutarı esas alınarak, kabulü yapılmış işler için (Standart Form- KİK031.8/D), devam eden işler için ise (Standart Form-KİK031.9/D) esas alınarak, ilgilinin denetleme ve yönetme görevi sırasında işin gerçekleşen tutarları ayrı ayrı yazılmak suretiyle tek bir iş denetleme veya iş yönetme belgesi düzenlenecektir. Belgenin adlandırılmasında, denetleme ve yönetme görevinde bulunulan dönemlerden daha fazla iş tutarının gerçekleştirildiği görev esas alınır.

Madde 89- Danışmanlık hizmet alımı ihalelerinde mali ve teknik tekliflerin değerlendirilebilmesi için verilmesi gerekli standart formlar:

89.1. İdarelerce İdari Şartnamenin 21 inci maddesinde, isteklilerin mali teklifleri ile birlikte mali teklif formlarının sunulmasının öngörülmesi halinde, isteklilerce “Maliyet Özeti Tablosu”, “Ücretlerin Açılımı ve İş Kalemleri Açılımı Tablosu” ve “Diğer Kalemler Tablosu” da sunulacaktır (Standart Form-KİK038.1/D, KİK038.2/D, KİK038.3/D).

89.2. Teknik tekliflerin değerlendirilebilmesi için isteklilerce Teknik Teklif Formları’nın aşağıdaki şekilde sunulması gerekmektedir:

89.2.1. İstekliler, ihale konusu iş veya benzer işlere ilişkin özel hizmet deneyimlerini göstermek üzere; danışmanlık hizmetleri kapsamında kusursuz olarak gerçekleştirilen ihale konusu iş ve benzeri işlerini tevsik amacıyla iş deneyimini gösteren belgelerini, teknik teklifleri içerisinde yer alan “Teknik Teklif Formları”na ekleyeceklerdir. Ortak girişimlerde, ortak girişimi oluşturan ortaklar bu formları ayrı ayrı vereceklerdir.” **-(Değişik: 20/8/2011-28031 R.G./ 33 md)** (Standart Form-KİK033.0/D) İhale konusu işin yapımla ilgili danışmanlık hizmet alımı olması durumunda ise, isteklilerce teknik tekliflerinin içerisinde teknik puanlamada kullanılmak üzere ayrıca yönettiği veya denetlediği işlere ilişkin “Teknik Teklif Formları”nı da verebileceklerdir **-(Değişik: 20/8/2011-28031 R.G./ 33 md)** (Standart Form-KİK034.1/D, KİK034.2/D, KİK034.3/D) Ortak girişimlerde, orta girişimi oluşturan ortaklar bu formları ayrı ayrı sunacaktır.

89.2.2. İstekliler, ihale konusu iş için önerdikleri çalışma planı ve yöntem (Metodoloji) ile Proje yönetim ve organizasyon yapısını açıklayan bir raporu teknik teklifleri içerisinde vereceklerdir. (Standart Form-KİK037.1/D)

89.2.3. İsteklilerin işin yönetim ve organizasyonu için önerdikleri “Organizasyon Planı” ve teknik personele ait zaman çizelgesi ile çalışma planlarını gösterir “İş Programı”nı teknik tekliflerinde vermeleri gerekmektedir.(Standart Form-KİK037.3/D, KİK037.4/D)

89.2.4. İstekliler, ihale konusu iş için önerdikleri yönetici kadrosu ve teknik personeli, bunların görevlerini, deneyim ve çalışma sürelerini teknik teklifleri içerisinde “Teknik Teklif Formları’nda” bildireceklerdir. (Standart Form-KİK037.2/D) Bu bildirim, önerilen personelin özgeçmişleri (Standart Form-KİK032.0/D), eklenecektir.

(Ek: 30/07/2010 -27657 RG/ 4. md.)

BEŞİNCİ BÖLÜM[:::]

Çerçeve Anlaşma İhalelerine İlişkin Özel Hususlar

Madde 90- Yaklaşık maliyetin açıklanması

90.1. 4734 sayılı Kanununun 36 ncı maddesinin ikinci fıkrası ile Çerçeve Anlaşma İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 33.2nci maddesi uyarınca ihale komisyonu tarafından yaklaşık maliyetin, teklif fiyatları ile birlikte açıklanması gerekmektedir. Bu çerçevede, ihale komisyonu tarafından 4734 sayılı Kanununun 36 ncı maddesinin birinci fıkrası uyarınca teklif zarflarının incelenmesinin ardından, ez az üç adet uygun teklif zarfının bulunmaması durumunda yaklaşık maliyet açıklanmayacaktır.

Madde 91- Münferit sözleşme için teklif vermeye davet aşaması

91.1. Üç istekli ile devam edilen bir çerçeve anlaşmada, münferit sözleşme için teklif vermeye davet edilen herhangi bir istekli tarafından en az iki defa teklif veya geçerli teklif verilmemesi halinde, bu isteklinin çerçeve anlaşmasının feshedilmesi gerekmektedir. Bununla birlikte münferit alım aşamasına geçilmiş olması nedeniyle, münferit alım için teklif veren diğer istekli/isteklilerin tekliflerinin değerlendirmeye alınarak münferit sözleşmenin gerçekleştirilmesi mümkündür. Ancak çerçeve anlaşmaya taraf olan istekli sayısının üçten altına düşmesi sebebiyle diğer isteklilerle imzalanan çerçeve anlaşmaların da feshedilmesi gerekeceğinden, bu çerçeve anlaşma kapsamında başka bir münferit sözleşmenin gerçekleştirilmesi mümkün değildir.

91.2. Üç veya daha fazla sayıda istekli ile devam edilen bir çerçeve anlaşmada, münferit sözleşme için teklif vermeye davet aşamasında yapılan yasaklılık sorgulaması sonucunda yasaklı olmadığı anlaşılan isteklilerden, son teklif verme tarihinden önce ihalelere katılmaktan yasaklı hale gelenlerin, yasaklı olduklarını bildikleri halde teklif vermeleri ve bu durumun da idare tarafından öğrenilmesi halinde, tekliflerinin değerlendirme dışı bırakılarak çerçeve anlaşmalarının feshedilmesi ve haklarında 4734 sayılı Kanunun dördüncü kısmında belirtilen hükümlerin uygulanması gerekmektedir.

91.2.1. (Değişik: 28/11/2013-28835 R.G./6. md.)Münferit sözleşme için teklif vermeye davet aşamasında yapılan yasaklılık sorgulaması sonucunda yasaklı olmadığı anlaşılan isteklilerden, son teklif verme tarihinden önce ihalelere katılmaktan yasaklı hale gelenlerin, ihalelere katılmaktan yasaklı olmaları nedeniyle teklif vermemeleri halinde, bu istekliler teklif vermeyen istekli olarak değerlendirilemeyeceğinden çerçeve anlaşmaları feshedilmemelidir. Ayrıca münferit sözleşme için teklif vermeye davet aşamasında yasaklı olmayan ancak davet aşaması ile münferit sözleşme için son teklif verme tarihi arasında yasaklı hale geldiği için münferit alma teklif vermeyen istekli/isteklilerin bulunması durumunda, ihalelere katılmaktan yasaklı olmayan diğer istekliler tarafından verilen tekliflerin değerlendirilerek münferit alımın sonuçlandırılması gerekmektedir.

91.3. Üç veya daha fazla sayıda istekli ile devam edilen bir çerçeve anlaşmada, münferit sözleşme için son teklif verme tarihinden, münferit sözleşmenin imzalanması tarihine kadar geçen süreçte yasaklanan istekli/isteklilerin olması durumunda, bu istekli/isteklilerin 4734 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (i) bendinde belirtilen durumda bir değişiklik söz konusu olduğu için bu durumu idareye derhal bildirmeleri ve idarenin de bu istekli/isteklilerin tekliflerini değerlendirme dışı bırakması, ancak çerçeve anlaşmaları feshetmemesi gerekmektedir. Ayrıca bu gibi durumlarda idarenin münferit sözleşme sürecine devam ederek yasaklı olmayan diğer istekli/isteklilerin teklifini/tekliflerini değerlendirerek münferit alımı sonuçlandırması gerekmektedir. Bununla birlikte, münferit sözleşme için teklif vermeye davet edilen isteklilerin tamamının yukarıda belirtilen süreç içerisinde ihalelere katılmaktan yasaklı hale geldiğinin anlaşılması halinde, isteklilerin çerçeve anlaşmaları feshedilmeksizin, verilen bütün tekliflerin değerlendirme dışı bırakılarak münferit alım için gerçekleştirilen ihalenin iptal edilmesi gerekmektedir.

91.3.1. Üç veya daha fazla sayıda istekli ile devam edilen bir çerçeve anlaşmada, münferit sözleşme için son teklif verme tarihinden münferit sözleşme imzalanma tarihine kadar geçen süreçte yasaklanan istekli/isteklilerin olması durumunda, bu isteklilerin 4734 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (i) bendinde belirtilen durumda bir değişiklik söz konusu olmakla birlikte, isteklilerin bu durumu idareye bildirmemiş olmaları ve bu durumun da idare tarafından fark edilmemesi nedeniyle münferit alımın bu isteklilerden biri üzerine bırakılarak isteklinin münferit sözleşmeyi imzalamaya davet edilmesi ve isteklinin de sözleşme imzalamaya gelmesi durumunda Çerçeve Anlaşma İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 43 üncü maddesinin dokuzuncu fıkrasındaki "Münferit sözleşmenin imzalanacağı tarihte, sözleşme imzalanmadan önce, ihale sonuç bilgileri Kuruma gönderilmek suretiyle isteklinin ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığına teyit edilmesi zorunludur. İsteklinin ihalelere katılmaktan yasaklı olduğunun anlaşılması halinde münferit sözleşme imzalanmayarak kendisiyle imzalanan çerçeve anlaşma feshedilir. Bu durumda sekizinci fıkrada yer alan usul uygulanır." hükmü uyarınca bu istekli ile imzalanan çerçeve anlaşmanın feshedilmesi, ancak hakkında 4734 sayılı Kanunun dördüncü kısmında belirtilen hükümlerin uygulanmaması gerekmektedir. Ayrıca bu durumda kendisi ile çerçeve anlaşma imzalanan istekli sayısı için altına düşmekte ise diğer isteklilerle imzalanan çerçeve anlaşmaların da feshedilmesi gerekmektedir. Bununla birlikte münferit alım aşamasına geçilmiş olması nedeniyle münferit sözleşme için teklif veren diğer istekli/isteklilerin tekliflerinin Çerçeve Anlaşma İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 43 üncü maddesinin sekizinci fıkrasında yer alan "ihale yetkilisince uygun görülmesi kaydıyla, listede yer alan diğer istekliler sırayla sözleşme imzalamaya davet edilebileceği gibi yeniden teklif vermeye de davet edilebilir..."düzenlemesi uyarınca değerlendirmeye alınarak münferit sözleşmenin gerçekleştirilmesi mümkündür. Ancak çerçeve anlaşmaya taraf olan istekli sayısının için altına düştüğü durumlarda diğer isteklilerle imzalanan çerçeve anlaşmaların da feshedilmesi gerekeceğinden, böyle bir durumda bu çerçeve anlaşma kapsamında başka bir münferit sözleşmenin gerçekleştirilmesi mümkün değildir.

91.4. Münferit sözleşme için teklif vermeye davet aşamasında yapılan yasaklılık sorgulaması sonucunda yasaklı olmadığı anlaşılan isteklilerden, son teklif verme tarihinden önce ihalelere katılmaktan yasaklı hale gelenlerin, yasaklı olduklarını bilerek teklif vermeleri ve bu durumun da idare tarafından tespit edilememesi nedeniyle idare tarafından teklifin değerlendirilerek, ihalenin ihalelere katılmaktan yasaklı olan bir istekli üzerinde bırakılması halinde, 4734 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin son fıkrasındaki düzenleme uyarınca münferit alım için gerçekleştirilen ihalenin iptal edilmesi ve Çerçeve Anlaşma İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 43 üncü maddesinin dokuzuncu fıkrasındaki hüküm uyarınca da çerçeve anlaşmasının feshedilmesi ve hakkında 4734 sayılı Kanunun dördüncü kısmında belirtilen hükümlerin uygulanması gerekmektedir. Ayrıca bu durumda kendisi ile çerçeve anlaşma imzalanan istekli sayısı için altına düşmekte ise diğer isteklilerle imzalanan çerçeve anlaşmaların da feshedilmesi gerekmektedir.

91.5.(Ek: 28/11/2013-28835 R.G./6. md.)Çerçeve anlaşma kapsamında gerçekleştirilen münferit alımlarda isteklilerin son teklif verme tarihi itibarıyla ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığına sorgulanması ve Kurumdan teyit ettirilmesi zorunludur. Ancak ihale kararı ihale yetkilisince onaylanmadan önce ihale üzerinde kalan isteklinin ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığına sorgulanması yapılmaz.

Madde 92 - Münferit sözleşme imzalamaya davet aşaması

92.1. Üç veya daha fazla sayıda istekli ile devam edilen bir çerçeve anlaşmada, münferit sözleşme imzalamaya davet edildiği halde mücbir sebep halleri dışında, isteklinin sözleşme imzalamaya gelmemesi durumunda Çerçeve Anlaşma İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 43 üncü maddesinin onuncu fıkrasındaki düzenleme uyarınca 4734 sayılı Kanunun 58 inci maddesine göre hakkında kamu ihalelerine katılmaktan yasaklama kararı verilerek kendisiyle imzalanan çerçeve anlaşmanın feshedilmesi gerekmektedir. Bu durumda kendisiyle çerçeve anlaşma imzalanan istekli sayısı için altına düşmekte ise diğer isteklilerle imzalanan çerçeve anlaşmaların da feshedilmesi gerekmektedir. Bununla birlikte münferit alım aşamasına geçilmiş olması nedeniyle münferit sözleşme için teklif veren diğer istekli/isteklilerin tekliflerinin Çerçeve Anlaşma İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 43 üncü maddesinin sekizinci fıkrasında yer alan "ihale yetkilisince uygun görülmesi kaydıyla, listede yer alan diğer istekliler sırayla sözleşme imzalamaya davet edilebileceği gibi yeniden teklif vermeye de davet edilebilir..." düzenlemesi uyarınca değerlendirilmeye alınarak münferit sözleşmenin gerçekleştirilmesi mümkündür. Ancak çerçeve anlaşmaya taraf olan istekli sayısının için altına düştüğü durumlarda diğer isteklilerle imzalanan çerçeve anlaşmaların da feshedilmesi gerekeceğinden, böyle bir durumda bu çerçeve anlaşma kapsamında başka bir münferit sözleşmenin gerçekleştirilmesi mümkün değildir.

92.2. (Değişik: 28/11/2013- 28835 R.G./7. md.)Üç veya daha fazla sayıda istekli ile devam edilen bir çerçeve anlaşmada, münferit sözleşme imzalamaya davet edilen ve sözleşme imzalamaya gelen isteklinin, 4734 sayılı Kanunun 10 uncu maddesi kapsamında taahhüt altına alınan durumu tevsik etmek üzere idareye sunmuş olduğu belgelerin taahhüt edilen duruma aykırı hususlar içermesi halinde hakkında 4734 sayılı Kanunun 58 inci maddesi hükümleri uygulanmayacaktır. Ayrıca bu durumda bu istekli ile imzalanan çerçeve anlaşmanın da feshedilmemesi gerekmektedir. Ancak taahhüt altına alınan durumu tevsik etmek üzere idareye sunulmuş olan belgelerin taahhüt edilen duruma aykırı hususlar içermesi hali geçerli teklif vermeye olarak değerlendirilecektir. Dolayısıyla bu durumdaki bir istekli çerçeve anlaşma kapsamında teklif vermeye davet edildiği halde geçerli teklif vermeyen istekli olarak değerlendirilecektir.

Madde 93- Çerçeve anlaşma kapsamında alımı planlanan tahmini ihtiyaç miktarı

93.1. (Değişik: 28/11/2013- 28835 R.G./8. md.)Çerçeve anlaşmanın birden fazla idarenin bir araya gelerek yapıldığı durumlarda asıl olan çerçeve anlaşma ihalesine taraf olan bir idarenin ihtiyaç tespitinde çerçeve anlaşmayı imzalayan idareye/merkezi satın alma birimine ihtiyaç olarak bildirdiği malları veya hizmetleri veya yapım işlerini çerçeve anlaşma kapsamında temin edilebilmesidir. Bununla birlikte çerçeve anlaşma ihalelerinden beklenen azami faydanın sağlanabilmesi amacıyla, çerçeve anlaşma ihale dokümanında belirtilen toplam ihtiyaç miktarının idarelerin ihtiyaç tespitinde bildirip bildirmediğine bakılmaksızın bir havuz olarak değerlendirilerek, anlaşma yapılan toplam miktar aşılırmak şartıyla, çerçeve anlaşma kapsamında münferit sözleşme yapabilecek idarelerce ortak olarak kullanılabilmesi de mümkündür.

93.2. (Ek: 28/11/2013- 28835 R.G./8. md.)Çerçeve Anlaşma İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 6 ncı maddesinin yedinci fıkrasında, münferit sözleşme aşamasında teklif edilen birim fiyat teklif bedelinin çerçeve anlaşmada yazılı birim fiyat teklif bedelini aşmayacağı hüküm altına alınmıştır. Bu itibarla, çerçeve anlaşmaya konu olan alımlarda/işlerde, yürürlükte bulunan ilgili fiyat farkına ilişkin esaslar uyarınca birim fiyat teklif

bedelinin güncellemesinin söz konusu olması halinde, isteklilerin münferit sözleşme aşamasında teklif ettikleri birim fiyat teklif bedellerinin çerçeve anlaşmada yazılı olan birim fiyat teklif bedelinin güncellenmiş olan halini aşmaması gerekmektedir.

Madde 94- Münferit sözleşme işlem dosyası

94.1. Çerçeve Anlaşma İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde münferit sözleşme işlem dosyasının çerçeve anlaşma işlem dosyasında muhafaza edileceği belirtilmekle birlikte, münferit sözleşme işlem dosyasının çerçeve anlaşmayı gerçekleştiren idarede mi yoksa münferit alımı gerçekleştiren idarede mi muhafaza edileceğine ilişkin herhangi bir açıklama yapılmamıştır. Dolayısıyla münferit sözleşme işlem dosyasının hem çerçeve anlaşmayı yapan idarede hem de münferit sözleşmeyi gerçekleştiren idarede muhafaza edilmesi mümkün olmakla birlikte, münferit sözleşme işlem dosyasının münferit alımı gerçekleştiren idarede muhafaza edilmesi ve çerçeve anlaşmayı yapan idareye de alımın miktarı, süresi ve fiyatı gibi takip edilmesi gereken bilgilerin gönderilmesi de mümkündür.

Madde 95 –(Değişik: 28/11/2013- 28835 R.G./9. md.) Birden fazla idarenin bir araya gelerek çerçeve anlaşma ihalesi gerçekleştirilmesi

95.1 Birden fazla idarenin bir araya gelerek çerçeve anlaşma ihalesi yapabilmeleri için aralarında yapmış oldukları protokolde çerçeve anlaşma ihalesini yapacak olan idare ile çerçeve anlaşmadan yararlanarak münferit sözleşme yapacak olan idareleri belirlemeleri gerekmektedir.

Madde 96 –(Değişik: 28/11/2013- 28835 R.G./10. md.) Birden fazla idarenin bir araya gelerek çerçeve anlaşma ihalesi gerçekleştirilmesi durumunda çerçeve anlaşmanın feshine ilişkin işlemler

96.1. Çerçeve anlaşmanın sona erme halleri “Mal ve Hizmet Alımları ile Yapım İşlerine Ait Tıp Çerçeve Anlaşma” metninin 11 inci maddesinde ayrıntılı olarak belirtilmiştir. Tıp Çerçeve Anlaşmanın 12 nci maddesinde ise çerçeve anlaşmanın feshedildiğinin makul bir süre içerisinde istekliye bildirileceği hüküm altına alınmıştır. Birden fazla idarenin bir araya gelerek çerçeve anlaşma ihalesi gerçekleştirdiği durumlarda, çerçeve anlaşma kapsamında münferit alım gerçekleştiren idarelerin çerçeve anlaşmanın feshini gerektiren bir durumla karşılaştıkları zaman bu durumu gecikmeksizin çerçeve anlaşmayı imzalayan idareye bildirmeleri gerekmektedir. Bu bildirim 4734 sayılı Kanunun 65 inci maddesinde yer alan yöntemlerden herhangi biriyle gerçekleştirilebilir. Çerçeve anlaşmayı imzalayan idarenin çerçeve anlaşmanın feshine ilişkin olarak münferit alımı gerçekleştiren idare tarafından kendisine yapılan bildirimde belirtilen hususların çerçeve anlaşmanın feshini gerektirdiğini tespit etmesi durumunda, bildirim tarihinden itibaren makul bir süre içerisinde çerçeve anlaşmayı feshetmesi ve çerçeve anlaşmanın feshedildiğini de yine makul bir süre içerisinde hem çerçeve anlaşması feshedilen istekliye hem de çerçeve anlaşma kapsamında münferit alım gerçekleştirecek olan idarelerin tamamına bildirmesi gerekmektedir.

(Değişik: 30/07/2010 -27657 RG/4. md.)

ALTINCI BÖLÜM[ŞŞ]

Çeşitli ve Son Hükümler

Madde 97- Diğer hususlar

97.1. İdarelerce, ihtiyaçlarının karşılanmasında hangi ihale usulünün uygulanacağı, ihale dokümanında düzenledikleri hükümlerin mevzuata uygun olup olmadığı, bazı belgelerin ne şekilde düzenleneceği, ihale komisyonunun kimlerden oluşacağı gibi hususlarda Kurumdan görüş talep edilmektedir.

97.1.1. Yukarıdaki hususların uygulanmasına ilişkin yetki ve sorumluluk, Kanunun amir hükümlerine ve ihale konusu işin gereklerine uygun biçimde idarenin takdirinde bulunduğundan, söz konusu hususlara ilişkin olarak Kurumdan görüş istenilmemesi, ihale mevzuatı çerçevesinde işlem yapılması gerekmektedir.

97.1.2. Kuruma gönderilen yazıların, Resmi Yazışma Kurallarını Belirleyen Esaslara uygun olmasına dikkat edilmelidir.

97.1.3. 4734 sayılı Kanun uyarınca Kurumun, mevzuatın uygulanması ile ilgili olarak istişari mahiyette görüş verme görevi bulunmamaktadır. Kanunla Kuruma verilen uygulamayı yönlendirmek görevi genel düzenleyici nitelikteki işlemlerle yerine getirilecektir. Nitekim bu durum Kanunun 53 üncü maddesinde, Kurul ve Kurumun yetkilerini düzenleyici işlemler tesis ederek ve özel nitelikli kararlar alarak kullanacağı hükmüyle açıklanmıştır. İhalelere yönelik yapılan başvurular üzerine alınan Kurul Kararları ise Kurumun internet sayfasında yayımlanmaktadır. İhalelerle ilgili olarak çıkan uyuşmazlıkları karara bağlayan Kurulun, uyuşmazlık çıkmadan önce subjektif uygulamalara ilişkin görüşlerini yine subjektif işlem tesis ederek belirtmesi de hukuken mümkün bulunmamaktadır. Bu hukuki durum karşısında idarelerce uygulamada karşılaşılan sorunların kendi bünyelerinde çözümü esastır. Mevzuat gereği bütün eylem ve işlemlerinde hukuka uygun davranmak zorunda olan ve işlemleri hukuka uygunluk karinesinden faydalanan idarelerin, duraksamaya düştüğü konularda kendi danışma birimlerinden görüş almaları ve ilgili mevzuat çerçevesinde hukuka uygun buldukları işlem ve eylemleri gerçekleştirmeleri gerekmektedir. Bu işlemlerle ilgili olarak yapılacak başvurular üzerine Kurum inceleme görev ve yetkisini yerine getirecektir.

97.1.4. Uygulamada çıkan sorunların genel düzenleyici işlemlerle giderilmesi gereği ise Kuruma iletilen subjektif ihtilafların veya duraksamaların belli konularda yoğunlaşması üzerine ortaya çıkmaktadır. Böylece Kurumun ülke çapında geçerli genel düzenleyici işlem tesisi mümkün olabilmektedir.

97.1.5. Bu çerçevede; 4734 sayılı Kanun kapsamındaki idarelerin, subjektif sorunlar ve belli bir ihaleye yönelik konularda yaptıkları başvurular değerlendirilmeyecektir.

97.1.6. İdarelerin uygulamada karşılaştıkları ve kendi danışma birimleriyle iç bünyelerinde çözemedikleri sorunları bağlı, ilgili veya ilişkili oldukları bakanlıklara bildirmeleri gerekmekte olup; bağlı, ilgili veya ilişkili olunan bakanlık tarafından çözümü konusunda Kuruma danışılması zorunlu görülen duraksamalar ise hangi konuda duraksamaya düşülmüşse bu konudaki kendi görüşlerini de içerecek şekilde bildirildiği takdirde Kurum tarafından değerlendirilecek ve gerekli görülmesi halinde Kurum görüşü bildirecektir.

97.1.7. Aday ve istekliler ile istekli olabileceklerin ise duraksamaya düştüklerinde idarelere başvurmaları gerektiğinden, konu ancak idarenin bağlı, ilgili veya ilişkili olduğu bakanlık tarafından yukarıdaki esaslar çerçevesinde iletilmesi halinde Kurum tarafından değerlendirilecektir.

97.1.8 (Ek madde: 04/03/2017-29997 -R.G./3. md.) İhaleye katılım ve yeterlik kriteri olarak sunulması istenilen belgelerin ilgili mevzuatında; adlarının, bu belgeleri düzenleyen kurum ya da kuruluşun veya bu belgelerin kayıt sisteminin adının değişmesi durumunda, idare bu değişiklik çerçevesinde ihale dokümanında gerekli düzenlemeleri yapar. Değişiklikten önce düzenlenmiş ve ilgili mevzuatı uyarınca kullanılabilmesi mümkün olan belgelerin aday ve istekliler tarafından sunulması durumunda bu belgeler ihale komisyonunca kabul edilir.

97.1.9. (Ek Madde: 31/03/2018-30377- R.G./7. md) Anayasanın 90 ncı maddesi uyarınca usulüne uygun olarak yürürlüğe konulan uluslararası andlaşmalara taraf yabancı ülkelerin aday veya isteklileri ile istekli olabileceklerinin, uluslararası andlaşma hükümlerinin ihalede uygulanması konusunda idareye başvuruda bulunması halinde, idarenin bu başvuruyu uluslararası andlaşma hükümleri açısından inceleyip gerekli tedbirleri alması gerekmektedir.

Madde 97/A – (Ek madde: 07/06/2014- 29023 R.G./50. md., yürürlük:01/07/2014) Birden Fazla İdarenin Ortak İhtiyaçları İçin İhale Yapılması

97/A.1. Birden fazla idare ortak ihtiyaçlarını, düzenleyecekleri bir protokol çerçevesinde, 4734 sayılı Kanunda yer alan ihale usullerini kullanarak ortak bir ihale ile karşılayabilir. Alımı yapılacak mal veya hizmet ile bakım veya onarım işine ilişkin aynı nitelikteki ortak ihtiyaç farklı teknik özelliklere sahip olabilir.

97/A.2. İdarelerce düzenlenecek protokolde; ortak ihtiyacın niteliği, türü, miktarı, ihale usulü, ihale hazırlık işlemlerinin hangi idare/idarelerce yerine getirileceği ve koordinatör idareye ilişkin bilgiler belirtilir. İdarelerce protokolde bulunması gerekli görülen diğer hususlara ayrıca yer verilebilir. Eşik değerler ve parasal limitlerin belirlenmesinde koordinatör idarenin tabi olduğu tutarlar dikkate alınır.

97/A.3. İhale ilanında/davette ve ihale/ön yeterlik dokümanında ihalenin birden fazla idarenin ortak ihtiyacının karşılanması amacıyla yapıldığı belirtilir.

97/A.4. 4734 sayılı Kanununun 5 inci maddesinde yer alan temel ilkeler göz önünde bulundurulmak kaydıyla idareler tarafından ihalenin kısmi teklife açılıp açılmaması hususu ihale ilanında/davette ve ihale/ön yeterlik dokümanında belirtilir.

97/A.5. 4734 sayılı Kanunda yer alan usul ve esaslar çerçevesinde; kesin teminatın alınması ve sözleşmenin imzalanması işlemleri kapsamında sözleşmeye davet, (**Ek ibare: 13.09.2019-30887 R.G./2. md., yürürlük:23.09.2019**) son başvuru ve/veya ihale tarihinde Kanununun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (a), (b), (c), (d), (e) ve (g) bentlerinde sayılan durumlara ilişkin belgelerin incelenmesi, KİK sözleşme payının yatırılıp yatırılmadığının kontrolü ve 42 nci madde çerçevesinde yasaklılık teyidi ile sözleşmenin fiilen imzalanması protokole taraf idarelerce, bunların dışında kalan ihale süreci işlemleri ise koordinatör idare tarafından diğer idareler adına yerine getirilir.

97/A.6. Protokole taraf idarelerle istekliler arasında ayrı ayrı sözleşme imzalanır. İmzalanan sözleşmelere ilişkin sonuç bildirimleri sözleşmeleri imzalayan idareler tarafından gerçekleştirilir. Sözleşmelerin yürütülmesi 4735 sayılı Kanun çerçevesinde sözleşmeyi imzalayan idarelerin sorumluluğundadır. Ortak ihaleye yönelik iş deneyim belgeleri sözleşme imzalayan idareler tarafından düzenlenir.

97/A.7. Protokole taraf idarelerin ihalelerinde 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 10 uncu ve 11 inci maddelerine göre ihale dışı bırakılacak ve ihaleye katılmayacak olanlar ile anılan Kanununun 58 inci maddesinin üçüncü fıkrası gereğince ihaleye iştirak ettirilmeyecek olanlar, protokol çerçevesinde yapılacak ihaleye de katılmaz. Bu çerçevede, ihale komisyon kararı alınmadan önce protokole taraf idareler anılan maddeler kapsamında olanların bulunup bulunmadığını koordinatör idareye bildirir.

97/A.8. Kamu ihalelerine katılmaktan yasaklama kararını vermeye yetkili idari mercilerin tespitinde, kesin teminatın alınması ve sözleşmenin imzalanmasına ilişkin yasaklamayı gerektirir bir durumla karşılaşıldığı takdirde ilgili protokole taraf idare; diğer ihale süreci işlemlerine yönelik olarak ise koordinatör idare esas alınır.

97/A.9. Bu madde kapsamındaki ihale işlemlerinde görev alanlar, yürüttükleri işlemlerle sınırlı olmak kaydıyla işlemlerin mevzuata uygunluğundan sorumludur.

97/B. (Ek madde: 30/09/2020-31260 R.G./24. md.) Fiyat Farkına İlişkin Esasların Uygulanması

Fiyat Farkına İlişkin Esaslar uyarınca fiyat farkı hesabında kullanılacak formülde yer alan temel endeksin/fiyatın/sayının tespitinde ihale tarihi olarak aşağıdaki tarihler dikkate alınır:

- Elektronik eksiltme uygulanan ihalelerde eksiltme tarihi.
- Belli istekliler arasında ihale usulü ile ihale edilen işlerde, ön yeterliğin tespitinden sonraki teklif tarihi.
- Pazarlık usulü ile ihale edilen işlerde, son yazılı fiyat tekliflerinin alındığı tarih.

Madde 98- Yürürlükten kaldırılan tebliğ

98.1. 25/7/2005 tarihli ve 25886 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kamu İhale Genel Tebliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçici Madde 1-Devam eden ihaleler

Bu tebliğin yayımlanmasından önce ilanı veya duyurusu yapılmış olan ihaleler, ilan edildiği veya duyurulduğu tarihte yürürlükte olan Tebliğ hükümlerine göre sonuçlandırılır.

30/7/2010 tarihli ve 27657 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kamu İhale Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğin Geçici Maddeleri

GEÇİCİ MADDE 1 - Bu Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce ilanı veya duyurusu yapılmış olan yapım işi ihaleleri, ilanın veya duyurunun yapıldığı tarihte yürürlükte olan Kamu İhale Genel Tebliğinin Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğine aykırı olmayan hükümlerine göre sonuçlandırılır.

GEÇİCİ MADDE 2 - Bu Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten sonra ilanı veya duyurusu yapılmış olmakla birlikte yaklaşık maliyeti daha önce hesaplanmış olan işlerde, bu Tebliğin birinci maddesiyle değiştirilmiş 38 inci maddede belirtilen işlemler tamamlanarak buna ilişkin belgeler ihale işlem dosyasına eklenir.

29/12/2010 tarihli ve 27800 sayılı 6. mükerrer Resmî Gazete’de yayımlanan Kamu İhale Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğin Geçici Maddeleri

GEÇİCİ MADDE 1 – 1/1/2011 tarihinden önce ilanı veya duyurusu yapılan yapım işi ihaleleri, ilanın veya duyurunun yapıldığı tarihte yürürlükte olan Kamu İhale Genel Tebliği hükümlerine göre sonuçlandırılır.

GEÇİCİ MADDE 2 – 1/5/2011 tarihinden önce ilanı veya duyurusu yapılan yapım işi ihalelerinde sınır değer katsayısı, Kamu İhale Genel Tebliğinin 45.1.1.1. maddesine göre tespit edilir.

9/2/2011 tarihli ve 27841 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kamu İhale Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğin Geçici Maddesi

GEÇİCİ MADDE 1 -Bu Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce ilanı veya duyurusu yapılmış olan ihaleler, ilanın veya duyurunun yapıldığı tarihte yürürlükte olan Tebliğ hükümlerine göre sonuçlandırılır.

20/4/2011 tarihli ve 27911 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kamu İhale Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğin Geçici Maddesi

GEÇİCİ MADDE 1 –Bu Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce ilanı veya duyurusu yapılan ihaleler, ilanın veya duyurunun yapıldığı tarihte yürürlükte olan Tebliğ hükümlerine göre sonuçlandırılır.

20/8/2011 tarihli ve 28031 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kamu İhale Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğin Geçici Maddesi

GEÇİCİ MADDE 1 –Bu Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce ilanı veya duyurusu yapılan ihaleler, ilanın veya duyurunun yapıldığı tarihte yürürlükte olan Tebliğ hükümlerine göre sonuçlandırılır. Ancak, 8 inci, 16 ncı ve 17 nci madde hükümleri, ilanı veya duyurusu yapılmış olmakla birlikte ihale tarihi bu Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten sonra olan ihalelerde de uygulanır.

(Ek: 13/8/2012-28383 R.G./ 5. md.)

Başlamış olan ihaleler

GEÇİCİ MADDE 2 4/9/2012 tarihinden önce ilanı veya duyurusu yapılan ihaleler, ilanın veya duyurunun yapıldığı tarihte yürürlükte olan Tebliğ hükümlerine göre sonuçlandırılır.

(Ek: 28/11/2013- 28835 R.G./ 11. md.)

Başlamış olan ihaleler

GEÇİCİ MADDE 3 –Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce ilanı veya duyurusu yapılmış olan ihaleler, ilanın veya duyurunun yapıldığı tarihte yürürlükte olan Tebliğ hükümlerine göre sonuçlandırılır.

(Ek: 07/06/2014-29023 R.G./ 53. md.)

Geçiş hükmü

GEÇİCİ MADDE 4 –Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce ilanı veya duyurusu yapılmış olan ihaleler, ilanın veya duyurunun yapıldığı tarihte yürürlükte olan tebliğ hükümlerine göre sonuçlandırılır. Ancak, bu maddeyi yürürlüğe koyan Tebliğin 4 ve 6 ncı maddelerinde yer alan hükümler ilan veya duyuru tarihlerine bakılmaksızın bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren uygulanır.

(Ek: 16/08/2014-29090 R.G./ 6. md.)

Başlamış olan ihaleler

GEÇİCİ MADDE 5 –Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce ilanı veya duyurusu yapılmış olan ihaleler, ilanın veya duyurunun yapıldığı tarihte yürürlükte olan Tebliğ hükümlerine göre sonuçlandırılır.

(Ek: 12/06/2015-29384 R.G./9. md.)

Başlamış olan ihaleler

GEÇİCİ MADDE 6(1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce ilanı veya yazılı olarak duyurusu yapılmış olan ihaleler, bu maddeyi yürürlüğe koyan Tebliğin 5, 6 ve 7 nci maddelerinde yer alan hükümler uygulanmaksızın ilanın veya duyurunun yapıldığı tarihte yürürlükte olan Tebliğ hükümlerine göre sonuçlandırılır. Bu maddeyi yürürlüğe koyan Tebliğin diğer maddelerinde yer alan hükümler ise ilan veya duyuru tarihlerine bakılmaksızın bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren uygulanır.

(Ek: 29.11.2016-29903 R.G./3. md.)

Başlamış olan ihaleler

GEÇİCİ MADDE 7 – (1) Bu maddenin yürürlük tarihi ve öncesinde teklif alınmış olan ihaleler, ilan edildiği veya duyurulduğu tarihte yürürlükte olan Tebliğ hükümlerine göre sonuçlandırılır.

(Ek: 25/01/2017-29959 R.G./17. md.)

Başlamış olan ihaleler

GEÇİCİ MADDE 8 – (1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce ilanı veya yazılı olarak duyurusu yapılmış olan ihaleler, ilanın veya duyurunun yapıldığı tarihte yürürlükte olan Tebliğ hükümlerine göre sonuçlandırılır.

(Ek madde: 04/03/2017-29997 R.G./4. md.)

Başlamış olan ihaleler

GEÇİCİ MADDE 9 (1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce ilanı veya yazılı olarak duyurusu yapılmış olan ihaleler, ilanın veya duyurunun yapıldığı tarihte yürürlükte olan Tebliğ hükümlerine göre sonuçlandırılır. Ancak bu maddeyi yürürlüğe koyan Tebliğin 2 ve 3 üncü maddeleri ilan veya duyuru tarihine bakılmaksızın, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren uygulanır.

(Ek madde: 29/06/2017-30109 R.G./3. md.)

Başlamış olan ihaleler

GEÇİCİ MADDE 10 – (1) İhale veya son teklif verme tarihi bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce olan ihaleler, ihale ya da son teklif verme tarihinde yürürlükte olan Tebliğ hükümlerine göre sonuçlandırılır. Ancak bu maddeyi yürürlüğe koyan Tebliğin 1 inci maddesi, ihale tarihine bakılmaksızın, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren uygulanır.

(Ek madde: 06.02.2018-30324 R.G./8. md.)

Başlamış olan ihaleler

GEÇİCİ MADDE 11 (1) Bu maddeyi yürürlüğe koyan Tebliğin 1 inci maddesi açısından, ihale tarihi 1/3/2018’den önce olan ihaleler, ihale tarihinde yürürlükte olan Tebliğ hükümlerine göre sonuçlandırılır.

(2) Bu maddeyi yürürlüğe koyan Tebliğin 4, 5 ve 7 nci maddeleri açısından ise bu maddelerin yürürlüğe girdiği tarihten önce ilanı veya yazılı olarak duyurusu yapılmış olan ihaleler, ilanın veya duyurunun yapıldığı tarihte yürürlükte olan Tebliğ hükümlerine göre sonuçlandırılır.

(Ek madde: 16.03.2019-30716 R.G./20. md.)

Başlamış olan ihaleler

GEÇİCİ MADDE 12 – (1) Bu maddeyi yürürlüğe koyan Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce ilanı veya yazılı olarak duyurusu yapılmış olan ihaleler, ilanın veya duyurunun yapıldığı tarihte yürürlükte olan Tebliğ hükümlerine göre sonuçlandırılır. Ancak bu maddeyi yürürlüğe koyan Tebliğin 1, 2, 6, 7, 8, 9, 10 ve 14 üncü maddelerinde yer alan hükümler, ilan veya duyuru tarihlerine bakılmaksızın ilgili maddelerin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren; 3, 13, 17 ve 19 uncu maddelerinde yer alan hükümler ise ilanı veya duyurusu 18/3/2020 tarihi ve sonrasında yapılmış olan ihalelerde uygulanır.

(Ek madde: 13.06.2019-30800 R.G/15. md., yürürlük: 23.06.2019)

Başlamış olan ihaleler

GEÇİCİ MADDE 13 – (1) Bu maddeyi yürürlüğe koyan Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce ilanı veya yazılı olarak duyurusu yapılmış olan ihaleler, ilanın veya duyurunun yapıldığı tarihte yürürlükte olan Tebliğ hükümlerine göre sonuçlandırılır.

(Ek madde: 08.08.2019-30856 R.G./6. md., yürürlük: 18.08.2019)

Başlamış olan ihaleler

GEÇİCİ MADDE 14 (1) Bu maddeyi yürürlüğe koyan Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce ilanı veya yazılı olarak duyurusu yapılmış olan ihaleler, ilanın veya duyurunun yapıldığı tarihte yürürlükte olan Tebliğ hükümlerine göre sonuçlandırılır.

(Ek madde: 13.09.2019-30887 R.G./3. md., yürürlük:23.09.2019)

Başlamış olan ihaleler

GEÇİCİ MADDE 15 (1) Bu maddeyi yürürlüğe koyan Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce ilanı veya yazılı olarak duyurusu yapılmış olan ihaleler, ilanın veya duyurunun yapıldığı tarihte yürürlükte olan Tebliğ hükümlerine göre sonuçlandırılır.

(Ek madde: 30/09/2020-31260 R.G./25. md.)

Başlamış olan ihaleler

GEÇİCİ MADDE 16 (1) Bu maddeyi yürürlüğe koyan Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce ilanı veya yazılı olarak duyurusu yapılmış olan ihaleler, ilanın veya duyurunun yapıldığı tarihte yürürlükte olan Tebliğ hükümlerine göre sonuçlandırılır. Ancak, bu maddeyi yürürlüğe koyan Tebliğin 4, 7, 10 ve 24 üncü maddeleri ilan veya duyuru tarihlerine bakılmaksızın ilgili maddelerin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, 5 inci maddesi ise ilgili maddenin yürürlüğe girdiği tarihte ve sonraki tarihlerde yapılan ihalelerde uygulanır.

(Ek madde: 26/1/2021-31376 R.G./6. md.)

Başlamış olan ihaleler

GEÇİCİ MADDE 17 (1) Bu maddeyi yürürlüğe koyan Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce ilanı veya yazılı olarak duyurusu yapılmış olan ihaleler, ilanın veya duyurunun yapıldığı tarihte yürürlükte olan Tebliğ hükümlerine göre sonuçlandırılır. Ancak bu maddeyi yürürlüğe koyan Tebliğin 1 inci maddesi ilan veya duyuru tarihlerine bakılmaksızın ilgili maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren uygulanır.

Başlamış olan ihaleler

GEÇİCİ MADDE 18 – (Ek:RG-20/6/2021-31517)

(1) Bu maddeyi yürürlüğe koyan Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce ilanı veya yazılı olarak duyurusu yapılmış olan ihaleler, ilanın veya duyurunun yapıldığı tarihte yürürlükte olan Tebliğ hükümlerine göre sonuçlandırılır. Ancak bu maddeyi yürürlüğe koyan Tebliğin 9 ve 10 uncu maddeleri ile yapılan değişiklikler ilan veya duyuru tarihlerine bakılmaksızın ilgili maddelerin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren uygulanır.

Madde 99- Yürürlük

99.1. Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 100- Yürütme

100.1. Bu Tebliğ hükümlerini Kamu İhale Kurumu Başkanı yürütür.

(1) Bu değişiklik yayımı tarihinden 15 gün sonra yürürlüğe girer.

(2) Bu değişiklik yayımı tarihinden 60 gün sonra yürürlüğe girer.

[Eklere için tıklayınız.](#)

Tebliğin Yayımlandığı Resmî Gazete'nin	
Tarihi	Sayısı
22/8/2009	27327
Tebliğde Değişiklik Yapan Tebliğlerin Yayımlandığı Resmî Gazete'nin	
Tarihi	Sayısı
1-	4/3/2010
2-	30/7/2010
3-	29/12/2010
4-	9/2/2011
5-	20/4/2011
6-	20/8/2011
7-	15/7/2012
8-	13/8/2012
9-	13/4/2013
10-	23/8/2013
11-	24/9/2013
12-	28/11/2013
13-	25/12/2013
14-	7/6/2014
15-	16/8/2014
16-	25/10/2014
17-	12/6/2015
18-	27/6/2015
19-	28/7/2015

20-	27/4/2016	29696
21-	27/5/2016	29724 (Mükerrer)
22-	29/11/2016	29903
23-	25/1/2017	29959
24-	4/3/2017	29997
25-	29/6/2017	30109
26-	6/2/2018	30324
27-	31/3/2018	30377
28-	19/6/2018	30453 (Mükerrer)
29-	20/11/2018	30601
30-	16/3/2019	30716
31-	13/06/2019	30800
32-	08/08/2019	30856
33-	13/09/2019	30887
34-	30/09/2020	31260
35-	31/12/2020	31351
36-	26/1/2021	31376
37-	20/6/2021	31517
38-	30/11/2021	31675

[*] Söz konusu değişiklik, 01.03.2018 tarihinde yürürlüğe girmiş olup, ihale tarihi bu tarihten önce olan ihaleler bakımından, aşağıdaki madde uygulanacaktır.

17.4.1. Yıllık gelir, yıllık kurumlar, katma değer, özel tüketim, özel iletişim ve banka ve sigorta muameleleri vergileri, gelir ve kurumlar vergisine ilişkin tevkifatlar ve geçici vergiye ilişkin vergi asılları ile bu vergi türlerine ait vergi ziyayı cezaları, gecikme zam ve faizleri bağlamında toplam 5.000 TL'yi aşan tutarlardaki borçlar vergi borcu olarak kabul edilecektir.

[†] Bu bentte geçen “Anılan hukuki ilişkinin ilan veya davet tarihinden geriye doğru en az 1 yıldır kurulu bulunması ve tescil edilmesi;” ibaresi 13.06.2020 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

[‡] Madde başlığında geçen “İdareler tarafından” ibaresi 19.06.2018 tarihli ve 30453/m sayılı RG'nin 3. Maddesi ile madde başlıktan çıkarılmıştır.

[§] 19.06.2018 tarihli ve 30453/m sayılı Resmi Gazete'nin 8'inci maddesi ile bu maddenin yürürlük tarihi, bu maddeyi yürürlüğe koyan Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 30. gün olarak belirlenmiş olup, buna göre söz konusu maddenin yürürlük tarihi 19.07.2018 tarihi olarak hesaplanmış ve metne işlenmiştir.

[**] Bu madde başlığı “Özel sektörde gerçekleştirilen yapım işlerinde iş deneyim belgesi ile alt yüklenici iş bitirme belgeleri ile iş denetleme ve iş yönetme belgeleri” iken, 20/08/2011 tarihli ve 28031 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan tebliğ değişikliğinin 13 üncü maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

[††] 31/03/2018 tarihli ve 30377 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Tebliğ maddesi ile madde başlığına “ve ihale bilgilerinin EKAP'a kaydedilmesi” ibaresi eklenmiştir.

[‡‡] 30/07/2010 tarihli ve 27657 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu İhale Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ'in 4 üncü maddesiyle, Kamu İhale Genel Tebliğinin ikinci kısmının beşinci bölümü altıncı bölüm olarak değiştirilerek madde numaraları ile birlikte teselsül ettirilmiş ve bu bölüm Tebliğe beşinci bölüm olarak eklenmiştir.

[§§] 30/07/2010 tarihli ve 27657 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu İhale Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ'in 4 üncü maddesiyle, Kamu İhale Genel Tebliğinin ikinci kısmının beşinci bölümü altıncı bölüm olarak değiştirilerek madde numaraları ile birlikte teselsül ettirilmiş ve metne işlenmiştir.

[§§§] Bu değişiklik 1/1/2021 tarihinde yürürlüğe girer.